

ဖတ်ကြည့်လိုက်သောအင်
ခွဲဆောင်မှပြန်ဝါဒသည်ကိုတွေ့ရှုသည်။
အောင်သာကျော်သည် တရောသက်ဝါရင်နှုန်းပြုဖြစ်ခြင်း။
သုတေသနနှင့်နှုန်းပြုခြင်းတို့ကြောင့်
တဖတ်သူကိုယူကဲသို့ ခွဲဆောင်နှင့်စုံပြုခြင်းပြစ်သည်။
ဆရာတော်ဦးဝန်(မေတ္တာရင်-ရွှေပြည်သာ)

ဆရာတော် ၁၃ ပါးအကြောင်းကို
ပြောင်မြောက်စွာ သရပ်ဖော်ထားသည်ဖြစ်၍
ယင်းဆရာတော်များသည်
အောင်သာကျော်၏ စာရင်ထို့
ဝင်းလက်တောက်ပဲ ရုပ်လုံးကြေနှုန်းသည်။
မိရဂ္ဂ

အံဖွေထူးခြားဆရာတော်ကြီးများအကြောင်းကို
လေလာဖတ်ရှုပြုဆိုပါက လောက်အကိုယ်စုံများ
လေကုတ္တရာအကျိုစီးပွားတိုးတက်နှင့်ရန်နည်းလင်းများ
ထင်မြင်ပေါ်ထွန်းလာမိမိဖွံ့ဖြိုးလွှာ တွေ့ဖြင့်ယဉ်ဆစ်ကာ
မြှုပ်တော်မြှုပ်နှံခြင်းပြစ်ပါသည်။
အောင်သာကျော်

ပြုလုပ်သော်လည်းကောင်းမူမှုများ

ကျောင်းများ

အောင်သာကျော်

ကျင့်ဝရတြင့်
ကံပွင့်ဝေမျှုံ
ရုံဖွေထူးခြား
ဆရာတော်ဦးများ

MPP

ဒေဝါဒနတ် ဘုရားသမဂတ်၏ကြိုးပူး
ဘဏ္ဍာန်တော် ဘုရားသမဂတ်၏ကြိုးပူး

ကျင့်စရာတြင့်
ကံပျင့်စေမည့်
ဆုတ်ထူးခြား
သရာတော်ကြံးပူး

အောင်သာကျော်

MPP

ကျင့်ဝရာဖြင့်
ကံပွဲစေဟန်
အံ့ဖျယ်စူးခြား
ဆရာတ်ကြံးပါး
အောင်သာကြုံ

အဝါကြည်လိုက်သောအခါ
 ဆွဲဆောင်နှုပြည့်ဝနေသည်ၢဟိတ္ထရှာယည်ၢ။
 အောင်သာကျော်သည် စာရေးသက်ပါဒိုင့်နှုပြုမြင်မြင်။
 သုတရာသနိုင်နှင်းမြင်းတို့ကြောင့်
 စာဖတ်သူကိုယာကဲ့သို့ ဆွဲဆောင်နိုင်စွမ်းရှိမြင်းဖြစ်သည်။
 ဆရာတော်ဦးဝဝန်(ပေါ်ဘရှင်-ရွှေပြည်သာ)

ဆရာတော် ၁၃ ပါးအကြောင်းကို
 ပြုမြင်ပြုက်စွာ သရပ်ဖော်ထားသည်ဖြစ်၍၍
 ယင်းဆရာတော်များသည်
 အောင်သာကျော်၏ စာအုပ်ထဲ၌
 ဝင်းလက်တောက်ပါ ရှုပ်ထုံးကြွန်ကြောင်းသည်။
 ပါရာ

အဲပျယ်ထူးပြားဆရာတော်ဦးများအကြောင်းကို
 လေ့လာဖတ်ရှုပြုဆိုပါက လောက်အကျိုးစီးပွား၊
 လေကုတ္တရအကျိုးစီးပွားတိုးတက်နိုင်ရန်နည်းလမ်းများ
 ထင်မြင်ပေါ်ထွန်းလာလိုကြောည့်ဟု တွေ့မြင်ယူဆပါက
 ပြုစုတင်ပြလိုက်ရမြင်းဖြစ်ပါသည်။
 အောင်သာကျော်

အျေးမှန်း သရေစိတ်ပြုချေး

ဒုက္ခဝင်အဓမ္မသုံးမီး

- ပြည်ထောင်စုမြို့ဂွဲများများ
- တိုင်းရုံးသားစည်းလုပ်ငန်းများမြို့ဂွဲများများ
- အချုပ်အားအာဏာတည်တိုင်မြို့ဂွဲများများ
- နိုအေး
- နိုအေး
- နိုအေး

ပြည်ချုပ်သောကျေး

- ပြည်ပအေးကိုယ်လိန်ရှိုး အဆိုပြင်ဝါမှာအေးဆန်ကျင်ကြား
- နိုင်တော်တည်ပြုပြုများများ နိုင်တော်တိုးတက်ရောက်နောင့်ယုက်ယူက်သီးသုံးများအေးဆန်ကျင်ကြား
- နိုင်တော်တည်ပြုပြုတွင် အရှိုးဝင်ရောက်ရွက်စောင့်နောင့်ယုက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအေးဆန်ကျင်ကြား
- ပြည်တွင် ပြည်ပအဖျက်သားများအေး ဘုရားသုတေသနပြစ်သတ်မှတ်ချော်နှင့်ကြား

နိုင်ငံရေးနှင့်တည်ချက်(၄) မူ

- နိုင်တော်တည်ပြုပြုများ ပုံးပေါ်သာယာရောင့် တရားဥပဒေစိုးစိုးရေး
- အော်သားပြန်လည်စည်းလုပ်ချုပ်သုတေသနရေး
- နိုင်မာသည့်ဖွံ့ဖည်ပုံအခြေခံပြုပေါ်လာရေး
- ပြုပေါ်လာသောအောင်ခြေခံပေးသမ်းနှင့်အညီ တော်ဝိုင်ပြုပိုးတိုးတက်သော နိုင်တော်သစ်တစ်ရပ်တည်အောက်ရေး

ပို့ဆောင်ရေးတည်ချက်(၅) မူ

- စိုက်ပို့ဆောင်ရေးအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖြေပိုးတက်အောင်တည်အောက်ရေး
- ချောက်ရိုးများရေးအနေဖြင့်ပြင်စွာပြုပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်ပြည်ပုံ အတော်သည့်ဖွံ့ဖည်ပုံအရင်အနှံးဖော်ပြု ပို့ဆောင်ရေးပြုပိုးတိုးတက်အောင်တည်အောက်ရေး
- နိုင်တော်ပို့ဆောင်ရေးတစ်ရပ်ရှိုးကို ဖုန်းအနီးအများစိတ်ခေါ်၍ နိုင်တော်နှင့် တိုင်းရှင်းသားပြည်သုတေသနရှိုးကို လက်ဝယ်တွင်ရှိုးရေး

ရုံးရေးနှင့်တည်ချက်(၆) မူ

- တစ်ပို့သားလုံးအောင်တိုးတက်ရေး အကျင့်တစိုက်ပြုပို့ဆောင်ရေး
- အခြားရုရှိ၊ လတိုက်ပြုပို့ဆောင့် ယဉ်ကျေမှုအမွှေအနှစ်များ အော်သားရေးလကွေသာများ မပေါ်ကိုယ်အောင် ထိန်းသိပ်းအောင့်ရောက်ရေး
- မြို့ချုပ်ရိုးတိုးတက်ရေးသုတေသနတိုးတက်ပြုရေး
- တစ်ပို့သားလုံးကျိုးမားကြိုးစိုးရောင့် ပညာရည်ပြုပို့ဆောင်ရေး

အုပ်စုမြန်မား ဆရာတော်ကြံ့မြှုပ်

ပုဂ္ဂိုလ်မှတ်တမ်း

ပထားမောင်

၂၁၀ ရွှေနှင့် အောက်တိုဘာပါ

မျက်နှာပုံချွင်ပြုချက်အမှတ်

၃၂၂။၂၉၆၀၍

တူးခွဲပုံချွင်အမှတ်

၃၂၀၀၇၀၂၂၂၂

မျက်နှာပါ

ပြောင်း

ကျွန်းများ

မနီတာ

ထုတ်ထော်

ဦးမြို့သာ (မြို့ - တော်) ရှင်မတော်တော်

အမှတ် ၂၅၆၊ အမောင်းအရှုံး၊ လမ်း သာကောတာ ရန်ကုန်

အဖွဲ့အစည်းအတွက်ပုံးပို့

အောင်သင် (မြို့-ဝါယျာရှိ) အောင်သင်ပုံးပို့အပ်ငါးနှင့်

အမှတ် ၁၃၈၊ ရှင်လမ်း ကျောက်တော်ပြုချိန် ရန်ကုန်မြို့

ပြောင်း

ပို့ဆောင်ရေး

အုပ်ချုပ်

အဆောင်

တုန်း

ဘွား ကျွန်း

နှုတ်ထော်အုပ် ကုတ်တော် အပွဲ့း (CIP)

၄၂၂

အောင်သာကော်

ကျွန်းရာဏ်ဖြင့်ကုပွင့်စေမည့် အုပ်စုမြှုပ်ထူးမြှား ဆရာတော်ကြံ့မြှုပ်/

အောင်သာကော် : - ရန်ကုန်၊ ရှင်မတော်တော်၊ ၂၀၁၀၊

၂၇၂၇၊ ၁၈၁၀၈၁၅၁။

(၁) ကျွန်းရာဏ်ဖြင့်ကုပွင့်စေမည့် အုပ်စုမြှုပ်ထူးမြှား ဆရာတော်ကြံ့မြှုပ်

အုပ်စုမြို့၊ ဆရာတော်ကြိုးများ

၀၁အုပ်လင့်ပေါင်းစုံ

ကျင့်စရာဖြင့် ကံပွင့်စေမည့် အုပ်စုထူးခြားဆရာတော်ကြိုးများ

အောင်သာကျော်

ကျော်နိုင်ခန့် စီစဉ်သည်

မြို့ပေါ်ဘပေ

အမှတ်(၅၇၇)၊ ဘရိန်နာင်လမ်း၊ နိုင်ရွှေပို့စ္စ (၈)ရပ်ကွက်၊ ရန်ပြည်သား
နှင့် - ၀၁ ပြောကုန် ၀၉ ၅၁ ၆၅၄၂၀

မာတိကာ

စာမျက်နှာ

ဆရာတော်ဦးအဝန်	က
(မေတ္တာရှင်-ခွဲပြည်သာ)၏ အမှာစကား	
ဆရာကြီးပါရဂူ၏ အမှာစကား	၅
စာရေးသူ၏ အမှာစကား	ပ
ကေရိနိမိကျောင်းဆရာတော် ဦးကေသာရထံ	၁
သစ္စာပန်ခဲ့ပါလျှင်	
ကေရိနိမိ အောင်မြေမှ ဆရာတော်ဦးကေသာရ	၁၃
စွဲန်းလွှန်းဂူကျောင်းဆရာတော်ဦးကို	၃၃
သို့မဟုတ်	
အညာမြေအောင်မြေမဟာမှာ	
တည်သည့် သံဆရာအေးစေတီတော်	
စမ်းကျဆရာတော်ကြီး၏	၅၃
လျောင်းစက်ရာအောင်မြေ	
အဘရာကျော်ဆရာတော်ဦးသဒ္ဓမ္မအဝကိတ္တာ	၆၇
အောင်ဓာတ်ကိန်းရာ အောင်မြေမဟာ	
ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိန်	၈၃
ဦးဝိဇ္ဇာဓရ အောင်ဓာတ်ကိန်းရာ ပေါက်စေတီ	

ထပ်တင်ကာ အောင်မြေကုန်းတော်မဟာမှာ	၉၉
လျောင်းစက်နေသည့် ဦးသာဂရ	
အောင်မြေမှန်ရာ နန္ဒဝန်ဆရာတော်ကြီး၏	၁၀၉
ဆေးရိုးချောင်	
ကြာဖူကန်အောင်မြေစခန်းမှာ	၁၂၉
လိုရာဆူ ပန်ဆင်စေဖို့ရာ	
ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တကုသလ၏	၁၃၁
ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ	
စိတ္တသူခသာသနုနုနယ်မြေ	
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဆေးဝက်ပါ	၁၅၅
ဆရာတော်ကြီး ရုပ်အလောင်းလျောင်း	
စက်ရာအောင်မြေ	
အောင်ဓာတ်များ တည်ရှိရာ	၁၆၅
ရဟန္တာဦးသီလဓာတ်တော်စေတီ	
အောင်မြေမှန်ရာ မိဂဒါဝါန်မှာ	၁၈၁
အရှင်သူမနာဓာရရှုပ်ခန္ဓာ	
လျောင်းစက်လျက်ပါ	
မဟာထောရ်မြတ်ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ	၁၉၉
ရွှေဓာရံစေတီအပါးမှာ	

အုပ်စုမှုပြိုး ဆရာတော်ကြိုးများ

ဆရာတော်ကြိုးဝန်
မေတ္တာရှင်(ရွှေပြည်သာ) ၏
အမှာစာ

“ဆရာတော် အလုပ်များမှန်းတော့ သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အပူကပ်ရှိုးမှာပဲ”ဟုပြောပြီး အောင်သာကျော်သည် သူ စာမူတစ်မူကို စာရေးသူလက်ထဲထိုးထည့်ပြီး အမှာစာရေးခိုင်းပါတော့သည်။

စာအုပ်နာမည်ကို ကြည့်လိုက်သောအခါ “ကျင့်စရာဖြင့် ကံပွင့်စေမည့် အံ့ဖွှုယ်ထူးခြား ဆရာတော်ကြီးများ” ဟု တွေ့လိုက်ရသည်။

ဖတ်ကြည့်လိုက်သောအခါ ဆွဲဆောင်မှုပြည့်ဝန်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အောင်သာကျော်သည် စာရေးသက် ပါရင့်နေပြီဖြစ်စေခြင်း၊ သုတရသနိုင်နှင်းခြင်း တို့ကြောင့် စာဖတ်သူကို ယခုကဲ့သို့ ဆွဲဆောင်နိုင်စွာမဲ့ ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ထင်ပေါ်၍ စင်တော်က အကောက်ခံရပြီ ဖြစ်သဖြင့် အချိုပ်၍ သကာလောင်းစရာ မလို

အုပ်စုများ ဆန္ဒတော်ကြီးမှူး

တော့ပါ။ ကိုယ်တိုင်သာ အမြန်ဖတ်ပါတော့ဟု ညွှန်းလို ပါသည်။

စက္ကန့် မိနစ်၊ နာရီ၊ နေ့၊ ရက်၊ လ၊ နှစ်။

ဤသို့သော အချိန်တို့လေးများအား ပေါင်းစည်းထားခြင်းကိုပင် အသက်ဟုခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ အချိန်သည်အသက်၊ အသက်သည်အချိန်။ အချိန်ကို တန်ဖိုးထားသူသည် အသက်ကို တန်ဖိုးထားရမည်။ အသက်ကို တန်ဖိုးထားလျှင် အချိန်မှုန်သမျှထဲမှ ကုသိုလ်ပေညာ၊ ဉာဏ်၊ ဉာဏ်သုံးမျိုးအနက်တစ်မျိုးမျိုးကိုအမြတ်းရအောင် ယူရမည်။ ထိုသုံးမျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကိုမှ မရလျှင် အချိန်ကို ဖြန်းရာရောက်သည်။ အချိန်ကို ဖြန်းသူသည် မိမိလူဘဝ်၌ နေရမည့်အသက်ကို ဖြန်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤအသုနကို တွေးမိသောအချိန်မှစ၍ မိမိအတွက်သာမက စာဖတ်သူများအတွက်ပါ အလဟာသုအချိန်မကုန်အောင် အထူးဂရဂုံးကဲခဲ့သည်။ ရေးလိုက်သောစာလုံးတိုင်း မှန်ကန်၊ အကျိုးရှိ၊ စိတ်ဝင်စား ဟူသော အချက်များနှင့်ညီအောင် မနေမနားကြီးစားခဲ့သည်။

ဤအမှာစာတွင်လည်း အောင်သာကျော်တင်ပြသည့် ဆရာတော်ကြီးများ၏ ရုပ်ကလာပ်နှင့် ပတ်သက်

အုပ္ပန်မှန်း ဆရာတော်ပြီးများ

သော စူးစူးရှရမြင်မိထားသည့် ဒဿနတစ်ခုကို တင်
ပြချင်ပါသည်။

ဘုရားက ရိုက်တာလား

အကုသိုလ်က ရိုက်တာလား

ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကလိမ်ကကျစ်
လုပ်သူတစ်ယောက် ဒုက္ခရောက်သွားလျှင် အဲဒါ ဘုရား
ရိုက်တာဟု အများအားဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ အမှန်
အားဖြင့် ဘုရားက ရိုက်ခြင်းမဟုတ်။ အကုသိုလ်ကသာ
ရိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိအပေါ်တွင် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင်
သေကြောင်းကြံခဲ့သော အရှင်ဒေဝဇ်အပေါ်ပင် ခွင့်
လွှတ်သည်းခံတော်မူခဲ့သော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်
ကြိမ်တစ်ခါ ပြစ်မှားမိသူများအား အဘယ်မှာခွင့်မလွတ်
သည်းမခံဘဲ နေပါမည်နည်း။

အရှင်ဒေဝဇ်တ် မြေမြို့ခြင်းသည် ဘုရားကရိုက်
ခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဘုရားရှင်အပေါ် ပြစ်မှားမိသော အ
ကုသိုလ်စေတနာက ရိုက်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ပြည်တော်
ပြန်ဟု အမည်ရသော လွှန်မြို့မှ ကြေးဆင်းတူကြီးကို
အက်လိပ်တို့က ကျည်ဆံလုပ်ရန်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်
ဖြင့် အိန္ဒိယသို့ သယ်ယူသွားခဲ့သည်။

ထိုဆင်းတူတော်ကြီးကို အရည်ကျိုးရန်အတွက်

အုပ္ပန်မှတ်။ ဆရာတော်၏။

ထူရိက်ကြွာအရည်ကျိုကြသောသူများ သွေးအန်၍ သေကြသည်။ ရှပ်ပွားတော်ကြီးကား ဘာမျှ အရာမယွင်း။ နောက်ဆုံးတွင် အဲလ်လီဘောက်ဘုရင်မကြီးကိုယ်တိုင် ခေါင်းကိုက်ဝေဒနာစွဲကပ်ရာ ကုသလိုမရတော့ပေါ့။

တစ်ညတွင် ကြေးဆင်းတုကြီးကို မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ပို့မှ ရောဂါပျောက်မည်ဟု အိပ်မက်ပေးသောကြောင့် ဘုရင်မကြီးသည် အဆောတလျှင် ပြန်ပို့ခိုင်းလိုက်သည်။ ထိုအခါကျေမှ ဘုရင်မကြီး၏ ခေါင်းကိုက်ရောဂါမှာ ပျောက်ကင်းသွားသည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင်လည်း ကုလားများ သွေးအန်သေခြင်း၊ ဘုရင်မကြီးခေါင်းကိုက်ခြင်းတို့သည် ဘုရားက ရိုက်ခြင်းမဟုတ်။ ရှပ်ပွားတော်ကို ဖျက်ဆီးသော၊ ဖျက်ဆီးခိုင်းသော အကုသိုလ်ကသာ ရိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဘုရားက မ,တာလား

ကုသိုလ်က မ,တာလား

ဘုရားရှပ်ပွား၊ သံယာတော် တစ်ပါးပါး၏ ပုံတူသို့မဟုတ် ဓာတ်ပုံများကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လှ။ ဒါန်း၍ ကောင်းကျိုးများ ခံစားရလျှင် ဘုရားမတာဟု ပြောတတ်ကြသည်။ အမှန်မှာ ဘုရားရှပ်ပွား၊ ပုံတူက မ,ခြင်းမဟုတ်။ ဘုရား၊ တရား၊ သံယာကို ကြည်ညိုလှ။ ဒါန်းသော ကုသိုလ်က မ,ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အုပ်စုမြို့၏ ဆရာတော်ကြံ့များ

ဤခေတ်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အတွေးအမြင် များ အားနည်းကြသောကြောင့် ဘုရားချင်းတူပါလျက် ရုပ်ပွားစေတိများပင် မျက်နှာလိုက်ခံနေကြရသည်။ ဤ ရုပ်ပွားကို ရွှေချမှ ကောင်းကျိုးများများရမည်။ တခြား ရုပ်ပွားကို ရွှေချလို့ ကောင်းကျိုးများများ မရနိုင်ဟု ဒါန ကိုပင် ဈေးတွက်တွက်ပြီး လူကြသဖြင့်၊ ရွှေချကြသဖြင့် တချို့သော တန်ခိုးကြီး ရုပ်ပွားများမှာ ဘုရားပုံပေါက်ပြီး ရွှေဘောလုံးကြီးလို့ ဖြစ်နေသည်ကိုပင် တွေ့ရဖူးသည်။

ဘာသာခြား၊ နိုင်ငံခြားသားများ တွေ့သွားပါက “မင်းတို့မြန်မာတွေရဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဘုရားဟာ အခုလို လုံးလုံးကြီးလား”ဟု မေးလျှင် အဖြေရခက်ကြပါလိမ့်မည်။ သတိပြကြပါကုန်။

တချို့က သဒ္ဓါတ္ထလွန်ပြီး ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတွင် မင်းအသုံးအဆောင် မကိုဇ်စလွယ်တွေ ဆင်ကြသည်။ ဆွဲကြီး ဆွဲပေးကြသည်။ သဒ္ဓညာတော်ကိုရသည့်အတွက်သာ ဘုရားရှင်ဟု ခေါ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အမှန်ကား ရဟန်းတစ်ပါးပင်။ ထို့ကြောင့် ပိဋကတ်ပါဉိုင်တော်များတွင် သမဏော ဂေါတမောဟု ပါနေခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရဟန်းတစ်ပါးသာဖြစ်သော ဘုရားရှင်အား ရဟန်းအသုံးအဆောင် သပိတ်၊ သက်န်းမှတစ်ပါး အခြားသော လူအသုံးအဆောင်များကို ဆင်မပေး

သင့်ပေ။ ထိုကြောင့် အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံးဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဦးပိန်တံတားအဆုံးတွင်ရှိသော ကျောက်တော်ကြီးဘုရားမှ မကိုဋ်စလွယ်များကို ဖြုတ်ပစ်ခိုင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်စ ဘာသာမြားများက “မင်းတို့ဘုရားက ကိုလေသာအားလုံး ပယ်ပြီးပြီလိုသာ ပြောတယ်။ မင်းမြောက်တန်ဆာတွေ၊ ရွှေငွေပတ္တမြားတွေ ကို သုံးစွဲတုန်းလား”ဟု မေးခဲ့လျှင် မည်သို့ဖြေကြမည်နည်း။

တာဝတီသာက ဒေါက်လားမ

လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၅၀ခန့်က ပဲခူးတိုင်း ဖြူးမြို့နယ်၊ ပဲကြီးအောက်ခုံရွာဆရာတော်ဦးလေဂရသည် ရောဂါကြောင့် နာရီအတော်ကြာ သတိလတ်သွားခဲ့သည်။ ထိုသို့ သတိလတ်ချိန်အတွင်း နတ်ပြည်အာရုံများသည် စိတ်တွင်ထင်လာသည်။ ပိမာန်များ၊ ပဒေသာပင်များ၊ နတ်သား၊ နတ်သမီးများကို လျှောက်ကြည့်ရင်းကြီးမားလှသည့် ရွှေပိမာန်ကြီးတစ်ခုကို တွေ့ရသည်။

သို့သော် ပိုင်ရှင်နတ်သား၊ နတ်သမီးမရှိ၊ အခြေအရုံများသာ ရှိသည်။ စုစုမ်းကြည့်သောအခါ ပိုင်ရှင်မှာမသေသား။ ရောက်လာလျှင် နေရအောင် ကြို။

အုပ်ယူမြော ဆရာတော်ကြိုးများ

တင်ဖြစ်ပေါ်နေသာ ပိမာန်ကြီးဖြစ်ကြောင်း သိရသ
ဖြင့် အုပ်ယူလွန်သဖြင့် ပိမာန်ရှင်၏လိပ်စာကို မေးကြည့်
ရာ နတ်သမီးများက ပြောပြကြသည်။

ဆရာတော်သည် သတိရလာသောအခါ မှတ်မိ
သောလိပ်စာကို ချရေးလိုက်ရာ

ဒေါက္ခလားမ

စမ်းမြှုပ်ရပ်ကွဲက်၊

ဖြောမြို့နယ်၊ ပဲခူးတိုင်း ဟုဖြစ်လာ၏။ သွားစုံ
စမ်းကြည့်သောအခါ ဒေါက္ခလားမကို တွေ့ရလေ၏။
အဘယ်ကုသိုလ်များ ပြုထားပါသနည်းဟု မေးသောအ
ခါ အိမ်တွင်ပင့်ထားသော ဉာဏ်တော် ပေါက်မခန့်ရှိ
ဗုဒ္ဓရပ်ပွားတော်ကို အရှက်ဆွမ်း၊ နှေ့ဆွမ်း နှေ့စဉ်ကပ်
လှူခြင်းကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း သိကြရသည်။

ဤကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်ကလည်း ဖြစ်ခဲ့
ဖူးသည်။အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဗာရာဏသီပြည်မှ နန္ဒိယသူကြွယ်
သည်သူရားရှင်နှင့် သံယာတော်များအတွက် လေးထပ်
ကော်ငါးတစ်ဆောင် ဆောက်လျှော်။ ကော်ငါးရေ
စက်ချွဲအပြီးမှာပင် တာဝဝါသာနတ်ဘုံးတွင် ရတနာ
ပိမာန်ကြီး ကြိုတင်ပေါက်ခဲ့ဖူးသည်။

ဤဖြစ်ရပ်နှစ်ခုနှင့် ဒေါက္ခလားမအတွက်
ပိမာန်ကြီးကို ဗုဒ္ဓရပ်ပွားတော်က ပေါက်ပေးခြင်းမဟုတ်

အုပ်စုရန်မြို့မာ

သလို နှိမ်ယသူကြွယ်အတွက် ပိမာန်ကြီးကိုလည်း သက်
တော်ထင်ရှားသူရားရှင်က ပေါက်ပေးခြင်းမဟုတ်ပေ။
အဟုတ်အမှန်ကား ဘုရားရှင်အပေါ်၊ ရုပ်ပွားတော်
အပေါ် ကြည်ညိုလှုဒါန်းသော သဒ္ဓါန္တင့် ကုသိုလ်
စေတနာတိုက ပေါက်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသတည်။

တိုင်နေ့ နိုဗ္ဗတေစာပါ
သမစိတ္တံ သမံဖလံ။
စေတောပကိစိ ဟေတူဟို
သတ္တာဂစ္စနှိမ် သုဂတိ။

(ပိမာနဝတ္ထုပါဋ္ဌတော်)

သက်တော်ထင်ရှားသူရားမြို့လည်းကောင်း၊ ပရီ
နိုဗ္ဗန်ကြွသွားသော ဘုရားရှင်တို့အား ရည်မှန်း၍ ထူ
လုပ်ထားသော ရုပ်ပွား၊ စေတီတော်တို့၏လည်း စိတ်
ထားညီမျှစွာထား၍ ကြည်ညိုပူဇော်နိုင်လျှင် အကျိုးပေး
ညီမျှသည်။ သတ္တဝါတို့သည် ကြည်ညိုသောသဒ္ဓါစိတ်
ကြောင့် လူဘဝ၊ နတ်ဘဝသို့ ရောက်ကြရခြင်းဖြစ်သည်။
မေတ္တာရှင်(ခွဲပြည်သာ)

အုပ်စုမြန်မာ စနတေသနပို့ဆောင်ရေး

ပါရဂူ၏ အမှာစကား

ကျွန်တော်၏ "မြန်မာစာပေ" စာအုပ်၌ မြန်မာ စာပေအကိုရပ် အမျိုးမျိုးထဲက "ထေရကထာ" နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤသို့စကားစပ်ထားသည်။

မြန်မာအတ္ထပ္ပတ္တိစာပေ၌ အကြယ်ဝဆုံးနှင့်အများဆုံး အတ္ထပ္ပတ္တိမှာ ထေရးရွှေ့ဖြစ်သည်။ အတ္ထပ္ပတ္တိ အရှင်ဦးကစပီး ယခုခေတ်အထိ အများဆုံးရေးသား သော အတ္ထပ္ပတ္တိအမျိုးအစားမှာ ထေရးရွှေ့ဖြစ်သည်။

အတ္ထပ္ပတ္တိရီးရိုးကို "ပရကထာ"ဟု အမည်ပေးထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တိုင်ရေးအတ္ထပ္ပတ္တိကို "အတ္ထကထာ" ဟုအမည်ပေးထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ "ထေရးရွှေ့"ကို "ထေရကထာ" ဟု အမည်ပေးလိုသည်။ "ထေရးရွှေ့"နှင့် "ထေရကထာ" သည် သဘောအဓိပ္ပာယ် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ "ထေရးရွှေ့"က အမည်ဟောင်းဖြစ်ပြီး "ထေရကထာ"က မိမိပေးသော အမည်သစ်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဘုန်းတော်ကြီးလောက၌ ထေရက ထာအရေးခံဆရာတော် သံယာတော်နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိ သည်။ ပထမအမျိုးအစားမှာ ပရိယတ္ထိ၊ ပဋိပတ္ထိနှင့် ပတ် သက်ပြီး နာမည်ကော်ကြား လူသိများသော ဆရာ တော်များဖြစ်ပြီး ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ ကုဒ္ဓိပါဒ်တန် ခိုးရှင်အဖြစ် နာမည်ကော်ကြားလူသိများသော ဆရာ တော်များဖြစ်သည်။

ပထမအမျိုးအစားဆရာတော်များ၏အကြောင်း ကိုမူ ကျွန်တော်၏ “ထေရကထာ”၌ ရေးသားဖော်ပြ ထားသည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားမှာ ရပ်သိ၊ ရွာသိ၊ တိုင်း သိ၊ ပြည်သိ တန်ခိုးကုဒ္ဓိပါဒ်ရှင် ဆရာတော်များလည်း ရှိသေးသည်။

၁၉၉၈ခုနှစ်လောက်က မော်လမြိုင်ခရီး စကြာ ဖြန့်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ခရီးအကြောင်း ရေးသောအခါ မုဒ္ဒါနအကြောင်းပါလာသည်။ မုဒ္ဒါနအကြောင်းရေးသောအ ခါ မုဒ္ဒါနနှင့်ဆက်စပ်နေသော ဆရာတော်တစ်ပါးအ ကြောင်း ပါလာသည်။

မုဒ္ဒါနဗုဒ္ဓယ်အတွင်း ဝင်ရောက်လာသောအခါ မုဒ္ဒါနဗုဒ္ဓယ်၏ နာမည်ကြီးနေရာငွာနတစ်ခုဖြစ်သော ဂျိုး ဂျိုးကျေတောာရကို ဖြတ်သွားရသည်။ ဂျိုးဂျိုးကျေတောာရ တွင် ကုန်းတွင်းပိုင်းမှ ရေအဟုန်ပြင်းစွာ အဆက်မပြတ်

အုပ်ယ်နှင့်မြို့မြို့များ ဆရာတော်ကြိုးများ

စီးကျနေသောကြောင့် “ဂျီးဂျီးကျေစမ်း”ဟု အမည်တွင်
သော စမ်းတစ်စမ်းရှိသည်။ ယင်းစမ်းကို အမှိုပြု၍
ဆောက်လုပ်ထားသော တောရကျောင်းကို ဂျီးဂျီးကျ
တောရကျောင်းဟု ခေါ်သည်။ ယင်းကျောင်း၌ သီတင်း
သုံးတော်မူခဲ့သော ဆရာတော်သည် ပုံလွန်တော်မူသွား
သောအခါ ရှုပ်ကလာပ် ရှုတ်တရက်ပျောက်ကွယ်သွား
ပြီး ရုံထားသောသက်နှုန်းသာ ပုံစံမပျက် ပက်လက်ကျိန်း
စက်နေသိသကဲ့သို့ ကျွန်ုရှိနေသည်။

မိမိသိသော အခြားသိဒ္ဓရှင် ဆရာတော်တစ်ပါး
ရှိသည်။

ယင်းဆရာတော်မှာ ယခုထက်တိုင် သက်တော်
ထင်ရှားရှိနေသော ဂန္ဓာရီထွက်ရပ်ပေါက် ကျမ်းပြုဆ
ရာတော် ဘဒ္ဒန္တအရှင်ဦးညာဏောဒယဖြစ်သည်။ ဆရာ
တော်သည် တစ်နေရာတည်း၌ နှစ်ကြာကြာ သီတင်းမ
သုံးပေ။ တစ်နေရာပြီး တစ်နေရာ ပြောင်းရွှေ့နေသည်။
ပုံသိမ်ခရှင်း၌ နှစ်အတန်ကြာနေထိုင်ပြီးနောက် ဒေါက်
တာမီနို့၊ အက်စ်ဖို့က်၊ တိုက်ကြီးကုန်း၊ (ရေနှုန်းသာအရရှိ
ရိုပ်သာ)၊ အမှုတ်(၁) ရေနှုန်းချက်စက်ရုံး၊ သံလျင်မြို့သို့
ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးသည်။ ယင်းနေရာ၌ ဆရာတော်
၏ သက်တော်(၃)နှစ်မြောက် မွေးနေ့အလှုံးတော်
မဂ်လာ ကျင်းပပြုလုပ်သည်။ သံလျင်မြို့မှုတစ်ဖန်

အုပ္ပန်ရှာမြို့၊ ဆရာတော်ကြီးများ

မဂ္ဂလာဒုစံစစ်ဆေးရုံးအုပ်ကြီး၏ ပင့်ဖိတ်ချက်အရ မဂ္ဂလာ ဒုစံစစ်ဆေးရုံးကြွော်ပြီး ဆေးရုံးအခန်းကြီးတစ်ခုန်းတွင် သီတင်းသုံးသည်။ ထိုနေရာမှုတစ်ဖန် ဘုရင့်နောင်ကြွော်ပြီး သီတင်းသုံးသည်။ ယခု ဘုရင့်နောင်၌ သီတင်းသုံးနေ ဆဲဖြစ်သည်။ ဆရာတော်၏အတိ ဟသာတခရိုင်သိကြပြီး သီတင်းသုံးနေထိုင်၌မည်ဟုလည်း သီရသည်။

ဆရာတော်ရေးသားပြုစုထားသော “ရှင်မထိုး ၏ ရှင်အဖွဲ့ဝေါကထွက်ရပ်ပေါက်သမိုင်းစာတမ်းနှင့် ဆေးဝိဇ္ဇာဓိရှုနည်း” ကွန်ပျူတာစာစီမှာမှာ “ပါရဂူရှုန်တိနိ ကေတန်စာကြည့်တိုက်”၌ ရှိသည်။

“ထေရွာဗ္ဗ္ဗ္ဗ္” သို့မဟုတ် “ထေရကထာ” အရေး ခံ ပထမအမျိုးအစားးဖြစ်သော ပရိယတိနှင့် ပဋိပတ္တိအရာ၌ ထူးချွန်သူ ဆရာတော်ကြီးများမှာ ကျွန်တော်၏ “ထေရကထာ” ၌ ကိန်းဝပ်စံပေါ်နေကြပြီ။ “ထေရွာဗ္ဗ္” သို့မဟုတ် “ထေရကထာ” အရေး ခံ ဒုတိယအမျိုးအစား တန်ခိုးကြိမ်ပါဝ်ရှင်ဆရာတော်များ ကိန်းဝပ်စံပေါ်မည့် “ထေရကထာ” စာအုပ်လိုအပ်နေသည်မှာ နှစ်ပေါင်းများ စွာ ကြောမြှင့်လာခဲ့ပြီ။ ယင်းလိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်တင်းပေး သူတစ်ဦး ပေါ်လာပြီ။ စာရေးဆရာအောင်သာကျော် ဖြစ်သည်။ အောင်သာကျော်သည် သူ၏ “ကျွန်စရက ဖြင့် ကံပွင့်စေမည့် အုပ္ပန်ယူးခြားဆရာတော်ကြီးများ”

အုပ်စုမြတ် ဆရာတော်ကြံ့သူ

စာအုပ်၌ ၁။ ကေရိနိမိကျောင်းဆရာတော်ဦးကေသာရဲ
၂။ စွန်းလွန်းဂူကျောင်းဆရာတော်ဦးကပါ၊ ၃။ စမ်းကျွေ
ဆရာတော် ၄။ အဘရာကျော်ဆရာတော်ဦးသွေ့မှုဒေဝ
ကိတ္တီ၊ ၅။ ဘိုးတော်ပေါက်ဆိန်ဦးပို့နှာမရဲ ၆။ ဦးသာဂရဲ
၇။ နန္ဒဝန်ဆရာတော်ကြီး၊ ၈။ ကြာဖြူကန်ဆရာတော်
ဦးကေသလူ၊ ၉။ စိတ္တသုဆရာတော်ဘဒ္ဒကုသလာ
၁၀။ ဆေးဝက်ပါဆရာတော်၊ ၁၁။ ဆရာတော်ဦးသီလာ
၁၂။ အရှင်သူမနာစာရဲ ၁၃။ ဆရာတော်ဦးပညာ စ
သည့် တန်ဦးကူးပို့ပို့ရှင် ဆရာတော် ၁၃ပါးအကြောင်း
ကို ပြောင်မြောက်စွာ သရုပ်ဖော်ထားသည်ဖြစ်၍ ယင်း
ဆရာတော်များသည် အောင်သာကျော်၏ စာအုပ်ထဲ၌
ဝင်းလက်တောက်ပ ရုပ်လုံးကြွနေကြသည်။

ပါရဂူ

၁၃ ဧ၊ ၂၀၀၈

စာရေးသူ၏အမှာ

လူတိုင်းလိုလိုပင် ချမ်းသာကြွယ်ဝမ္မာကို လိုလား
လျက် ရှိနေကြသည်မှာ ဓမ္မတာပင်ဖြစ်ပါသည်။ ချမ်း
သာခြင်း အစစ်အမှန်တည်ရှိရာမှာ သံသရာဝန်ဆင်းခဲ့
အပေါင်းမှ လွှတ်ကင်းရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ပင်ဖြစ်ပါ
သည်။ ထိုလိုလားမှုနှင့် ထိုအသီတို့ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
တို့ သိရှိနားလည်ခံစားနေမိကြသည်။

သံသရာမှ မလွှတ်ကင်းနိုင်သေးသမျှ ဘဝထို
ထိုတွင် ဖြစ်ပျက်သံသရာလည်နေကြေးမည်သာ ဖြစ်
သည်။ ထိုသို့ ရှိနေရာ သံသရာလည်ကာလအတွင်း
ချမ်းသာစွာ ရပ်တည်နိုင်မှုအတွက် ဒါနကုသိုလ်၊ သီလ
ကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တို့ပြုရန် အမှန်တကယ်လို့
အပ်လျပါသည်။ ဘုရားတရားသံယာတည်းဟူသော
ရတနာမြတ်သုံးပါးအပေါ် သက်ဝင်ယဉ်ကြည်စွာ ကိုး
ကွယ်ဆည်းကပ်ကြမည်ဆိုပါက လောကီလောကုတ္ထရာ

အုပ္ပန်မှုပြုသူ ဆရာတော်ဘင်္ဂများ

နှစ်ဖြာသော အကျိုးထူးများ ရရှိခံစား စံစားခွင့်ရနိုင်
ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပရီ
နိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာတွင် ဓာတ်တော်များ ဖြစ်တည်ခဲ့
ကြောင်းကိုမူ ပရီနိဗ္ဗာန်သုတ်ကို ကြည့်မည်ဆိုပါက အ
ရှားသိခွင့်ရမည်ပင်ဖြစ်သည်။ ပစ္စကဗုဒ္ဓိ အရှင်သူ
မြတ်များမှာမူကား ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီးတွင် အဘိညာဉ်
ဝင်စား၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူမှုသာ ဓာတ်တော်ကျွန်ုင်
သည်ကို သုတေနိပါတ်အငြေကထာ ရတန္တသုတ် မဂ္ဂို
သာဏသုတ် ဝဝ၃ တို့တွင် ပါရှိသည်။ ရဟန္တာအရှင်
သူမြတ်များမှာ သုက္ခဝိပါသာက(ရိုးရိုးရဟန္တာဖြစ်လျှင်)
လူသာမန်တိုကဲ့သို့ပင် ပကတိအရိုးသာကြွင်းကျွန်ုင်သည်။
(အဂိုတ္ထရ အငြေကထာ ဝင်သဝတ္ထု ၂၀၉)။ အဘိညာဉ်
ရ၍ အဓိဋ္ဌာန်မှုသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန်တည်သည့်အတိုင်း
ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ အရှင်သာရိပုတ္ထရာ ဓာတ်တော်များ
မှာ ပွဲတ်သစ်စ ခရာသင်းကဲ့သို့ ကြွင်းကျွန်ုင်သည်။(မဟာ
သဝဂ္ဂသံယုတ် အငြေကထာ စုန္တသုတ် ၂၅၄)။အရှင်ဒွေ
မထောရ်ကား ကောင်းကင်း၌ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၍ သမာ
ပတ်ဝင်စားပြီး အဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည့်အတိုင်း ပြာများ
ကျွန်ုင်ရအောင် တော့အောတ်လောင်ကျွမ်းသည်။(ဥဇါနီး
ကထာ အငြေကထာ ဒွေ့သုတ် ၃၈၉)။ သက်တော်ရှည်

အန္တမ္မန္တပြီး၊ ဆရာတော်ပြီးများ

ရှင်ဘကုလမထောကား အခြားသူတို့အား မိမိအတွက်
တာဝန်မတက်စေရန် ထိုင်လျက်နှင့်ပင် တေဇော်စာတ်
လောင်ကျမ်းစေကာ ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူရာ မြတ်
လေးငံပမာ ဓာတ်တော်များကျခဲ့သည်။ (ဥပရီပဏ္ဍာသ
အငြကထာ ဘကုလသုတ် ၁၄၀)။ ထိုမှုတစ်ပါး ကိုလေ
အာသဝေါကုန်ခမ်းသော ရဟန္တအရှင်သူမြတ်များ၏
အလောင်းတော်သည် အပုပ်နှုန်းမထွက်ကြောင်း သုတ္တနိ
ပါတ် အာမဂန္တသုတ်အဖွင့် ၃၀၃၌ ပါရှိသည်။

ကျမ်းဂန်များတွင် အထင်အရှားဖတ်ရှုမိခဲ့ပြီး
နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနှုအပြား၌ တည်ရှိကာ
ထင်ရှားကြော်ကြားနေသည့် မဟာထောရ်မြတ်တို့ရပ်ခန္ဓာ
လောင်းစက်ရာ နေရာများသို့ အရောက်သွားကာ ဖူး
မြော်ကြည်ညီမြှော်ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနှုအပြား
တွင် မပုပ်မသိုးရပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာ အောင်လမ်းသို့
ကြော်မြန်းသွားတော်မူကြသည့် မဟာထောရ်မြတ်တို့၏
အောင်မြေမှန်ရာနေရာများ ရှိနေပါသည်။

ထိုနေရာများတွင် ဆုတောင်းအဓိဋ္ဌာန်တင်မိရာ
က လောကီအကျိုးစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သွားကြရသူ
များ၊ လောကုတ္တရာအကျိုးထူး ပွင့်ထွန်းသွားကြရသည့်
သူတော်စင်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ရှိနေခဲ့ပါသည်။ ထိုဖြစ်ရပ်
များစွာထဲမှ အကျိုးထူးခံစားရရှိကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်

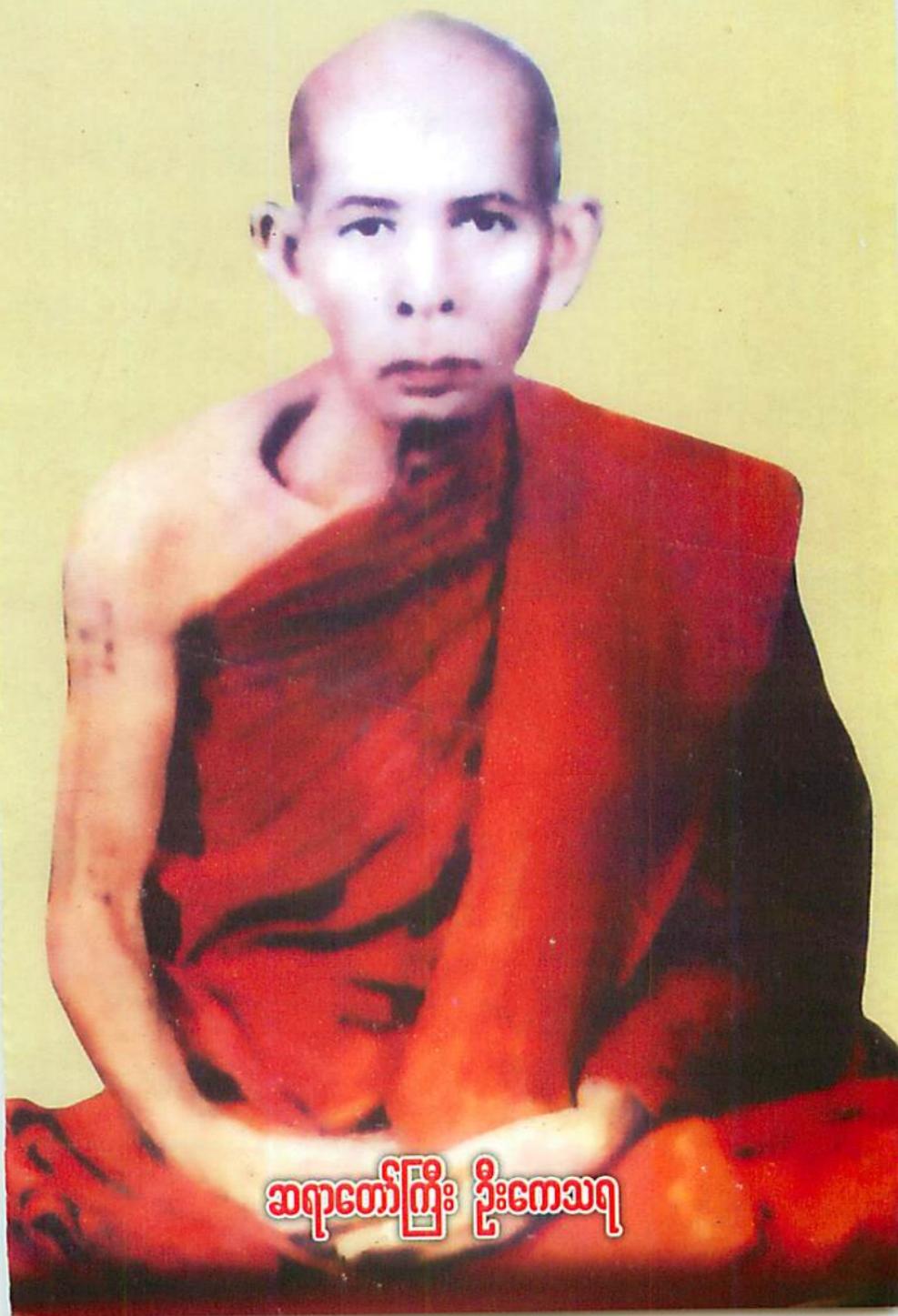
အုပ္ပန္ပမြို့၊ ဆရာတော်ကြိုးများ

ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဆုတွေခွင့်ရခဲ့သည်တွင် အများသိရှိ
စေလိုသည့် စေတနာဆန္ဒအမှန်ဖြင့် ဆောင်းပါးများအ
ဖြစ် ရေးသားကာ သူရရွှေမဂ္ဂဇားတွင် တင်ပြပေးခဲ့မိပါ
သည်။ အဆိုပါဆောင်းပါးများအား ဖတ်ရှုမိရာမှ ထိန်း
ရာများသို့ အရောက်သွားဖြစ်သူတို့က သူတို့၏ဘဝတိုး
တက်ပြောင်းလဲမှုများကို အားရဝမ်းသာ ဖောကျိုးလာ
ကြသည်သာမက ယခုအခါ ကျင့်စရာဏဖြင့် ကံပွင့်စေ
မည့် အုံဖွံ့ဖြိုးထူးခြားဆရာတော်ကြီးများအကြောင်းကို
တစ်ပေါင်းတစ်စည်းထဲ စာအုပ်တစ်အုပ်အဖြစ် ထုတ်
ဝေရန် တိုက်တွန်းလာကြပါသည်။

ကျင့်စရာဏဖြင့် ကံပွင့်စေမည့် အုံဖွံ့ဖြိုးထူးခြား
ဆရာတော်ကြီးများအကြောင်းကို လေ့လာဖတ်ရှုမိပြီ
ဆိုပါက လောကီအကျိုးစီးပွား၊ လောကုတ္ထရာအကျိုး
စီးပွား တိုးတက်နိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ထင်မြောင်ပေါ်
ထွန်းလာမိကြမည်ဟု တွေးမြင်ယူဆမိကာ ပြန့်တင်ပြ
လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အောင်သာကျော်

သရာတော်မြို့ ဦးကော်

ကေရိနိမိကျောင်းသရာတော် ပြီးကေသာရ၏
ကိုယ်ပွားရပ်တော်

ကေရာပကျောင်းအတွင်းမှ ရာတောင်းပြည့်ရပ်ဖွားတော်

၆ က ရိ နိ ၆ ကျ ၁ ၄။ ဆ ၅ ၁ တေ ၂ ဦးကေသာရထ် သစ္ာပန်ခဲ့ပါလျှင်

ရွှေပြည်သာမြို့သစ် အမှတ် ၈ ရပ်ကွက်၊ တော်
ဝင်လမ်းတွင် နေထိုင်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး
ဖြစ်သူ ဦးဝင်းလှိုင်က စာရေးသူတို့၏ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်
သည့် ရွှေပြည်သာမြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇားအဖွဲ့အ
တွက် အလျှောင်များ လာရောက်လျှော့ဒါန်းသည့်အပြင်
ရွှေပြည်သာမြို့နယ်စာပေနှင့်စာနယ်ဇားအဖွဲ့က ကြီးမှား
ကျင်းပသည့် အကြိမ် ၆၀ မြောက် ပြည်ထောင်စုနော်အ^၁
ကြိုးစာပေဟောပြောပွဲအတွက် လိုအပ်သည့်ဆက်တို့
များကိုပါ ငှားရမ်းခြင်းဖြင့်အကူအညီများ ပေးလာပါ
သည်။

စာရေးသူ လွှန်စွာအုံအားသင့်သွားမိရပါသည်။
စာရေးသူတစ်ယောက် ဦးဝင်းလှိုင်အကြောင်း သိထားခဲ့
သည့်မှာ ကြာပြီပင် ဖြစ်သည်။ ဦးဝင်းလှိုင်သည် ရွှေဝ
သုန်အကြိုးဆောင်လုပ်ငန်းဖြင့် နာမည်ရလာသူဖြစ်ပြီး
ရိုးသားကြိုးစားစွာ ဆောင်ရွက်တတ်မှုများကြောင့် နာ

အုပ္ပန်မူနှင့် ဓမ္မစာတိပိဋက္ခ

မည်တစ်လုံးအထင်အရှားပေါ်လာကာ လူသီများခဲ့ရ
ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အကောင်းနှင့်အဆိုးသည် ဒွန်တွဲလာတတ်ပါ
သည်ဆိုသည့် လက်တွေ့သင်ခန်းစာတစ်ခုကို မျက်မြင်
ကြားသီလေ့လာခွင့်ရခဲ့မိပါသည်။ မည်မျှနိုးသားကြီးစား
ကာ စီးပွားရှာနေသူပင်ဖြစ်စေ မလိုတမာစိတ် အထား
ခံရလေ့ရှိသည်က လောကကြီး၏ သဘာဝတရားတစ်
ခုပင်ဖြစ်သည်။

ဦးဝင်းလှိုင်အောင်မြင်မှုများ ရလာချိန်တွင် မလို
သူအချို့၏ အကွက်ဆင်တိုင်တန်းမှုများက ဦးဝင်းလှိုင်
ဘဝယျက်သွားရလောက် သည်အထိ ထိုးနှက်လာခဲ့
သည်။ စာရေးသူစုစမ်းကြည့်မိတော့လည်း အခြေအ^၁
နေမကောင်းဟု သိခွင့်ရခဲ့သည်။ ထိုသို့ သိခွင့်ရပြီးသည့်
နောက်ပိုင်းတွင် စာရေးသူလည်း ဦးဝင်းလှိုင်၏ ကောင်း
ကြောင်းဆိုးကြောင်းများနှင့် အဆက်အသွယ် ပြတ်
သွားခဲ့ပါသည်။

ယခုမှု.. အစစာရာရာတွင် အောင်မြင်မှုများ
ရရှိနေကာတိုးတက်အောင်မြင်နေသော လုပ်ငန်းရှင်ကြီး
တစ်ဦးအဖြစ် ရပ်တည်နေနိုင်ပြီဆိုသည့်အဆင့်သို့
ရောက်နေပြီဟု သိခွင့်ရလိုက်ပြီ။ ထိုကြောင့် စာရေးသူ
အုံအားသင့်သွားမိခြင်းဖြစ်သည်။

စာပေဟောပြောပွဲကျင်းပမည့် အ. ထ. က.
 (၁) ရွှေပြည်သာကောင်းဝင်းအတွင်းရှိ ရွှေပြည်ရတနာ
 ခန်းမသို့ စာရေးသူရောက်နေမိသည်မှာ ကြာဖြိဖြစ်
 သည်။ ပရီသတ်တွေကလည်း ခန်းမပြည့်လုံနဲ့နေပြီ။
 ဟောပြောကြမည့်စာရေးဆရာများဖြစ်သည့် မေတ္တာရှင်
 (ရွှေပြည်သာ)၊ လယ်တွင်းသားစောချစ်၊ သူမောင်နှင့်
 အကြည်တော်တို့လည်း ရောက်လို့နေပြီ ဖြစ်သည်။
 စာရေးသူမျှော်နေမိသူက ဦးဝင်းလှိုင်ကိုပင် ဖြစ်သည်။
 အခမ်းအနားတွင် ဦးဝင်းလှိုင်က အလျှောင့်တက်ရောက်
 လှူခြင်း၊ မလှူခြင်းကိစ္စထက် ပြောင်းလဲတိုးတက်လာ
 သည့်ဘဝတစ်ခုအဖြစ် မည်သို့မည်ပုံ ပြန်လည်တည်
 ဆောက်နိုင်ခဲ့သည်ကို သိလို့သည့်ဆန္ဒက ပိုလိုပြင်းပြ
 နေမိပါသည်။

စာပေဟောပြောပွဲက အောင်မြင်လွန်းလှ
 သည်။ နှေ့လယ်ပွဲဖြစ်သော်လည်း ပရီသတ်နှစ်ထောင်
 နဲ့ပါးကပွဲအစမှုပွဲပြီးဆုံးသည်အထိ နားထောင်အားပေး
 ကြသဖြင့် လာရောက်ဟောပြောကြသည့် စာရေးဆရာ
 များကနှုတ်မှပင် ဖွင့်ဟာချီးကူးသွားခဲ့ကြသည်။ စာရေး
 သူလည်း ဦးဝင်းလှိုင်နှင့် စကားတစ်ခွဲနဲ့စာ နှစ်ခွဲနဲ့စသာ
 ပြောဖြစ်ခဲ့ပြီး တွေ့ခွင့်ရနိုင်ရန် ချိန်းဆိုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။
 ဦးဝင်းလှိုင်နှင့် အေးအေးဆေးဆေး တွေ့ဆုံး

အုပ္ပန်တူမြို့၊ ဆရာတော်ကြီးများ

ရုခွဲသည့်အခိန်တွင် စာရေးသူ၏ရင်ထဲ၌ အဲအားသင့် ခြင်း၊ ပိတ်ဖြစ်ခြင်း၊ အားကျမ်းမြှင့် စသည့်ဝေဒနာများစွာ တိုက လှပ်ခတ်လိုလာမိသည်။ ထိုဝေဒနာများကြောင့် ပင် ဆောင်းပါးတစ်ပုံအဖြစ် ရေးသားတင်ပြချင်သည့် စိတ် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဦးဝင်းလှိုင်ကလည်း

“ရေးပါဆရာရယ်။ လျှော့ဒီန်းသမှုပြုလိုတဲ့သူတွေ ပေါ်လာတော့လည်း ပိုကောင်းတာပေါ့” ဟု ဆိုသည်။ ထိုကြောင့်ပင် လောကီ၊ လောကုတ္ထရာ အကျိုးစီးပွား အမြန်တိုးတက်လိုသူများ သိခွင့်ရစေရန် ရေးသားတင် ပြရခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

အထက်တွင် ရေးသားတင်ပြခွဲသည့်အတိုင်း ဦးဝင်းလှိုင်တစ်ယောက် အတိုက်အခိုက်များနှင့် ရင်ဆိုင် နေရခိန်တွင်လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဦးထွန်းလွင် (ခေါ်)ဦးဘွန်ဟင် (အေသုံးလုံးသစ်စက်ပိုင်ရှင်) အမှတ် ၉၀၊ အမှတ် ၄၈၈မကြီး၊ ပန်းခြံ၊ ရွှေပြည် သာနေသူကတစ်ခုသောရက်တွင် ဦးဝင်းလှိုင်အား သူ၏နေအိမ်သို့ခေါ်ဆောင်သွားခဲ့သည်။ ဦးထွန်းလွင်က အိမ်အပေါ်ထပ်ရှိ ဘုရားခန်းတည်ရာ အရောက်တွင် ဘုရားကျောင်း ဆောင်၏အောက်ဝယ် စားပွဲငယ်ဖြင့် တင်ထားသည့် ရုပ်တုတော်သီတင်းသုံးလျှက်ရှိခဲ့ သည်ကို ဦးထွန်းလွင်က လက်အုပ်ချိရင်း ဦးဝင်းလှိုင်ကို

ပြလေသည်။ ရုပ်တုတော်ရွှေတွင် သစ်သီးများ ကပ်လူ။
ထားသည့် ပန်းကန်ပြားများနှင့် ရေနေ့ကြမ်းကပ်လူ။
ထားသည့် ပန်းကန်လုံးများကို တွေ့လိုက်ရလေသည်။
ဦးဝင်းလှိုင် မေးကြည့်မိတော့မှ ဦးထွန်းလွင်က

“ ခင်ဗျားရဲ့အခက်အခဲတွေကို လျှောက်ထား
လိုက်။ အောင်မြင်ရင်ရွှေပြား ဒါမှုမဟုတ်ရွှေဆိုင်း
ဘယ်နှုန်းလာကပ်ပါမယ်ဆိုတာ အဓိဋ္ဌာန်တင်လိုက်”
ဟု ပြောလေသည်။

ဦးဝင်းလှိုင်လည်း ငွေသိန်းရာနှင့်ချီပြီး ဆုံးရုံး
မည့် ကိစ္စကခေါင်းထဲဝင်လာသည်။ ထိုကိစ္စက အခန့်
မသင့်လျှင်ပင် အချုပ်အနှောင်ခံရမည့် ကိန်းဆိုက်နှင်း
ပေသည်။ အဆိုပါကိစ္စများမှ ပြီးစီးပပောက်စေရန်
လျှောက်ထားရင်း အောင်မြင်မည်ဆိုပါက ရွှေဆိုင်း
ဆယ်ပြားလာရောက်ကပ်လျှုပါမည်ဟု အဓိဋ္ဌာန်တင်
ကာ ဆုံးပန်ခဲ့လေသည်။

ထိုရက်များမှလွန်မြောက်ပြီး နှစ်ပတ်ခန့်အကြာ
တွင် အမှုကိစ္စအားလုံး ချုပ်ငြိမ်းပပောက်ကာ ငွေကြေး
များ ဆုံးရုံးရမည့်ဘေး၊ အချုပ်အနှောင်ခံရမည့်ဘေးတို့
မှ ကင်းလွှာတွေမှုများသာခွင့် ရရှိသွားသဖြင့် ဦးဝင်းလှိုင်တစ်
ယောက် ဦးထွန်းလွင်အိမ်ရှိ ရုပ်တုတော်သီတင်းသုံးရာ
ငြာနသို့ အရောက်သွားကာ အဓိဋ္ဌာန်တင်ထားသည့်အ

အုပ္ပန်မြတ်များ ဆရာတော်၏ရှိယဉ်

တိုင်း ရွှေဆိုင်းရွှေပြားများကို ကပ်လျှပ်ဖူးဖော်ခဲ့လေတော့
သည်။ ထိုသို့အောင်မြင်မှုများ ရလာပြီးသည့်နောက်ပိုင်း
တွင် ဦးဝင်းလှိုင်မှာ ဦးထွန်းလွင်အိမ်သို့ မကြာခဏအ
ရောက်သွားကာ အဓိဋ္ဌာန်တင်ဆုတောင်းရာမှ အောင်
မြင်ဖြစ်ထွန်းမှုများ ရလာသောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ လုပ်
ငန်းရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။

ယခုအခါ ဦးဝင်းလှိုင်၏နေအိမ်တွင်လည်း
အဓိဋ္ဌာန်ပြုဆုတောင်းပါက လောကီအကျိုးထူးများ
အလျင်အမြန်ပေးစွမ်းနိုင်သည့် ရုပ်တုတော်တစ်ဆူ
သိတင်းသုံးလျက် တည်ရှိနေပါသည်။ လာရောက်အဓိ
ဋ္ဌာန်ပြုကာ ဆုတောင်းသမူပြုရာက အောင်မြင်မှုရရှိလာ
ကြသဖြင့် ဆက်ကပ်ထားသည့် ရွှေပြား၊ ဆက်ကပ်ထား
သည့် ရွှေဆိုင်းများက အထင်အရှားပေါ်လွင်လျက်
ရှိပေ သည်။

ထိုသို့ အုံဖွှာယ်သိဒ္ဓိ မဟိုဒ္ဓိစွမ်းပကားများ ရှိနေ
သည့် ရုပ်တုတော်တို့မှာ ကော့သောင်းခရိုင်၊ ဘုတ်ပြင်း
မြို့နယ်၊ ဘုတ်ပြင်းကျေးရွာအတွင်း တည်ရှိသည့် ကေရို
နိမိကျောင်းဆရာတော်ဦးကေသာရ၏ ပုံတူရုပ်တုတော်
ပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်အနဲ့တွင် ရုပ်တုတော်အဆူ
ဆူပေါင်း ၃၅၀ ပြန်နဲ့လျက်ရှိနေပြီး ရန်ကုန်မြို့တွင် စုစု
ပေါင်း ၁၆ ဆူ သိတင်းသုံးတော်မူလျက် ရှိနေပေသည်။

ဆရာတော်ဉီးကေသာရသည် တန်သာရိတိုင်း၊
တန်သာရီမြို့နယ်၊ ကျွဲခရန်ကျေးရွာ အတိ ဖြစ်သည်။
ခမည်းတော် ဉီးနှင့်ဟိန္ဒယ်၊ မယ်တော် ဒေါ်ကြံထွန်း
(ခေါ်) ဒေါ်ရွှေတို့မှ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၆၃ ခုနှစ်၊
တပေါင်းလပြည့်နေ့၊ တန်ဗျာနွေ့နွေ့တွင် ဖွားမြင်တော်
မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်သည် ခမည်းတော်မယ်တို့
၏ပစ္စယာနှဂါဟာဖြင့် သန်စဖန်ယိန်းမြို့၊ ခုံးသိုကျောင်း
ဆရာတော် ဉီးဝိမလပညာမဟာတော်မြတ်ထံ၌ ရဟန်း
အဖြစ်ခံယူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဉီးကေသာရသည်
ဆရာတော်ထဝန်မ်(ဓမ္မစရိယ) နှင့်ဆရာတော် ခလွန်လု
ဝိနာယကနှစ်ပါးထံတွင် နှစ်နှစ်ကြာ စာပေပညာသင်
ကြားခဲ့သည်။

မြန်မာစာကို မြတ်မြို့၊ ဝက်တိုက်ကျောင်းတွင်
သင်ယူခဲ့သည်။ ကော့သောင်းခရိုင်၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့၊ အ^၁
တွင်းဘုတ်ပြင်းကျေးရွာ၊ ကေရိနိမိကျောင်းသို့ သာသနာ
သက္ကရာဇ် ၂၄၆၈ ခုနှစ်၊ ခရစ်နှစ် ၁၉၂၂ ခုနှစ်တွင်
ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဆရာတော်၏ ထူးခြားမှုများသည် အုံ
ဉာဏ်ဖွေ့ကောင်းလုပါသည်။ သိသောသူ မြင်တတ်၏
ဆိုသကဲ့သို့ ပရိယတ္ထိ၊ ပဋိပတ္တိနှင့်စပ်ကျမ်းကျင်သူများက
ပို၍မြင်တတ်ကြပါသည်။ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ နေ^၂
ထိုင်ကြသည့် ဆရာတော်တို့ကဲ့သို့ ဆရာတော်ကြီးများ

အနုပညာမြို့၏ ဆရာတော်၏ကြချေး

အဖို့ မိမိကိုယ်မိမိ ရဟန္တာဟု ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခြင်း
မရှိတတ်ကြချေး။

အကျင့်ထူးအကျင့်မြတ်များ၊ မေတ္တာတော်ပွား
များမှူး စွမ်းပကားများက ဆရာတော်၏ တန်ခိုးအာန့်
ဘော်မြင့်များလာခဲ့သည်နှင့်အညီ သိဒ္ဓါ၊ မဟိဒ္ဓစွမ်းအား
များကလည်း တိုးတက်လာမှန်းမသိ တိုးတက်လာတော့
သည်။ ဆရာတော်၏ အနီးဝန်းကျင့်မှုလူများအနေဖြင့်
အပြင်းအထန်ဝေဒနာခံစားကြရသည့်အခါ ဆရာတော်
က ရေတစ်ခွက်ခပ်စေကာ မန်း၍တိုက်ရုံမျှဖြင့် အလူး
အလဲပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားနေရသည့် ဝေဒနာ များ
မှာ ယူပစ်လိုက်သလို ပျောက်ကင်းသွားကြသူများ ရှိလာ
ခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်သည် ကေရိနိမိကျောင်းတွင် ၅၃ဝါ
တိုင်အောင် သီတင်းသုံးတော်မှူးရာ ၁၁၁၉၁၉၂၈
ခုနှစ်၊ အဂိုနေ့ ၁၅နာရီ ၂၀မိန့်အချိန်တွင် ပျံလွန်
တော်မှူးပါသည်။

ဆရာတော်ပျံလွန်တော်မှူးချိန်တွင် ဒကာ၊ ဒကာ
မအပေါင်း အားကိုးအားထားမဲ့ကြပြီ ဟူသောအသိက
ဒကာ၊ ဒကာမ အတော်များများ၏ နှလုံးသားထဲအထိ
စွဲပြီသွားခဲ့ကြရသည်။ ရပ်ရွာလူကြီးများနှင့် ဒကာ၊ ဒကာ
မများက ဆရာတော်၏ရုပ်ခန္ဓာကို မီးသရှိပြုပို့ရန် စီစဉ်

အုပ္ပန်ဝန်ဆေး ဆရာတော်ကြီးများ

ကြရာ ကော်င်းခေါင်းရင်းဘက်တွင် ရုပ်ကလာပ်တော်
ကို ပြင်ဆင်ထားလျက် နှဲသာတုံးများလည်း စုပုံထားပြီး
ဖြစ်လေသည်။ မီးသြီးဟိုရန် တစ်ရက်အလို ညာက်
တွင် ဒကာရင်းဖြစ်သည့် ဦးမွန်(အသက်ဝေနှစ်)အား
ထင်ရှားပြတ်သားသော အိပ်မက်ဖြင့် အသိပေးတော့
သည်။ အိပ်မက်က တုန်လှပ်ဖွေယူရာ ကောင်းလှသလို
အုပ္ပန်ရာလည်း ကောင်းလှပေသည်။

အိပ်မက်ထဲတွင် . . . ။

ဆရာတော်ဦးကေသာရသည် စံကော်င်းပေါ်မှ
ဆင်းလာသည်။ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် သီကြားလို
လို မြှုပ္ပါနလိုလို တစ်ဖက်တစ်ပါးခြီးရုပ်လျက် နောက်တွင်
လည်းနတ်သားဟုထင်ရသော ပြီးပြီးပြက်ပြက် နတ်
ဝတ်တန်ဆာဝတ်ထားသူ ၁ဝဦးခန့် လိုက်ပါလာသည်။
ထူးခြားသည်က ဆရာတော်ဦးကေသာရခြေလှမ်းလှမ်း
လိုက်တိုင်း ကော်င်းလှေကားထစ်များကို မန်င်းမိဘဲ
လေပေါ်၍သာ လျှောက်လှမ်းနေဟန် ပေါ်နေသည်။
ကော်င်းဝင်းအတွင်းရှိ မြေပြင်ပေါ်ရပ်မနေတော့ဘဲ
လေအထက်တွင်သာ ရပ်နေဟန်ပေါ်နေသည်။ ထိုစဉ်
မှာပင် လက်ယာဘက်မှ ရုထားသည့် သီကြားလိုလို
မြှုပ္ပါနလိုလို ပြီးပြီးပြက်ပြက် ဝတ်ဆင်ထားသူက

“ ခုလို အထင်အရှား ဖူးတွေခွင့်လျှင် နားလည်

အုပ္ပန်ရှင်း ဆရာတော်ကြိုးများ

တော့။ ရုပ်အလောင်းကို မီးမသရှိဟန်ကဲနဲ့။ ဆရာတော်က သတ္တဝါအပေါင်းကို ကယ်ချင်သေးတယ်” ဟုပြောလေသည်။ ဆရာတော်ကမူ တည်ကြည်သော မျက်နှာတော်ဖြင့် ဦးမွန်အား လုမ်းကြည့်ရင်း

“ ဒကာတော်၊ အကြောင်းကြီးငယ်ကြံ့လာရင် ဆရာတော်ကို တ၊လိုက်ပါ။ အဓိဋ္ဌနှင့်ပြုပါ။ ဒါနာ သီလ၊ ဘာဝနာနဲ့ မေတ္တာတရားကို အမြွားများနေပါ” ဟု ပြောဆိုလေ၏။

ဦးမွန်သည် သူမက်ခဲ့သည့်အိပ်မက်အား ဆရာတော်၏ ဒကာ၊ ဒကာမအပေါင်းတို့အား ပြန်လည်ပြောပြရာ အားလုံးက တည်းတည့်တော်တည်း ဆရာတော်၏ရုပ်ကလာပ်တော်အားယနေ့အထိ ဖူးတွေ့ခွင့်ရရှင်ကြစေရန် စံကျောင်းတော်ဖြင့်ထားရှုခဲ့ကြသည်။ နှစ်ပေါင်း ၂၉၅၇ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဆရာတော်ဦးကေသာရ၏ ရုပ်ခန္ဓာတော်မှာပုပ်သိုးပျောက်စီးခြင်းမရှိဘဲ လျောင်းစက်နေတော်မူသည့် အနေအထားအတိုင်း တည်ရှိနေပါသည်။ ထူးခြားဆန်းကျပ်မှုများ၊ ရဟန္တနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများကို လူတိုင်းမသိနိုင်ပါ။ သူများ ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ထက် မိမိ၏ဟုတ်၊ မဟုတ်ကသာ၍ အဓိကကျလှပါသည်။ လူသိများလှသည်က သုတ္တနိပါတ်၊ အာမဂန္ဓသုတ်အဖွင့် ၃၀၃ တွင် ကိုလေသာ အာသဝါကုန်း

အနုပည်မှတ်ခြင်း ဆရာတော်ကြံများ

ခန်းသော ရဟန္တအရှင်သူမြတ်များ၏ အလောင်းတော်သည် အပုပ်နံမထွက်ဟု ဆိုထားခြင်းကိုပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဦးထွန်းလွင် (အေသုံးလုံး သစ်စက်ပိုင်ရှင်)၊ ဦးဝင်းလှိုင်(စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်) တို့၏ နေအိမ်များတွင် သိတင်းသုံးတော်မူနေသည့် ရုပ်တုတော်တို့မှာ ဆရာတော်ဦးကေသာရုပ်ခန္ဓာနှင့် ကိုယ်ငွေ့လှုံထားကာ သိမ်ဝင်ထားခြင်းပြုပြီးမှ ရရှိထားသော ရုပ်တုတော်များသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကေသာရ၏ ရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာ နေရာနှင့် ဘုတ်ပြင်းမြို့မှာ သုံးမိုင်ခန့်ဝေးပြီး လမ်းခွဲဗြိမ်းသဖြင့် လမ်းခွောအောင် ပြုပြင်လျက် ရှုံးနေပါသည်။ လျှော့ဒါန်းလိုသူများ အနေဖြင့် ဘုတ်ပြင်းမြို့ရှိ ကေရိနိမိကျောင်း သို့မဟုတ် ဦးထွန်းလွင်၊ ဦးဝင်းလှိုင်နှင့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဒကာ၊ ဒကာမများထံတွင် ဆက်သွယ်လျှော့ဒါန်းနိုင်ကြပါသည်။

ဆုပန်သမှာ ဆုတောင်းသမှာ ပြုလိုကြသူများသည် ဆရာတော်၏ ပုံတော်ရှုံးတွင်သစ်သီးနှင့် လက်ဖက်ရည်ကြမ်း ကပ်လျှောက် လိုအပ်သောဆုကို တောင်းကြည့်ပါ။ ဆုတောင်းရာတွင် ပြည့်ဝပါက ရွှေပြားသို့မဟုတ် ရွှေဆိုင်း မည်ရွှေ့မည်မျှ ကပ်လျှောမည်ကို အမိဋ္ဌာန်ထားပါ။ အလျင်အမြန်ပြည့်ဝလာသည်ကို အံ့ဖွှာယ်ခံစားကြရမည်

အုပ္ပန္မတရှိခြား ဓမ္မဘဏ်ပြီးမျှ

ပင် ဖြစ်ပါသည်။

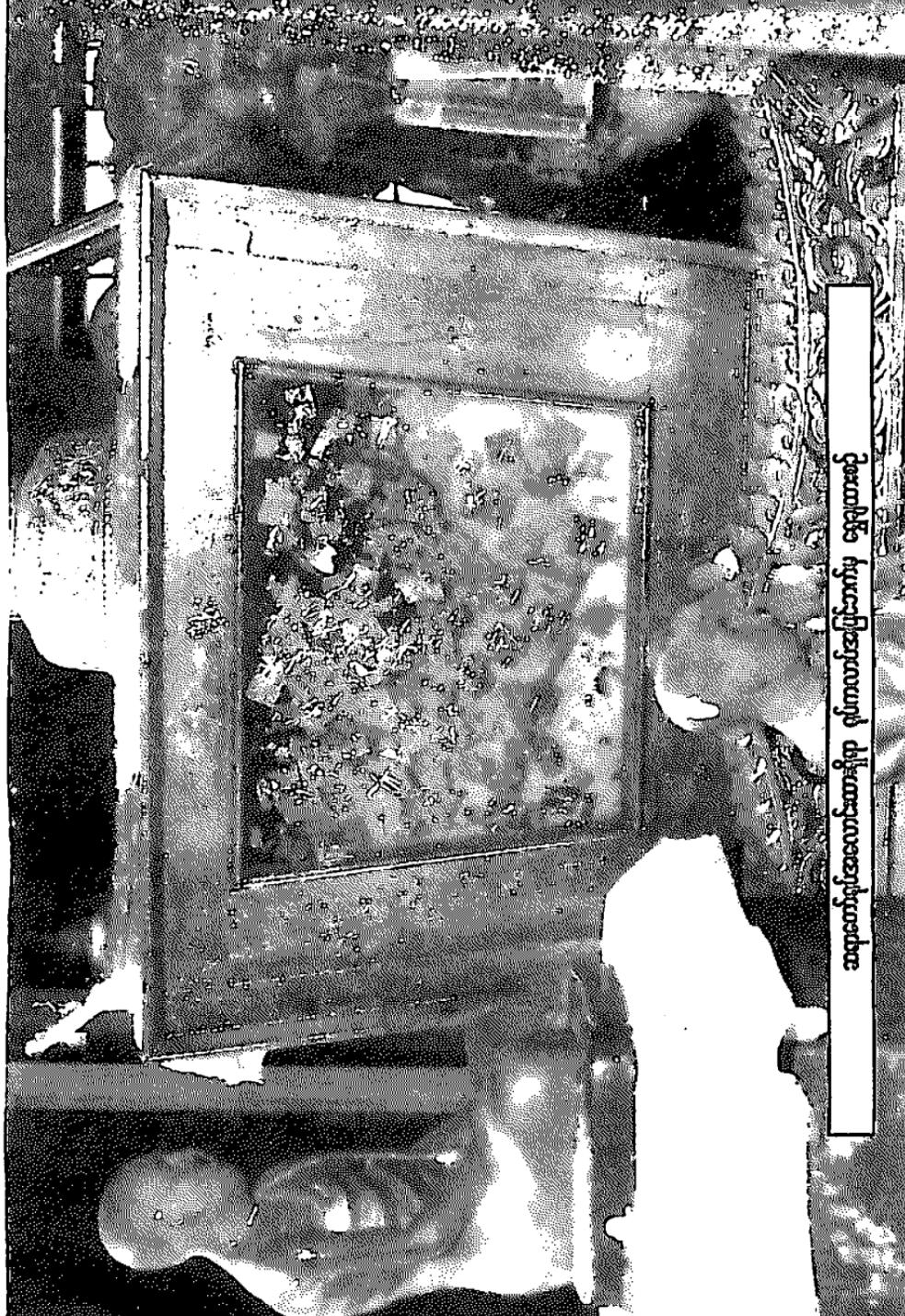
ရုပ်တုတော်အား ရွှေပြားသို့မဟုတ်ရွှေဆိုင်းကပ်
လျှိုလိုသူများ၊ ရင်ငွေ့တော်လှုံးထားသည့် ဆရာတော်၏
ရုပ်တုတော်အား ပင့်ဆောင်ပူဇော်လိုသူများ၊ ဒကာရင်း
ဒကာမရင်းများဆုတောင်းပြည့်ဝမှု ရရှိသဖြင့် ရုပ်တုတော်
ပင့်ဆောင်ထားသူများထံ ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

အကျိုးထူးများ ရရှိခံစားနိုင်ကြပါစေ။

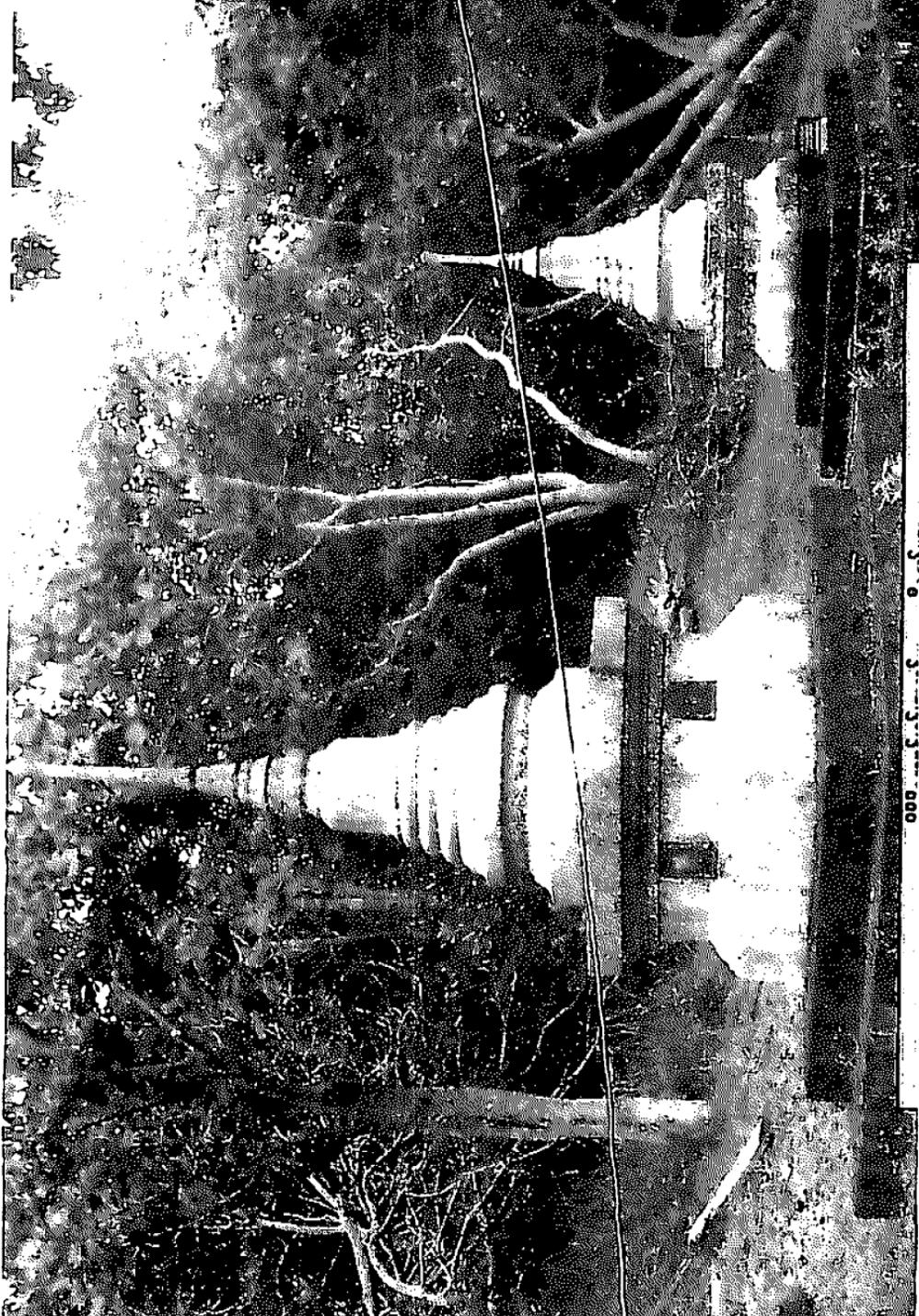
လပြည့်ဝန်းမဂ္ဂဇင်း
အမှတ် ၁၃၈၊ မေလ ၂၀၀၃။

သင့်အတွက်မြန်မာရှိသော ရုပ်သင်နှင့်ပျော်သင်

ကေရိနိမိအောင်မြေမှာ
လျှောင်းစက်တော်မူကာ အောင်ဆတွေဝန်သည့်
ဆရာတော်ဦးကေသာရ

ထူးဆန်းအုပ်စု သိဒ္ဓိ မဟိနိ စွမ်းပကားများ ပြည့်
ဝလွန်းလျှပါသည်ဟု လူသိများနေသည့် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို
စာရေးသူကိုယ်တိုင် သိခွင့်ရလိုက်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့်
လအတွင်းက စာရေးသူနေထိုင်ရာ ရွှေပြည်သာမြို့သစ်
အမှတ် ၈ ရပ်ကွက်၊ တော်ဝင်လမ်းတွင် နေထိုင်သူ ဦးဝင်း
လှိုင်(အထွေထွေ အကျိုးဆောင်လုပ်ငန်း) နှင့် မထင်မှတ်
ဘဲ ဆုတွေဖြစ်ရာ ဦးဝင်းလှိုင်တစ်ယောက် အခြေအနေ
ဆိုးဆိုးဝါးဝါးအဖြစ်ဆိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းနေရကြောင်း၊
စေတနာမှုန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော်လည်း ကံကြံများ
ဆိုးက ဝင်ရောက်မွေနောက်လိုက်သဖြင့် ငွေကြေးနှင့်ပတ်
သက်၍ကိန်းဂဏ်န်းကြီးကြီးမားမား ပေးလော်ရမည့်
ကိန်း၊ တရားရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရမည်ဆိုပါကလည်း အဆုံးနှင့်
ရင် ဆိုင် ရမည့် အခြေအနေဖြစ်ကြောင်းများ
ပြောပြသဖြင့် သိ ခွင့်ရလိုက်သည်။

ထိုသို့တွေပြီးမဆုံးဖြစ်ခဲ့ကြရသည့် ကာလများ

အံသမ္ပဏီ၏ ဆရာတော်ကြိုးများ

တွင် တခြားမိတ်ဆွဲများထံ ဦးဝင်းလှိုင်အကြောင်းများ
စုစုမ်းနေမိခဲ့သည်။ သို့သော် အခြေအနေမကောင်း
ဟုသာသိနေရသဖြင့် စာရေးသူစိတ်မကောင်း ဖြစ်နေမိခဲ့
ရပါသည်။

မတွေဖြစ်မိကြသည့် ဦးဝင်းလှိုင်ကို နှစ်လကျော်
ကျော်တွင်မှ ဆုံးခွင့် ကြံခွင့် ရခဲ့သည်တွင် ဦးဝင်းလှိုင်က
စာရေးသူအား

“ အေး။ လာ။ လာ။ စာရေးဆရာ။
မတွေတာ တောင် အတော်ကြာသွားပြီ။ အတော်ပဲ၊
အချိန်ရမယ်ဆိုရင် ကျူပ်နဲ့လိုက်ခဲ့။ ခင်ဗျားအတွက်
အကျိုးထူးမယ်ဗျာ ” ဟု စကားစတော့သည်။

စာရေးသူလည်းအချိန်ကလည်းအား ဦးဝင်းလှိုင်
တစ်ယောက် ဘာတွေဘယ်လို ဖြစ်နေသည် ဆိုတာကို
လည်း သိလိုသည့်ဆန္ဒတွေ ပြင်းပြနေသဖြင့်

“ ရပါတယ် လိုက်ခဲ့မယ်လေ ” ဟု ပြောဆိုကာ
ဦးဝင်းလှိုင်ခေါ်ဆောင်ရာသို့ လိုက်ပါသွားခဲ့မိတော့သည်။

အမှတ် ၉၀၊ အမှတ် ၄ လမ်းမကြီးပေါ်ရှိ
ပန်းခြံစု၊ ရွှေပြည်သာမြို့တွင် တည်ရှိသည့် “အေသုံးလုံး”
သစ်ဆိုင်ရှုံးရောက်သည်နှင့် ကားလေးကို ထိုးရပ်လိုက်
တော့သည်။ သစ်ဆိုင်ဘေးတွင် ဆောက်ထားသည့် နှစ်
ထပ်အိမ်လေးသို့ ရောက်သည်တွင် သစ်ဆိုင်ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူ

အုပ္ပန်ယူမြှင့် ဆန်တော်ပြီးယူ

ဦးထွန်းလွင်ခေါ်၏ဦးဘွန်ဟင်နှင့်ဆုတ္တာခွင့်ရလိုက်ပါသည်။

ထိုသို့ ဆုတ္တာခွင့်ရလိုက်ပြီးသည်နှင့် ထူးဆန်းအဲ့
ပြုဖွယ် သိဒ္ဓိ မဟိန္ဒိ စွမ်းပကားများ ပြည့်ဝလွန်းလှသည့်
ဖြစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းနေသည့် အကြောင်းအရပ်အား လူ
အများ သိရှိခဲ့ရကြစေရန် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်အဖြစ် ရေး
သားတင်ပြမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်မိပါတော့သည်။

အကြောင်းမှာ သိဒ္ဓိမဟိန္ဒိ စွမ်းပကားများ ပြည့်
ဝလွန်းလှသည့်ရုပ်တုတော်တစ်ဆူကိုဖူးတွေ့ခွင့် ကြုံလိုက်
ရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

ဦးထွန်းလွင်ခေါ် ဦးဘွန်ဟင်၏ အိမ်အပေါ်ထပ်
တွင် ဘုရားကျောင်းဆောင်၏အောက်ဝယ် စားပွဲငယ်ဖြင့်
တင်ထားသည် ရုပ်တုတော် သီတင်းသုံးလျှက်ရှိသည်။
ရွှေတော်တွင် သစ်သီးများကပ်လျှော်ထားသည့် ပန်းကန်
ပြားများနှင့် ရေနွေးကြမ်း ဆက်ကပ်ထားသည့် အကြမ်း
ပန်းကန်တို့ကို တွေ့ရသည်။ ရုပ်တုတော်မှာ ညာက်တော်
၉ လက်မခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းမိသည်။ ရုပ်တုပေါ်တွင်
ရွှေဆိုင်းများချကာ ကပ်လျှော်လော်ထားကြသည့် လက်စ
လက်နများက ပေါ်လွင်နေသည်။

စာရေးသူ စိတ်ဝင်တစားရှိသွားသဖြင့် မေးမြန်း
ကြည့်မိရာမှ ရုပ်တုတော်နှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်း
များကို သိခွင့်ရခဲ့တော့သည်။ စာရေးသူကို ခေါ်လာသည့်

အုပ္ပန်မူမြို့၊ ဆရာတော်မြို့များ

ဦးဝင်းလှိုင်က ရှုပ်တုတော်ကို ရွှေပြားများဖြင့် ကပ်စိကာ ပူဇော်သမှု ပြနေသည်။ ထိုရှုပ်တုတော်မှာ ကော့သောင်း ခရိုင်၊ ဘုတ်ပြင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ ဘုတ်ပြင်းကော်များ ကေ ရိနိမိကော်များ ဆရာတော်ဦးကေသာရ၏ ပုံတူရှုပ်တုတော် ပင် ဖြစ်သည်။

သက်တော် ဂုဒ္ဓ နှစ်၊ သိက္ခာတော် ၅၅ ပါ အ ရောက် (၁၁၁. ၉၁၁၈)နေ့ (၁၅ : ၂၀) နာရီတွင် ပုံလွန်တော်မူခဲ့သည်။ ဦးကေသာရ၏ ရှုပ်ကလာပ်တော် မှာ ယနေ့တိုင်မပုပ်မသိုးမပျက်မစီးဘဲ စံကော်များပေါ်ဝယ် လောင်းစက်လျက်ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုဖူးတွေ၊ ရသည့် ရှုပ်တုတော်မှာ ဆရာတော်ဦးကေသာရ ရှုပ်ခန္ဓာ လောင်းစက်ရာနေရာတွင် ရင်ငွေ့လှုံကာ သံယူဂုဏ် တော်များ ပွားများ၏ သိမ်ဝင်ထားသည့် ရှုပ်တုတော်ဟု သိရသည်။

မြန်မာပြည်အနဲ့တွင် ရှုပ်တုတော်ပေါင်း ၃၅၀ ဆူပုံ၊ နှဲလျက်ရှိနေပြီး ရန်ကုန်မြို့၌ စုစုပေါင်း ၁၆ဆူ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ ရှုပ်တုတော်များပွားများ ပုံးနှဲလာခဲ့ရသည်မှာ ဆရာတော်ဦးကေသာရ၏ သိဒ္ဓိ မဟိဒ္ဓစွမ်းပ ကားများကြောင့်ဟု ဆိုရမည်ပင်။

ဆရာတော်ရှုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာနေရာသို့ အ ရောက်သွားကာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟများ မပါဘ

အုပ်ဖူနှင့် ဆရာတော်ကြိုးများ

မှန်သောသစ္စာစကားကိုဆိုကာ လိုရာဆုတောင်းပါက အ^၁
လျင်အမြန်ပြည့်ဝနိုင်ခွင့်ရကြမည်ဟု သိသူများလာသည်
တွင် မိမိတို့ အနီးအပါး ဆရာတော်၏ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ပွား
ထားကာ ဆုတောင်းလိုသူများ များလာသောကြောင့် ဦး
ကျားမောင်နှင့် ဦးထွန်းလွင် တို့က ဆရာတော်၏ဦးကေသာ
ရ၏ ရုပ်တုတော်များ ပြုလုပ်ကာ ဆရာတော်၏ရင်ငွေလှုံ
စေပြီး သံယူဂုဏ်တော်များပွားကာ သိမ်ဝင်ပြီးမှ ကို
ကွယ်ဆည်းကပ်လိုသူများထံ ပင့်ဆောင်ပေးခဲ့ကြခြင်းပင်
ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ထံ ဆုပန်အမိဋ္ဌာန်ပြုရသည်မှာ မိမိ
အလိုဂျိရာဆုကို တောင်းပြီးသည်နှင့်

“ ဆရာတော်အား ရွှေပြား(ရွှေဆိုင်း)ဘယ်နှပြား
ကပ်လှုပါမည်။ တောင်းသောဆု ပြည့်ပါရစေ ” ဟု ဆု
ပန်ရသည်။

ဆုတောင်းပြည့် မြန်လွန်းလှပါသည်။ ဆုတောင်း
ပြည့်ပါက ရွှေဆိုင်းပြားလေးများဝယ်ကာ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်
ကိုကိုယ်ထိလက်ရောက် ကပ်လှုပူဇော်သမှု ပြုရပါသည်။
များသောအားဖြင့် ရွှေဆိုင်းပြား ဘယ်နှပြားကပ်လှုပါ
မည်ဟု အမိဋ္ဌာန်ပြုကာ ဆုပန်လေ့ ရှိကြပါသည်။ အခါး
သော နယ်ခံများကမူ ရှမ်းရှပ်သေးပွဲ တစ်ပွဲကမည်ဟု
အမိဋ္ဌာန်တင်သည်။ ရှမ်းရှပ်သေးတစ်ပွဲ “က”မည်ဆိုပါက

အံနှစ်ဖုဒ်မြို့၊ ဆရာတော်ဘို့ယူ

တစ်သောင်းကျပ်ကုန်ကျသည်ဟု သိရပါသည်။ ရှမ်းရပ် သေးမှာ ကွဲက်စိပ်ကဲခဲ့သို့ ဆရာတတ်ဦးတည်းက အဆို၊ အငို အပြောတိဖြင့် ကပြသည့်ပွဲပင် ဖြစ်သည်။ သား ရေဖြင့် လုပ်ထားသည့် အရှပ်များမှာ တုတ်ချောင်းဖြင့် ကပ်ထားပြီး အတ်ကွဲက်အရ ငှုက်ပျောတုံးပေါ်တွင် ထိုး စိုက်ကာ အဆို အငို အပြောတိဖြင့် တင်ဆက်သောပွဲဟု သိရသည်။

ဦးဝင်းလိုင်မှာ အဓိဋ္ဌာန်ပြု ဆုတောင်းသည့် အတိုင်း အမှုမှ ကင်းလွှာတွင့်ခွွှုံးရသွားခဲ့သဖြင့် ရွှေပြား အချပ် ၃၀ လာရောက်လျှော့ဒါန်းခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ရပ်တုတော်ကို ကြည့်မိရာ ရွှေတို့ အထပ်ထပ် ကပ်လျှော့ထားသည့်အသွေ် ပေါ်နေသည်။ ထိုသို့ လေ့လာ သိရှိခဲ့ရသဖြင့် ဆရာတော်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ သိသမျှပြောပြပါရန် ဦးထွန်းလွင်အား မေးမိသည် တွင်။။

ဆရာတော် ဦးကေသာရသည် တန်သံရီတိုင်း၊ တန်သံရီမြို့နယ်၊ ကျွေခရန်ကျေးရွာအတိ ဖြစ်သည်။ ခ မည်းတော် ဦးနိုင်ဟိန်ယ်၊ မယ်တော် ဒေါ်ကြိထွန်း ခေါ် ဒေါ်ရွှေတို့က မြန်မာသူတူရာ၏ ၁၂၆၃ခုနှစ် တပေါင်းလ ပြည့် တန်ဂုဏ်နေ့တွင် ဖူးမြင်တော်မူသည်။ ဆရာတော် အလောင်းအလျာသည် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏

ပစ္စယာနှဂါဟဖြင့် သန်စဖန်ယိန္ဒံးမြို့၊ ခုံးသို့ကျောင်း ဆရာတော် ဦးဝိမလပညာမဟာထေရ်မြတ်ထံ၌ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သည်။ (၂၀. ၆. ၁၉၂၃) တွင် ရဟန်းအဖြစ်ခံယူခဲ့သည့် ဆရာတော်ဦးကေသာရသည် ဆရာတော် ထဝန်မဲ(ဓမ္မစရိယ)နှင့်ဆရာတော် ခလွန်လ် (ဝိနာယက) နှစ်ပါးထံတွင်နှစ်နှစ်ကြာ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ မြန်မာစာကိုကား မြတ်မြို့ဝက်တိုက်ကျောင်းတွင် သင်ယူခဲ့သည်။ ကော့သောင်းခရိုင်၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ် အတွင်းရှိ ဘုတ်ပြင်းကျေးရွာမှာပင် သင်ကြားခဲ့ပြီး ကေရိနိမိကျောင်းသို့ သာသနာနှစ် ၂၄၆၈ ခုနှစ်၊ ခရစ်နှစ် ၁၉၂၅ ခုနှစ်တွင်မှ ရောက်ရှုလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်၏ ထူးခြားမှုများသည် အုပ္ပန္တရာ ကောင်းလှပါသည်။ သိသောသူ မြင်တတ်၏ ဆိုသကဲ့သို့ ပရိယတ္ထီ ပဋိပတ္တနှစ်စပ်ကျွမ်းကျင်သူများက ပို၍ မြင်တတ် ကြပါသည်။ ဝိနည်းတော်နှင့်အညီနေထိုင်ကြသည့် ဆရာတော်ကဲ့သို့သော ဆရာတော်ကြီးများအဖို့ မိမိကိုယ်မိမိ ရဟနာဘူး ဖော်ထုတ်ပြောဆိုကြခြင်း မရှိတတ်ကြခဲ့။

“ ကာယဟူဘိ၊ နားမျက်စိနှင့် ကဲတ္ထိပုရိသာ ဖြစ်လာကြတိုင်း၊ ဒုက္ခသီးပွင့်၊ ခါမလင့်ဘဲ၊ ရင့်တဖွတ်ဖွတ်၊ ကင်းဖြေတ်ဖြေတ်ဖြင့်၊ ညာပြုတ်ကြွေကျာ၊ မမြှေကြသို့ ဘဝပျက်ပြီ၊ လူထိထိကားအရွယ်ပျိုလတ်ကျေန်မလွှတ်သည်။

ကျော်မြတ်စွဲနှင့်သွေးယူ အပိုဒရိစာ၏

မချွဲတ်သေရန် အပြီးတည်း ” ဟု ဖော်ညွှန်းထားသည့် မန်လည်ဆရာတော်ကြီးရေးသားပြစ္စထားသည့် မယ ဒေဝ လက်ာကို ဆရာတော် နှစ်သက်တော်မူသည်။

သခ္ပါရလောကသားများကိုရမြင်ခြင်းဖြင့် ပိပသ နာတရားကို စဉ်ဆက်မပြတ်ပွားများအားထုတ်တော်မူ ခဲ့သည်။ မမြတရား အမြဲပွားရင်း . . . .

ပုံသကူ ဓာတ်- ပိုင်ရှင်မဲ့ စွန်းပစ်ထားသည့် သက်နှုန်း၊ သပိတ် စသည်တို့ကို ကောက်ယူသုံးဆောင်သော အကျင့်မြတ်။

တိစိဝရိက ဓာတ်- ကိုယ်ဝတ်၊ ခါးဝတ်၊ ဒုက္ခိုင် သက်နှုန်း၊ သုံးထည်ကိုသာ အသုံးပြုသော အကျင့်မြတ်။
ပိဏ္ဍာပါတ် ဓာတ်- ဆွမ်းခံ၍ ရရှိသော ဆွမ်းကိုသာ သုံး ဆောင်ရသော အကျင့်မြတ်။

ဓကာသနိက ဓာတ်- တစ်ထိုင်တည်းဖြင့် တစ်နှစ်တည်း သောဆွမ်းကိုသာ ဘုံးပေးရသော အကျင့်မြတ်။
ပတ္တပိုက် ဓာတ်- တစ်ခွက်တည်းသော ဆွမ်းကိုသာ ဘုံး ပေးရသော အကျင့်မြတ်။

အရည်က် ဓာတ်- ရွာနှင့်ဝေးရာ တော်သာ နေထိုင်ရ သော အကျင့်မြတ်။

ရှုက္ခဗ္ဗူမူ ဓာတ်- သစ်ပင်အောက်၊ သစ်ပင်အရင်း အနီး၊ အနား၌သာ မှုခိုနေထိုင်ရသော အကျင့်မြတ်။

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

အဲဖွေ့က စုတင်- အဆောက်အအုံ အမိုး
အောက်မဝင်ဘဲလွှဲပြင်၍သာနေထိုင်ရသောအကျင့်မြတ်။
သောသာနိက စုတင်- သူသာနှုန်းသာ နေထိုင်ရသော
အကျင့်မြတ်။

စသည် စုတင်များကို အလျဉ်းသင့်သလို
ကျင့်သုံး ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် စုတင်အကျင့်အပြင် ဝိပ
သေနာ ရှုမှတ်ကျင့်သုံးသည်သာမက မေတ္တာဘာဝနာ
ပွားများကာ စိတ်ပုတီးကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ် စိပ်
တော်မူခဲ့သည်။ ဒကာ၊ ဒကာမများအားလည်း မေတ္တာ
ပွားများခြင်းကြောင့် ရအပ်သော အကျိုး ၁၁ ပါးကို
လည်း မကြာခကာ ဟောဖော်ပြောပြလေ့ရှိခဲ့သည်။

မေတ္တာပွားများခြင်းကြောင့် ရအပ်သော အကျိုး
၁၁ ပါးမှာ

၁။ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရခြင်း

၂။ ချမ်းသာစွာ အိပ်ယာမှ နှီးခြင်း

၃။ မကောင်းသော အိပ်မက်ကို မမြင်မက်ခြင်း

၄။ လူတို့ ချစ်ခင်စုံမက်ခြင်း

၅။ နတ်၊ ဘီလူး ခြေသံ့၊ သစ်ကျား၊ သားရဲ၊ နဂါး စသော
သူတို့ ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နှီးခြင်း

၆။ နတ်တို့ စောင့်ရှောက် စောင်မခြင်း

အန္တမ်းနှင့် ဆရာတော်ပြုများ

၃။ မီးဘေး၊ အဆိပ်ဘေး၊ လက်နက်ဘေး မကျရောက်
နိုင်ခြင်း

၈။ လျင်မြန်စွာ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း

၉။ မျက်နှာအဆင်း ကြည်လင်၍ ကြည်ညီဖွယ်ရှိခြင်း
၁၀။ မတွေ့မဝေ မမှားမယွင်း ဖောက်ပြန်ကင်းကာ ဘဝ
ကူးကောင်းခြင်း

၁၁။ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပြဟာပြည်သို့ လားရောက်
ရခြင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်။

အကျင့်ထူး အကျင့်မြတ်များ၊ မေတ္တာတော်ပွား
များမှ စွဲမဲ့အားများက ဆရာတော်၏ တန်ခိုးအာန္တော်
မြင့်မားလာခဲ့သည်နှင့် အညီ သိဒ္ဓိ မဟိနိစွဲမဲ့အားများက
လည်း တိုးတက်လာခဲ့တော့သည်။

ဆရာတော်သည် ကေ ရိနိမိကျောင်းတွင် ၅၃
ဝါအထိ သိတင်းသုံးတော်မူ့ခဲ့ရာက (၁၁။ ၉။ ၁၉၇၈)၊
ဘုနာရီ ၂၀မိန့် အဂါန္တတွင် ပျံလွန် တော်မူ့ခဲ့ပါသည်။

ပျံလွန်တော်မူ့ချိန်တွင် ဒကာ၊ ဒကာမအပေါင်း
အားကိုးအားထားမဲ့ကြပြီဟူသော အသိက ဒကာ၊ ဒကာ
မ အတော်များများ၏ နှလုံးသားထဲအထိ စွဲပြီသွားခဲ့ကြ
ရသည်။ ရပ်စွာလူကြီးများနှင့် ဒကာ၊ ဒကာမများ ဉီးစီး
ကာ ဆရာတော်၏ ရပ်ခန္ဓာကိုမီးသုပ္ပါယ်ရန် စီစဉ်ကြလေ
သည်။ စံကျောင်းခေါင်းရင်းဘက်တွင် ရုပ်အလောင်းကို

အုပ္ပန္တပြီး ဆရာတော်ကြိုးများ

ပြင်ဆင်ထားကြပြီး နှဲသာတုံးများကိုလည်း စုပုထားပြီး
ဖြစ် သည်။ မီးသြို့ဟန် တစ်ရက်အလို ဉာဘက်တွင်
ဒကာ ရင်းတစ်ဦးဖြစ်သည့် ဦးမွန်(အသက်၆၀)အား
ထင်ရှားပြတ်သားသည့် အိပ်မက်ဖြင့် အသိပေးတော့
သည်။ အိပ်မက်က တုန်လူပုံဖွယ်ကောင်းလှသလို အုပ္ပါ
ဖွယ်လည်း ကောင်းလွန်းလှသည်။

စံကျောင်းပေါ်မှ ဆရာတော်ဦးကေသာရ ဆင်း
ကြွဲလာသည်။ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် လည်း
သိကြားလိုလို၊ ပြဟွာလိုလို တစ်ဖက်တစ်ပါးရုလျက်
နောက်တွင်လည်း နတ်သားဟုထင်ရသော ပြီးပြီးပြက်
ပြက် နတ်ဝန်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်ထားသူ ၁၀ ဦးခန့်က
လိုက်ပါလာသည်။

ထူးခြားသည်က ဆရာတော်ဦးကေသာရ ခြေ
လှမ်းတိုင်း ကျောင်းလေ့ကားထစ်များကို မန်းမိဘ လေ
ကိုသာ နင်း၍ လျှောက်လှမ်းနေဟန် ပေါ်နေသည်။
ကျောင်းပေါ်မှဆင်းကြွဲအလာ မြေပြင်ပေါ် ရပ်မနေတော့
ဘဲ လေအထက်တွင်သာ ရပ်နေတော်မူသည်။ ထိုစဉ်မှာ
ပင် လက်ယာဘက်မှ ရုံထားသည့် သိကြားလိုလို၊ ပြဟွာ
လိုလို ပြီးပြီးပြက်ပြက် အဝတ်တန်ဆာ ဝတ်ဆင်ထားသူ
က

“ ခုလို အထင်အရှား ဖူးတွေ့ရလှုင် နားလည်

အုပ်ယဉ်နှင့်မြတ်သွေးဆရာတော်ကြံ့ချေား

တော့။ ရုပ်အလောင်းကို မီးမသြို့ဟုကြနဲ့၊ မီးသြို့ဟုရင် တစ်ရွာလုံး ဒုက္ခတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ကြရလိမ့်မယ် ” ဟု ပြော တော့သည်။ ဆရာတော်ကမူတည်ကြည်အေးဆေးသော မျက်နှာတော်ဖြင့် ဦးမွန်အား လှမ်းကြည့်ရင်း

“ ဒကာတော်၊ အကြောင်းကြီးငယ် ကြံ့လာရင် ဆရာတော်ကို တ လိုက်ပါ။ အဓိဋ္ဌာန် ပြုပါ။ သီလ၊ ဘာ ဝနာနဲ့ မေတ္တာတရားကို အမြဲပွားနေပါ ” ဟု မိန့်တော်မူ သည်။ ဆရာတော်သည် မြင့်သည်ထက်မြင့်တက်သွားရာ မျက်စိအောက်ကပျောက်သွားတော့မှ အိပ်မက်ပြတ်သွား ကာ နိုးထွေင့် ရသွားခဲ့သည်။

အိပ်မက်အား ဒကာ၊ ဒကာမ အပေါင်းတို့အား ပြန်ပြောပြရာ အားလုံးကပင် ဆရာတော်ရုပ်ခန္ဓာအားယ ခုဖူးတွေ့နိုင်ခွင့် ရကြသည့်အတိုင်း စံကော်းဖြင့် ထားရှိ ခဲ့သည်မှာ ပျော်စိတ်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်၏ ရုပ် ခန္ဓာပေါ်တွင်လည်းလာရောက်ကပ်လျှေားကြသည့် ချွေ ဆိုင်းပြားလေးများက နေရာအတော်များများ ယူထားကြ သည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ယခင်က ဆရာတော်စံကော်းရှိရာသို့ သွား သည့်လမ်းက ကြမ်းတမ်းလှသည်။ ယခုမှ အဓိဋ္ဌာန်ပြည့် ဝသဖြင့် လာရောက်လျှော့ဒါန်းကြသူများ၊ ဒကာရင်း ဒကာမရင်းများ စုပေါင်းအလျှော့ဒါနဖြင့် သွားလာရေး

အုပ်စုများ ဆန်တော်ပြီးမှာ

လုံ ယံ ကူ ခ ေ ့ ၁ ၆ ၈၀၀။ ၆၀၉၄။
လမ်းချေလမ်းဖြောင့်ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ထားခဲ့ကြပြီး
ဖြစ်သည်။

ကျောင်းလမ်းပြုပြင်ရန်အတွက် ဦးချေလစ်-
ဒေါ်စမ်းစမ်းဖြူ။ ဦးကြေားစိုး-စမ်းစမ်းမီ၊ ဒေါ်ပြီးပြီးကြည့်နှင့်
သား လူးလူး၊ ဦးဂွမ်ရှိ-ဒေါ်အေးအေးမှု၊ ဦးမျိုးတင်-
ဒေါ်စုလှည်လှည်အောင်၊ ဦးအောင်ခင်-ဒေါ်ငွေးငွေးဝင်း၊
ကိုစိုးလွှင်-မမြင့် မြင့်အေးတို့နှင့် ကျောင်းလမ်းကိစ္စအကျိုး
ဆောင် ကိုမောင်လေး-မဝင်းမှုတို့က ဦးစီးဦးဆောင်
ပြကာ လျှော့အိန်းခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်ဦးကေသာရထံ ဆုပန်လိုပါလျှင် ပုံ
တော်ရွှေ့တွင် လက်ဖက်ရည်ကြမ်းနှင့် သစ်သီးတစ်မျိုးမျိုး
တို့ကို ကပ်လျှပါ။ ပြီးမှ မိမိလိုသောဆူကို တောင်းပါ။
ဆုတောင်းပြီးသည်နှင့် ဆူဖြင့် ပြည့်ဝရပါက သို့မဟုတ်
အောင် မြင်မှုရပါက ဆရာတော်အား မိမိစေတနား
မိမိနိုင်သောအားဖြင့် ရွှေဆိုင်းသို့မဟုတ်ရွှေပြား ကပ်လျှုံး
နိုင်မည့် အရေအတွက်အတိအကျဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ကြည့်ပါ။
အောင်မြင်မှု လျင်မြန်စွာရရှိခံစားနိုင်ခွင့် ကြံ့ရမည်
ဖြစ်ပါသည်။ အောင်မြင်မှု ရသည်နှင့် ဆရာတော်
ရုပ်တုများရှိရာ နေရာများသို့ စုံစမ်းရာဖွေကာ မိမိ
အဓိဋ္ဌာန်ထားသည့်အတိုင်း ရွှေဆိုင်းပြားများ ကပ်လျှုံး၍

အုပ္ပန်မှတ်။ ဆရာတော်ဖြို့များ

မည် ဖြစ်ပါသည်။ ရှမ်းရုပ်သေးမှာမူတန်သာရိတိုင်းဘက်
တွင်သာ အများဆုံးတွေ့ရသဖြင့် ဆရာတော်စံကျောင်း
နှင့် နီးသူတို့သာ အဓိဋ္ဌာန်တင်သင့်ကြပါသည်။

ဆရာတော်ရုပ်တုများ သီတင်းသုံးသည့် နေရာ
များ အန်က်အချို့ကို ဖော်ပြုရလျှင်

၁။ဦးထွန်းလွင် ခေါ် ဦးဘွန်ဟင်၊ အမှတ် ၉၀၊ အမှတ်
၄ လမ်းမကြီး၊ ပန်းခြံစု၊ ရွှေပြည်သာမြို့နယ်။

၂။ဦးဝင်းလှိုင်၊ အမှတ် ၅၃၃၊ ဘုရင့်နောင်လမ်း၊ ၈
ရပ်ကွက်၊ ရွှေပြည်သာဆေးရုံရွှေ၊ ရွှေပြည်သာမြို့။

ထိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆက်သွယ်စုစမ်းပါက မိမိတို့နှင့်
ဆရာတော်ရုပ်တုတော် သီတင်းသုံးသည့်နီးသောနေရာ
များကို စုစမ်းရရှိနိုင်ကြမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကေသာရထ်တွင် အဓိဋ္ဌာန်ပြု ဆု
ပန်ကြည့်ရာ လက်တွေ့လောကီ အကျိုးစီးပွားများ တိုး
တက်မှု၊ ဘေးအန္တရာယ် အသွယ်သွယ်မှ ကင်းလွတ်
မြောက်မှုတို့ကို ကိုယ်တွေ့ကြုံကြရသူ အမြောက်အများ
ရှိနေသည်ဟု သိခွင့်ရသည်တွင် စာရေးသူအနေဖြင့် ဆ
ရာတော်ဦးကေသာရ၏ မဟိဒ္ဒိသိဒ္ဓစွမ်းပကားများကို အုံ
အားတသင့် ဖြစ်မိသွားခဲ့ရပါသည်။ ထိုအချိန်လေးမှာပင်
အဘူးမွန်ကို သတိတရ တွေးနေမိဖြစ်ပါတော့သည်။

သတိရစရာအကြောင်းက ရှိနေပါသည်။

အုပ်စုမြန်း ဆရာတော်ကြိုးများ

ရဟန္တာ ဟုတ်၊ မဟုတ် သီလိပါလျှင် လွှဲလာ
သင့်သည် အချက်အလက်လေးများကို တွေးနေမိသော
ကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

အတူတက္ခ နေခြင်းဖြင့် သီလကို သီနိုင်၏။ သီ
ရ၏။(သံဝါသေန သီလဝေဒီတဗ္ဗ)

ပြောဆိုခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်မှုကို သီနိုင်၏။
သီရ၏။

(သံဝါဟာရေန သောစေယံး ဝေဒီတဗ္ဗ)

ဘေးရန်ကြံးသော်မှုသာ ဉာဏ်စွမ်းကို သီရ၏။
သီနိုင်၏။(အာပဒါတု ထာမောဝေဒီတဗ္ဗ)

ဆွေးနွေးကြည့်ခြင်းဖြင့် ပညာကို သီရ၏။ သီနိုင်
၏။(သာကစ္စာယ ပညာဝေဒီတဗ္ဗ)

ယင်းတိုကို အချိန်ကြာကြာ နှုလုံးသွင်းမှု ပညာ
ရှိမှုသာ သီနိုင်သည်။ အချိန်တို့လျှင်၊ နှုလုံးမသွင်းလျှင်
ပ ပညာမရှိလျှင်ကား မသီနိုင်ပါ။ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ
ကို လူတိုင်းမသီနိုင်ပါ။ သူများ ဟုတ်၊ မဟုတ်ထက် မိမိ
ဟုတ်၊ မဟုတ်ကသာ အမိက ကျေလှပါသည်။

အလွယ်ဆုံးနှင့် လူသီများလှသည်က သုတေသန
ပါတ်၊ အာမအန္တသုတ်အဖွဲ့(၃၀၃)တွင် ကိုလေသာအာ
သဝေါကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြိတ်များ၏ အလောင်း
တော်သည် အပုပ်နံမထွေက်ဟု ဆိုထားသည်ကို တွေ့နိုင်

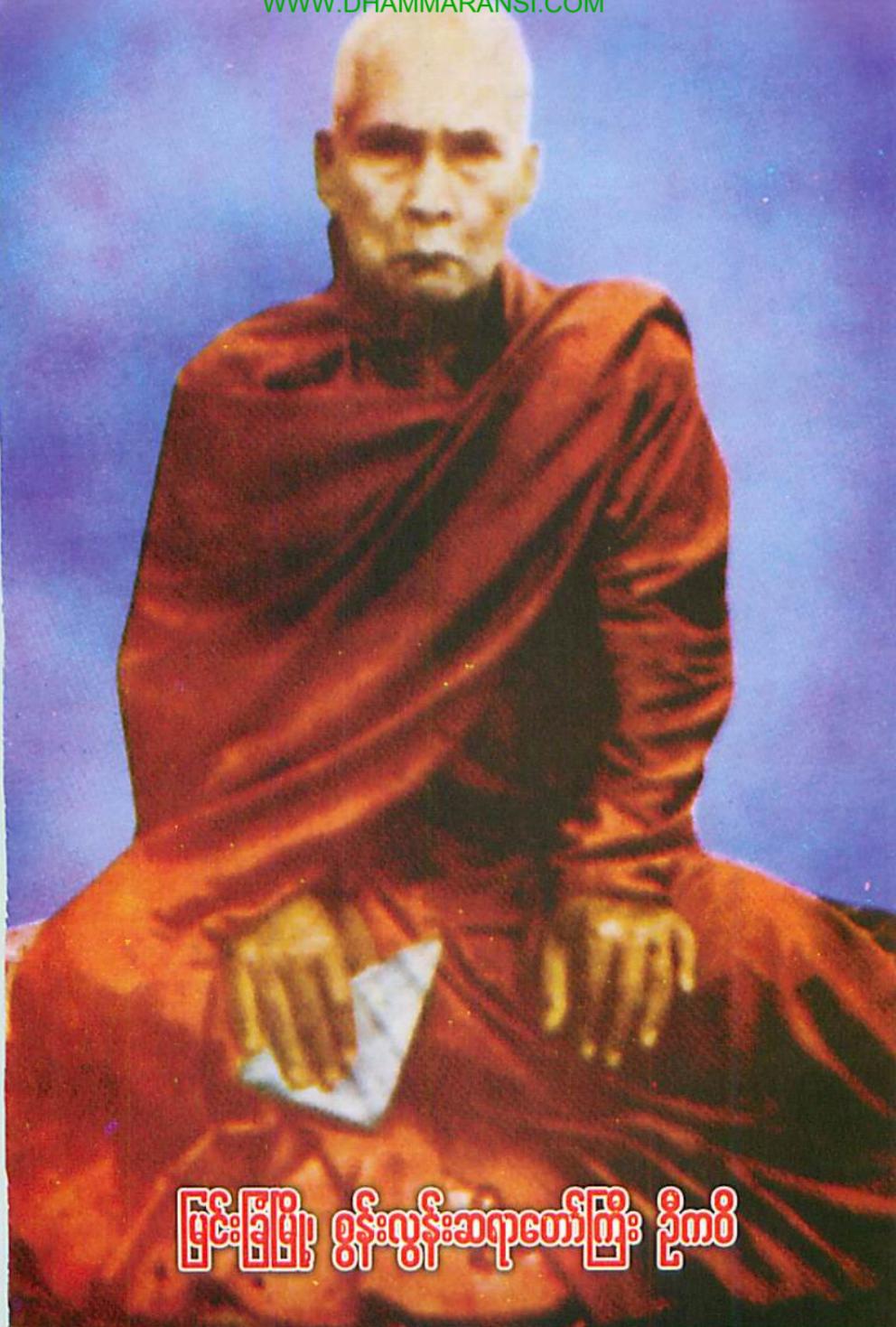
အုပ်စုဓမ္မပြား ဆရာတော်ကြံ့များ

ပါသည်။တန်သို့ရှိတိုင်း၊ ကော့သောင်းခရှင်၊ ဘုတ်ပြင်း
မြို့နယ်၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့နှင့် သုံးမိုင်ခွဲသာသာ ကွာဝေးသည့်
နေရာအတွင်း ဘုတ်ပြင်းကျေးရွာ၊ ကောရိနိမိကောင်းတွင်
ဆရာတော်ဦးကေသာရ၏ ရုပ်ခန္ဓာသည် ယနေ့တိုင်
လျောင်းစက်လျက် ရှိပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခေါက် အ^၁
ရောက်သွားကာ ဆုတောင်းအမိဋ္ဌာန် ပြနိုင်မည်ဆုံးပါက
လောကီအကျိုးထူးများ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ခံစား
ရရှိနိုင်ကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။ သိထားကြသူ အတော်
များများမှာ လောကီအကျိုးစီးပွား(စီးပွားရေးလောက)
တွင် ထိပ်တန်းသို့ ရောက်နေကြသူများ ဖြစ်နေသည်ကို
စာရေးသူ ကြံ့တွေ့ရခဲ့ပါသည်။ ဆုံးတွေ့ရခဲ့ပါသည်။

အကြံပြုလိုသည်မှာ ဆရာတော်၏ ပုံတော်ကို
သစ်သီးဆွမ်း၊ အကြမ်း(လက်ဖက်ရည်ကြမ်း)၊ အမွှေး
နှုံသာတိုင်များကပ်လျှောကာ လိုရာဆုတောင်း၍ အမိဋ္ဌာန်
ကြည့်ပါ။ ဆရာတော်ထံ ရွှေဆိုင်းပြား မိမိနိုင်သလောက
ကပ်လျှောပါမည်ဆုံးသည့် ကတိသစ္ာကို အမိကထားပါ။
သင်၏အောင်မြင်မှုများ ဆထက်ထမ်းပိုးတိုး၍ လာရစေ
ပါမည်ဟု စာရေးသူ ပြောရပါသည်။

အမိဋ္ဌာန်ဆောင်၍ အောင်မြင်နိုင်ကြပါစေ။
သူရဇ္ဈမဂ္ဂဇိုံး

ଅୟନ୍ତରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପରିମାଣିକିତ

မြင်းမြဲမြေး ရန်းလွန်းဘရတ်ကြီး ဉိုက်

ဓန်းလုံးသရာတော်ကြီးရိပ်အလောင်းထားရှိရာ
သံသရာအေးစေတီတော်

အညာပြေအောင်ပြေဟာမျာတည်သည့် သံသရာအေးစေတီတော်

ကားသည် မြားတစ်စင်းနှယ် လေကိုခွင်းကာ ဦး
တည်ပြေးလွှားလို့နေသည်။ ရှေ့တူရှုမှ ပြေးလွှားလာ
သည့်တံလျေပ်လိုင်းများအား နင်းခြေသွားပုံကို မြင်တွေ့
နေရသည်။ အညာလေပူတို့သည် ကားပြတင်းပေါက်
များမှ အလုအယက်တိုးဝင်ကာ ထိတွေ့ရှုက်ခတ်နေ
မှုကြောင့်အိုက်စပ်စပ်ရသကို ခံစားနေရသည်။ ထနောင်း
ပင်များကလည်း တရိပ်ရိပ် ရပ်ပြနေရင်းက ကျော်နေရစ်
ရှာသည်။

အညာမြေသည် ပူပြုးကာ သွေ့ခြာက်ခြာက်
နိုင်လှပါလားဆိုသည့်အတွေးက ထင်ဟပ်နေမိသည်တွင်
က ဖျာဆရာမြှစိုးလွင်က

“ငေးလှချည့်လားဆရာ၊ မြင်းခြီာက်တော့
မယ်”

ဟု သတိပေးစကားဆိုလိုက်တော့မှ အတွေးအာရုံတို့
ပြတ်တောက်သွားရသည်။

အံသွေ့နှင့်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

မြင်းခြီးမြို့သို့ ရောက်သွားဖြစ်ရခြင်းမှာလည်း ရန် ကုန်တိုင်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်တွင် တည်ရှိသည့် ပညာဝတီ ရိပ်သာကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဘဂရ လူဗြိဒိန်း ဆောက်လုပ်တော်မူနေသည့် ကျောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ ရှိက်ကူးပေးရန် ဆရာတော်မိန့် တော်မူသဖြင့် သွားရောက်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြင်းခြီးသို့ရောက်သည်နှင့် ဆရာတော်ဆန္ဒရှိ သည့် ဓာတ်ပုံများလိုက်လုပ်ရှိက်ကူးကာ မှတ်တမ်းတင် နေမိသည်။ ထိုသို့သွားလာလှပ်ရှားနေမိစဉ်မှာပင် ကဗျာ ဆရာမြို့းလွှင်က

“ မြင်းခြီးဆိုတာ နှယ်နှယ်ရရ မဟုတ်ဘူးပျော်။ အ လောင်းနှစ်လောင်းနဲ့ ချောင်းနှစ်ချောင်းကြားမှာ တည် ထားတဲ့မြို့ပျော်” ဟု စကားစလာသည်။

ထိုအပြောကြောင့် ဆရာမြင်းမူအေးဆောင် ပြောထားသည့် စကားစုများက အတွေးထဲသို့ ဝင်ရောက် လာသည်။ မပုပ်မသိုး ရုပ်အလောင်းနှစ်လောင်းက မြင်းခြီးမြို့အား ရုလျက်သားရှိနေသည်။ လောကုတ္တရာ လမ်းကို လျှောက်လျမ်းကြရာတွင် အောင်လမ်းသို့ မြန်း တော်မူခွင့်ရသွားကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် မဟာ ထေရ်ကျော် ဆရာတော်များပင် ဖြစ်ကြပါသည်။

မြင်းခြီးသို့ ရောက်တုန်းရောက်ခိုက် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး

ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ လျှောင်းစက်ရာ(ရုပ်ခန္ဓာလျှောင်းစက်ရာ)
သို့ အရောက်သွားကာ ဖူးမြော်ဦးမည်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ကာ
စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး ရုပ်ခန္ဓာလျှောင်းစက်ရာ နေရာ
ဆီသို့ အရောက်သွားရန် ခြော်ဦးလှည့်လိုက်မိသည်။

ထနောင်းပင်များကို ဖြတ်သန်းရင်း၊ မန်ကျည်း
ရိပ်များကို ခိုနားရင်း လျှောက်နေမိသည်။ ထနောင်းပင်
ထက်ဆီမှ လွင့်ပျုတွက်လာသည့် ချိုးကူးသံက ခြောက်
သွေ့နေသည့် အညာနေ့ရှုမျှော်ခင်းကို လွှမ်းအားပို
နေကြလေအောင် ဖော်ဆောင်ပေးနေသည့်အလားပင်။
အလွှမ်းနေ့၊ အလွှမ်းမြေလို့တောင် တင်စားရလေမလား
ဟု ထင်မှတ်မှားမိရပါသည်။

အတွေးကိုယ်စီဖြင့် လျှောက်လာကြစဉ်မှာပင်
အုပ်အုပ်ဆိုင်းဆိုင်းလေးရှိနေသည့် စွန်းလွန်းရှုကျောင်း
တည်ရာကို လှမ်းမြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ နှစ်ဦးသား ခြေ
လှမ်းသွက်သွက် လှမ်းလိုက်မိကြသည်။ ဆရာတော်ကြီး
၏ ရုပ်ခန္ဓာ၊ ဆရာတော်ကြီး၊ တရားအားထုတ်ခဲ့သည့်
နေရာ၊ ဆရာတော်ကြီး၊ သီတင်းသုံးတော်မူဲ့ခဲ့သည့်
ကျောင်း စသည့်နေရာများကို မြင်တွေ့လိုလှ၊ ဖူးတွေ့လို
လှသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် စွန်းလွန်းရှုကျောင်း ဆရာ
တော်ကြီး ဦးကဝိသည် အောင်လမ်းသို့ လျှောက်လှမ်းနှင့်

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြီးများ

ရေးအတွက် ကျင့်ကြံဗွားများ အားထုတ်ခဲ့ရာတွင် ထူးခြား အုပ္ပန်ကောင်းသည့် အချက်ကြီးလေးချက်ကို ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့တွင် ပထမအကြိမ် တရားထူး။

၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအကြိမ် တရားထူး။

၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၁၃ ရက် နေ့တွင် တတိယအကြိမ် တရားထူး။

၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်နေ့တွင် စတုတ္ထအကြိမ် တရားထူးတို့ကို ဆက်တိုက်ပင် ရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး တရားထူးရရှိခဲ့သည့် ဂုဏ်သတင်းကလည်း သင်းပုံးလွန်းလှသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်ကြံဗွားများ အားထုတ်ထားမှုများဖြင့် ရရှိနေသည့် စရာစွမ်းအားများက သာသနပြုလုပ်ငန်းများတွင် အထင်အရှား ပေါ်ထွက်လာကာ စွမ်းရည်ပြလေ့ ရှိခဲ့သည်။

သထုတွင် တည်ရှိသည့် နေမိန္ဒရတောင်တော်၌ တော်ရုံတန်ရုံ စရာစွမ်းအားမျိုးဖြင့် သိမ်သမုတ်၍ မရ နိုင်လောက်အောင် ကြမ်းတမ်းနေသည်။ ထိုသို့ ခက်ခဲ

အုပ္ပန်စုံမှုပြုများ ဆရာတော်ကြီးများ

ကြမ်းတမ်းစွာ ပရလောကသားတို့ စိုးမိုးနေသည့် တောင် တော်၌ ဆရာတော်၏ စရောစွမ်းရည်ဖြင့် သိမ်တော်ကို အောင်မြင်စွာ သမုတ်နိုင်ခဲ့သည်။

အောင်လမ်းပွင့်တော်မူသည့် စွန်းလွန်းဆရာ တော်ကြီး ဦးကဝိ၏ ရွှေးဘဝအဆက်ဆက် ပါရမီဆက် တို့ကလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှသည်။ ကသာပ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ကျေးသားလေးဘဝကို ရ ရှိတော်မူစဉ် ကသာပဘုရား ကြွောက်တော်မူသည်ကို ဖူး မြင်တွေ့လိုက်ရသည်နှင့် အဟိတ်တိရရှိနှုန်ပင် ဖြစ်သော် လည်း ပါရမီအထိနှင့် ကုသိုလ်ဟုန်မကင်းသည့်အတွက်

“**အောင်မြို့ပုဂ္ဂိုလ်ကား အလွန်ထူးမြတ် သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါတကား**” ဟု အောက်မေ့ဆင်ခြင်မီ သည့် ဇောဓာတ်နာဝင်လာပြီး ဘုရားရှင်ထံတော်ပါး ဝပ်တွားကာ အတောင်နှစ်ဖက်ထိပ်မှာ ယျက်မိုးလျက် ပူးအောင်ရင်း သစ်သီးဆွမ်းလျှော့ဒါန်းခဲ့ရှာသည်။

ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အလျှော့တော် မူပြီးလျှင်

“**အုပ္ပန်ကောင်းမူကြောင့် သင်လိုလား တောင့် တသည့် ဆုအတိုင်း ပြည့်စုံစေ**” ဟု မိန့်ခြေလိုက်သည်။ ကျေးသားလေး၏ စေတနာသွွှေ့ထက်သန်လှသည်က တစ်ကြောင်း၊ အလျှော့ပုဂ္ဂိုလ်မှာဘုရားရှင် ဖြစ်နေတော်မူ

အုပ္ပန်တရာ့မြို့၊ ဆရာတော်ကြိုးမြို့

သည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် ကျေးသားလေး ဘဝ
ပြောင်းသွားရသည်တွင် ကာမသူဂါတီဘုခုနှစ်ဘုတွင်လူ
တကာာနှင့်မတူအောင်စည်းစိမ်အမျိုးမျိုးခံစားခဲ့ရသည်။

လျှပြည်သို့ ရောက်ပြန်သည်တွင်လည်းတက္ကသိုလ်
ပြည်ဌာနတွင် တိကိန္ဒက ပါမောက္ခဆရာကြီးတစ်ပါး
ဖြစ်ခဲ့ရပြန်သည်။ ထိသို့ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသဖြင့် ဆရာတော်ကြီးက
ဆေးဆရာကြီးဘဝတုန်းက တွေ့ကြီးဆက်ဆံဖူးသူတိုင်း
ငါ့ ထံရောက်လာလိမ့်မည်။ ငါဆုံးမသည့်အတိုင်း ငါ့
တရားကို အားထုတ်နိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု အမိန့်တော် ရှိ
ခဲ့သည်။

ထိုနောက် သံသရာကျင်လည့်ခဲ့ရာက ဂေါတမ
မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်အတွင်း၌ သုဝဏ္ဏ
ဘုမ္မာ သထုပြည်ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်တော်မူ့ခဲ့သည့်
သာသနာဒါယကာ မန္တဟာမင်းကြီး ဆည်းကပ်ကိုးကွုယ်
ရာ ဘားမဲ့ဆရာတော်ဘဝကို ရဲ့ခဲ့သည်။

ထိုသို့သော အတိတ်ဘဝ ပါရမီများကို ဖြည့်
ဆည်းပြီးမှ ယခု စွဲန်းလွှဲန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ကြီးဦးက
ဂိဘဝကို ရရှိခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

စွဲန်းလွှဲန်းဂူကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဦးကဂိ
(၁၂၃၉-၁၃၁၄) သည် မြင်းခြားတောင်ဘက် စွဲန်းလွှဲန်း
ရွာတွင် ခမည်းတော်ဖြစ်သူ ဦးသန့်နှင့် မယ်တော်ဖြစ်သူ

အုပ္ပမာဏပြီး ဆရာတော်ကြိုးများ

ဒေဝါတုတ်တို့မှ တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက်၊ တန်လှေနေ့
နံနက် လေးချက်မတိုးမီ ဖွားမြင်ခဲ့သူပင် ဖြစ်သည်။ မြင်းခြား
ကျောင်းဆရာတော်ထံတွင် စာပေသင်ကြားခဲ့သော
လည်း စာပေမတတ်သဖြင့် တစ်ဆယ့်ငါးနှစ်သားတွင်
ကျောင်းမှထွက်ခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဖခင်နှင့်အတူ အရေး
ပိုင်ရုံးတွင် ယပ်လေကြိုးဆွဲရသော မင်းစေအလုပ်ကို
လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

အသက် ၃၀ အရွယ်တွင် ဝန်ထမ်းဘဝမှထွက်
ကာ တောင်ယာအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဦးကပိဟု
အထင်အရှား ဖြစ်တည်လာမည့် ဦးကျော်ဒင်၏ ဘဝ
ကားအထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း စာပေသင်ကြား
သော်လည်း စာပေကမတတ်၊ အလုပ်အကိုင်လုပ်ပြန်
တော့လည်း အောက်တန်းနောက်တန်းကျသည့် အလုပ်
နှင့် ပင်ပင်ပန်းပန်းလုပ်ကိုင်ရသည့် တောင်ယာအလုပ်
တို့ကိုသာ လုပ်ကိုင်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။

မခြေချိန်နှင့် အီမြင်ထောင်ကျကာ တောင်ယာ
လုပ်ငန်းခွင်းမြှုပ်နှံသာ မြှုပ်နှံထားရသည့်ဘဝကို ပြောင်းလဲ
စေခဲ့သည်မှာ ဘဝအဆက်ဆက်က ဖြည့်ဆည်းလာခဲ့
သည့် ဒါနပါရမီနှင့် စရောပါရမီများကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
ဦးကပိလောင်းလာ မောင်ကျော်ဒင်မှာ ဆင်းပြီးပြင်စွာ
မင်းစေဘဝဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းခဲ့ရစဉ်ကပင်

အုပ္ပန်းမြော်း ဆရာတော်ကိုယ်း

တစ်ရွာတည်းနေ မရွှေ့ရည်ဆိုသူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့်
အိမ်ထောင်ကျကာ သားသမီးငါးဦး ထွန်းကားခဲ့၏။ လေး
ဦးမှာ ငယ်စဉ်ကပင် ကွယ်လွန်ခဲ့ကြရာ မောင်ရှိန်ခေါ်
မောင်ကံညွှန်တစ်ဦးတည်းသာလျှင် အဖတ်တင်ကျန်
ရစ်ခဲ့ပါသည်။

သံယောဇ်များ ရှုပ်ထွေးနေစဉ်မှာပင် ကိုကျော်
ဒင်မှ ဦးကျော်ဒင်ဖြစ်ကာ ဘဝဖြစ်စဉ်မှာလည်း တက်
သူတ်နှင်လို့ နေရတော့သည်။ မြတ်စွာဘုရားသေင ကိုယ်
တော် မြတ်ကြီးအနီးအပါးတွင် ဒေဝါလကောဏ္ဍာည် စ
သည့်လောက်ဆရာကြီးများ ကပ်မြောင်၍ ရှိနေသကဲ့သို့
ဦးကျော်ဒင်၏ အနီးအပါးတွင်လည်း သူငယ်ချင်းဦး
စံတင်မှာ ကောဏ္ဍာည်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ଶ୍ରୀପାତ୍ରିକାଙ୍କ ମହାଶ୍ରୀମତୀରେଣୁଙ୍କରେ ପ୍ରମାଣିତ ହେଲାକିମ୍ବା
ପ୍ରମାଣିତ ହେଲାକିମ୍ବା ଏହାରେ ପରିଚୟ ଦିଆଯାଇଛି ।

တစ်နေ့တွင် ဦးစံတင်က ဦးကျော်ဒင်ကို ထူးဆန်းသော တဘောင်ကို ရှုတ်ပြသည်။ ထိုတဘောင်မှာ

“ ତାଳିମ୍ ଫୁଠିଲିମ୍ ଲିମ୍ଲିରିପ୍ ଆମଯିବୁଟିକୁ

အုပ်စုမြတ်ခြင် သနာကျိုးမြှုပ်နည်း

သူချည်ခင်ဘယ်သူငင်မှ သည်ရှုပ်ထွေး၊ ရှင်းနှင့်ပါမလေး။

ချည်ခင်ကြီး ချည်ခင်ကြား၊ လွန်းကလေးနဲ့သွား၊
ဘုရားငှတ်တို့ ရောင်တော်လွှာတ်ပါလို့ ပုံတော်ဝတ်တဲ့
မခွေးရယ်၊ အနားစိမ်း ရောင်ခြေယ်ခြေယ်၊ အလယ်ပြာ
ဘောင်ကွက်နဲ့ လက်ခတ်သံကျွန်းဖို့သား၊ သောင်းတို့ကို
ကြား”

ထို တဘောင်ကို ရွှေတ်ပြပြီးသည်နှင့်

“ အမယ်ဘူတ်ရဲ့ ချည်ခင်ဟာ ဘယ်လောက်ပဲ
ရှုပ်ရှုပ် ရက်ကန်းစင်ကျရင် ရှင်းသွားတာပဲ ကိုကျော်ဒင်
ရဲ့။ အမယ်ဘူတ်ခေါ်တဲ့ ဒါ ဘုရားရှင်လက်ထက်မှာ အ
ဝိဇ္ဇာ ချည်ခင်ရှုပ်ကြီးကို သတိပဋိဌာန် ရက်ကန်းစင်မှာ
သတိလွန်းတစ်လုံးနဲ့ပဲ ကိုကျော်ဒင် ခင်ဗျား ရှင်းရလိမ့်
မယ်ဗျား။ အဲဒီအခါမှာ စွန်းလွန်းရွာ တောင်ဘက်မှာ
တကယ့်ရက်ကန်းစင်လည်း ပေါ်လိမ့်မယ်။ ရက်ကန်းစင်
ပေါ်တဲ့ ကျွန်းဖို့ကုန်းမှာ ခင်ဗျားသာသနာပြုရလိမ့်မယ်။
သာသနာပြုတဲ့အခါ ကျွန်းတိုင်နှစ်လုံးလည်း ပါလိမ့်မယ်။

ဘုရားငှတ်တို့ ရောင်တော်လွှာတ်ဆိုတာက ပဋိ
ပဏ္ဍာ သာသနာတော်ကြီး ငှတ်တို့နေခဲ့တာ ပြန်ပေါ်လာ
လိမ့်မယ်လို့ ဆိုလိုတာပဲဗျား။ အဲဒီတော့ ကိုကျော်ဒင်၊ ခင်
ဗျားရဲ့ တရားလက်ခတ်သံကို ၃၁ ဘုံက ကြားလာရမှာ”
ဟု ရှင်းလင်းပြောပြခဲ့သည်။

အုပ္ပန်တရာ့မြန်မား သမာဓာတ်ပြုများ

ပထမဆုံး နိမိတ်စကားကို ကြားခွင့်ရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ထိုအသိတိ သိခွင့်ရပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် အစစအရာရာကို သတိကပ်ပြီးမှ လုပ်ဆောင်လေ့ ရှိလာခဲ့သည်။ ပြောင်းရှိစဉ်းသည်ကိုပင် ထောက်ခနဲ့ ပြတ်ချလိုက်ခြင်းနှင့် တိခနဲ့၊ တိခနဲ့ ပြတ်တောက်ကျနေခြင်းတိုကို အံကိုက်ကျအောင် မှတ်သားလာနိုင်ခဲ့သည်။

နောက်တော့ အိပ်မက်များအရ သေခြင်းတရားနှင့် ကင်းဝေးရာကို ရှာလိုသည့်စိတ်များ ပိုမို ပြင်းပြလာခဲ့သည်။

တစ်နေ့ မှတ်မှတ်ရရ။

၁၂၃၁ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျော်လပြည့်နေ့တွင် ဖြစ်သည်။ လပြည့်ညတွင် ရွှေဗျာ၏အရွှေတောင်ဘက်၌တည်ရှိသည့် စေတီတော်ဝယ် ဆီမိုးပူလော်နေစဉ် ဆီမိုးများကို ကြည့်နေမိရာ ဆီမိုးမီးစာအဖျားမှ မည်းလာပြီး ဆီမိုးညွှန်လေးများက တလျှပ်လျှပ်နှင့် ဆီများအူပွာက်သွားသည်ကို မြင်မိရသည့်နှင့် ကြက်သီးများ တဖြန်းဖြန်းထကာ တစ်ကိုယ်လုံးတုန်လျှပ်သွားသည်။ စိတ်ထဲတွင် တစ်စုံတစ်ခု ဆုတောင်းမည်ဆိုပါက ပြည့်ဝလိမ့်မည်ဆိုသည့် ယုံကြည်စိတ်တို့ လွှမ်းမိုးလို့လာသည်။

ထိုစဉ်မှာပင် ရဟန်းဘောင်တက်လိုသောဆန္ဒ

အံသွယ်တူဗြို့များ ဆန္ဒတော်ကြံ့များ

ပြင်းပြလာသဖြင့်

“ ရဟန်းဖြစ်ရပါလို၏။ ရဟန်းဖြစ်သောအခါ တရားဟောပြော ဆုံးမရပါလို၏။ သတ္တဝါတွေ ငါဟောပြောဆုံးမသည့်အတိုင်း ငါကဲ့သို့ပင် ကျင့်ကြုံအားထုတ်နိုင်ကြ ပါစေသတည်း ” ဟု ဆူတောင်းလိုက်သည်။

ဆူတောင်းပြီး၍ တစ်နှစ်အကြာ ၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျေတ်လပြည့်ကျော် ၅ ရက်နေ့တွင် သာသန၊ ဘောင်သို့ ရောက်သည်။ ရှင်ကပိသည်သာမကော ဖြစ်ပြီး သည်နှင့် စွန်းလွန်းရွာတောင်ဘက်တွင် တည်ရှိသည် မောင်ရင်ပေါ်ချောက်သို့ တစ်ကိုယ်တည်း သွားရောက်ကာ တရားအားထုတ်နေတော့သည်။

တစ်နှစ်သောအခါ ကျောင်းဘေးနားတွင် မိုးပွင့်ကြီးတစ်ပွင့် ပေါက်နေသည်ကို ရှင်ကပိတွေ့သဖြင့် ဆွဲနှုတ်လိုက်ရာ မိုးငုံလေးများပါ တစ်အုံလုံး ပါလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ သံသရာဝန်ဒုက္ခမှ ကျွေတ်လွှတ်တော့မည့်နိမိတ်ဟု ယူဆကာ အရှုံးကြေကြေ အရေခန်းခန်းဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် မပြတ်တမ်း တရားအားထုတ်နေပါတော့သည်။

၁၂၈၂ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျေတ်လပြည့်ကျော် ၁၃ ရက်၊ အဂါန္တာ ညူ ၁၀ နာရီအချိန်တွင် ငွေတန်ဆောင်းကြီးတစ်ခုကို မြင်လာပြီး “ဝိရို ဝိရိ” ဟု မြည်သံပေးကာ

အုပ္ပန်တူး စနေကိုပြုသူ

ရထားပျောစ်စင်း အလွန်အရှိန်ပြင်းစွာဖြင့် မိမိထံသို့ တန်း
တန်းမတ်မတ်ကြီး လာနေသည်ကို တွေ့သော်လည်း
ဂရုမပြုဘဲ တရားကိုသာ အားထုတ်မြှု အားထုတ်နေစဉ်
ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်ပေါ်လာပြီး အထက်သို့မြောက်တက်
ကာ ဌီမ့်ခနဲ့ဖြစ်သွားသည်။ ရထားက မိမိအောက်သို့
ရောက်နေသည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်။

ဘေးကို လှည့်ကြည့်လိုက်သောအခါ ထောင့်
လေးထောင့်တွင် နတ်မင်းကြီးလေးပါးကိုလည်းကောင်း၊
လက်ယာဘက်တွင် သီကြားမင်းကိုလည်းကောင်း မြင်
လိုက်ရပြန်သည်။ စိတ်ထဲတွင် တရားထူးရတော့မည်အ
တွက် လာရောက်စောင့်ရှောက်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆ
ကာ ကူရိယာပုတ်ကို မပြင်ဘဲ တရားအားထုတ်မြှု အား
ထုတ်ခဲ့ရာ စတုတ္ထအကြိမ် တရားထူးကို တွေ့ရတော့
သည်။

ရှင်ကပိသည် ဆက်လက်ပြီး တရားထဲတွင် စူးစူး
နစ်နစ် အားထုတ်နေလိုက်ရာ သီကြားမင်း၊ နတ်မင်း
ကြီးလေးပါးနှင့် ရထားပျောစ်ကွယ်ပေါ်ရောက်သွားကြသည်။
ထိုသို့ စတုတ္ထမင်ကို ရပြီးသည့်နောက် အထက်ဘဝင်၊
အောက်အဝိစိတိုင်အောင် ဟင်းလင်းပြင်ကျယ်ကြီးအ
ဖြစ် မြင်ကျန်ရစ်သည်။ “လူပြည်တွင် ရဟန္တာတစ်ပါး
ပေါ်ထွန်းနေပြီ။ သွားဖူးကြ” ဟု တစ်ခဲနက် ကြွေးကြွော

နေသည်ကို တွေ့မြင်နေရသည်။

စာရေးသူ ဖတ်မှတ်လေ့လာထားမိသမျှတို့ကို အတွေးအိမ်ထဲတွင် ဓည့်ခံနေမိရင်း စွဲနှီးလွှန်းဂူကျောင်းဆရာတော်ကြိုးများကဝါ အောင်လမ်းသို့ မြန်းသွားခဲ့ရာ အောင်မြေဝင်းအတွင်း လှည့်လည့်ရှုမောနေမိသည်။ ကျေးသားရုပ်တု တံခွန်တိုင်ကို မြင်တွေ့ရသည့်အခါ ဆရာတော်ကြိုး၏ ဘဝဟောင်းက ပါရမီဖြည့်ဆည်းခဲ့သည့် ပုံရိပ်များက စာရေးသူ၏ အတွေးအိမ်ထဲတွင် လှုပ်ခတ်လို့ နေမိသည်။

ဆရာတော်ကြိုး သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည့် ကျောင်း၊ ဆရာတော်ကြိုး တရားထိုင်ခဲ့သည့်ရှိ စသည်တို့ကို မြင်တွေ့ရသည့်တွင်လည်း ဆရာတော်ကြိုး သက်ရှိထင်ရှား ရှိနေသည့် ပုံရိပ်သွေ်တို့က စာရေးသူ၏ရင်ကို လာရောက်လှုပ်ခတ်လို့ နေပြန်သည်။

ထိုစဉ်မှာပင် ကဗျာဆရာမြစ်းလွင်က

“ဟိုး ရွှေ့က ဖူးတွေ့ရတာ သံသရာအေး စေတီတော်ပေါ့။ အဲဒီ ဂန္ဓကုဋ္ဌသံသရာအေး စေတီတော်ထဲမှာ ဆရာတော်ကြိုးရဲ့ မပုပ်မသုံးရုပ်ခန္ဓာ လျောင်းစက်နေတုန်းပဲလေ” ဟု ပြောလည်းပြော၊ လက်ညီးလည်း ညွှန်ပြသဖြင့် သံသရာအေး စေတီတော်မြတ်တည်ရာသို့ လှမ်းဖူးတွေ့လိုက်မိ သည်။ ဆရာတော်ကြိုးသည် အောင်လမ်း

သုတေသနများ အနတ်ပြုများ

သို့ မြန်းတော်မူခဲ့ပြီး သံသရာဇားခဲ့ပေပြီ။ နောက်ထပ်
တစ်ဖန် သံသရာလည်ရန် လမ်းမရှိတော့ပြီ။

စေတီတော်အတွင်း ရုပ်ခန္ဓာကို ယနေ့တိုင် မပုပ်
မသိုးဘဲ ချွန်ထားရစ်ခဲ့သည်မှာ နောင်လာနောက်သားတို့
ထိ၊ သို့ သတိ ဆိုသည့် သတိပဋိဗုဒ္ဓလမ်းကို ကျင့်ကြံဗွား
များကြဟု ရုပ်ခန္ဓာကို ဖူးခွင့်ရတိုင်း တရားကျင့်ကြံဗွားများ
အားထုတ်လိုစိတ်များ မြင့်တက်လာနိုင်ကြစေလို့သည့်
ဆန္တတော်အရလေလား မသိနိုင်။

စေတီတော်တည်ရာ ဂန္ဓကုဋ္ဌတိက်အတွင်းသို့
ဝင် ရောက်မိသည်တွင် အေးပြီမ်းမှုရသက ရင်ထဲသို့
တိုးဝင်လာ၏။ တိတ်ဆိတ်ပြီမ်သက်မှု ရှိလှသည့် ဂန္ဓကုဋ္ဌ
တိုက်တော်အတွင်းတွင်ကား ပြီမ်သက်စွာ လျောင်းစက်
တော်မူနေသည့် ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်အလောင်းကို ဖူး
တွေ့လိုက်ရသည်။ အောင်လမ်းသို့ မြန်းတော်မူသွားခဲ့
သည့် ၁၃၁၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက်၊ စန်
နေ့ ညနေ ၅ နာရီအချွန်ခန့်မှု ယနေ့ထိတိုင်အောင် မပုပ်
မသိုး မပျက်မစီးဘဲ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်တော်မူနေခဲ့
သည်မှာ ထူးခြားလှပေသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် စွာန်းလွှန်းဂူကျောင်းဆရာတော်
ကြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး တစ်နှစ်မြောက်သော ၁၃၁၅ ခုနှစ်၊
က ဆုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက်၊ ညနေ ၄ နာရီ ၅၅ မိန့်

အုပ္ပန်တူးမြေး ဆရာတော်ပြိုများ

တွင် ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ခေတ္တကိန်းဝပ်ရာ စံကောင်းတော်မှ ဂန္ဓကုဋ္ဌဖေတီတော်ကြီးအတွင်းသို့ ခမ်းနားသို့က်မြိုက်စွာ ပင့်ဆောင်ထားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုဂန္ဓကုဋ္ဌဖေတီတော်ကြီးကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ကြီး၏မွေးနေ့ဖြစ်သော ထိုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၂ ရက်နေ့တွင် သံယာတော်အပါး ၁၀၀ ကျော်တူဖြင့် အနေကဗာတင်ပွဲတော်ကြီးကို ကျင်းပခဲ့သည်။ စေတီတော်ကြီးကို “သံသရာအေးစေတီတော်” ဟု ဘွဲ့တော်ပေးထားခြင်းကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းလှပါသည်။ သံသရာအေးစေတီတော်ကိုမှုခဲ့ပေါက်ဖြင့် တည်ထားပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီး သာသနာ့ဘောင် ရောက်စက ဆရာတော်ကြီးများက ပုစ္ဆာများ မေးမြန်းတော်မူကြသည်။

မည်သို့ မေးခဲ့ပါသနည်း ဆုံးပါမှု

“ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာစက်ဟာ ဘယ်မှာတည်တုံး။ စပ်တော့ ဘယ်စပ်တုံး။ ဖြတ်တော့ ဘယ်ကဖြတ်တုံး” ဟု မေးကြသည်။

ကျေးဇူးရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက

“ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာစက်သည် သတ္တလောကတွင် တည်သည်။ စပ်တော့ တံခါးတွင်စပ်သည်။ ဖြတ်တော့ တံခါးကဖြတ်လျှင် ပြတ်သည်” ဟု ဖြတ်တော်မူခဲ့

အုပ္ပန်မူရှင်း ဆန်တော်၏ပြုများ

သည်။

သတ္တာလောက ဆိုသည်မှာ တရားအလုပ်ကို
အားထုတ်ကြသည့် ယောဂါများသည် သမာဓိ ကြီးထွား
လာတော့ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ် ဆိုသည့် တရားသုံးပါး
မပြတ်တရစပ် ဖြစ်ပျက်နေတာကို သတ္တာလောကဟု ခေါ်
သည်။

စပ်တော့ တံခါးမှာစပ်သည် ဆိုသည်မှာ မျက်စိ
တံခါး၊ နားတံခါး၊ နှာခေါင်းတံခါး၊ ပီစပ်တံခါး၊ မနတံခါး၊
ကာယတံခါး စသည့် တံခါးများတွင် စပ်သည်။

စပ်ပုံမှာ စက္ခနှင့် ရူပါရုံး ပြိုင်သည့်အခါတွင် နှစ်
သက်သည့် ရူပါရုံကို မြင်လျှင် လောဘတဏ္ဍာ-သမုဒယ
သစ္ာ၊ မနှစ်သက်သည့် အနိုဌာရုံကို မြင်လျှင် ဒေါသ-
ဒုက္ခသစ္ာ၊ နားကလည်း ကောင်းသည့် သဒ္ဒရုံကိုကြား
လျှင် လောဘတဏ္ဍာ-သမုဒယသစ္ာ၊ မကောင်းသည့်
အနိုဌာရုံကိုကြားလျှင် ဒေါသ-ဒုက္ခသစ္ာ။ စသည်ဖြင့်
ခန္ဓာ ငါးပါးစလုံး သမုဒယသစ္ာနှင့် ဒုက္ခသစ္ာတို့သာ
ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကြပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားဟော ဖော်
ညန်ပြတော်မူခဲ့သည်မှာ ဒုက္ခသစ္ာ၊ သမုဒယသစ္ာ၊ မဂ္ဂ^၁
သစ္ာ၊ နိရောဓသစ္ာဟု သစ္ာလေးပါး ဖော်ညွှန်းထား
ပါသည်။

“ သတ္တာဝါတွေကို အကျိုးပေးနေတာက ဒုက္ခသ

အန္တယ္ယာ ဆရာတော်ကြိုး

စွာနှင့် သမုဒသစွာ။ ယင်းနှစ်ပါးသာလျည်ပြီး အကိုး
ပေးနေတယ်။ အဲဒါ သံသရာပဲ” ဟု ကျေးဇူးတော်ရှင်
စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးက မိန့်တော်မူခဲ့သည်အပြင်

“ဖြတ်တော့လည်း တံခါးက ဖြတ်လျှင်ပြတ်
သည်။ မည်သိဖြတ်ရမည်နည်းဆိုလျှင် စက္ခနှင့် ရူပါရု
ပြင်သည့်အခါတွင် မျက်စီဆိုသည်မှာ မြင်ရုံသာ မြင်
တတ်သည်။ ချောသည်။ လုသည် ဆိုခြင်းမှာ သညာပဲ။
လူတကာက နင့်အမေ၊ နင့်နှမဆိုသည်က သညာ၊
နားဆိုသည်က ကြားရုံ ကြားတတ်တာ။ ဘာမှမဆိုင် ပါ
ကလား။ အဲဒီလို မြင်သည့်နှင့် သညာနှင့် ဖြတ်လိုက်။
ကြားတာနှင့် သညာနှင့် ဖြတ်လိုက်။ ထိတာနှင့် သညာနှင့်
ဖြတ်လိုက်။ ထိုသို့ သတိနှင့် ဖြတ်ဖြတ်သွားလျှင် မပြတ်
ပေဘူးလား။

ဒါကြောင့် ဒကာကြီးတို့ သံသရာကို အဝေးကြီး
လိုက်ရာမနေကြနဲ့။ တံခါးမှာကို ကပ်လည်နေတယ်” ဟု
ဆရာတော်ကြီးက မိန့်သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးသည်
ခြောက်ပေါက်သော တံခါးတို့၏ တစ်ပေါက်သောတံခါး
က သတိကပ်ပြီး ဖြတ်သွားသောကြောင့် သံသရာမှ အေး
ပြမ်းသွားခဲ့လေပြီ။ ထိုအချက်ကို အခြေခံ၍ အထောက်
အထားပြုကာ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်

အန္တမ္မတရှိမြို့၊ ဆရာတော်ကြီးသူများ

ရာအောင်မြေတွင် တည်ရှိသည့် စေတီတော်ကို သံသရာ
အေးစေတီတော်ဟု ဘွဲ့အမည်တော် သတ်မှတ်ထားခဲ့
ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ထို သို့ သတိ ဟူသည့် အသိတရားကို လက်
ကိုင်ထားကာ ကျင့်ကြုံဗျားများ အားထုတ်ရန်ကိုလည်း
ဆရာတော်ကြီးက မိန့်တော်မူထားခဲ့သည်ကို တပည့်
ဒကာရင်းတို့ မှတ်သားထားမိကြကာ တရားရှာလိုသူ
တို့ကိုလည်းတစ်ဆင့်စကားဖြင့် ပြန်လည်ရှင်းပြနေကြ
သည်။ အသိဉာဏ်အထူးနှင့် ပရီယတို့ အသိဉာဏ် အပို
ဂုဏ်ထူးတစ် ခုမျှမပါရှိဘဲ ရဟန္တဖြစ်ကာမျှဖြင့်ပင် တစ်
ပါးသူအားတရားပြပေးရန် မသင့်ချေး။ တိမ်းပါးလွှဲချော်
စရာတွေ များစွာရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အရာရာတွင်
ယောနိသောမန်သီကာရ သတိသမ္မတည်ဖြင့် မရှိမ ပဋိပဒါ
ကျအောင် ကျင့်ကြုံကြကုန်ရာ၏။

ထို့ကြောင့်ပင် ကျေးဇူးတော်ရှင် စွန်းလွန်းဆရာ
တော်ကြီးက

“ မသိလျှင် သိအောင်လုပ်၊ မသိဘဲနှင့် လက်
ဆော့လျှင် ဆင်းရဲတတ်သည်။ မသိဘဲနှင့် ပါးစပ်ဆော့
လျှင် ဆင်းရဲတတ်သည်။ မသိဘဲနှင့် စိတ်ဆော့လျှင်
ဆင်းရဲတတ်သည်။ မဆင်းရဲချင်လျှင် ဒြိမ်ဒြိမ်နေ၍ သိ
အောင်ကြီးစားလေ ” ဟု ဆရာတော်ကြီး မိန့်တော်

အုပ္ပန္မာရို့ သနမတော်၏ပြုများ

မူသည်ကို ယထာဘုတလမ်းညွှန်၌ ဖော်ပြထားသည်ကို
တွေ့ရသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် အောင်လမ်းသို့ မမြန်းမီ
ရသမျှသော အချိန်တို့တွင် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်
ဖြာသော အကျိုးထူးများရနိုင်သည့် တရားထူးများကို
ဟောကြားခြင်း၊ အောင်းလမ်းမြန်းရန်အတွက် သတိ
ပဋိနှစ်တရားကို ပွားများခြင်းတို့ကို စဉ်ဆက်မပြတ် ကျင့်
ဆောင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး ရှေးဦးစွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့
သည့် ဥဒါန်းတရားတော်ကြီးမှာ လောကီသားများ မှတ်
သားစရာ ကောင်းလှပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်မှာ
“သတ္တဝါများမှာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် နှစ်ပါး
ရှိတယ်။

ကုသိုလ်က အကျိုးပေးနေတော့ ကိုယ့်အလိုပြည့်
ပြီး ပြီးပြီး ပြီးပြီးနှင့် နေတာပေါ့လေ။ အကုသိုလ်က
အကျိုးပေးတော့ ရှုံးရှုံးမဲ့နှင့် နေတာပေါ့။

ဥပမာ- ဟော ဟိုအနားမှာ ကန်ကြီးရှိတယ် မ
ဟုတ်လား။ အဲဒီ ကန်ကြီးဟာ ကျိုးနေရင် ကောင်းပါမ
လား။ ပေါက်နေရင်ကော ကောင်းပါမလား။ အဲဒီကန်
ကြီး ကျိုးနေတာကို ဆည်လိုက်စမ်း။ ပေါက်နေတာကို

ଶିଖ୍ୟାତ୍ମକାରୀ ପ୍ରକାଶନକାରୀ ହେଲେ

ବ୍ୟାକ୍ ପରିଚୟ ଓ ବ୍ୟାକ୍ ପରିଚୟ ଓ ବ୍ୟାକ୍ ପରିଚୟ ଓ ବ୍ୟାକ୍ ପରିଚୟ ଓ

မန္တရန်မန္တရန်မန္တရန်မန္တရန်

ရန်ကုန်မြတ်စွာများ
ရန်ကုန်မြတ်စွာများ

ဖာလိုက်စမ်း။ ဆည်လိုက်မယ် ဖာလိုက်မယ်ဆိုရင် ကန် ကောင်းသွားတာပေါ့။

သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက်ဟာ အကုသိုလ်က ဖိစီးနှိပ်စက်လာရင် ကံကျိုးတာနဲ့တူတယ်။ ကန်ပေါက် တာနဲ့ တူတယ်။ အဲဒီတော့ ကံကျိုးလျှင် ကံဆည်။ ကံပေါက်လျှင် ကံဖာ။ ကံဆင့်တော့ ကံမြှင့် ဆိုသလိုပေါ့။ ဘယ်လိုများ ပြုရပါမလားဆိုရင် ပရိတ်တရား နာယူခြင်း၊ ဘုရားကိုးဆူကပ်ခြင်း၊ သပုံစေတီတော်တည်ခြင်း၊ သောင် ထောက်ခြင်း၊ တံတားခင်းခြင်း၊ သံယာတော်များ ဆွမ်း ကပ်လျှော်ခြင်းများကို ပြုလုပ်တော့ ကံကျိုးလျှင် ကံဆည်၊ ကံပေါက်လျှင် ကံဖာ၊ ကံဆင့်တော့ ကံမြှင့်ဆိုသလိုပေါ့။

အဲဒီလို ယုယူကြည်ကြည်နဲ့ အဟုတ်ဘုရားကို လည်း အားကိုးမယ်။ အဟုတ်တရားကိုလည်း အားကိုး မယ်။ အဟုတ်သံယာကိုလည်း အားကိုးမယ်ဆိုပါရင် ကိုး ဆယ့်ခြောက်ဖြာ ရောဂါဝေဒနာများ ကွယ်တတ်တယ်။ ပျောက်တတ်တယ်။ စည်းစိမ်းစွာလည်း တိုးတက်တတ် ပါတယ်။” ဟု အစချိကာ ဟောကြားခဲ့သည်။

မြင်းခြော့မြှို့၊ စွန်းလွန်းဂူကော်း ဆရာတော်ကြီးကို ရဟန်းဟု သိနားလည်ထားကြသူ၊ အောင်လမ်းသို့ မြန်း သွားတော်မူသည့် မဟာထောရ်ကော်ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်ကြီး တစ်ပါးအဖြစ် သိနားလည်ထားကြသူတို့ များ

အုပ်စုတရာ့ဝင် ဆနေတော်ကြိုးများ

ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာတုည်ပြီမွှာ လျောင်း
စက်တော်မူနေသည့် အောင်မြေမှန်ရာ နေရာဝန်းကျင်
သည် တိတ်ဆိတ်ပြီမွှာ နေကာ အေးချမ်းလွန်းလှ
သည်။ အညာနွေက ပူပြားလှသော်လည်း အောင်မြေ
ဝန်းကျင်သည်ကား အေးချမ်းသာယာလှသည့် အနေအ
ထားတွင်ရှိနေသည်။ မန်ကျည်းပင်ရိပ်များ၏ မိုးကာ
ထားပေးမှုကြောင့် အေးချမ်းမှုရှိနေရသလို ဆရာ
တော်ကြီး၏ အေးမြေသန့်စင်လွန်းလှသည့် အောင်ဓာတ်
စွမ်းပကားများ လွှမ်းမိုးနေဆဲ ဖြစ်သဖြင့် ပြီမ်းအေးမှု
ကလည်း အပြည့်ရှိလို့ နေပါသည်။

စရေးသူတို့လည်း ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာကို
ထိခြင်းငါးပါးဖြင့် ကန်တော့ကြကာ ကျောင်းဝင်းအတွင်း
မှ ပြန်လည်ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသည်။

အောင်မြေဝင်းက ထွက်လာကြတော့ နေပင်အ
တော်စောင်းနေချေပြီ။ ထနောင်းပင်ထက်မှ လွှမ်းမော
ဖွယ်ဟစ်ကြွေးလိုက်သည့် ခိုးကူးသံကို ကြားလိုက်ရသည်။
ထို သို့ သတိဆိုသည့် ရင်ထဲစွဲထင်ရစ်သည့် အသိတ
ရားများက စာရေးသူတို့ထံပါး ကပ်ပြီလိုက်ပါလို့ နေပါ
တော့သည်။

အောင်မြေမှန်ရာ တစ်ခါတစ်ခေါက လွှမ်းခွင့်ကြုံ
နိုင်ကြပါစေ။

ဓမ္မာဂျာရာတော်၏
ဘဏ္ဍာ၏
ဘဒ္ဒပညာသီရိ၏

ဓမ္မာဂျာရာတော်
ပုဂ္ဂန္တာ
ဘဏ္ဍာ
ဘဒ္ဒပညာသီရိ
ဘဏ္ဍာ
ဘဏ္ဍာ

အဗ္ဗာဓမ္မ အောင်ပြုယာမျက်ညွှန်သည့်

လျှောင်းစက်ရာအောင်ပြု

ရဟန္တဘတိုင်း ဓာတ်တော်ကျပါသလား ဟူသော အမေးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတော်များများ မေးဖြစ်ကြ သလို သိလိုသော ဆန္ဒများ ပြင်းပြကြသဖြင့် မေးမြန်းဖြစ် ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်ကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ မြတ် ဗုဒ္ဓ၏ သားတော်များ ဖြစ်ကြသည့် သံယာတော်အရှင် သူမြတ်များသည် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ သာသနာတော် တည်တဲ့ ပြန့်ပွားထွန်းကားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်တော်မူကြရင်း မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မြတ်ဗုဒ္ဓ ညွှန်ပြတော်မူသည့် ဂိပသာနာ တရားများကို အပတ်တကုတ်အားထုတ်တော်မူကြလျက် အိုနာသေား ကင်းဝေးရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို အ ရောက်လှမ်းနိုင်ရေးအတွက် လုံလပြုကာ အားထုတ်နေ ကြသည်က များပါသည်။

ထိုသို့ ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်တော်မူရင်း ရဟန္တဖြစ်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ပေါ် ထွန်းခဲ့သည်။ ရဟန္တအရှင်သူမြတ်များ ပရီနိဗ္ဗာန်

အဲမှုပ္ပန္တား ဓရနတ်ပြီးများ

စံတော်မူကြရာ အချို့စာတ်တော်များ ကျွန်ုရစ်ပြီး အချို့စာတ်တော်များ မကျွန်ုရစ်ခဲ့သောကြောင့် သိလိုစိတ်ပြင်းပြကာ မေးဖြစ်ကြခြင်း ဖြစ်တန်ရာသည်။

မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပရီနိဗ္ဗာန် စံတော်မူရာတွင် စာတ်တော်များ ဖြစ်တည်ခဲ့ကြောင်းကိုမူပရီနိဗ္ဗာန်သုတ်ကို ကြည့်မည်ဆိုပါက အထင်အရှုံး သိခိုင်းရနိုင်ကြမည်ပင် ဖြစ်သည်။ ပစ္စကဗုံးမြတ်များမှာမူမူကား ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီးတွင် အဘိညာဉ်ဝင်စား၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူမှုသာ စာတ်တော်ကျွန်ုရိုင်သည်ကို သုတ္တနိပါတ် အငြကထာ ရတနာ့သုတ် မဂ္ဂဝိသာဏသုတ် (၁၀၅) တို့တွင် ပါရှိပါသည်။ ရဟန္တာအရှင်သူမြတ်များမှာ သူကွာဝိပသာက(ရိုးရိုးရဟန္တာဖြစ်လျှင်) လူသာမန်တို့ကဲ့သို့ပင် ပကတိအနီးသာ ကြိုင်းကျွန်ုရိုင်သည်။ (အဂ်တ္တရ အငြကထာ ဝိုဒ်သဝါး-၂၀၉)။ အဘိညာဉ်ရ၍ အဓိဋ္ဌာန်မှုသာ လျှင် အဓိဋ္ဌာန်သည့်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာစာတ်တော်များမှာ ပွုတ်သစ်စ ခရုသင်းကဲ့သို့ကြိုင်းကျွန်ုရိုင်သည် (မဟာသဝါးသံယုတ် အငြကထာ စုနှစ်သုတ် ၂၇၄) အရှင် ဒဗ္ဗာမထောရ်ကား ကောင်းကင်၌ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၍ သမာပတ်ဝင်စားပြီး အဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည့်အတိုင်းပြောမျှမကျွန်ုရအောင် တေဇောစာတ်လောင်ကျွမ်းသည်(ဉာဏ်းကထာ အငြကထာ ဒဗ္ဗာသုတ် ၃၈၉) သက်

အုပ်စုများ ဆရာတော်၏
နှစ်မျိုးမြို့များ

တော်ရည် ရှင်ဘက္လမထော်ကား အခြားသူတို့အား
မိမိအတွက် တာဝန်ပိုမတက်စေရန် ထိုင်လျက်နှင့်ပင်
တော်များတော်လောင်ကွမ်းစေကာ ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်
မူရာ မြတ်လေးပန်းငုံပမာ ဓမ္မတော်များကျကုန်၏။
(ဥပရိ ပဋိဘသ အန္တကထာ ဟက္လသုတ် ၁၄၀)။

ထိုမှုတစ်ပါး ကိုလေသာ အာသပေါကုန်ခမ်း
သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်များ၏ အလောင်းတော်သည်
အပုပ်နဲ့မထွက်ကြောင်းသူတ္ထနိပါတ် အာမဂန္တသုတ်အဖွင့်
၃၀၃ တွင် ပါရှိလေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအန္တအပြားတွင်လည်း မပုပ်မသိုး ရုပ်
ခန္ဓာလောင်းစက်ကာ နှစ်ပေါင်းကာလကြာမြင့်စွာ တည်
နေသည့် အောင်လမ်းသီးမြှေနှစ်းကြွေသွားကြသော မဟာ
ထော်မြတ်တို့၏ အောင်မြေများ အထင်ကရ တည်ရှိ
လျက် ရှိနေပါသည်။ ထိုအောင်မြေများသို့ အရောက်
သွားကာ အောင်လမ်းသို့ မြန်းကြသွားကြသည့် မဟာ
ထော်မြတ်တို့အကြောင်း ဆောင်းပါးများ ရေးသားနေမိ
သည့် စာရေးသူတစ်ယောက် လွန်ခဲ့သည့်လအတွင်းက
မြင်းခြီးမြို့သို့ ရောက်သွားဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

မြင်းခြီးမြို့တွင် မပုပ်မသိုး မပျက်စီးဘဲ ယနေ့တိုင်
လျောင်းစက်တော်မူနေကြသည့် မဟာထော်မြတ်ကြီးနှစ်
ပါး၏ ရုပ်အလောင်းနှစ်လောင်းကို ယနေ့တိုင် လျောင်း

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်၏ဖြုပ္ပါယ်

စက်လျက် ရှိနေတော်မူသည်ကို တွေ့မြင်ဖူးတွေ့လိုက်ရ ပါသည်။

တရေးသူ လိုက်ပါသွားဖြစ်ရသည်မှာ ရန်ကုန် တိုင်း၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ပညာဝတီရိပ်သာကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဗာဂရက ခေါ်သဖို့ လိုက်ပါသွားဖြစ် ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်မှာ မြင်းခြီးကဲတိ ဖြစ်သ ဖြင့် မြင်းခြီးသို့ အလည်အပတ် ပြန်လေ့ရှိသည်ဖြစ်ရာ ဆရာ တော်ခေါ်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ အောင်မြေမှန်ရာ နေရာ နှစ်နေရာ ရှိနေသည်ကတစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် လိုက်ပါ သွားခဲ့မြိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

အညာနွေသည် ပြေားပြုလွန်းလှသည်။ ထနောင်း ရိပ်များသိုက လွင့်ပံ့လာသည့် ဥပြုငြက်သံက သာယာ လွန်းလှသလို တမာရနဲ့ သင်းသင်းလေး၏ မွေးပျုံမှုက နှုလုံးသားကို အေးမြေစေသည်ဆိုသည့် အသိများကို လက် တွေ့ခံစားလိုက်ရသည်။ မန်ကျည်းပင်ရိပ်များကလည်း အေးမြေမှုကိုပေးစွမ်းထားခဲ့မှာပင် စမ်းကျတောရကျောင်း တိုက်ဝင်းတည်ရာသို့ ရောက်သွားမိခဲ့ရပါသည်။

မြင်းခြီးမြို့၊ စမ်းကျတောရ ကျောင်းတိုက်တည်ရာ အောင်မြေဝင်းတွင် ပထမစမ်းကျဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တ ပညာသီရိ (မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၉၉၉-၁၂၉၅) ၏ ယနေ့ တိုင် မပုပ်မသိုး၊ မပျက်မစီးဘဲ လျောင်းစက်နေသည့်

အုပ်စုနှင့် ဆရာတော်၏ပို့များ

ရုပ်ခန္ဓာတည်ရှိပါသည်။ ကျောင်းဝင်းအတွင်း ရှိနေသည့် ချောင်းကူးတံတားလေးကို ဖြတ်ကျော်ရင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ စံကျောင်းတော်ကြီးရှိရာသို့ အရောက်သွားဖြစ်သည်။ စံကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း တိတ်ဆိတ်ဖြိမ်သက်လွန်းလှသည့်မှာ အပ်ကျသံမကြားရလောက်အောင်ပင်။ အေးချမ်းတိတ်ဆိတ်မှုက လွှမ်းမိုးထားသည်ဖြစ်ရာ အဓိဋ္ဌာန်ဝင်လိုသူ၊ တရားအား ထုတ်လိုသူတို့အတွက် လွန်စွာသင့်လျော်လှသည့် အောင်မြေမှန်ရာနေရာတစ်နေရာပင်xxxxx ဖြစ်သည်။

စမ်းကျ(စံကြ)ဆရာတော်ဘုရား ဘဒ္ဒန္တပညာသီရိကို မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်း၊ စမ္မာနဂိုရိ(ငါးရာနဲ့)မြို့တွင် သာသနာနှစ် ၂၃၈၁ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၉၉ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၄ ရက်၊ ကြာသပတေး(မဟာသကြန်အကြတ်)နေ့နှစ်နက်လေးချက်တီးကျော် ငါးမောင်းခန့်တွင် ခမည်းတော်ဦးမတ်နှင့် မိခင်ဒေါ်လုံတို့၏ စတုတ္ထ မြောက်သားရတနာအဖြစ် ဖွားမြင်တော်မှုခဲ့သည်။

ဆရာတော်လျောင်းလျာ သန္ဓုယူစဉ်အခါက မယ်တော်ဒေါ်လုံတွင် နေနှင့်လ နှစ်ပါးကို ရင်ခွင့်၌ ပွေ့ပိုက်ရသည်ဟု အိပ်မက်မြင်မက်ခဲ့ရသည်။ ဆရာတော်လျောင်းလျာကို အသက် ၂ နှစ်သားအရွယ်၌ စမ္မာနဂိုရိ

အုပ္ပန်တုပြီး ဆရာတော်ခြံများ

မြို့၍၍ တောရကျောင်း ဆရာတော်ထံ ပညာသင်ရန် အပ်နှဲခဲ့ရာတောရကျောင်းဆရာတော်က သင်ပုန်းကြီး၊ မဂ်လသုတော်၊ ပုဒ်ဆင့်ပါဌ်ဆင့် ဂုဏ်တော်ဖွင့်၊ နမက္ခာရာ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ ရတနာရွှေချိုင့်၊ မဟာပရိတ်တော်ကြီး၊ အတ်ကြီးဆယ်ဘွဲ့၊ ငါးရွှေငါးဆယ်နိပါတ်တော် စသည်တို့ကို သင်ကြားပေးတော်မူခဲ့သည်။

သုနှစ်သားအရွယ်တွင် စမွာနဂိုရီမြို့သူကြီးနှင့် သူကြီးကတော်တို့က ပုံစွဲတမဂ်လာသဘင် ဆင်ယင်ကာ ရှင်သာမကောအဖြစ် သွော်သွင်းချီးမြောက်ခဲ့၏။ သာမကောဘဝတွင် တောရကျောင်းဆရာတော်ထံ၌ပင် သေခိယပှစ်၊ လိုင်၊ ဒဏ်၊ ဋီကာကျမ်း၊ သဒ္ဓါကျမ်း၊ သရို့ဟု ကျမ်း၊ ဆန်းကျမ်း၊ မဟာအဘိဓာန်၊ ပါဌ်အငွကထာ၊ အဘိဓမ္မာ၊ သုတ္တန်စသည်တို့ကို သင်ယူဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။

သာသနာနှစ် ၂၄၀၁ခုနှစ်၊ မြန်မာနှစ် ၁၂၂၉ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှန်းလပြည့်နေ့တွင် စမွာနဂိုရီမြို့သူကြီးနှင့် သူကြီးကတော်တို့ကပင် သာသနာဒါယကာအဖြစ် ခံယူကာတောရကျောင်းဆရာတော်ကို ဥပမာဏယောတော်အဖြစ်ဆောင်ရွက်တော်မူစေ၍ ပထမသာ်အဆရာတော်ဘုရားနှင့် သံယာတော်အပေါင်းက ဥတ္တကမ္မဝါရွှေတ်ဖတ်ပြီးလျှင် ဥပသမ္မဒါဆောင်ကာ မြင့်မြတ်သော

ရဟန်းတော်ဘဝသို့ ရောက်စေတော်မူခဲ့ကြသည်။

ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက် ပထမ သင်အဆရာတော်ကြီးနှင့် မန္တလေးရတနာပုံ ဖြူတော်ကြီး သို့ စုန်ဆင်းတော်မူခဲ့ကြပါသည်။ မန္တလေးမြို့၊ သင်အရာ မတိုက်နှင့် ဝါရာရာမတိုက်တို့တွင် သုတေ၊ ဝိနည်း၊ အဘိ ဓမ္မာဟူသော ပိဋကတ်သုံးပုံ နိကာယ်ငါးရပ်ကို သင်ယူ တတ်မြောက်တော်မူခဲ့သည်။ ရှစ်ဝါမြောက်တွင် ညဝါ အကျော် ရေကြည်ပေါက်ဆရာတော်ထံ၌ ဆည်းကပ်၍ မာတိကာ၊ မာတုကထာ၊ ယမိုက်နှင့် ပငှာန်းကျမ်းများကို သုံးကြောမြတ်သုံးခါ သင်ယူဟောကြားတော်မူပြီးနောက် ၁၁ ဝါမြောက်တွင် သင်အဆရာတော်ထံပါး ပြန်လည်ခိုဝင်ခဲ့ ပါသည်။

သင်အဆရာတော်ဘုရားထံသို့ ရောက်သည် တွင် ဆရာတော်ဘုရားနှင့်အတူ ကမ္မာန်းတရားများကို ပွားများအားထုတ်၍ နေတော်မူခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ကျင့် ကြံးပွားများ အားထုတ်နေစဉ်မှာပင် မွန်တိုင်္ဂာန ရာမညာမှ လာရောက်ပင့်ဆောင်ကြသဖြင့် ဆရာတပည့်နှစ်ပါးစလုံး လိုက် ပါကြွေရောက်ကာ တရားရေဇား အမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးခဲ့ကြရပြန်သည်။ ထိုနောက် ပွွဲမသံဂါယနာ တင်မင်းတုန်းမင်းကြီးက ပင့်သဖြင့် သင်အဆရာတော် နှင့်အတူ မန္တလေးမြို့တော်သို့ကြကာ မင်းမိဖုရားတို့၏

အုပ္ပန္တရှိနှင့် ဓမ္မတဘိဝါယာ

ပူဇော်မှုကို ခံယူတော်မှုခဲ့သည်။

ထိုနောက် ၁၂၃၆ခုနှစ်တွင် စမ်းကျ(စဉ်) ကျောင်းတိုက်ကြီးကို သာ်အဆရာတော်ဘုရားက တည် ထောင်တော်မူရာ ပထမစမ်းကျဆရာတော်ကြီးဟု အ ထင်ကရ ထင်ရှားပေါ်ထွန်းလာမည့် ရှင်ပညာသီရိ သည် လည်း သာ်အဆရာတော်ကြီးနှင့်အတူ လိုက်ပါလာခဲ့ သည်။

စမ်းကျကျောင်းတိုက်သည် မြင်းခြီးမြို့၏ အရှေ့ ဘက် လေးမိုင်အကွား၌ တည်ရှိသည်။ စမ်းကျရောင်း သွင်သွင်စီးကျလျက် ဥယျာဉ်ခြီးမြေတို့ဖြင့် သာယာကြည် နှုံးဖွယ် ကောင်းလှကာ တိတ်ဆိတ်ပြီမ်သက်လွန်းလှ သည့် နေရာတစ်နေရာ ဖြစ်နေသဖြင့် စမ်းကျ(စဉ်) ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်တော်မှုခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ် သည်။ ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် ချောင်းပတ်လည်စိုင်း လျက် ညီညီမြိုင်းမြိုင်း အုံဆိုင်းသော အရိပ်အာဝါသ တို့ဖြင့် အေးမြှကြည်လင်သော တောာရကျောင်းတိုက်ကြီး ပင် ဖြစ်သည်။ တသွင်သွင် စီးကျနေသော စမ်းရေအ လျဉ်တို့ကို အမြှပြုကာ စမ်းကျကျောင်းတိုက်ဟု တွင် ခဲ့သည်။

သာ်အဆရာတော်ကြီးက ဤနေရာသည် ဘူမိ နက်သန် မှန်သောနေရာဖြစ်၍ ပရိယတ်လုပ်ငန်းအား

အုပ်စုနှင့်မြတ်သူများ
ဆရာတော်ကြိုးမြတ်သူများ

ထုတ်၍ စံရစ်ကြဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍ စံကြကျောင်းတိုက်ဟုလည်း အမည်တွင်ခဲ့လေသည်။ သာ်လာဆရာတော်ကြီးသည် စမ်းကျဆရာတော် ဦးပညာ သီရိနှင့်အတူ စာသင်သားများအား ကျမ်းစာများကို နေ့မအားညာမနားသင်ကြားပို့ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ ကျောင်းတည်ထောင်ပြီး ဒေါစ်အကြာ ၁၂၄၂ ခုနှစ်တွင် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဦးပညာသီရိအား လွှာအပ်၍ ရာမည်တိုင်းသို့ သာ်လာဆရာတော်ကြီး ကြွေသွားတော်မူခဲ့သည်။

စမ်းကျဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တပညာသီရိသည် ဝါတော် ၂၃ ဝါအရတွင် စမ်းကျကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဦးစီး ဦးဆောင်ပြုကာ ရပ်နီးရပ်ဝေးမှ စာသင်သားတို့အား နေ့ညာမလပ် စာဝါများ ပို့ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော် ၈၅ နှစ်တိုင် နေ့ဝါည်ဝါယဉ်ကို ပို့ချ နိုင်ခဲ့သော်လည်း သက်တော် ၉၀ ခန့်တိုင်အောင် ညာဝါကို ပို့ချပေး ခဲ့သော်လည်း နေ့ဝါကို ပို့ချခြင်းမပြုတော့ပေါ့။ ဆရာတော်ကြီးသည် အဘီဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းကို ပို့နိုင်လွန်း လှသည်။ မိမိအတွက်ဆိုလျှင် အဘီဓမ္မာခုနစ်ကျမ်းကို မိုးလောင်စေကာမူ ဂရမပြုဟု ဆရာတော်ကြီးနှုတ်မှ မြိုက်ဆိုတော်မူခဲ့ဖူးပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး စာဝါပို့ချပြီးစီး၍ နားနေသော အချိန်အခါများတွင် စကြံးလျောက်လျက် မေတ္တာဘာ

အုပ္ပန္တပြိုး ဆရာတော်ကြီးများ

ဝနာ ကမ္မာနာန်းကို စီးဖြန်းတော်မူလေ့ရှိပြီး စဉ် ဦး၌
ထိုင်နေ တော်မူစဉ်အခါများတွင် ဗုဒ္ဓနသုတေသန ဆင်ခြင်
တော်မူလေ့ ရှိသည်။

ဆရာတော်သည် သတိပဋိနာန်တရားကိုလည်း
အမြဲလိုလို နှလုံးသွင်းကာ ကျင့်ကြွပွားများ အားထုတ်
နေခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော်ကြီးရင့်လာ
သည်နှင့်အမျှ မိမိ၏အားကိုးရာ သတိပဋိနာန်တရားကို
သာ သံသရာတွက်လမ်းအတွက် အထူးကြီးပမ်းအား
ထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ တပည့်များကိုလည်း သတိပဋိနာန်
တရားကို အားထုတ်ကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့၏။
ထိုခေတ်ကာလက ရဟန်းရှင်လူတို့သည် ဝိပသုနာဘက်
၌အားထုတ်မှု၊ ဟောပြောမှု အလေ့အထများသောခေတ်
မဟုတ်ပါ။ စာပြော၊ စာဟော၊ စာငြင်းသောခေတ် ဖြစ်
ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် မည်သည့်အခါမျှ အ
ချိန်ကို အချည်းနှီးကုန်စေတော်မမူချေး။ သတိပဋိနာန် တ
ရားကို နှလုံးသွင်းမှန်မှန်ဖြင့် အားထုတ်ပါက အနည်း
ဆုံး ခုနစ်ရက်နှင့်ပင် ယခုဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရ^၁
နိုင်ကြောင်း၊ ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ်မရသော်လည်း သတိ
ပဋိနာန်တရားအား ထုတ်သောသူသည် အညံ့ဆုံးအနေ^၂
ဖြင့် သေလွန်ပါက မပုပ်နိုင်ကြောင်း ဟောပြောတော်

မူခဲ့ဖူးပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် စမ်းကျေဆရာတော်ဘုရား
ဘဒ္ဒန္တပညာသီရိသည် မြတ်ဗုဒ္ဓဟောဖော်ညွှန်ပြတော်
မူခဲ့သောသီရတရာ့ရားကို မလွန်ဆန်စိုင်ရကား မြန်မာနှစ်
၁၂၉၅ ခုနှစ်၊ ပြာသို့လဆန်း ၆ ရက်၊ ကြာသပတေးနှေ့
နံနက် ၉ နာရီ ၁၀ မိန့်အချိန်တွင် ခန္ဓာဝန်ချကတော်
မူသည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ရုပ်ကလာပ်တော်သည်
မည်သိမျှ ပြုပြင်စီရင်ထားခြင်းမရှိပါဘဲလျက် ပကတီ
ကိုယ်ခန္ဓာကဲ့သို့ မပုပ်မသိုး မညြိုဘဲ ရှိနေတော်မူသည်။
ထိုသို့ဖြစ်တည်တော်မူနေသည်ကို အမြောအမြင်ရှိကြ
သော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့က မဖြစ်စယူ
အဖြစ်ထူးစွာ မပုပ်မသိုးဘဲ ပင်ကိုပကတီအတိုင်း
ကြွင်းကျွန်ရစ်သော ရုပ်ကလာပ်တော်ကို မီးမသြိုဟ်ရန်
တောင်းပန်ကြ၏။ နောင်လာနောက်သား တပည့်များတို့
ဖူးမြောကြရသည်ရှိသော် စေတနာသဒ္ဓိတရား တိုးပွား
နိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိစိုင်ကြပေမည်ဟု
တွေးမျှုပ်ကာ နာယကဆရာတော်ဦးနှုန်းဝံသသည်
ကျောင်းတိုက်၏အနောက်ဘက် ချောင်းပတ်လည် ဝန်းရုံ
လျက်ရှိသောနေရာတွင် လွှမ်းစေတီကို တည်ထားပြီ
လျှင်အလောင်းတော်ကို ထည့်သွင်းကာ ကိုးကွယ်ထား

အနုမ်းကြော် စနစ်တိပိဋ္ဌး

ခဲ့ပါသည်။ ပျေလွန်တော်မူသည့် မြန်မာနှစ် ၁၂၉၅ ခုနှစ်
မှစ၍ ယနေ့တိုင် ပင်ကိုပကတိအတိုင်း ရုပ်အလောင်း
တော် မပုပ်မသိုးတည်ရှိနေခဲ့သည်မှာ ဆရာတော်ဘုရား
၏ကျင့်ကြေားထုတ်ကြီးပမ်း တော်မူခဲ့သည့် အကျင့်
စရောတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က
ဆုတောင်းလေ့ရှိသည့် ဆုတောင်းပုံ အစဉ်မှာ

“ငါသည် ပရිယတ် ကျမ်းကန် အတန်တန်တို့ကို
ပို့ခြောက်တည်းဟူသော ကုသိုလ်အဟုန်၊ မေတ္တာဘာဝနာ
တို့ကို ပွားများအားထုတ်ရခြင်း တည်းဟူသော မေတ္တာ၏
အဟုန်၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အောက်မော်ခြင်း
တည်းဟူသော ဗုဒ္ဓနှင့်သမတ်၏အဟုန်၊ သံသရာဝင့်မှ
ထွက်မြောက်ရန် ရည်သန်၍ သတိပဋိသန်ဘာဝနာကို
ပွားများအား ထုတ်ရခြင်းတည်းဟူသော သတိပဋိသန်
ဘာဝနာ၏ အဟုန်တို့ကြောင့် ဤဘဝြုပ်ပင် ကိုလေသာ
အနောင်အဖွဲ့မှ လွှတ်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရပါ
လို၏။

အကယ်၍ ဤဘဝ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်ရသေး
လျှင် ဒုတိယဘဝြု ဟိမဝ်စွာတော် စသည်တို့၍ အသက်
ရှည်စွာနေရသော ရှကွေ့စီးနတ်ကြီးဖြစ်၍ ဘဝအဖန်ဖန်
ပဋိသန္တမနေရဘဲ ဤရှကွေ့စီးအဖြစ်နှင့်သာ ဝိပဿနာတ

ရားတိုကို အားထုတ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ရပါလို၏။

အကယ်၍ ဓမ္မပရိနိဗ္ဗာန်ပွဲတွင် မဝင်စံရသေး သည်ရှိသော် အရိမေတ္တာယျာဥုရားရှုင်၏ ဟောတော်မူ အပ်သော တရားတော်ကို နာယူပြီးလျှင် မကြာမြင့်သော အချိန်ကာလဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ရပါလို၏ ” ဟုပင်။

ထိုသို့ ဆုတောင်းလေ့ရှိကြောင်း ဆရာတော်ဘုရား သက်တော်ထင်ရားရှိစဉ်က မိန့်တော်မူသဖြင့် သိခွင့် ရခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ စမ်းကျေဆရာတော်ဘုရား၏ မေတ္တာပိုနည်းက စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပပါသည်။ စမ်းကျေဆရာဆရာတော်ဘုရား မေတ္တာပိုလေ့ရှိသည်မှာ

“ မြေ ရေ ကောင်းကင်ကိုအမြှုပြုကြကုန်သော ဝေနေယူ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ဘေးရန်ကင်းကြပါ စေ။ ဆင်းရခြင်း ကင်းကြပါစေ။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ဗျာပါဒ ကင်းကြပါစေ။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဘယာမငြို ချမ်းသာ အေးမြခြင်းအတိ ရှိကြပါစေ။”

တော့ တောင် သစ်ပင် တို့ကို အမြှုပြု၍ နေကုန် ကြသော ဝေနေယူ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဘေးရန် ကင်းကြပါစေ။ ဆင်းရခြင်း ကင်းကြပါစေ။ စိုးရိမ်ကြောင့် ကြ ဗျာပါဒ ကင်းကြပါစေ။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ဘယာမငြို ချမ်းသာအေးမြခြင်းအတိ ရှိကြပါစေ။”

စမ်းကျေကောင်းတိုက်ဝင်းအတွင်း အေးမြသာ

အံသုတရန္တမြို့၊ ဆရာတော်ကြံ့များ

ယာမှုအပေါင်း လွှမ်းခြား၍ နေလေသည်မှာ ဆရာတော်
ဘုရား၏ အောင်ဓာတ်များ၊ မေတ္တာဓာတ်များ ယနေ့တိုင်
ပုံးလွှင့် တည်ရှုနေကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

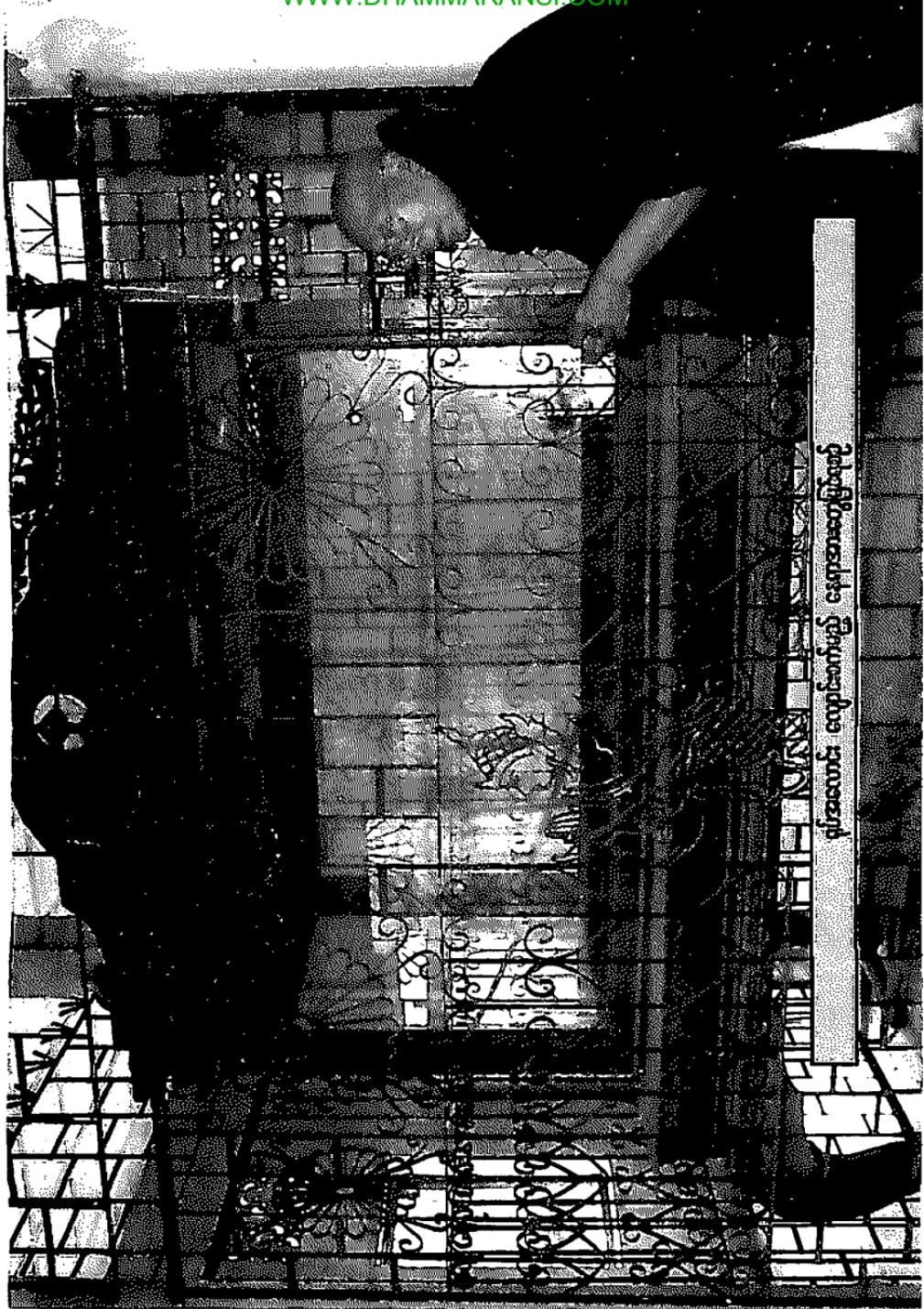
ဆရာတော်ဘုရားကြီးရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာ
စမ်းကျကော်းအောင်မြေဝန်းသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက် အ^၁
ရောက်သွားကာ အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ခြင်း၊ ဆုပန်ခြင်း၊ မေတ္တာ
ဘာဝနာများ ပွားများခြင်းများ ပြုလုပ်ကြမည်ဆိုပါက
လောကီလောကုတ္တရ နှစ်ဖြာသော အကျိုးထူးများ ခံစား
ရရှိနိုင်ကြမည်မှာ သေချာပါသဖြင့် တစ်ခါတစ်ခေါက် အ^၂
ရောက်လုမ်းနိုင်ကြစေရန် ရည်သနကာ ရေးသားတင်ပြ
လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အောင်မြေမှန်ရာ အရောက်လုမ်းခွဲ့ ကြံ့နိုင်ကြ
ပါစေ။

သိဒ္ဓမိုးမဂ္ဂဇင်း၊
အမှတ် ၂၃၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်။

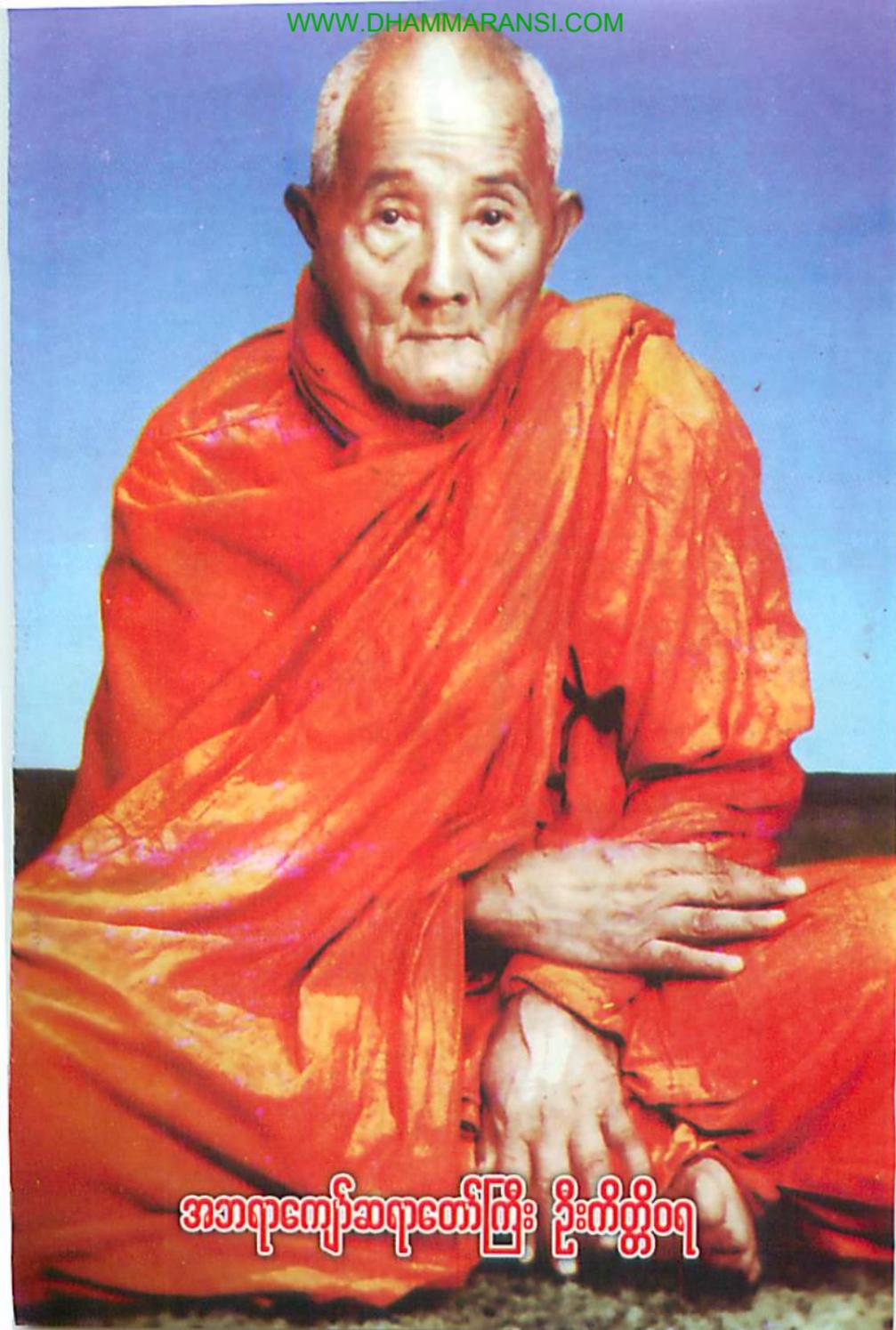
ဝန်ဆောင်ရေးဌာန၊ ကိုယ်ပေါ်မှုပူနည်း ယုံကြည်းတော်

သင့်အဖွဲ့အစည်း၏ ပရီမိဒ္ဒဟန်ဘဏ္ဍာန်

ပုဂ္ဂန္တ၊ ရွှေခါနမြို့၊ မြန်မာနိုင်ငြာန

အဘရတ္တန္တသရတ္တန္တမြို့ ဦးကိုစိဝ်

အဘရာကျိသရတော်မြို့ ဦးသဒ္ဓဒေဝကိတ္တ ၏
ပုဂ္ဂနိတော်

အဘရာကျိုးဆရာတော်ကြီး ဦးသဒ္ဓမ္မဒေဝကိုဖို့ အောင်မာတ်ကိုနံရာ အောင်မြေမဟာ

လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးအတွက် ကျင့်
ကြံဗျားများ အားထုတ်လိုကြသူများအတွက် လျင်မြန်စွာ
အကျိုးထူးရစေနိုင်သည့် အောင်မြေ အောင်ဌာနများ မြန်
မာနိုင်အရပ်ရပ်တွင် တည်ရှိနေပါသည်။ ထိုသို့ တည်ရှိ
သည့် အောင်မြေ အောင်ဌာနမှုန်ရာ နေရာများ၊ သူတော်
စင်သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်များ၏မာတ်များ စုစည်းပေါင်းဆုံး
နေလေ့ရှိသည့် နေရာများကို သိရှိထားကြရန် အဓိကကျ
လှပါသည်။ သိဒ္ဓ မဟိဒ္ဓ ရရှိခိုင်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေ
ကြသူများ၊ လောကီချမ်းသာ အကျိုးစီးပွားရှိခိုင်ရန် ဆု
တောင်းပြုအဓိဋ္ဌာန်ဝင်နေကြသူများအနေဖြင့် သာမန်နေ
ရာများတွင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေကြမည့်အစား ထူးခြား
လှသည့် သိဒ္ဓ မဟိဒ္ဓများရရှိကာ သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်ထူး
ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ အဓိဋ္ဌာန်ဝင် ကျင့်ကြံဗျားများ အားထုတ်
သွားသည့် အောင်မြေမှုန်ရာနေရာများသို့ အရောက်သွား
ကာ ကျင့်ကြံဗျားများ အားထုတ်ခြင်း၊ ဆုတောင်းအဓိဋ္ဌာန်

အုပ္ပန်မှုပြား အစာတော်ဖြန့်များ

ဝင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြမည် ဆိုပါက အတိတ်ဘဝကံများ အပေါ် မူတည်ကာ အကျိုးထူးများ လျင်မြန်စွာ ရရှိခဲ့စား နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ ဟု အစချိကာ သိဒ္ဓိ မဟိန္ဒိများ ရှင် ဖြစ်တော်မူသော အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာနေရာ၊ အောင်မြေမှန်ခဲ့ရာနေရာ နှင့် ဆရာတော်ကြီး၏ သာသနပြုလုပ်ငန်း အကျဉ်းမျှ ကို ၂၀၀၁ခုနှစ်ထုတ် သူရဇ္ဈမဂ္ဂဇိုင်း(အတွဲ ၁၊ အမှုတ် ၉၊ စက်တင်ဘာလ)တွင် စာရေးသူ ရေးသားတင်ပြထား ခဲ့မိဖူးပါသည်။ အတန်ကြာသွားပြီပင် ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူအနေဖြင့် ဤဆောင်းပါးကို ရေးသင့် မရေးသင့် တွေးတော့အချိန်ယူနေမိသည်မှာလည်း ကြာ ပြီပင် ဖြစ်သည်။ စာဖတ်ပရိသတ်အတွက် ရေးသားတင် ပြရန် သင့်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပြီးမှ အဘရာ ကျော်ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ အောင် မြေသို့ တစ်ခေါက်အရောက် သွားဖြစ်မိခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘာဖြစ်လို့ ပြန်ရေးဖြစ်ရသည်ဆိုခြင်းကို တင်ပြ ရန် လိုအပ်မည်ထင်မိပါသည်။

အဖြစ်မှန်မှာ မူလတင်ပြခဲ့သည့် ဆောင်းပါးမှာ သူရဇ္ဈမဂ္ဂဇိုင်းတွင် ပုံနှိပ်ဖော်ပြခြင်း ခံရပြီးနောက် စာရေး သူနှင့် ခင်မင်သူများက အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီးပုံ

တော်နှင့်ရန်မိုးအောင်ပြည်တော်ဝင်ဆင်းတုတော်ပုံတော်
တို့ကိုလာရောက်တောင်းယဉ်ကြပါသည်။ စာရေးသူလည်း
အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီး ရပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ
အောင်မြေမှန်ရာဖြစ်သည့် စိတ္တသုခတ်ပိုးကောင်းတိုက်
တွင်ရနိုင်ကြောင်း လမ်းညွှန်ပေးနေဖြစ်ပါသည်။ ထို
အောင်မြေသိ အရောက်သွားသူတိုင်း အစစအရာရာ အ
ဆင်ပြေတိုးတက်မှုများ ရခဲ့ကြသည်က များသည်ကို သ
တိထားနေခဲ့မိပါသည်။ စာရေးသူကတော့ မှတ်မှတ်ရရ
၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလထဲတွင် တစ်ခေါက်ရောက်သွား
ပါဖြစ်သည်။

ထိုသို့ နေလာခဲ့ရာက ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
၃၁တိယအပတ်၏ စနေနေ့သညွင် ထူးထူးခြားခြား အိပ်
မက်တစ်ခု မက်ပါသည်။

အိပ်မက်ထဲတွင် ဝတ်ဖြူစ်ကြယ်ဝတ် သူတော်
စင်တစ်ပိုးက သူနှင့်လိုက်ခဲ့ရန် ခေါ်သဖြင့် ဝတ်ဖြူစ်
ကြယ် ဝတ်သူတော်စင်ကြီး ခေါ်ဆောင်ရာနောက်သို့
လိုက်ပါသွားခဲ့မိသည်။ သိပ်မကြောလိုက်ရပါ။ ဝတ်ဖြူ
စင်ကြယ်ဝတ် သူတော်စင်ကြီးက

“ မင်း သိပ်အဲအားသင့်နေပြီလားကွာ။ ဒါ မင်း
ရေးခဲ့တဲ့ အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အောင်မြေ
လေ၊ ဟိုမှာ တွေ့လား၊ အဲဒါ သီဟစက္ခဖေတီ၊ ဆရာ

အုပ်စုပြုသနတန်ပြုများ

တော်ကြီး တည်ထားခဲ့တာ။ လာ။။ လာ။။။ ဆရာ
တော်ကြီး ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်တဲ့နေရာကို သွားမယ် ”
ဟု ပြောတော့မှ ပတ်ဝန်းကျင်ကို သတိထားလိုက် မိရ
သည်။ သူတော်စင်ကြီးနောက်နားမှ ခပ်သွာက်သွက်
လျောက်ရင်း လိုက်လာခဲ့သည်တွင် အဘရာကျော်
ဆရာတော်ကြီး လျောင်းစက်တော်မှုသည် နေရာသို့
ရောက်တော့သည်။

စာရေးသူ လွန်စွာ အုံအားသင့်သွားမိသည်။

အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီး ရုပ်ခန္ဓာလျောင်း
စက်ရာ နေရာ၏ ခေါင်းရင်းတွင် တည်ရှိသည့် အဘရာ
ကျော်ဆရာတော်ကြီး ရုပ်တဲ့တော်မှာ တကယ့်သက်ဝင်
လူဗုံရှားနေသည့်အလား မြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ သူတော်
စင်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်တဲ့တော်ကို
ဦးခိုက်ကန်တော့ရင်း နှုတ်မှုလည်း တဖွဖွံ့ဖြိုး တစ်စုံ
တစ်ရာကို လျောက်ထားဟန်ပေါ်သည်။

ထိုစဉ်မှာပင် စာရေးသူ အလွန်အမင်း အုံအား
သင့်သွားခဲ့ရပြန်သည်။

ဆရာတော်၏ ရုပ်တဲ့တော်က ဦးခေါင်းလူဗုံရှား
မှာ မျက်လုံးလူဗုံရှားမှု လက်လူဗုံရှားမှုတို့ကို မြင်တွေ့လိုက်
ရ၍ ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ အားရပါးရ ဦးချကန်တော့
နေမိသည်။ အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီး ထိုင်နေရာမှာ

အုပ္ပန္တရုပြိုး ဆရာတော်ပြို့သူများ

တရေးသူ ဦးချကန်တော့နေရာသို့ လှမ်းထလာရန် ဟန်
ပြင်နေပြီ ဖြစ်သည်။

တရေးသူ၏တော်က တစ်စုံတစ်ရာကို လျှောက်ထား
ရန် ကြီးပမ်းရင်း ပါးစပ်ကို ဘရန်ပြင်သော်လည်း နှုတ်က
ဖွင့်ဟလို့ မရဘဲ ဖြစ်နေပြန်သည်။ ကြီးစားပမ်းစား အသံ
ထွက်လာအောင် ဖျစ်ညှစ်လိုက်စဉ်မှာပင် တရေးသူအိပ်
ရာမှ လန့်နှီးသွားခဲ့ရပါသည်။

ထိုသို့ အိပ်မက်မက်ခဲ့ပြီးမှ အဘရာကျော် ဆရာ
တော်ကြီး ရုပ်ခွဲ့သော်လောင်းစက်ရာ နေရာသို့ တစ်ခေါက်
အရောက်သွားဖြစ်ခဲ့ရပြန်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အဘရာကျော် ဆရာတော်ဘုရား၏ အောင်မြေ
မှန်ရာဖြစ်သည့် စီတ္ထသူခတပ်ဦးကျောင်းတိုက် ကျောင်း
ဝင်း၏ အရိပ်အာဝါသက အေးမြှုန်းလှသည်။ တိတ်
ဆိတ်ပြီမှသက်မှုက ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်လုံးကို မိမိထား
သည်။ တစ်ချက်တစ်ချက် လွင့်ပျုံလာသည့် ဆည်းလည်း
သံ၊ သစ်ပင်များကို လေတိုးသံ၊ ကျေးငှက်တို့ မြည်တွန်
ကျူးရင့်သံတို့က တိတ်ဆိတ်ခြင်းကို လောင်ပြောင်နေ
သည့် အလားပင်။

ကျောင်းဝင်းအတွင်းသို့ ရောက်သည်နှင့် အဘ
ရာကျော်ဆရာတော်ကြီး နောက်ဆုံး သီတင်းသုံးသွား

အုပ္ပန်မြတ်မြို့ ဆရာတော်ကြီးများ

တော်မူသည့်ကျောင်းကို မြင်တွေ့ရသည်။ ထိုကျောင်းလေး အတွင်းသို့ ဝင်ကြည့်မိဖြစ်ပြန်ပါသည်။ အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီး ထွက်ရပ်လမ်းသို့ မပြန်မိ စံမြန်းတော်မူခဲ့ရာခုတင်၊ ဆရာတော်ကြီး ဝတ်ပြေခဲ့သည့် ဆင်းတုတော် စသည်တို့ကို မြင်တွေ့ရသည်။

အဘရာကျော်ဆရာတော်လောင်းလျှောကို ရှုမ်းပြည်နှယ်တောင်ပိုင်း၊ ပွေးလှမြှို့နယ်၊ ပွင့်လန်းရွာတွင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ တောင်ရိုးတောင်သူ ဓနအမျိုးသားဖြစ်၍ လူအမည်မောင်ညိုဟု တွင်ခဲ့သည်။ ရဟန်းဘွဲ့တော်မှာ ဦးသဒ္ဓမ္မဒေဝကိတ္တိ ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းဘဝတွင် ပွေးလှမြှို့နယ်၌ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဓရတင် ၁၃ ပါး ကျော်ကြီး အားထုတ်ခြင်း စသည်များကို ဆောင်ရွက်စဉ် ရဟန်းရှင်လူတို့ အဝင်အထွက်များပြားလာရာပွေးလှမြှို့နယ် လက်ထောက်သာသနာပိုင်ဂိုဏ်းထောက်မီးလောင်ကျောင်းဆရာတော်မှ အထင်အမြှင်လွှာများပြီး ပွေးလှစော်ဘွဲးမှတစ်ဆင့် အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီးအား ရှုမ်းပြည်နှယ်တောင်ပိုင်းနှင့် ပွေးလှမြှို့နယ်အတွင်း သီတင်းသုံးခြင်းမပြုရန် နယ်နှင်းခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည်   ပွေးလှမြှို့ကိုဘက်ရှိ
တောင်ကုန်းပေါ်သို့ ကြွေသွား၍ တစ်ဖက်ရပ်ဝါးကျောင်း

နှင့် သီတင်းသုံးနေထိုင်ပြီး အနီးအနားရွာများတွင် ပတ္တုပိုက်ဆွမ်းခံဘုံးပေးကျင့်ကြံ အားထုတ်ရင်း ရန်အောင် မြင်စေတီကို စတင်တည်ထားနေစဉ် ပွေးလျေစော်ဘွား သည် လက်ရှိသီတင်းသုံးရာ နေရာအထိ လိုက်လံနယ် နှင့်ခြင်းကို ပြုလုပ်ပြန်ရာ စေတီတော် မပြီးမချင်း ပွေးလျေနယ်နှင့် ရှုမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းမှ မထွက်ခွာသွားနိုင် ကြောင်း မိန့်ကြားလျက် စေတီတော်အား ဆက်လက် တည်ဆောက်ပြီး ထိုးတော်တင်လျှပ်ပါသည်။

စေတီတော် ထိုးတော်တင်လျှပ်တွင်

“ ဤ စေတီတော်မြတ်ကြံးအား နောင်အခါ ထိုးတော်တင်လျှောင်း၊ မွမ်းမံပြင်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုလုပ်က မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ မိမိကိုယ်စားပြု လွှဲအပ်ထားသူ ဖြစ်စေမှုအပ အခြားမည်သူမျှ ထိုးတော်တင်ခြင်း၊ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း ပြုလုပ်၍ မရနိုင်ပါစေသား ” ဟု သစ္စာအဓိဋ္ဌာန်ပြုထားခဲ့သည်။

စေတီတော်ပြီးသည်နှင့် ဆရာတော်ကြီးသည် ရွမ်းပြည်နယ်တွင် ဆက်လက်သီတင်းမသုံးလို့တော့သဖြင့် ရန်ကုန်သီကြွေလာပြီး မင်းဓမ္မတောင်ကုန်းတွင် သီတင်းသုံးလျက် သာသနပြုလုပ်ငန်းများနှင့် တရားဓမ္မအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး ကျင့်ကြံးအားထုတ်နေခဲ့သည်။ မြန်မာနှစ် ၁၃၀၆ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်ကော်

အုပ္ပန်တူရှိမှုး ဆရာတော်ကြီးများ

၉ ရက်နေ့တွင် အောင်မြေမှန်ရာ မဂ်လာဒု ရေကြည်အိုင် ရပ်ရှိ စိတ္တသုခတပ်ဦးကောင်းတွင်ပင် ပုံလွန်တော်မူသွား ခဲ့ရပါသည်။ ထိုစဉ် အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီး သစ္ာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ တည်သွားခဲ့သည့် ရန်အောင်မြင်စေတီ တော်မူာ မည်သူမျှ ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ ထီးတော်တင်နိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

မြန်မာနှစ် ၁၃၂၂ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၄ ရက် (၂၀. ၉. ၁၉၆၇) ကြောသပတေးနေ့ ၁၁ နာရီတွင် ရန် ကုန်မြို့၊ ဘုရားလမ်းရှိ ကျားကူးကောင်းတိုက်၌ စာသင် သားဘဝဖြင့် သီတင်းသုံးနေထိုင်သော (ယခု- ပဟန်းသုံးလမ်း၊ အောင်ပန်းကောင်းတိုက်) သာသနာပြု ဆရာတော်အရှင်သာသနာ ရဟန္တသီမ်တော်ကြီး အတွင်းရှိနေစဉ် ပုံလွန်တော်မူပြုဖြစ်သည့် အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ကြွရောက်လာပြီး ပွေးလှမြို့၊ နယ်တွင်တည်ထားခဲ့သည့် ရန်အောင်မြင်စေတီတော်ကြီး အားထီးတော်တင်ခြင်း၊ မူမ်းမပြုပြင်ခြင်းသွားရောက် ပြုလုပ်ရန် မိန့်ကြားတော်မူသည်။

အရှင်သာသနာ သွားရောက်ထီးတော်တင်ခြင်း၊ ပြုပြင်မွမ်းမပြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အောင်မြင်မှ ရခဲ့ပါသည်။ ထိုရန်အောင်မြင်စေတီတော် ထီးတော်တင် ပွဲသို့ ပုံလွန်တော်မူပြီးဖြစ်သော ရာကျော်ဆရာတော်ကြီး

ကိုယ်တော်တိုင်ကြွေရောက်တော်မူလာပြီး အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအတွက် ဦးသာသနာအား ရန်မျိုး အောင်ပြည်တော်ဝင် ဆင်းတုတော်တစ်ဆူကို ပေးအပ် လျက် သာသနာပြုရန် ပြုဝါဒပေးသွားခဲ့ပါသည်။

ရန်မျိုးအောင် ပြည်တော်ဝင် ရုပ်ပွားတော်မြတ် မှာ အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် စီရင်ထူလုပ် ကိုးကွယ်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ရုပ်ပွားတော်၏ လက်ယာမျက် လုံးတော်၌ သံသေဓာတ်လုံး၊ လက်ဝဲမျက်လုံးတော်တွင် ပြဒါးရှင်ဓာတ်လုံး၊ ဦးခေါင်းတော်တွင်ဓာတ်တော် ၃၆ ဆူ နှင့် ဓာတ်လုံး ၃၆ လုံး၊ ရင်ဘတ်တော်တွင် ဓာတ်တော် ၁၀၈ဆူနှင့် ဓာတ်လုံး ၁၀၈ လုံးကို ပူဇော်ကြွာပနာထားပြီး ရုပ်ပွားတော်တစ်ဆူလုံးကို ဓာတ်သားများဖြင့် စီမံထူလုပ် ကိုးကွယ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုရုပ်ပွားတော်မြတ်ကို ဖူးတွေလိုသူများသည် ဗဟန်းသုံးလမ်း၊ အောင်ပန်းကျောင်း တိုက်ဆရာတော်ဦးသာသနာ သို့မဟုတ် ငှင်း၏ အဆက် အနှစ်ယူများအား ဆက်သွယ်စုစုပါးပါ။ ဖူးထိုက်ပါက ဖူးမြော်ခွင့် ရနိုင်ကြမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ငှင်း၏ မွေးသက္ကရာဇ်နှင့် ရောက်ခဲ့သက်တော်ကို မေးမြန်းရာတွင် ဖြေဆိုခြင်းမပြု ဘဲ စကားလိုးလွှဲပြောတတ်သည်ဟု သိခဲ့ကြရသည်။ ပုံ လွန်တော်မူမည့်နေ့ရက် နံနက်စောစော နွားနှီးကုလား

အုပ္ပန်တရာ့ကြီး ဆရာတော်ကြိုးများ

နားနှီလာပိုစဉ် ဆရာတော်ကြီး သိတင်းသုံးရာ ကျောင်း၏
ခေါင်မီးပေါ်မှ ဘုရားတစ်ဆူ ကောင်းကင်သို့ ပုံတက်
သွားသည်ကို မြင်တွေ့လိုက်ရသည် ဆိုသည်။

ရာကျော် ဆရာတော်ကြီး ပုံလွန်တော်မှုကြောင်း
သိတင်းထုတ်ပြန်ချက်ကြောင့် မန္တလေးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်
မှ ဒကာများရောက်ရှိလာကာ ဆရာတော်ကြီးသည် ယခု
ပင် ရှမ်းပြည်နယ်တွင်လည်းကောင်း၊ မန္တလေးတွင်လည်း
ကောင်းသုရားတည်နေသည်ကို ငါးတို့ မျက်မြင်တွေ့နေ
ရသဖြင့် အုံအားသင့်စွာ ဟုတ် မဟုတ် လာကြည့်ခြင်းဖြစ်
ကြောင်းပြောကြသည်ဟု လက်ရှိကျောင်းထိုင်ဆရာတော်
ဦးသုမနက ငါးတစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်ကြားသိရချက်
များကို မိမ့်ကြားသဖြင့် ထပ်မံသိခွင့်ရဲ့ပြန်ပါသည်။ အဘ
ရာကျော်ဆရာတော်ကြီး ပုံလွန်တော်မှုခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း
တွင်လည်း မြန်မာပြည်နေရာအနှစ်အပြားတွင် အဘရာ
ကျော်ဆရာတော်ကြီးကို ဖူးတွေ့ခွင့်ကြခဲ့ကြရသူများ ရှိ
နေခဲ့ပါသည်။ ဖူးတွေ့ခဲ့ကြသူများက ပြန်လည်ပြောကြား
ရာက တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်နားဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်
ပြန့် သိခွင့်ရဲ့ကြခြင်းဖြင့် အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီး
၏ ထူးခြားမှုပိဿာရုဏ်သတင်း ပြန့်ပွားသွားခဲ့ရခြင်း
ဖြစ် သည်ဟု သိခွင့်ရဲ့ပါသည်။

အုပ္ပန်မူမြို့မြို့ ဆရာတော်ကြိုးများ

အေးအေးချမ်းချမ်းဖြင့် ကျယ်ဝန်းလှသည့်
အောင်မြေတည်ရာ စီတ္ထသူခတပ်ဦးကောင်းဝင်းအတွင်း
လူည့်ပတ်ကြည့်ရှုနေမိစဉ်မှာပင် အောင်မြေအတွင်း
တည်ရှိသည့် တပ်ဦးဌာန်းကောင်းရွှေသို့ ရောက်သွား
ဖြစ်သည်။ ထိုကောင်းရွှေတွင် လွန်စွာဆုတောင်း
အဓိဋ္ဌာန် ပြည့်ဝလှသည်ဟု လူသိများသော သီဟစက္ခု
စေတီတော်ကို ဖူးတွေ့ရသည်။

ထိုစေတီတော်မှာ အဘရာကျော်ဆရာတော်
ကြီး တည်ထားခဲ့သည့် စေတီတော်တစ်ဆူပင် ဖြစ်သည်။
အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီး ရွှေတိဂုံးစေတီတော်မြေတ်
ကြီးတွင် အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ရာက ရရှိလာခဲ့သော ခြေသ့မျက်
လုံးကို ဌာပနာကာ တည်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရ
သည်။ အခြားဓာတ်တော်များ၊ ဓာတ်လုံးများလည်း ပါ
ဝင်မည်ဟု ယူဆရကြောင်း သိရသည်။ ထိုစေတီ၏
တောင်ဘက်တွင် အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီး ပထမ
ဆုံးတည်ထားခဲ့သည့် ရွှေစေတီကို ဖူးတွေ့ရပါသည်။ ဦး
စိန်ညို့၊ ဒေါ်ငွေစိန်(မိုးကုတ်ဖြို့၊ ကျောက်တွင်းသူငွေး)
(ကျောက်တွင်း)က ဘုရားဒကာအဖြစ် ခံယူသည်။

ထိုစေတီတော်၏ အနောက်တောင်ဘက်တွင်
အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီး ရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာ
နေရာရှိပါသည်။ ရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာတွင် တည်ရှိ

အုပ္ပန်မူရှင်း သနမေတ်ကြို့များ

သည့် အဘရာကျော် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရုပ်တုတော် အား အဓိဋ္ဌာန်ပြုကာ ဆုတောင်းကြည့်မည်ဆိုပါက သက်တော်ထင်ရှား ရှိနေသည့်အလား ဖူးတွေခွင့်ရရှိနိုင်ကြ မည် ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ မည်သည့် အဓိဋ္ဌာန်၊ မည်သိမျှ ဆုတောင်းခြင်းမပြုမိဘဲ ရုပ်တုတော်အား ဓာတ်ပုံ ရိုက်ရာ ပုံမထင်ဘဲ ရုပ်တုတော်ရွှေရှိ ပန်းအိုးများ ရုပ်တုတော်နောက်ခံများသာ ပေါ်နေသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သဖြင့်

“ ဆရာတော်ဘုရား၊ အများပြည်သူ ကြည်ညို သွေ့ပွားခွင့် ရရှိန်ရန် ပုံတော်တစ်ပုံ ရိုက်ခွင့်ပေးသနားပါ” ဟု စိတ်မှ အဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် တိုင်တည်ကာ ရိုက်ကူးလိုက်မိသည်။ ဓာတ်ပုံထွေက်လာသည်တွင် သက်ရှိထင်ရှားဟု ထင်မှတ်ရလောက်သည့် ပုံတော်တစ်ပုံကို ရရှိပါသဖြင့် အများကြည်ညိုသွေ့ပွားနိုင်စေရန် ရည်သနကာ ဖော်ပြပေးလိုက်ရပါသည်။ တစ်ဖန် ဆရာတော်ကြီး မိန့်မှာ ခဲ့သည့်

“ ငါ လောဘရယ်၊ ငါ ဒေါသရယ်၊ ငါ မောဟရယ်၊ ငါ မာနရယ်၊ ငါ ဒီဋ္ဌာန်ရယ်၊ ငါ ကိုပြန်နိုပ်စက်တယ်” ဆိုသည့် မိန့်မှာချက်နှင့်

ဓာတ်မပေါက်၊ အမှုတ်ပောက်၊ ငရဲရောက်၊ ဓာတ်ပေါက်၊ အမှုတ်ပောက်၊ နိုဗ္ဗာန်ရောက်။

ဓာတ်ဆိုသည်က ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ သံ့တ

ဓာတ်။ အမှတ်ဆိုသည်က ပညတ်တရား။

အစရိုသည့် မိန့်မှာချက်တို့ကို အမြန်လုံးသွင်းကာ
ဆင်ခြင်နေကြမည် ဆိုပါက မူချ အကျိုးထူးများ ပွားများ
ရရှိခဲ့စားလာကြရမည် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ကြီးက သံဝေဂတရား ရယူနိုင်ကြစေ
ရန်လည်း မိန့်တော်မူခဲ့ပြန်သည်မှ

မဖြစ်ခင်က သူညာ ဖြစ်ဆဲခဲာ ဖြစ်ရုံမျှ၊ ဖြစ်ပြီး
တော့လည်း သူညာ။

မှတ်ပါ အနိစ္စ၊ မှတ်ပါ ဒုက္ခ၊ မှတ်ပါ အနတ္ထ
ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီးဦးသွေ့မွေဒေဝကိတ္တိ
ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာကျောင်းမှ ပြန်ထွက်အလာတွင်
ဆရာတော်ကြီးတည်ထားခဲ့သည့် ရွှေစေတီသို့ ဝင်ရောက်
ဖူးမြော်ဖြစ်ပါသည်။ ရွှေစေတီတော်တွင် သီတင်းသုံး
သည့် အဘယ်မူနိရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကို ဦးခိုက်ဖူးမြော်ခွင့်
ရရှိခဲ့ပါသည်။ အဘယ်မူနိ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်သည် ကျ
ရောက်လာလတ္ထံသော ဘေးရန်ဆိုး၊ အန္တရာယ်ဆိုး အ
ပေါင်းတို့မှ ကင်းစင်ပပျောက်နိုင်စေသောအစွမ်းများ အ
ပြည့်အဝရှိပါသည်။ အန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ကာကွယ် လို့
ကြသူများ တစ်ခါတစ်ခါက် အရောက်သွားကာ ဆု
တောင်းသစ္ာ ဆိုသင့်ကြပါသည်။

အန္တယ်ထူးမြို့မြေး ဆရာတော်ကြီးမြို့မြေး

အဘရာကျော် ဆရာတော်ကြီး၏ အောင်မြေ
တွင် တည်ထားခဲ့သည့် ရွှေစေတီတော် တည်ထားမည့်
ဘုရားဒကာ ဦးစိန်ညီ(မိုးကုတ်ကျောက်တွင်း)သူငြေးမှာ
ဆရာတော်ကြီးအမိန့်အရ အဂိုရတ်ထိုးခဲ့ရာ အောင်မြင်
မှုရသဖြင့် ရွှေစေတီတော်ကို တည်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်
ဟု သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

အဘရာကျော်ဆရာတော်ကြီး လက်သုံးပြုခဲ့
သည့် ကဗျာသယလွယ်အိတ်၊ ဆရာတော်ကြီး ရေးသား
ပြုစုခဲ့သည့် အဂိုရတ်ကျမ်း၊ သစ္ာလေးပါးကျမ်း စာအုပ်
များကား၊ မည်သည့်နေရာများသို့ ရောက်နေသည်ကို
မည်သူကမျှ တိတိပပ ပြောမပြနိုင်တော့ပါ။

ရွှေစေတီတော်ကို ဖူးမြော် ကြည်ညီနေမိစဉ်မှာ
ပင်စိပယ်ပန်းမွေးရန်နှင့် နှုန်းရန်တိုက ရွှေစေတီ ဝန်း
ကျင်တစ်ခွင့် သင်းပျွဲလို့နေတော့သည်။ တိုက်ခတ်လာ
သည့် လေညင်းတို့သည်ပင် နှုန်းရှုံးသင်း၍ နေသည်။
ပတ်ဝန်းကျင်ကို လှည့်ပတ်ကြည်မိသည်။ စံပယ်ပန်းကပ်
လှုထားသည်ကို မတွေ့ရ။ ထူးခြားသည်ကတော့ ထူး
ခြားသည်ပင်။

စာရေးသူ ရွှေစေတီမှ ပြန်လှည့်ထွက်မည်အပြု
စေတီတော် တန်းနွေ့ထောင့်တွင် ရှုတ်ခြည်းပေါ်လာ
သည့် ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ် သူတော်စင်တစ်ဦး စေတီ

အုပ်စုမြတ်များ ဆန်တော်ကြီးများ

တော်ကို ဦးခိုက်နေဟန် မြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ သေချာ စေရန်အနီးသို့ သွားရောက်ကြည့်မိဖြစ်သည်။ ဘာဆိုဘာ မှ မတွေ့ရတော့ဘဲ ထိနေရာတွင် စံပယ်နှင့် နှံသာဖြူနှင့် တိုက ပိုလို စူးစူးရှုရှုလေး မွေးကြိုင်နေသည်ကိုသာ ခံစား လိုက်ရပါသည်။ ထိုသို့ ထူးခြားဆန်းကြယ်မှုများ ရှိနေ သည့်အောင်မြေမှန်ရာ အောင်ငြာနသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက် အရောက်သွားသင့်ကြပါသည်။ ထိုအောင်မြေမှာ ရန် ကုန်-ထောက်ကြံးလမ်းမကြီးပေါ်ရှိ ငွေယားတောင်စခန်း တွင်တည်ရှိပါသည်။ ရေကြည့်အိုင်မှတ်တိုင်နှင့်နီးပါသည်။
အောင်မြေအောင်လမ်း အရောက်လျမ်းနိုင်ကြ ပါစေ။

သူရန္တမဂ္ဂဇင်း၊ နှိုဝင်ဘာ ၂၀၀၄။

દ્વારા
દ્વારા
દ્વારા
દ્વારા
દ્વારા

သာရေးနှင့်သာတေသန ပါရီမြတ်သွေးလုပ်

સુરતની કાંઈ કાંઈ કાંઈ કાંઈ

သာမဏေပြု ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တားမြို့သိုးပေါက်သိန် (ဦးဝိဇ္ဇာ)

ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိုန် ဦးဝိဇ္ဇာဓရ^၁ အောင်တာတ်ကိုန်းရာ ပေါက်စေတီ

ထူးခြားဆန်းကြယ်လွန်းလှသည့် ဖြစ်စဉ်များကို
အခြေခံကာ ပေါ်ထွန်းတည်ရှိလာခဲ့ရသည့် အောင်မြေ
အောင်ဌာနများ မြန်မာနိုင်ငံအနဲ့အပြားတွင် တည်ရှိနေပါ
သည်။ ထိုအောင်မြေ အောင်ဌာနများသို့ အရောက်သွား
ကာ အစိုးရှိန်ဝင်ခြင်း၊ ဆုတောင်းခြင်း၊ သစ္စာဆိုခြင်းများ
ပြုလုပ်ကြမည်ဆိုပါက လျင်မြန်စွာအကျိုးထူးများကို ရရှိ
ခံစားနိုင်ခွင့် ရကြမည်ပင် ဖြစ်သည်။

အောင်မြေ အောင်ဌာနများအကြောင်းနှင့် စပ်
လျဉ်း၍စဉ်ဆက်မပြတ် ရေးသားတင်ပြနေမိသည့် စာ
ရေးသူထံသို့ ရပ်ဝေးရပ်နီးမှ ပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများက
သူတို့၏ နီးနီးစပ်စပ်ထိတွေ့မှုရှိသည့် အောင်မြေများ
အကြောင်းကို လူကိုယ်တိုင် လာရောက်ပြောပြကြ
သည်များရှိသလို စာဖြင့် အကြောင်းကြားလာကြသူများ
လည်း ရှိနေပါသည်။ စာရေးသူတစ်ယောက် အောင်မြေ
အောင်ဌာနများနှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ရေး

အုပ္ပန်စူမြို့၊ ဆရာတော်ကြီးများ

သားနေချိန်မှာပင် စာရေးသူ၏သူငယ်ချင်းတစ်ညီး ဖြစ်သည့်ဆရာဝင်းတင့်ညီး (ကြံခင်း)တစ်ယောက် ပေါက်စေတီကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိဘုန်းဘုရားကြီးဘိုး ပေါက်ဆိန် (ခေါ်)ညီးပို့လွှာဓရ၏ပေါက်စေတီတော်သို့ အပတ်စဉ်တန်ဂုဏ်နက်တိုင်းအရောက်သွားကာ အောင်ပွင့်ပူလော်ပွဲ (ခေါ်) ပန်းပွင့်၊ ရေချမ်း၊ အမွှေးတိုင် နှင့်ကန်တော့ပွဲများအသစ်လဲလှယ်ပူလော်ပွဲသို့ သွားရောက်၍ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုဆောင်ရွက်လေ့ရှိနေခဲ့သည်။

စာရေးသူလည်း သိရှိခွင့်ရသမျှ အောင်မြေအောင်ဌာနများအကြောင်းကို သူရရွှေမဂ္ဂဇင်းတွင် စဉ်ဆက်မပြတ် ရေးသားနေမိသလို စာရေးဆရာ ဝင်းတင့်ညီး (ကြံခင်း)ကလည်း ဘုန်းဘုရားကြီးဘိုးပေါက်ဆိန်၏အုပ္ပန်ထူးခြားဖြစ်ရပ်များ၊ ဆန်းကြယ်လွန်းလှသည့်အကြောင်းအချက်များကို ဆောင်းပါးအဖြစ် ရေးသားတင်ပြနေသည်။

ထိုသို့ ရေးသားတင်ပြနေရာက ဝင်းတင့်ညီး(ကြံခင်း)က ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိန် ညီးပို့လွှာဓရ၏သာသနာပြုခရီးနှင့် သူတို့အမြင် အမည်ရှိသည့် စာအုပ်အဖြစ် စုစည်းပူလော်ထူတ်ဝေခဲ့ရာ ဆရာဝင်းတင့်ညီး(ကြံခင်း) က စာရေးသူကို သူရေးသားပြုစုထားသည့်စာအုပ်ကလေးကို လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလာသဖြင့်

အုပ်စုနှင့် ဆရာတော်မြို့သူး

စာရေးသူလေ့လာဖြစ်မိခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းဘုရားကြီး
ဘိုးပေါက်ဆိန်အကြောင်းကို လေ့လာမိပြီးသည်တွင်
ပေါက်စေတိအောင်မြေသို့ အရောက်သွားလိုစိတ် ပြင်းပြ
လာခဲ့သည်။ စာရေးသူသည် အောင်မြေအောင်၌
နများအကြောင်းကိုစဉ်ဆက်မပြတ် ရေးသားတင်ပြနေသူ
တစ်ဦးဖြစ်သလို အောင်မြေအောင်၌နများသို့
အရောက်သွားကာ ဆုတောင်းခြင်း၊ သစ္စာဆိုခြင်းများ
ပြုလုပ်လေ့ ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်သောကြောင့်ပင်။

အုပ်စုနှင့် ဆရာတော်ကြိုးများ

ကျက်သရေခန်း(ကျက်သရေတိုက်ခန်း) အတွင်းသို့ဝင် ကာ ဖူးမြော်ကန်တော့ရင်း မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ ရှိက်ကူးဖြစ်ပါသည်။

ဘုန်းဘုရားကြီး၏ ကျက်သရေတိုက်ခန်းအတွင်း တွင်အနယ်နယ်အရပ်ရပ်က လာရောက်လူ။ ဒါန်းကြ သည့်အသုံးအဆောင်များ၊ ငွေစက္ကားများမှာ များပြား လူသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျက်သရေတိုက်ခန်းမှာ ကျယ်ဝန်းပြီး ဘုန်းဘုရားကြီးအတွက် ခုတင်တစ်လုံး ခေါင်းအုံး၊ ခြင်ထောင်၊ စောင်စသည့် အသုံးအဆောင် များ၊ ကန်တော့ပွဲများနှင့် ဘုန်းဘုရားကြီး သက်တော်ထင် ရှားရှိစဉ်က သုံးစွဲခဲ့သော မျက်မှန်များ၊ ပစ္စည်းများ စုံလင်လှပေသည်။ ထို ကျက်သရေတိုက်ခန်းအတွင်း ထူးထူးခြားခြားသတိပြုမြိမ်သည်မှာ ပစ်တိုင်းထောင် ပုံ သဏ္ဌာန်ဇော်ဂျီ(ပိဋက္ခာဓရ်)ပုံ စုဘူးများနှင့် ပုံဆိန်ယေ လေးများ ရှိနေခြင်းကိုပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနောက် ဆရာတော်ဦးသုမ္ပတ္တာဘိဝံသအား ဦးချကန်တော့ကာ ကော်င်းပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့ပြီးနောက် ပေါက်စော်တော်တည်ရာသို့ လှမ်းလာမိကြသည်။ ကော်င်းဝင်းမှာ အလွန်ကျယ်ဝန်းလှသည်။ သစ်ကြီးဝါးကြီးများ လွှမ်းခြားထားမှုပြောင့် အေးချမ်းတိတ်ဆိတ် ပြီး သက်လျက် ရှိနေသည်။ ကော်င့်ကျယ်များကလွှဲ၍ အခြား

ဆူဆူညံညံ၊ စိတ်အန္တာင့်အယုက်ဖြစ်စေမည့် အသံတိုကို
လုံးဝမကြားရပေ။ လွန်စွာ အေးချမ်းဆိတ်ပြီမ်သည့်
အောင်မြေတစ်နေရာပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအောင်မြေ တည်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၃၀
ကျော်ပင် ရှိခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဘုန်းဘုရားကြီး ဘဝနတ်ထံ
ကြွမှန်းပြီးသည့်နောက်ကျွန်ရစ်သည့် ခန္ဓာဇီမ်အ^၁
ဟောင်း (ရုပ်ကလာပ်)ကို ဘုန်းဘုရားကြီး၏ ဆန္ဒ၊
တပည့်ရဟန်း သံယာ ဒါယကာတို့၏ ဆန္ဒဖြင့် စမိုင်(ယခု
ပေါက်စေတိကျောင်းဟု ခေါ်တွင်သည့်ကျောင်း)သို့ ပင့်
ဆောင်ကာ အပူဇော်ခံခဲ့သည်။ ရုပ်ကလာပ်တော်ကို မှန်
ခေါင်းဖြင့်ထည့်သွင်းထားရာ လာရောက်ဖူးမြော်ကြည်
ညီသူတို့ ဘုန်းဘုရားရုပ်ကလာပ်တော်ကို လွယ်လင့်
တကူဖူးမြော်နိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ထိုစဉ်က ဘုန်းဘုရားကြီး
ဘုံးပေါက်ဆိန်၏ ရုပ်ကလာပ်တွင် ထူးခြားချက်များ
ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်ဟု သိရသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဘုန်း
ဘုရားကြီး၏ တပည့်ရဟန်း သံယာ ဒါယကာများ၏
ဆန္ဒအရ စေတိတစ်ဆူတည်ထားကာ ဘုန်းဘုရားကြီး
၏ ခန္ဓာဝန်ဟောင်း(ရုပ်ကလာပ်) ကို လုံခြုံသောအခေါင်း
တွင် ထပ်မံထည့်၍ သေ့များခတ်ပြီး စေတိတော်တွင်
ငြာပနာခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ဘုန်းဘုရားကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ငြာပနာပေါ်တွင်

အန္တယ်ရှုပြုသူ ဆန်တော်မြို့သူ

ဘုရားနှင့် ရဟန္တာဓာတ်တော်မွေတော်များ ဌာပနာထား
သည့်အတွက် အစိုးအိုးစေတီ မဟုတ်သည့် ဓာတုစေတီ
အဖြစ် တည်ထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစေတီကို အခွဲပြု
ကာ ပေါက်စေတီကျောင်းဟု ခေါ်ဝါးခဲ့ကြရာက ထင်
ရှားလာခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းထိုင် ပဓာန နာယ
က ဆရာတော်မှာ ဘုန်းဘုရားကြီး၏ လက်ရှင်းတပည့်
ဖြစ်သူ ဦးသုမ္မတ္တာဘိဝံသ(စေတီယ်ကျနှင့် အစိုးရဓမ္မစရိ
ယ၊ ယခင်စမ်းချောင်း အောင်မင်းလာသိဒ္ဓကျောင်းမှ စာ
ချုဆရာတော်) ဖြစ်ပါသည်။ ပေါက်စေတီတည်ရာ သာ
သနာရုံသီ ပိမာန်တော်ကြီးမှာ ခမ်းနားထည်ဝါလွန်းလှ
သည်။ ပိမာန်တော်ထဲတွင်ကား တိတ်ဆိတ်ပြုမဲသက်ခြင်း၊
အေးမြှုပြုခြင်းတို့က လွှမ်းခြုံထားလျက်ရှိရာ အေးပြီးလှ
သည့်နေရာတွင် တည်တည်တဲ့တဲ့ ရပ်ကြည့်နေမဲရာက
ပေါက်စေတီတော်မြတ်ကြီးအား ကြည်ညွှေသွှေ့ပွားလိုက်
မိသည်။ ပေါက်စေတီတော်ရှုံးတွင်ကား ဘုန်းဘုရားကြီး
ဘုံးပေါက်ဆိန်၏ ရုပ်တုတော်က သက်ဝင်ထင်ရှားနေ
သည့်အလား ထင်မှုတ်မှားမိရလောက်အောင်ပင် စာရေး
သူအုံအားသင့်သွားမိသည်။ ကျက်သရေတိုက်ခန်းအ
တွင်း ဖူးတွေခဲ့ရသည်က မတရပ်ရုပ်တုတော်ဖြစ်ပြီး
စေတီတော်ရှုံးတွင် ဖူးမြှင်တွေရသည်က ထိုင်နေသည့်
ရုပ်တုတော်ဖြစ်ကာ ရုပ်တုတော်နှစ်ခုစလုံးကပင် အ

အုပ်စုမြန်မာ ဆရာတော်ကြိုးများ

သက်ဝင်လွန်းလှပါသည်။ ဘုန်းဘူရားကြီးအား သက်ဝင်ထင်ရှား ဖူးတွေ့လိုက်ရသည့်အလား ထင်မှတ်မှား မိရပါသည်။

ပေါက်စေတီတော်မြတ်တည်ရှိရာ ကျောင်းဝင်း အတွင်း လျည့်ပတ်ကြည်ညီနေမိရာတွင် သာသန္တရံသီ ပိမာန်တော်၏ အရှေ့တောင်ဘက်တွင် တည်ထားသည့် စေတီတော်တစ်ဆူ၊ ပိမာန်တော်၏ အနောက်မြောက်ဘက်ရှိရောကန်အလယ်တွင် တည်ထားသည့် နဂါးရုံဆင်း တူတော်နှင့် ဆူးလေဘိုးဘိုးကြီး ရုပ်တူတော်တို့ကို တွေ့ရသည်။ ထိုကန်တော်တွင်လည်း အမိဋ္ဌာန်ဝင်နေကြသူ များ၊ ငါးစာကျွေးနေကြသူများ ရှိနေသည်။ မည်သို့ပင် ဆိုစေ ကြုံပေါက်စေတီအောင်မြောက် အမိဋ္ဌာန်ဝင်ကာ ဆုတောင်းသစ္ာ ဆိုသင့်ကြသည့် အောင်မြောက်ရာ နေရာတစ်နေရာ ဖြစ်ပါသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

သာသနာပြုဘုန်းဘူရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိုန်၏ ဘွဲ့တော်မှာ ဦးဝိဇ္ဇာဓရဟု သိရပါသည်။ ဘုန်းဘူရားကြီးသည် သိမ်မွေ့လှသည်သာမက ပေါက်ဆိုန်ကဲ့သို့ ထက်မြေက်လှသော်လည်း ဘုန်းကြီးအောင် လုပ်လေ့မရှိပါ။ သို့သော် ဘုန်းကြီးလှပော်။ ဘုန်းဘူရားကြီး၏ ဘွဲ့တော်မှာ လည်း ဦးဝိဇ္ဇာဓရ အမည်ရှု၍ သာ ဝိဇ္ဇာဓရိ ဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာဓရိသည်မှာ ထူးချွန်ထက်မြေက်သောပညာ၏ အမည်ဖြစ်

အနှစ်တွင်း ဆနောက်ပြုသူများ

သည်။ သာမန်မျှသာ တတ်ကျမ်းသောအတတ်ပညာ သည် ပညာသာဖြစ်ပြီး ထူးချွန်ထက်မြှက်သော ပညာ (အတတ်ပညာ)သည်သာလျှင် ဝိဇ္ဇာဖြစ်သည်။

ပုံ၊ ဒီ၊ အာ သည် ဝိဇ္ဇာ သုံးပါး၏ အကျဉ်းချုပ် သက်တ ဖြစ်သည်။ ပုံ- ပုံမွေ့နိတိသာ- ရွှေအကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိမြင်ခြင်း၊ ဒီ- ဒီပွဲစက္ခာ- နတ်မျက်စိကဲ့သို့ မြင်နိုင်ခြင်း၊ အာ- အာသဝက္ယာ- အာသဝေတရားတို့ ကုန်ဆုံးခြင်း စသည့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါးကို ဆောင်သူအား ဝိဇ္ဇာ ဓရ(ဝိဇ္ဇာဓရိ)ဟု ခေါ်တွင်နိုင်လေသည်။ ထိုကြောင့်ပင် လျှင် ဘုန်းဘုရားကြီးအား ယုံကြည်စွာ ဆည်းကပ်ကြသူ များလေသည်။

ဘုန်းဘုရားကြီး၏ ထေရာပတ္တိကို သိလိုကြပါ သည်ဟုဆိုလျှင် မွေးရာအတိ၊ မိဘ၊ ဆွဲမျိုးစဉ်ဆက် ပညာသင်ကြားခဲ့သာ ဆရာသမားစဉ်ဆက်တို့နှင့် ပတ် သက်၍ အရိပ်အမြှက်မျှပင် မဖော်မပြောနိုင်ပါ။ ဘုန်း ဘုရားကြီး၏ မိန့်တော်မူချက်အရ အရိပ်အမြှက်အားဖြင့် ကား သူ၏ခေတ်ကို “ ဘိုးတော်ဦးဝိုင်းလက်ထက် ပထမ ဦးအောင်ခေါ် ဘိုးဘိုးအောင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပွဲမသံ ဂါယနာတင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးလက်ထက်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ သီပေါ်ဘုရင်လက်ထက်ဖြင့်လည်း ကောင်း” မှန်းဆနိုင်လေသည်။ အတိအကျ ပြောရန်ကား

အုပ္ပန္မန္ဒမ္မား ဆရာတော်ကြံ့များ

ခက်ခလှပါသည်။ ဘုန်းဘူရားကြီးကား ပုံပွားတောင် ကလပ်ကို စဟိုထားကာ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်သို့ အထပ် ထပ်လှည့်လည်ကာ သာသနာပြုတော်မူခဲ့သည်။ နိုင်ငံ ရပ်ခြားတိုင်းတစ်ပါးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဘုန်းဘူရား ကြီးမသိသော အရပ်ဒေသမှာ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဘုန်းဘူရားကြီးသည် ပရီယတ္ထီသာသနာ၊ ပဋိပတ္ထီ သာသနာနှင့် ပဋိဝေဓသာသနာဟု ထင်ရှားသည့် သာသနာတော်သုံးရပ်ကို အစ္စမ်းရှိသလောက် ချီးမြှောက် အားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ရွှေမရှား၊ ငွေ့မရှား ဘုန်းဘူရားဖြစ်သည့်အတွက် သူလိုသလောက် သိဒ္ဓပေါက်ကာ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအတွက် မဟုတ်ဘဲ သာသနာရေးအတွက် သက်သက်သာ ဖြစ်နေတော့သည်။ စစ်ပြီးခေတ် ၁၃၁၂ ခုနှစ်တွင် ဟသုံးတမြို့အနီး မရမ်းကျေးရွာမှ ရန်ကုန်မြို့၊ သို့ ကြွတော်မူလာပြီး ကြည့်မြင်တိုင် (ယခု-စမ်းချောင်း မြို့နယ်) ရှုမ်းလမ်းတွင် တည်ရှိသည့် အောင်မင်္ဂလာသိဒ္ဓကျောင်းတိုက်ကို တည်ထောင်ဖန်ဆင်းလိုက်သည်။ သိဒ္ဓ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ပြီးမြှောက်အောင်မြင်ခြင်းဟု ဆိုသည်။ ဘုန်းဘူရားကြီးသည်ပရီယတ္ထီသာသနာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုလိုလားခဲ့သည့်အတိုင်း အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ရာ သိဒ္ဓပေါက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဘုန်းဘူရားသည် ပရီယတ္ထီအခြေကို တည်

အံသွေးတူမြို့၊ ဆရာတော်ကြီးများ

ဆောက်ပြီးသည်နှင့် ပဋိပတ္တိအတွက် ဝိပဿနာသိဒ္ဓဗြိ ပြီး
မြောက်စေခဲ့ပြန်ပါသည်။အောင်မဂ္ဂလာသိဒ္ဓဗြိကျောင်း
တိုက်အတွင်းရှိ စနေဝိပဿနာအသင်းမှာ ဘုန်းဘုရား
ကြီး၏ ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းအခြေခံပင်ဖြစ်သည်။ ဘုန်းဘုရား
ကြီးသည်စစ်ကိုင်တောင်နှီတွင်ဆွမ်းနီးပုညရှင်နှင့်ပတ္တမြား
စေတီတို့ကိုဖူးမြင်ချင်စဖွယ် တင့်တယ်အောင်ပြုပြင် မွှမ်း
မဲ့ပြီးစစ်ကိုင်းတောင် ဓနဖြူချောင်မှုမှုခြီးပြောသာဖို့သည်
လည်းကောင်း၊ နန်းဦးတိုက်မှုမဟာရုတ်တိုင်းသည်လည်း
ကောင်း ဘုန်းဘုရားလမ်းညွှန်ခြင်းဖြင့် ထွက်ပေါ်လာ
သောအဆောက်အအုံတို့ပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပုံပွားမြို့မှ
တောင်ကလပ်ရွှေဂူချောင်အထိ အလျား တစ်မိုင်ခဲ့၊ အနုံ
၂၅ ပေကျယ်ဝန်းသောလမ်းသစ်ကြီးကိုတပည့် ဦးပရမ
ဝဏ္ဏသိဒ္ဓဗြိအား တာဝန်ပေးကာ ဖောက်လုပ်စေခဲ့သည်။
တောင်ကလပ်မှတောင်မကြီးသို့သွားရာလမ်းတွင်တည်
သောမောင်တော်ငုတ်တုတ်တောင်စေတီတော်နှင့် မှန်ပြု
တောင်စေတီတော်တို့ကိုလည်း အသစ်တစ်ဖန်ပြန်တည်
ထားခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂတွင်တည်ထားသည့် အာနန္တာဘုရား၊
ဗူးဘုရားနှင့်မင်းမျှော်ရာအာဘုရားတို့ကိုလည်း ဘုန်းဘုရား
ကြီးကကြီးမှုပြီး ထိုးတော်နှင့် စိန်ဖူးတော်တင်လျှော့ခဲ့သည်။
အောင်လံကိုးသိန်းတောင်တွင်လည်း သက်တော်
ရှည်ဘုရား၊ လွှမ်းစေတီဘုရား၊ ဆုတောင်းပြည့်စေတီ

အုပ်စုများ ဆန်တော်ကြံ့မြို့မြို့

သက်တော်ရဘူရား အစရှိသော ပုထိုးစေတီတို့ကို ပြပြင် တည်ထားတော်မူခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ရှစ်မိုင်တံတား လေးလမ်းဝ၊ နာဂလိုက်ရူ ကုန်းမြေပေါ်ရှိ သစ္စာဝါဒီ ဘိုးဘိုးကြီး၏ အောင်မြေစခန်းတွင်လည်း မဟာမြတ် မူနိရှုပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကိန်းဝပ်ရာ ဂန္ဓကုဋ္ဌတို့ကို လည်း တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

စာရေးသူ တင်ပြခဲ့သည်များမှာ ဘုန်းဘူရားကြီး၏ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများမှ အထင်အရှား သိခွင့်ရသ မျှရေးသားပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဘုန်းဘူရားကြီး၏ ဘဝခရီးအစကို သေချာစွာ တင်ပြနိုင်ရန် မလွယ်ကူးသော်လည်း ဘုန်းဘူရားကြီး ပုံ လွန်တော်မူခဲ့သည်မှာ မြန်မာနှစ် ၁၃၂၆ ခုနှစ်၊ ပြာသို့လ ဆန်း ၁၄ ရက်နေ့ မနက် ၁၁ နာရီ ၂၀ မိနစ်တွင် ပုံလွန် တော်မူကြောင်းကိုမှ ဆရာတော် ဦးသုမ္ဓတ္ထဘိဝံသက အမိန့်ရှိခဲ့ဖူးသည်ဟု သိခဲ့ရပါသည်။

စာရေးသူတို့ ကောင်းဝင်းထဲတွင် တည်ရှိသည့် စေတီတော်များ၊ နာဂါးရုံဆင်းတူတော် စသည်တို့ကို လူည့် လည်ကြည်ညိုသွို့ ပွားပြီးသည့်နှင့် ပေါက်စေတီတော် ကြီးတည်ရာ သာသနရုံသိပ်မာန်တော်ကြီးအတွင်းသို့ ဝင် ရောက်ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ပေါက်စေတီတော်မြတ်ကြီးအား ဦးချကန်တော့ကြကာ အသင့်ပါလာသည့် စိပ်ပုတီးများ

အုပ်စုမြတ်ခြင်း ဆန်တော်ကြိုး

ထုတ်လိုက်ကြသည်။ ပြီးသည့်နှင့် ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုး
ပေါက်ဆိန်၏ ပုံတီးစိပ်နည်းဖြင့် ပုံတီးစိပ်ကာ ပူးလော်နေ
မီကြတော့သည်။

ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်ဆိန်၏ သဗ္ဗာသီခွဲပုံပုံတီး
စိပ်နည်းမှာ လွန်စွာအကျိုးထူးပေးမြန်သော ပုံတီးစိပ်
နည်းဟု သိရပါသည်။ ပုံတီးစိပ်ရမည်မှာ လွယ်ကူးသော
လည်း တိတိကျကျစိပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အဓိက ကျ
သည်မှာ အဓိဋ္ဌာန်အောင်မြင်ရေးအတွက် မိမိစောင့်ထိန်း
သည့် သီလလုံခြုံရန်နှင့် အဓိဋ္ဌာန်ရက် မယျက်ရအောင်
မှန်မှန်ကျေင့် ကြိုးများအားထုတ်ရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အဓိဋ္ဌာန်ဝင် ဆုတောင်းလိုသူများသည် ပထမ
ဆုံးရတနာသုံးပါးနှင့် ဘုန်းဘုရားကြီးအား ကန်တော့ကာ
အနည်းဆုံးငါးပါးသီးလယူရမည်။ တတ်နိုင်ကြသူများအ
နေဖြင့် ၈ ပါး၊ ၉ ပါး၊ ၁၀ ပါး အထိ ထိန်းသီမ်းပါက
ပိုကောင်းပါသည်။ ပြီးမှ ဘုန်းဘုရားကြီးပုံတီးစိပ်နည်း
အတိုင်း အနည်းဆုံး တစ်မျိုးကို ကိုးပတ်စိပ်ရပါမည်။
သုံးမျိုးအတွက် ၂၇ ပတ်ရအောင် စီပိုဒ်းဖြင့်
ကိုးရက်ဆက်တိုက် အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ရပါမည်။ ကိုးရက်ပြည့်
ပါကမိမိရယူလိုသောဆုံးကိုတောင်းပါ။ ဆုတောင်းပြည့်ဝ
ခဲ့လျှင် ဘုန်းဘုရားကြီးအား ရည်စူးကာ မည်သို့မည်မျှ
လူ။ဒါန်းမည် ဆုံးသည်ကို မိမိ နိုင်သလောက် ဆုံးဖြတ်ပြီး

အုပ္ပန်များ ဆန်တော်ခြံများ

အဓိဋ္ဌာန်တင်ပါ။ ၃၁ ဘုသား အားလုံးကိုလည်း အမျှ
ဝေကာ မေတ္တာပို့ရပါမည်။ ထိုအဆင့်များ ပြည့်စုံလျှင်
အဓိဋ္ဌာန်ကိစ္စ လုံလောက်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ပုတီးစိပ်ရန်မှာ

၁။ အရဟံ ပုံခွဲ့ ဓမ္မာ သံယော။

(တစ်ပုဒ် ပုတီးတစ်လုံး၊ ကိုးပတ်)

၂။ ၆၇၁၏ နမာ ပုံခွဲသု အရဟံ

ကြောသယ အကာလိကာ မေ သီ္မာ

(တစ်ပုဒ် ပုတီး တစ်လုံး၊ ကိုးပတ်)

၃။ အရဟံ ဘဂဝါ မေ သီ္မာ။

(တစ်ပုဒ် ပုတီး တစ်လုံး၊ ကိုးပတ်)

ဤသီး တစ်ပုဒ်ကိုပုတီးတစ်လုံးကျဖြင့် ကိုးပတ်
နှစ်းစိပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး သုံးပုဒ်အတွက် တစ်ရက်လျှင် ပုတီး
၂၃ ပတ်ကျဖြင့် ကိုးရက်တိတိ အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ပြီး အောင်
မြင်သည့်နေ့မှာသာလျှင် လိုအပ်သည့် တစ်ခုတည်းသော
ဆုကိုသာ တောင်းကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤ ပုတီးစိပ်နည်းသည် အပုဒ်သုံးပုဒ်ပါဝင်သည့်
အတွက် ဤင်းကျေပါသည်။ ပုတီးကိုးပတ်ဖြင့် သုံးပုဒ်စာ
စိပ်ရသဖြင့် ၂၃ ပတ် စိပ်ကြရသည်ဖြစ်ရာ ၂ နှင့် ၂
ပေါင်းပါက ၉ ရပါသည်။

ဤ ပုတီးစိပ်နည်းသည် ဤင်းကျေ၊ နဝင်းကျေ

အံသနတုပ္ပါး ဆရာတော်ရှိချေး

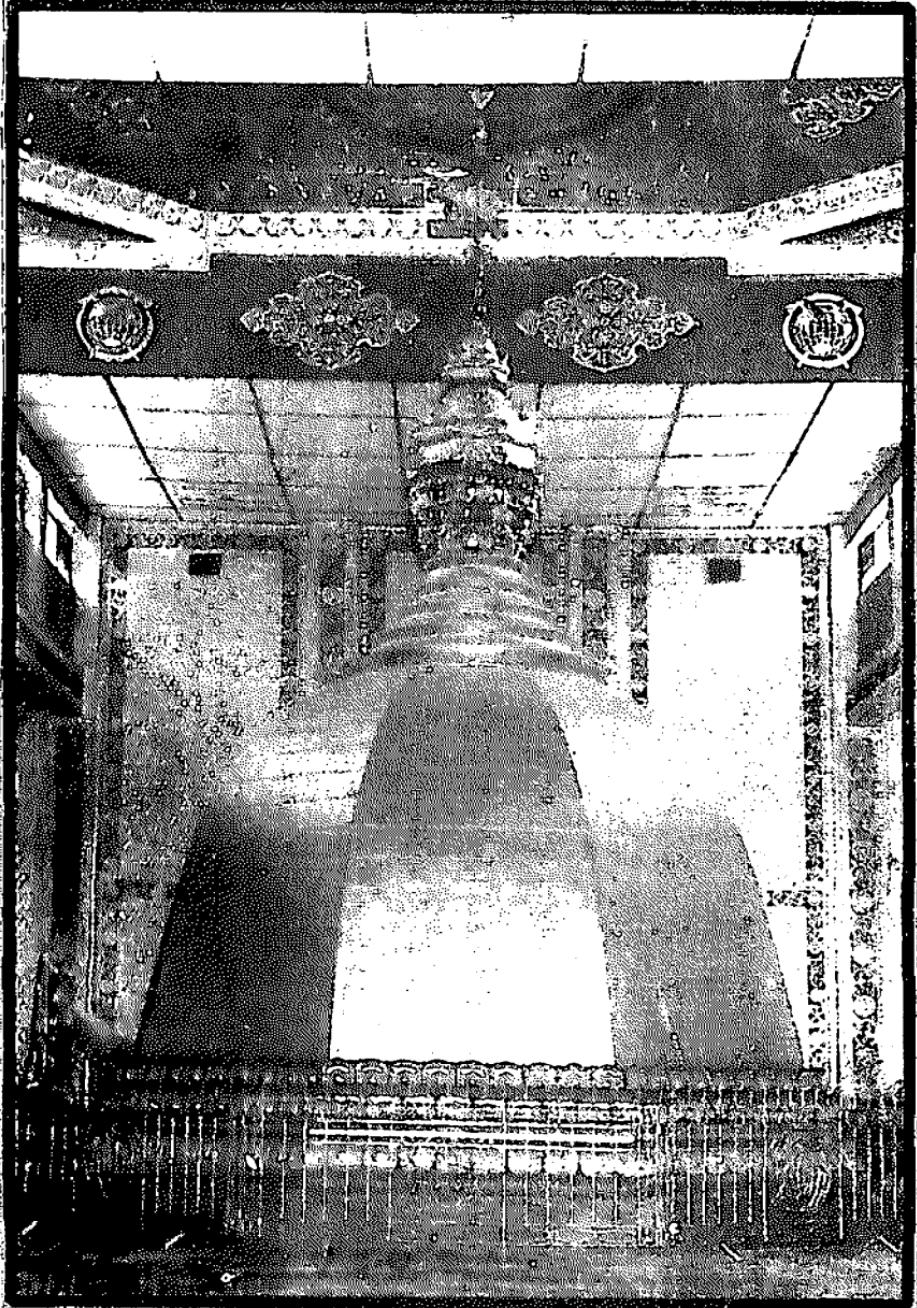

ဖြစ်သည့်အပြင် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့် မြတ်ပုဒ္ဓအား ပူဇော်ရခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ပူဇော်ရသူ မှာ ဝိဇ္ဇာဘဏ်များ ရနိုင်ပါသည်။ ထူးကဲသော သီခိုများ လည်း ရနိုင်စွမ်းအား အပြည့်ရှိသည့်အတွက် ဘုန်းဘုရား ကြီးဘိုးပေါက်ဆီန် စွဲစွဲမြေမြေ စိပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရပါ သည်။ ပေါက်စေတီတော်မြတ်ကြီးတည်ရာ သာသနုပါ မာန်တော်ကြီးအတွင်းမှ ပြန်အတွက်တွင် အပေါ်သို့ မော်ကြည့်လိုက်မိဖြစ်သည်။

ကမ္မာလုံးနှင့်ပုဆီနှစ်နှစ်လက်ပုံကို သာသနုပါမာန် တော်ကြီးတွင် အမှတ်အသားအဖြစ် အထင်အရှားပုံဖော် ထားသည်ကို မြင်တွေ့လိုက်ရပါသည်။ ဘုန်းဘုရားကြီး၏ အမှတ်တံဆိပ်သည် ပုဆီန်(ပေါက်ဆီန်)နှစ်လက် ဖြစ် ပါသည်။ ဦးဝိဇ္ဇာခရခေါ်ဘုန်းဘုရားကြီးဘိုးပေါက်ဆီန်၏ ပုဆီန်သည်ကားအခြားပုဆီန်များနှင့်မတူသည့် မေတ္တာ ပုဆီန်ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူတို့ပေါက်စေတီ ကျောင်း ဝင်းမှ ပြန်ထွက်လာခဲ့ကြသော်လည်းပေါက်စေတီအောင် မြေ၏ထူးခြားချက်များကို သီခွင့်ရခဲ့ကြသမျှ အပြန်အ လှန်ပြောဆိုမိခဲ့ကြသည်မှာ အပြန်လမ်းကြောတစ်ကြော လုံးမှာပင် အဆုံးမသတ်နိုင်အောင် ရှိတော့သည်။

တစ်ခါတစ်ခေါက် အရောက်သွားပါက ထူးခြား သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရရှိခံစားကြရမည်ပင်

ရှင်မြတ်ဖောက်စေတိရော်ပဲတိဂုံးအတွင်းရှိ

ပေါ်လုပ်ခန္ဓာကြည်

ဘဒ္ဒန်းဘဒ္ဒရားဘန္ဒားပေါက်ခါန် ဒီးမိဇ္ဇာရေ အား
ပယ်စွဲစွဲ အေသ့ဘင်တာစ်ဖျိုးမြှုံး လူးရစွဲ

အံသွယ်ထူးခြား ဆရာတော်ကြိုးများ

ဖြစ် ပါသည်ဟု . . . ။

(**ဤ**ဆောင်းပါးဖြင့် ဘုန်းဘုရားကြီး ဘိုးပေါက်
ဆိန်ရှိုးဝိဇ္ဇာဓရနှင့် ပေါက်စေတီကျောင်းဆရာတော် ဦးသူ
မိတ္တာဘိဝံသတို့အား ရှိကျိုးစွာ ပူဇော်အပ်ပါသည်။)

ကျမ်းကို:

ဘုန်းဘုရားကြီးဘိုးပေါက်ဆိန် ဦးဝိဇ္ဇာဓရ၏ သာ
သနာပြုခရီးနှင့် သူတို့အမြင်- ဝင်းတင့်ဦး(ကြံခင်း)။

သူရွှေမဂ္ဂင်း/
ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၀၄။

သုတေသန ပုဂ္ဂန်မြန်မာ

၁၁။ နှုတ္ထရွှေမြို့ ဒေသ
ခုပြည်နယ်၊ မြို့အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏
နှုတ္ထရွှေမြို့ အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏
(မြို့အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏ နှုတ္ထရွှေမြို့ အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏

၁၂။ မြို့အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏ နှုတ္ထရွှေမြို့ အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏ နှုတ္ထရွှေမြို့ အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏

၁၃။ မြို့အနေဖြင့် ပြုလိုက်ပေါ်လောက်၏

ထပ်တင်ကာ အောင်မြို့ကုန်းတော်မဟာမှာ
လျှောင်းစက်နေသည့် ဦးသာကရ

တွန်းလင်းစပြုနေသည့် နေရာောင်ခြည်တွင် ထင် ထင်လင်းလင်း ဝင်သွားနေရသည့်အလားပင်။ နံနက် ဦနာ ရီ ၁၅မိနစ်တွင် ရန်ကုန်းလေဆိပ်မှ ထိုးတက်ခဲ့ပြီး ပေတစ် သောင်းအမြင့်သာသာမှ ပျံသန်းနေခဲ့သည်မှာ နာရီဝက်ကော်ပြီ ဖြစ်သည်။ အပြာရောင်သမ်းသည့် လွင်ပြင်ကြီးထဲ တွင် ဝိဂုံမ်းလိုဖြူဆွတ်နေသည့် တိမ်လုံး ကြီးများအကြား မရပ်မနား ပျံသန်းနေသည်ဖြစ်သဖြင့် လေယာဉ်တံတါးပေါက်မှ ပြင်ပသို့ လျမ်မျှော်ကြည့်လိုက် မိတိုင်း အပြာရောင်သန်းနေသည့် တိမ်ပင်လယ်ကြီးကို သာ မြင်တွေ့နေရသည်။ စိတ်အာရုံတွင် တိမ်လွှာမြို့မြို့လွင် သီချင်းစာသားက ပျဲ့လွှင့်နေမိပြန်သည်။ အနည်းဆုံး နောက်ထပ် မိနစ် ၅၀ လောက် ကြားမည့်ခနီးပင် ဖြစ်သည်။ ယခု ဦးတည်သွားနေမိသည်က ကျိုင်းတုံး။

တာရေးသူအနေဖြင့် သည်ခရီး၊ သည်လမ်းကို မကြာခဲောက်ဆိုသလို ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ဖြင့် ရောက်လေ့

အုပ္ပန်မြန်မား ဆရာတော်ကြိုးများ

ရှိပါသည်။ တာချိလိတ်၊ မိုင်းဆတ် စသည်မြို့များသို့ကား မကြာခကာဆိုသလို ရောက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကျိုင်းတုံကို မူ ရောက်ခဲ့လှပါသည်။ လေယာဉ်ဝင်နားစဉ် ကျိုင်း တုံလေဆိပ်တွင် ခေတ္တခကာ ဝင်နားရလေ့ရှိတိုင်းတော့ ကျိုင်းတုံမြေကို နင်းခဲ့ဖူးသော်လည်း လေဆိပ်ပြင်ပသို့မူ ခြေတစ်လှမ်းမျှ မချေခဲ့ဖူးသည်ကအမှန်။

ယခုမူ စာရေးသူ၏ညီဖြစ်သူ မောင်မြင့်သိန်းက တာဝန်အရ ကျိုင်းတုံသို့ ပြောင်းသွားခဲ့ရသဖြင့် ဌာနဆိုင် ရာ တာဝန်ခရီးစဉ်ကို ကျိုင်းတုံခရီးစဉ် သွားခွင့်တောင်းကာ ကျိုင်းတုံတွင် ငါးရက်ကြာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ထွက် ခွာလာခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၏ညီဖြစ်သူ ဦးမြင့်သိန်းမှာ ဆောက်လုပ်ရေးအင်ဂျင်နီယာတပ်ခဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ ကျိုင်းတုံတွင် အရာခံပိုလ်တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက် ရှိသူ ပင် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် စာရေးသူသည် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ညီဖြစ်သူနှင့် အေးအေးအေး ဆေးတွေခွင့်ရနိုင်ရေးတို့အပြင် ကျိုင်းတုံမြို့အနီးတွင် သတင်းကြီးနေသည့် ဆရာတော်ဦးသာဂရဇ်း မပုပ်မသိုးရပ် ခန္ဓာတ်ရှိရာသို့ အရောက်သွားလိုစိတ်တို့ကြောင့် ဤ ခရီးစဉ်ကိုမူ ရွေးချယ်ကာ ထွက်လာမိခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ် သည်။

ထိစဉ်မှာပင် စိတ်အစဉ်မှာ လူပ်လူပ်ရှားရှား အ

တွေးစလေးတစ်စ ဝင်ရောက်လာသည်။ ရဟန္တဘတိုင်း ဓာတ်တော်ကျသလား၊ ရဟန္တများ ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်တိုင်း ဓာတ်တော်ကျသလား ဟူသောအမေးကို မေးမြန်းကြသူ များသလို အဖြောက် စိတ်ဝင်တစား ရှိနေကြသူလည်း များပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပရီနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူသောအခါ ဓာတ်တော်များအဖြစ် တည်ရှုခဲ့သည်ကိုမူ သိထားကြသူ များပါသည်။ ထိုအ ကြောင်းကို အထောက်အထားသာမကအဖြစ် မဟာပရီနိဗ္ဗာနသုတ်သည် အထင်အရှား ရှုခဲ့ပါသည်။ ပစ္စကဗုဒ္ဓိ အရှင်မြတ်များမှာကား ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်ခါနီး အဘိညာဉ် ဝင်စား၍ အဓိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူမှုသာ ဓာတ်တော်ကျနိုင် ကြောင်း သုတေသနပါတ် အဋ္ဌကထာ ရတနသုတ်တို့တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ ရဟန္တအရှင်မြတ်များမှာလည်း သုက္ခ ဝိပဿနာ (နိုင်ရဟန္တ) ဖြစ်လျှင် လူသာမန်တို့ကဲ့သို့ပင် ပကတီအရိုးသာ ကြွင်းကျန်သည်။ အင်္ဂတ္တရ အဋ္ဌက ထာ(၁)တွင် လေ့လာပါက တွေ့နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ အဘိညာဉ်ရှုံး အဓိဋ္ဌာန်မှုသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန်ပြုသည့်အ တိုင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

အရှင်သာရိပြုတြာ ဓာတ်တော်များသည် ပွတ် သစ်စ ခရာသင်းကဲ့သို့ ကွွင်းကျန်တော်မူသည်။ (မဟာဝဂ္ဂ

အန္တမိန္ဒီမြို့၊ ဆရာတော်ကြိုးများ

သံယူတ် အငြကထာ ၂၅၄တွင် လေ့လာပါက တွေ့နှင့်ပါသည်။) အရှင်ဒဗ္ဗာမထောင်ကား ကောင်းကင်၌ တင်ပျဉ်ခွေထိုင်၍ သမာပတ်ဝင်စားပြီး အဓိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူသည့် အတိုင်း ပြာမျှမကျိန်ရအောင် တေဇော်လောင် ကွဲမှုးခဲ့သည်ကို ဥဒါန်းအငြကထာ ဒဗ္ဗာသုတ် ၃၈၉ တွင် တွေ့ရှိရသည်။ သက်တော်ရှည် အရှင်ဘာကုလမထောင်ကား အခြားသူတို့အတွက် တာဝန်ပိုမတက်စေရန် ထိုင်လျက်ပင် တေဇော်လောင်၍ ပရီနိဗ္ဗာန်ပြုရာ မြတ်လေးပန်းငံပမာ ဓာတ်တော်များကျသည်ကို ဥပရီပဏ္ဍာ သ အငြကထာ ဗာကုလသုတ် ၁၄၀ တွင် တွေ့ရှိရသည်။

တစ်ဖန် ကိုလေသာ အာသဝေါကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်များ၏ အလောင်းတော်သည် မပုပ်မသိုးဘဲ အပုပ်နဲ့မထွက်ကြောင်း သုတ္တနိပါတ် အာမဂန္ဒသုတ် အဖွင့် ၃၀၃ တွင် တွေ့ရပြန်ပါသည်။

အတွေးစများ ပျုံလွင့်နေမိဆဲမှာပင် လေယာဉ်မယ်လေး၏ ကြည်လင်လှသာ အသံက ဆောင်းကောက်စ်မှ လွင့်ပျုံထွက်ကျလာတော့သည်။

“ မကြေမိ အချိန်အတွင်းမှာ ကျင်းတုံးလေဆိပ်ကို ဆင်းတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးပြုပြီး ခါးပတ်များကို ပြန်ပတ်ထားကြပါရှင်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင်”

သံစဉ်လိုင်းလေး ပြိုမ်သက်ပျောက်ကွယ်သွား၍

အန္တယ်ထူးမြှေး ဆန်တော်ကြိုးမြှေး

မကြာလိုက်ရပါ။ ြိမ့်ကနဲထိုးကျသွားသည့် ခံစားမှုအသိ
တစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်ခံစားလိုက်ရသည်။ ခံစားမှုဖြစ်ပေါ်ပြီး
သည့် မိန့်ပိုင်းအတွင်းမှာပင် လေယာဉ်စက်သံများ
တိတ်ဆိတ်သွားတော့သည်။ ကျိုင်းတုံးမြေကို ခြေချေရန်အ
တွက် လေယာဉ်လောကားအတိုင်း တစ်လျမ်းချင်း ဆင်း
လာမိစဉ်မှာပင် စာရေးသူလာမည်ကို ကြိုးကြော်သိခွင့်
ရထားသည့် ညီဖြစ်သူက စာရေးသူ၏လက်ကို လျမ်း
ဆွဲလိုက်ပါသည်။

ကျိုင်းတုံးသည် အေးမြှေ့မြှေ့ အငွေ့အသက်တို့ဖြင့်
စာရေးသူကို ပွဲဖက်ထားသည်။ မြှေ့ဆိုင်းနေသည့်
တောင်တန်းမှုံးပျော်များကလည်း စာရေးသူကို အကဲ
ခတ်နေကြသည့်အလား ြိမ့်သက်စွာတည်လျက် ရှိနေ
ကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အရှေ့၏ လေနှုံးအေးက အဲယား
ကွန်းမှ ထွက်လာသည့် အငွေ့လေးများအလား စိမ့်စိမ့်
လေး ထိုးဆွက်ကျိုးစယ်နေရှာသည်။ မိုးရေစက်များနှင့် မထိ
တွေ့ရလိုသာ တော်ပေသေးသည်။ မိုင်းဆတ်သွားစဉ်က
ကြိုးတွေ့ခဲ့ရသည့် ရှုတ်တရက်ပြန်းစားကြီးရှာ ချေတတ်
သည့်မိုးတို့ကို လန့်နေမိသည်။ မိုင်းဆတ်၊ ကျိုင်းတုံး၊
တာချိလိတ်တို့က နယ်မြေချင်း ဆက်စပ်နေသလို ရာ
သီဥတုကလည်း ဆင်တူသည်ဟု သိထားခဲ့ပါသည်။

အုပ္ပန်ရှုပြု၊ ဆန်တော်ဖြို့များ

မိုးသည် ဆိုင်းမဆင့် ပုံမဆင့် ချက်ချင်းရွာချကာ နှုတ်မ
ဆက်ဘဲလည်း ရှုတ်တရက် ပျောက်ကွယ်သွားတတ်သည့်
နေရာမျိုးပင် ဖြစ်သည်။

ယခုမူ မိုးနှင့်တော့ မကြိုတွေ့ရသေးပါ။ ကျိုင်းတုံး
တွင် ညီဖြစ်သူ မြင့်သိန်းအိမ်၌ တည်းခိုကာ ငှာနဆိုင်ရာ
တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်မှာ သုံးရက်မျှ ကြာခဲ့
ပြီ ဖြစ်သည်။ ယနေ့မူ တန်္ဂုံးနွေးနွေး ဖြစ်သဖြင့် အလုပ်
အားနေပါသည်။ ထိုအချိန်လေးမှာပင် ညီဖြစ်သူ၏ စီ
စဉ်ပေးမှုဖြင့် စာရေးသူ သွားချင်နေသည့် ဆန္ဒပြင်းပြန်
သော နေရာသို့ သွားရောက်ခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ စာရေးသူ
၏ ညီဖြစ်သူ ဦးမြင့်သိန်း၊ ဦးမြင့်သိန်း၏တပည့်ဖြစ်သူ
ဆ. လ. အ ခွဲ ဇူး မှ တပ်ကြပ်ကြီးဝင်းဆွဲတို့နှင့်အ
တူ ဆိုင်ကယ်နှစ်စီးဖြင့် ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။
ဆ. လ. အ ခွဲ ဇူးတပ် သည် ကျိုင်းတုံးနှင့် တစ်မိုင်ခန့်
ဝေးပါသည်။

စာရေးသူတို့သွားရမည့် ထဲတွေ့က်ာ(ထပ်တင်
ကာ) တောရကောင်းတည်ရှိရာ ထပ်တင်ကာတောင်
ကုန်းသည် ကျိုင်းတုံးမြို့နှင့် နှစ်မိုင်သာသာခန့် ဝေးပါ
သည်။ ကျိုင်းတုံးမြို့၏တောင်ဘက် ကျိုင်းတုံးကနေ တာ
ချိလိတ်သွားသည့် လမ်း၏ညာဘက်၌ တည်ရှုပါသည်။
တပ်ဝင်းထဲက ထွက်ပြီးသည့်နှင့် တာချိလိတ်

အုပ်စုမြတ်ချို့မြှင့် ဆရာတော်ကြိုးမြှင့်

ဘက် တက်သည့်လမ်းကို ဦးတည်ကာ ထွက်လာဖြစ်ကြသည်။ ရောသီဥတုကအေးမြလွန်းလှသည်။ ရောက်ရောက်ချင်း တစ်ရက်နှင့်တစ်ရက် မတူတော့ဘဲ မိုးပေါက်လေးများပင် ကျေနေပြန်ပါသည်။ မိုးနှင့် မြှေများ ရောပြုမ်းနေသည့်ကြေားက ဆိုင်ကယ်နှစ်စီးသည် အကွဲအကောက်များလှသည့် လမ်းအတိုင်း ခပ်သွေက်သွေက်လေး ပြေးနေသည်။ ရာသီဥတုက အေးမြလှသည့်အပြင် လေတိုးသည့် ဒဏ်၊ မိုးစက်လေးများ လာရောက်ထိတွေ့ရှိက်ခတ်သည့်ဒဏ်ကို ခံစားနေမိရသည်။

နာရိဝက်ခန့်အကြောတွင် တောင်ကုန်းလေးပေါ်သို့ ချိုးကျွေတက်သွားရမည့် လမ်းချိုးလေးတစ်ခုသို့ ရောက်လာလေတော့သည်။ တာချိုလိတ်သွားသည့် လမ်းတွင် တည်ရှိသည့် ထိုလမ်းချိုးလေးအတိုင်း ညာဘက်သို့ချိုးကာ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ တက်သွားပါက ထပ်တင်ကာတော့ရသို့ ရောက်သွားမည့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတော့ရတွင် စာရေးသူ ဖူးတွေ့လိုသည့် ဆရာတော်ဦးသာဂရ၏ ယန္ဓုတိုင် မပုပ်မသိုံး မပျက်မစီး တည်ရှိနေသည့်ရှုပ်ခန္ဓာ တည်ရှိနေပါသည်။

ထပ်တင်ကာတောင်ကုန်းပေါ်သို့ အကွဲအကောက် လမ်းကျဉ်းကလေးအတိုင်း တက်လာခဲ့မိသည်။ ထပ်တင်ကာတော့ရ၍ သိမ် ဆွမ်းစားကျောင်းဆောင်

အုပ်စုများ ဆရာတော်ပြီးသူ

စေတီတော်တိန္ဒုနှင့်အတူ ဆရာတော်ဦးသာဂရ၏ ရုပ်ခန္ဓာ ကိုပါ ဖူးတွေ့လိုက်ရသည်။ ဦးသာဂရ၏ ဦးခေါင်းတော် ၌ ဆံပင်ပေါက်ကလေးများ ပေါက်လျက်ရှိနေသည်။ မကြာ မကြာ ပြန်ရိတ်ပေးရသည်ဟု သိရသည်။ ထပ် တင်ကာတောင်သည် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလွန်းလှ သည့် အောင်မြေနေရာ တစ်နေရာပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆို နိုင်ပါသည်။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် အချက်များကို သိရသည်မှာ . . . ။

၁၃၆၆ ခုနှစ်တွင် အလောင်းမင်းတရား ဦး အောင်ရေယျ စစ်ချိရာလမ်းကြောင်းတွင် ကိုယ်းတုံးမြို့ သည် စစ်နားရာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုစစ်နားရာအရပ်တွင် စေတီတော် မြတ်တစ်ဆူ တည်ထားရန် ဆန္ဒပေါ်ပေါက် ခဲ့ရာမှ ထပ်တင်ကာတောရ ကမ္မားနှင့်ကျောင်းတည်ရာ ထပ်တင်ကာ တောင်ကုန်းပေါ်ဝယ် ဉာဏ်တော် ၂၇ တောင် အမြင့်ဆောင်သည့် စေတီတော်တစ်ဆူကို တည် ထားခဲ့ကြသည်။ နှစ်ကာလ ကြာမြင့်လာသည်တွင်မူ ပြုပြင်မှုကင်း၍ ပြုကျ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ရလေ သည်။

ဦးကိုရင်နှင့် အပေါင်းအပါတစ်စုက ထပ်တင် ကာ တောင်ပေါ်တွင် အလောင်းမင်းတရားကြီး တည် ထားခဲ့သည့် စေတီတော်ကို ပြုပြင်တည်ထား ကိုးကွယ်

အုပ်စုနတ်မြတ်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

ကြရာ ထပ်တင်ကာတောင်ကုန်းပေါ်တွင် စေတီတော်
အား အနီးကပ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်
လိုအပ်လျက် နေသည်တွင် အနာဂတ်သာသနာတော်
အကျိုး မျှော်ကိုးပြီး ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာဖြင့် သီတင်းသုံး
တော်မူးသည့် ဆရာတော်ဦးသာဂရအား ပင့်လျှောက်
ကာ သီတင်းသုံးတော် မူးစေခဲ့ကြပါသည်။

ထပ်တင်ကာတောရ ဆရာတော်ဘုရားသည်
စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့နယ်၊ အုတ်ဖိုကျင်းရပ်နေ့ ကြေး
တိုင်အင်စပက်တော် အဘဉ်းလူ၊ အမိ ဒေါ်ပုံတို့က မြန်
မာသက္ကရာဇ် ၁၂၂၃ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့၊
သောကြာနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့သည့် ဒုတိယမြောက်သားလှ
ရတနာပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ဘုရားမှာ သားချင်းငါး
ဦးရှိပါသည်။ ဦးဘချစ်၊ ဦးဘနှစ်(ဆရာတော်)၊ ဒေါ်ကြွေး
ဦးသန်းတင်အောင်(ဦးစီးမှုး၊ ရသိပ္ပံး-မဏ္ဍာလေး)နှင့် ဒေါ်
ကြည်တို့မှာ သားချင်း အရင်းအချာများပင် ဖြစ်သည်။

ကျိုင်းတုံမြို့နေ့ ဦးမြင့်ဆွဲ-ဒေါ်နန်းစံဖူးတို့က ရ^၁
ဟန်းဒါယကာခံကာ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၂၃ ခုနှစ်၊
သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၆ ရက်နေ့တွင် ရဟန်းအဖြစ်သို့
ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ
တော်မှာ ကျိုင်းတုံမြို့၊ သစ်တစ်ပင်တောင် စွန်မွန်းသာသ
နာပိုင်ဆရာတော် ဖြစ်ပါသည်။ ထပ်တင်ကာတောရ

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဆရာတော်၏ဘွဲ့တော်ကို ဦးသာဂရ^၁
ဟု တွင်စေခဲ့ပါသည်။

ထပ်တင်ကာတောရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဆရာ
တော် ဦးသာဂရသည် မဟာဗောဓိကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း
တွင် တစ်ဝါ စစ်ကိုင်း ရှစ်မျက်နှာကျောင်းတွင် နှစ်ဝါ
မိုင်းဆတ်မြို့၊ ရန်ကြီးအောင်တောင်တွင်ငါးဝါ၊ ဝန်းနော
တောင်တွင် တစ်ဝါ ဆိုက်ခေါင်တောင်တွင် တစ်ဝါ
မိတ္ထီလာဒီးတုတောင်တွင် ခြောက်ဝါ၊ ကျိုင်းတုတ်တင်
ကာတောင်တွင် ၁၀ ဝါတိတိ သီတင်းသုံးကာ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ဆရားများ ကျော်ကြိုးပွားများ အားထုတ်နေတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး ထပ်တင်ကာတောင်သို့ ရောက်
လာခဲ့ရသည့် အကြောင်းရင်းများ . . . ။

အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ သာသနပြုလက်
ငုတ်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ကျိုင်းတုံ့မြို့၊ ဈေးအ^၁
တွင်းရှိ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ပိုင်ရှင် ဦးကိုရင်က ဦးဆောင်
ကာ ယိုယျားနေသည့် ထပ်တင်ကာစေတီတော်ကြီးကို
ပြပြင်မွမ်းမံ၍ ပြီးစီးသွားခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ဦးကိုရင်သည် ပစ္စ
ယာနှဂါးဟု ဆိုအပ်သော ပူဇော်ခြင်းတိဖြင့် ပူဇော်ရန်
အကြံတစ်ခု ပေါ်လာသည်။

ထိုအခါန်တွင် ဆရာတော်ဦးသာဂရကလည်း
မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ ဒီးတုတောင်မှ ကြွလာပြီး ကျိုင်းတုံ့မြို့၊

အံဆုတ္တရာ၏ ဆန်တော်ကြိုးများ

မဟာဓာတ္ထကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဆရာတော်ဦးသတ္တမကို
ကန်တော့၍ အပြီး မိတ္ထီလာမြို့သို့ ပြန်ကြွှေန်တစ်ရက်
နှစ်ရက်အလိုတွင် ဦးကိုရင်က ဆရာတော်အား

“ တပည့်တော်သည် ထပ်တင်ကာတောင်ပေါ်
မှာ အလောင်းမင်းတရားကြီး တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့တဲ့
စေတီတော်ကို ပြပြင်ခဲ့ဖြီးပါပြီ။ ထိုးတော်တင်ရန်နှင့် ဘုန်း
တော်ကြီးမရှိပါ၍ ၁၀ ရက်မျှ သီတင်းသုံးပေးတော်မူပါ
ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားခဲ့မိသည်။

ဆရာတော်ကြီးက သာသနပြုရာမှာ ကြိုက်သ
လို ပင့်လျှောက်နိုင်ကြောင်း၊ ခက်ခဲကြမ်းတမ်း၍ ဘယ်
လောက်ပင်ဝေးဝေး ကိစ္စမရှိကြောင်း အမိန့်ရှိရာ လေးပင်
တိုင် သက်ကယ်(သက်ထံ)ကျောင်းနှင့် ကပ္ပါယ်ဦးစော
တစ်ယောက်သာရှိသည့် ထပ်တင်ကာတောင်ပေါ်တွင်
အနာဂတ်သာသနတော်အကျိုး မျှော်ကိုး၍ ဆင်းရဲပင်
ပမ်းကြီးစွာဖြင့် သီတင်းသုံးနေထိုင် ကျင့်ကြော်မူနေခဲ့
တော့သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် အရည်ဝါသီ တောရပ်မို့
ကာ သီတင်းသုံးတော်မူသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တစ်
ပါးပင် ဖြစ်သည်။ ပန်းသတင်း လေညင်းဆောင်၊ လူသ
တင်း လူချင်းဆောင် ဆိုသကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဘယ်ကြွှေ့ကြွာ ဘယ်အရပ်ရောက်ရောက် ကြွှေ့လေရာ နေ

အုပ်ယူပြီး ဆရာတော်ကြီးများ

ရာတိုင်းတွင် ယောဂါပ္ပါလ်များ စဉ်ဆက်မပြတ်အောင် များပြားပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ နည်းနာနိသာယျကို ခံယူ ကာ တရားဓမ္မ ကြိုးစားအားထုတ်နေကြသူများလေ သည်။

ဆရာတော်ကြီး ထပ်တင်ကာတောရကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံး၍ သုံးနှစ်ကျော်၊ လေးနှစ်အ တွင်းတွင်ကား တောင်ကြီးမြို့ ရွှေကျားပျံ မရွှေဝါက မ၊ တည်ပြီး အများဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများ စုပေါင်း၍ အရှုမဟာပဏ္ဍာတ ဘဒ္ဒန်ဝိမလာဘိဝံသ(ညောင်ရွှေကန် ကြီးကျောင်းဆရာတော်)၊ ဦးသာဂရ(ထပ်တင်ကာတောရ ကမ္မဋ္ဌာန်းတောရကျောင်းဆရာတော်)၊ ကျိုင်းတုံ့ပြို့နယ် သံယူသမုတ် ဦးပညာသာမိ(သီရိနော်ကျောင်းဆရာ တော်)၊ ဦးအေဇာ်(ဓမ္မဗုဒ္ဓယ စာသင်တိုက်ဆရာ တော်) တို့အား အကြီးအမျှဖြူပြုကာ သံယာတော် ၃၆ ပါးတို့ဖြင့် ၁၇၄၃ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၈ ရက် နေ့(ပုဂ္ဂဟူး)နေ့တွင်သဒ္ဓမ္မ နန္ဒိသိမ်တော်ကြီးကို အောင် မြင်စွာ သမုတ်တော်မူနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် သာသနာနှင့် ပတ် သက်၍ နိုင်မာစွာ တည်တုံနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာ တွင် လူအများ ကြည်ညိုလေးစား အားထားယုံကြည် မှစွမ်းအားကိုယူကာ ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်

အံသုတ္ထပြေး ဆရာတော်ကြီးများ

ပါသည်။ ဆရာတော်၏ မေတ္တာစွဲမှုးအားနှင့် ပဋိဘန်းစွဲမှုးအားများက အားကောင်းလွန်းလှပါသည်။ ကမ္မာန်းတရား ခီးမြှင့်ရာတွင်လည်း ထိရောက်မှုစွဲမှုးအား ကြီးမားလွန်းလှသည်။

တစ်နှစ်သာန်နက်တွင် ယောဂါတစ်ဦးဖြစ်သည့် ကျိုင်းတုမြို့ ကျိုင်းတုတေးသံသွင်းပိုင်ရှင် ဦးစံမြနှင့်ခေါ်လှ လွန်းမိသားစုက ကြုက်ဖငယ်တစ်ကောင်ကို ကော်ငါးသို့ လာရောက်ပို့ဆောင်ရှု လျှိုဒ်နှင့်သွားခဲ့သည်။ များမကြာ မိပင် ထိကြုက်ဖလေးသည် ယောဂါများ တရားအားထုတ်ချိန်(တရားထိုင်ချိန်)ရောက်သည်နှင့် ဆရာတော်ရှေ့တော်မော်က် ရောက်လာပြီး ယောဂါများနှင့်အတူ တရားထိုင် (တရားရှေ့မှတ်)နေတော့သည်။ တရားထိုင်ချိန် စွဲပြီး (ခကာနားချိန်)ဆိုသည်နှင့် ထသွားလေ့ရှိသည်။ ယောဂါများက ထိကြုက်ဖလေးကို ချစ်ခင်သနားကြကာ မေတ္တာထားကြသည်။ ထိုအပြင် ကြောင်လေးတစ်ကောင်သည်လည်း တရားအားထုတ်ခဲ့သည်ကို မမြင်ဖူး၊ မတွေ့ဖူးကြသော ဒကာ၊ ဒါယိကာမများမှာ လာကြည့်ကြရလေသည်။ ထိုအခါများတွင် ဆရာတော်က ကြောင်လေးကိုခေါ်ပြီး

“ က ပူစီ မင်းက လိမ္မာပါတယ်ကွွယ်။ တရားအားထုတ်ပြလိုက်ပါကွာ။ မလူပ်ကြနဲ့ ပြိမ်သက်နေပြီး

အုပ္ပန်မူမြို့၊ ဆရာတော်ကြီးများ

မျက်စိလေးမှတ်၊ နားလေးဆိတ်၊ ပါးစပ်ကလေးပိတ်၊ ဘယ် လက်ကလေးပေါ် ညာလက်ကလေးတင်၊ ထွက်လေ၊ ဝင်လေ သိနေပါစေ။ ရှူပေး၊ ရှူပေး၊ နာနာလေးရှူပေးကွာ” ဟု မိန့်တော်မူလိုက်ရာ ကြောင်လေးသည် တကယ့်လူ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်မခြား တရားအားထုတ်နေတော့သည်။ ဆရာတော်ကြီးက

“ ပူးစီ၊ အိပ်များပျော်နေသလား ” ဟု သတိပေးလိုက်ပြီဆိုလျှင် အမြိုးကလေးနဲ့ကာ ဝင်သက်ထွက်သက်ကို သိသိသာသာ ရှုပြနေတတ်သလို တစ်ခါတလေ ၁၀ ဒနာတွေတက်ပြီး ခါးကတွန်း ပေါင်ကတွန်း လက်ကလေးကတွန်း ဖြစ်နေတတ်သည်။ ဆရာတော်ကြီးက

“ တော်တော့၊ တရားချလိုက်တော့ ” ဟု မိန့်တော်မူမှသာ တရားထိုင်ခြင်း(တရားရှုမှုတ်ခြင်း) အလုပ်က ရပ်တော့သည်။

ဆရာတော်၏ မေတ္တာစွမ်းအားမှာ ကြီးမားလွန်းလှသည်သာမက နတ်ကောင်းနတ်မြတ်များကလည်း အစဉ်လိုက်လု တရားနာယူလေ့ ရှိသည်ကလည်း အထင်ကရ ဖြစ်စဉ်များအရ ရိပ်စားမိသူများက ရိပ်စားမိနေကြသည်။

ညတစ်ညတွင် မိတ္ထိလာမြို့နယ်၊ ကြယ်ကန်ရွှေ၌ ဆရာတော်ကြီး တရားဟောဖြစ်သည်။ တရားပွဲစဉ်

အုပ်ယဉ်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

ဆရာတော်ကြိုး တရားစဟောသည်နှင့် ရွာတစ်ရွာလုံး
မွေးကြိုင်နေတော့သည်။ တရားပွဲသို့ မလာဘဲနေသောသူ
များကလည်း မွေးတယ်၊ မွေးတယ်ဆိုပြီး တရားပွဲခွင်အ
တွင်း အရောက်လာကြကာ တရားနာကြရသည့်အဖြစ်
နှင့် ကြံ့ရသည်။ ထို့ညာတစ်ညွှန်း တစ်ရွာလုံး၌ အမွေးနဲ့
က ဖုံးလွှမ်းထားခဲ့သည်။ သူတို့ရွာ၌ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ
ဤသို့သော ဆန်းကြယ်လှသည့် ဖြစ်ရပ်များ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့
ပါဟု ရွာသူရွာသားတို့က ပြောကြသည်။ လသာသောညာ
တစ်ညွှန်းတွင် ဆရာတော်ကြိုး တရားဟောနေစဉ် ကြက်ဖ
လေးတစ်ကောင်သည် ထနာောင်းပင်ပေါ်က ဆင်းလာ
ကာ ဆရာတော်ကြိုး၏ ဒုးပေါ်တွင် မေးတင်ပြီး တရားနာ
ယူ နေခဲ့သည်။ တရားဆုံးသွားသည်နှင့် သုံးချက်တွန်ကာ
ထ နော်းပင်ပေါ်သို့ ပြန်တက်ပြီး အိပ်တန်းဝင် သွားခဲ့
သည်။ ထို့ညာတစ်ညွှန်း နောက်တစ်နွှန်းလုံး မိတ္ထိလာမြို့
နယ်၊ ဒီးတုတောင်ပေါ်တွင် နဲ့သာများ ပက်ဖျော်းထားသ
လို တစ်တောင်လုံး မွေးကြိုင်နေခဲ့တော့သည်။ ယောဂါအ
တော်များများသည် ဒီအခါန်တွင် ဘာပန်းများ ပွင့်လေ
သလဲဟု လိုက်ရွာကြည့်ကြသောအခါ တစ်တောင်လုံး
တွင် မည်သည့်ပန်းပွင့်များ ပွင့်နေသည်ကို မတွေ့၊ မမြင်ကြ
ရတော့ဘဲ ရှိနေသည်။ သာမန်လူများ မမြင်တွေ့နိုင်
သည့် မဂ္ဂ။သက နတ်ပန်းများဖြင့် တရားပူဇော်ကြ

အံသွေ့နှင့် ဆရာတော်ကြီးများ

သည်ဟု ထင်မြင်ယူ ဆနေမိကြလေသည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ ဒါနံ သီလံ နေက္ခမ္မဇွဲ ပညာ
ဝိရိယ ခန္ဓိယော သစ္စာ မေတ္တာ အဓိဋ္ဌာနံ ဥပေက္ခာ ဒသ
ပါရမိ ဆိုသည့် လက်ကိုင်ထားရာ ပါရမိ ဆယ်ပါးအာနှင့်
သော်ကြောင့် လူမဆိုထားနှင့် တိရှစ္နနံသွေ့ဝါလေးများ
သော်တောင်မှ လူနှင့်မခြား လိမ္မာရေးခြား ရှိလာကြကာ
အနာဂတ်တွင် ဒို့ထက်သာသည့်ဘဝ ကောင်းသောဘုံး
ငှာနသို့ ရောက်ကြရမည်မှာ မလွှာပင် ဖြစ်သည်။ ထပ်တင်
ကာတောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ဂုဏ်သတင်းသည် မွေးပုံး
လှပါသည်။ နတ်ပြည်ခြာက်ထပ်တိုင်အောင်ပင် မွေးပုံး
သည့်အလားပင်။ ထပ်တင်ကာ ဆရာတော်ကြီးသည်
မြန်မာသွေ့ရာ၏ ၁၃၄၉ခုနှစ်၊ သီတင်းကျေတ်လဆန်း ၉
ရက်၊ နံနက် ၉၉၁၃၍ ၂၇မြန်တွင် အချိန်တွင် ဘဝနတ်ထံ
ပုံးလွန်တော်မူခဲ့သည်ဟု သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ထပ်တင်ကာတောင်ပေါ်ရောက်သည်နှင့် အ^၁
လောင်းမင်းတရားကြီး တည်ထားခဲ့သည့် စေတီတော်၊
ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည့်ကျောင်း၊ သိမ်
တော်နှင့် ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာ
ကျောင်း၊ ဆွမ်းစားကျောင်း စသည့် အဆောက်အအုံများ
ကို လိုက်လံကြည့်ရှု လေ့လာနေမိသည်။ ထပ်တင်ကာ

တောင်သည် တိတ်ဆိတ်ပြီမ်သက်လွန်းလှသည့် တောင် ကုန်းလေးပင် ဖြစ်ပါသည်။ အေးမြှော လေနှင့်လေးများက တစ်ချက်တစ်ချက် လာရောက်ကျိစယ် ဆောကစားလိုက် သည်နှင့် အေးစီမံစိမ့် အရသာကို ခံစားလိုက်ရသလို စေ တိတော်မှ လွင့်ပုံထွက်လာသည့် ဆည်းလည်းသံ တိုကလည်း ဓမ္မရသ တစ်စုံတရာကို ဖော်ညွှန်းနေသည့် တေးသွားတစ်ပုဒ်အလား ထင်မှတ်မှားစရာပင်။

တောင်ကုန်းပေါ် လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုနေမိရာက ဆရာတော်ကြီး ရုပ်ခန္ဓာလောင်းစက်ရာ ကျောင်းဝင်းအ တွင်း ဝင်ရောက်မိလိုက်သည်တွင် ပကတိ ကျိန်းစက်နေ သည့်အလား ထင်မှတ်ရသည့် ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ် ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖူးမြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ ဆံစလေးများပင် ထွက်ပြုလျက် ရှုံးနေကြသည့် ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာ ကို ထိခြင်းငါးပါးအပြည့်ဖြင့် ကန်တော့လိုက်ရင်း

“ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်သတင်းများအား နောင် လာနောက်သားများ ကြည်ညိုသွှေ့ ဗျားစရာ ဖြစ်စေရေး အတွက် မှတ်တမ်းတင် ရေးသားခွင့်ပြုတော်မူပါဘူရား” ဟု စိတ်ထဲမှ တိုင်တည်လိုက်မိသည်။

စာရေးသူ ကန်တော့၍ ပြီးသည်နှင့် သိပ်မကြာ လိုက်ပါ။ ဓမ္မးရန်းတစ်ခုက စာရေးသူ သွားလေရာသို့ ငော ကာလိုက်ကာ လွင့်ပါလာသည်ကို သတိထားမိလိုက်

အုပ္ပန်မှုပြု ဆရာတော်ကြီးများ

သည်။ စာရေးသူကို လိုက်လံပို့ဆောင်ပေးကြသည့်
ညီဖြစ်သူ ဦးမြင့်သိန်းနှင့် တပ်ကြပ်ကြီးဝင်းဆွဲတို့ကပင်

“မွေးတယ်နော်၊ တော်တော်လေးကို မွေးတာ”
ဟု ဆိုလာကြသည်။ စာရေးသူ သေချာစွာ စူးစမ်းကြည့်
မိလိုက်တော့ ထပ်တင်ကာတောင်ကုန်းတစ်ခုလုံး မွေးရ
န့်တို့က ကြိုင်သင်းလျက် ရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

မပုပ်မသိုး၊ မပျက်စီးဘဲ ရုပ်ခန္ဓာတည်ကျွန်ရစ်
လေအောင် ဆရာတော်သည် မည်သို့ သစ္စာအမိဋ္ဌာန်
ပြုခဲ့ သည်ကိုမူ သိရှိခွင့်ရနိုင်ကြမည် မဟုတ်သော်လည်း
၉ ရက်၊ ၉ နာရီ၊ ၂၇ မိနစ် တွင် ရုပ်ခန္ဓာကို စွန့်
ခွာတွက်သွားခဲ့သည်ကတော့ နေဝါးကိုက် စွန့်ခွာသွား
ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိခွင့် ရနိုင်ကြစေရန် အထင်အရှား
မှတ်တမ်းထားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူတို့ ထပ်
တင်ကာတောင်ပေါ်က ပြန်ဆင်းလာတော့ မဗ္ဗာင်ရိပိုးစ
ပြုနေပြီ။ မြွေလိမ်မြွေကောက်လမ်းလေးအတိုင်း ဆင်း
လာခဲ့ရာ တာချိလိတ်-ကိုင်းတုံးသွား လမ်းမပေါ် ရောက်
လာသည်အထိ အမျိုးအမည် ခွဲခြား မဖော်ပြနိုင်သော
မွေးရန့်တို့က လိုက်ပါလာသည်။

ထပ်တင်ကာတောင်ကုန်းသည် အောင်မြေမှန်
ရာ တောင်ကုန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဆုတောင်း အမိဋ္ဌာန်ပြုခြင်း၊
တိုင်တည်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြမည် ဆိုပါက သိသိသာသာ

တရာ့တန်ခေါ်အပ်ပြုရန်တော် သရေဆိပ်တော်

କୁର୍ବାଳେ ପାଦମୁଖରେ ପାଦମୁଖରେ ପାଦମୁଖରେ
ପାଦମୁଖରେ ପାଦମୁଖରେ ପାଦମୁଖରେ ପାଦମୁଖରେ

သမီးမြတ်စွာတရာပန္တ၊ ပုဂ္ဂနိုင်ဒေသ

କୁଳମୁଖୀ ରେ ଅନ୍ତର୍ଜାଲରେ ପାଇବାରେ ଯୁଦ୍ଧମାତ୍ରି ଯୁଦ୍ଧରେ

အုပ္ပန်မူရှင်း ဆရာတော်ကြိုးများ

ပြည့်ဝနိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်ကို အနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်
နေသူများ၊ ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ကြသူများနှင့် ရွှေ့မိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
များက ပြောပြသဖြင့် သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်ဟု . . . ။

(ကြိုးဆောင်းပါး ရေးသားနိုင်ရေးအတွက် အ စစ
အရာရာ ကူညီပေးသည့် ဆ. လ. အ ၉၆၄ ကျိုင်းတုံးမှ
အရာခံပိုလ်မြှင့်သိန်းနှင့် တပ်ကြပ်ကြီးဝင်းဆွဲ တို့အား
ကျေးဇူးတင်လျက်)

သူရွှေမဂ္ဂဇား
ဇူလိုင် ၂၀၀၄။

မြတ်နေသူများ

ဒီလာရိဝင်ပဲ အနေဖြင့် ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း
မြတ်နေသူများ နှင့် အနေဖြင့် ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း
။ ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း ဆောင်
အ ။ ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း
မြတ်နေသူများ နှင့် အနေဖြင့် ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း
မြတ်နေသူများ နှင့် အနေဖြင့် ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း
(ဒီလှိုပ်ပါ၏ ပြုလုပ်ခြင်း)

မြတ်နေသူများ
နှင့် ဒီလှိုပ်ပါ

ပြည့်မြှေသန္တပင်ရပ် နှုဝ်စမ္မရိပ်သာ
ဆရာတော်ဘဏ်းကြီး ဦးစိသုဒ္ဓရ

၆ အ ၁ ၄ ၆ မြ မ န ၅ ၁

နှစ်ဝန်ဆရာတော်ကြီး၏ ဆေးရိုးချောင်

အောင်မြေကို အလေးအနက် ထားကြသူ၊ စိတ်
ဝင်တစား ရှိကြသူတွေ များလှပါသည်။ အောင်မြေတွင်
အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ကြခြင်း၊ အောင်မြေတွင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်
တောင့်တအပ်သည်များကို ဆုတောင်းကြခြင်းတို့အား ပြု
လုပ်နေကြသူတွေလည်း များလှပါသည်။ အောင်မြေမှန်
ကို ရှာဖွေတွေနဲ့သွားကြသူများမှာ ဝိဇ္ဇာလိုင်းကို လိုက်စား
ကာ ကျင့်ကြံဗွားများ အားထုတ်မှုလမ်းမှန်ကို ရှာဖွေရရှိ
သွားကြသူများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ သာသနာပြုလုပ်ငန်း
များ ပြုလုပ်ကြသူ အထက်ပုဂ္ဂိုလ်များသာလျှင် အောင်
မြေမှန်ရာ ဒေသကို သိမြင်နိုင်ကြသည်။ ဤသို့ သိမြင်ခဲ့
ကြခြင်းဖြင့်လည်း လောကုတ္ထရာ အကျိုးစီးပွားအတွက်
မိမိတို့မြင်တွေ့သိရှိခဲ့ကြရသည့် အောင်မြေမှန်ရာ နေရာ
ဒေသတွင် ကျင့်ကံဗွားများ အားထုတ်ကြရင်း အဓိဋ္ဌာန်
စခန်းဝင်ကြခြင်းဖြင့် ထွက်ရပ်လမ်းသို့ မြန်းနိုင်ခဲ့ကြခြင်း
ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့ ထွက်ရပ်လမ်း မြန်းသွားခဲ့ကြသည့်

အံသွေများ ဆရာတော်ကြို့ပြု

ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ရွှေးချယ်ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခဲ့ရာ အောင်မြေများသည် မြန်မာနိုင်ငံ အနဲ့အပြားတွင် တည် ရှိနေပါသည်။ သိရှိကြသူတို့က လောကီအကျိုးစီးပွား၊ လောကုတ္ထရာ အကျိုးတရားတို့အတွက် သူတော် ဝါးဦး အရောက်သွားကာ ကျင့်ကြွားများ အားထုတ်ကြခြင်း၊ အောင်မြင်လိုရာ အောင်မြင်စေကြောင်း ဆုတောင်းပြခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ခြင်းများ ပြလုပ်လျက် ရှိကြပါသည်။

ပိဋ္ဌာများနှင့် ပတ်သက်၍ လယ်တီဆရာတော်ကြီးက ပိဋ္ဌာမဂ္ဂဒီပနီကျမ်းတွင် ပြဆိုထားသည်မှာ ပေဒပိဋ္ဌာ၊ မန္တန်ပိဋ္ဌာ၊ ဂန္ဓာရိပိဋ္ဌာ၊ လောကီယပိဋ္ဌာ၊ အရိယပိဋ္ဌာဟူ၍ ငါးမျိုးရှိကြောင်း၊ ထိုငါးမျိုးတို့တွင် လောကီယပိဋ္ဌာ နှင့် အရိယပိဋ္ဌာတို့မှုတစ်ပါး ကျန်သုံးမျိုးမှာ အဝတ်အစား၊ အကျင့်သိက္ခာ အတွင်းအပြင်မှာ သာမဏ်လုပ်နှင့် မည်သိမျှ မထူးခြားကြောင်း ဖွင့်ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ မည်သိပင်ဆိုစေ ကျင့်ကြံအားထုတ်မှု စွမ်းအား အလိုက်၊ သမာဓိအလိုက်၊ စရောအလိုက် ရှိနေကြသည်။ အောင်မြင်တိုးတက်မှု ရနေကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ ယခုလည်း အောင်မြေမှုန်ရာ ဒေသဖြစ်သည့် ဆေးရိုးချောင်တွင် သူတော်စင်များ၊ ယောဂီများ၊ တရားအားထုတ်လိုကြသူများ အတော်များများ ရောက်နေကြသည်ကို တွေ့

ရသည်။

ပြည်မြို့အနီးရှိ ဆေးရှိုးချောင်မှာ နန္ဒဝန်ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိသူစွဲတာရ ရွှေးချယ်ကျင့်ကြံ အားထုတ်ခဲ့ရာ နေရာဒေသပင် ဖြစ်သည်။ ယခုလက်ရှိ နန္ဒဝန်ဆရာတော်ကြီး စံမြန်းရာကျောင်းတိုက်မှာ ဖွံ့ဖြိုးလည်ချောင်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ဖွံ့ဖြိုးလည်ချောင်မှ မိနစ်လေးဆယ်ခုဗ္ဗာ လမ်းလျှောက်သွားပါက မူလ နန္ဒဝန်ဆရာတော်ကြီးတရားအားထုတ်ခဲ့သည့် အောင်မြေမှုန်ရာ ဆေးရှိုးချောင် စခန်းသို့ ရောက်နိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်။ အုံအုံ ဆိုင်းဆိုင်းတော့အုပ်လေးကို ဖြတ်သန်းကာ တောင်ကုန်းလေးပေါ်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်နှင့် လျောင်းစက်တော်မူနေသည့် နန္ဒဝန်ဆရာတော်ကြီး၏ မပုပ်မသိုး တည်ရှိနေသော ရုပ်ခန္ဓာတော်အား ဖူးမြှုံးကန်တော့ခွင့် ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဆရာတော်ကြီး လျောင်းစက်ရာ ပတ်လည်တွင် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရေး လမ်းညွှန်ချက်များကို ကျောက်စာချုပ်ကြီးများဖြင့် ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာနေရာ၏ ခေါင်းရင်းဘက်တွင် ဖန်ဘူးကြီးဖြင့် ဓာတ်ချော်များ ထည့်ထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဆရာတော်ကြီးနှင့် ပတ်သက်နေသော ထူးခြားချက်များက

အုပ္ပန်များ ဓမ္မတော်ဘြိုရှု

စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ကောင်းလှပေသည်။

ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိသုဒ္ဓါစာရ၏ အတိမြေမှာ
စန့်ဖြူ၍ ဖြစ်သည်။ စန့်ဖြူမြို့၊ နန်းတော်ကုန်းရပ်မှ
မြေပိုင်ရှင် အဘား ဖိုးကြာနှင့် မိခင်ဒေါ်ရွှေအိတိုက မွေး
ဖွား သန့်စင်ခဲ့သည်။ ငယ်နာမည်မှာ မောင်သင်ဖြစ်
သည်။ ဆရာတော်ဘုရားနှင့် ပတ်သက်သည့် ထူးခြား
ချက်များမှာ မိခင်ဝမ်း၌ ကိုယ်ဝန်တည်ကတည်းဟု ဆိုရ
ပေမည်။ ဆရာတော် လောင်းလာကို ကိုယ်ဝန်ဆောင်
စဉ်က မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်ရွှေအိမှာ အိပ်မက်တစ်ခုကို မြင်
မက်ခဲ့ရသည်။ အိပ်မက်ထဲတွင် ဒေါ်ရွှေအိ၏ ခန္ဓာကိုယ်
အတွင်းမှ ကြာဖြူများ ထွက်လာရာ လူအများက ပိုင်း
အုံကြည့်နေကြသဖြင့် ဒေါ်ရွှေအိတစ်ယောက် အနေရ
ခက်နေသည်ဟု မြင်မက်ရခြင်း ဖြစ်လေသည်။ တစ်ဖန်
မောင်သင်အား ပုံခက်အတွင်း သိပ်ထားစဉ် ရင်ဘတ်
ပေါ်၍ ချိုး(ဂျိုး) တစ်ကောင်က ဥ, ဝင်ဥနေသည်ကို ဒေါ်
ရွှေအိကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ခဲ့ရသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်
တို့က ဆရာတော်ကြီး၏ ငယ်စဉ်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့်
ထူးခြားဖြစ်စဉ်များပင် ဖြစ်လေသည်။

မောင်သင်ကလေး ကိုးနှစ်သားအရွယ်တွင် စန့်
ဖြူမြို့၊ ကိုံကလွှန်ဗုံန်း စေတီတော်အနီး၌ ကျောင်း၌
ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။ အရွယ်ရောက်လာပြီးနောက်

မောင်သင်၏အသက် ၂၉၅၀၌တွင် အိမ်ထောင်ကျကာ
သားသီးမွေးပြီးသည်နှင့် သံဝေဂါတရားများ အပြင်းအထန်
ရရှိလာခဲ့သည်။ ထို့အတွက်လည်း နေ့ဗြိုဟ်များ၊ မြတ်များ၊ ရှိ
ဟသုတေမြို့၊ နတ်မော်၊ ပြာကတစ်ရပ်ရှိ မိဘများရှိ
ရာနေရာသို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်ထားလိုက်ကာဓနဖြေဖြို့ရှိ
ဝေလာဝေရာ ကျောင်းတွင် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူလိုက်ပြီး
နောက် ဓနဖြေဖြို့မှ ထွက်ခွာလာကာ စလေမြို့ရှိ ရှုကိုး
လုံး၊ ဥမ်င်ကိုးပေါက် ရှိသည့် ဥမ်င်ရှုခာရာတော်ထံတွင်
ပရိတ်တရားတော်များ သင်ကြားပွားများခဲ့သည်။ ထို့
နောက် စစ်ကိုင်းရှိ မြတောင်ကျောင်းတိုက် မြတောင်
ချောင်တွင် ခေတ္တာ သီတင်းသုံးနေထိုင်ပြီး ဘီးလင်း၊ ကျိုက်
ထို့၊ ကေလာသတောင်တို့တွင် လျည့်လည်၍ တရား
ကျော်ကြံးပွားများအားထုတ်သည်။ နောက်ခုံးတွင် ပြည်
မြို့သို့ ပြန်လည်ကြွဲလာတော်မှုသည်။ ရွှေခံတော်စေတီ
မှု ဆင်းပြီးနောက် ဆေးရှိးချောင်း၊ မြင်ပါဟု၊ ဘော
ဘောကြီး၊ ရဟန်းရေကန်တို့သို့ လျည့်လည်၍ တရား
အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆေးရှိးချောင်ရှိ သစ်ပင်ကြီး
အနီးတွင် ဇကစာရိ ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ မြန်မာနှစ် ၁၂၉၆
ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလတွင် ဆေးရှိးချောင်ရှိ ဖွတ်လည်ချောင်
ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးခဲ့ရာက မြန်မာနှစ် ၁၃၁၀ ပြည့်နှစ်၊
နယ်နှစ်လသို့ ရောက်သည်နှင့် အရာရာကို စွန်လွှတ်ပြီး

အုပ္ပန်စူး၏ ဆရာတော်ကြီးများ

လျှိဒိန်းထားခဲ့ကာ ဆေးရိုးချောင်ရှိ စစ်ပင်ကြီးအနီးတွင် တရားစခန်းဝင်ရင်း မြန်မာနှစ် ၁၃၂၃ ခုနှစ်၊ တပိုတဲ့ လဆန်း ၁၄ ရက် တန်ဂုံးနေ့တွင် ပုံလွန်တော်မူသည်။

ဆရာတော် ပုံလွန်တော် မမူခင်က မှာကြားသွား ချက်များက စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှသည်။ တရားရှု မှတ်ရင်း အသက်ရှုရပ်သွားပါက ပုံတော်ပါပုံစံအတိုင်း ပုံစံမပျက်ထားရန်၊ ရွှေ့သို့ အနည်းငယ် ငိုက်ကျလာပါက မေးဖျားအောက်မှ ဒေါက်ထောက်ပေးထားရန်နှင့် မီး မသြို့ဟန် မှာကြားထားတော်မူခဲ့သည်။ သို့သော် အ သက်ရှုရပ်၍ တောင့်တောင့်တင်းတင်း ဖြစ်နေသည့်အ ချိန်ဝယ် ဆရာတော်ကြီး၏ ရှုပ်ကလာပ်အား ဆရာ တော်ကြီးစကားကို အလေးအနက်မထားသူတစ်စုက အတင်းဖို့ လှန်ခြင်းရင်ကိုခွဲ၍ အူအသည်းများ ထုတ် ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ကြလေသည်။

ထိုသို့ ပြုလုပ်စဉ်မှာပင် ဆရာတော်ကြီး၏ ရှုပ် ခန္ဓာမှ သွေးစီမံးရှင်ရှင်များ ပန်းတွက်လာလေသည်။ မိုး ရွာသည့်ကာလ မဟုတ်ပါဘဲလျက် ပတ်ဝန်းကျင်သို့ မိုး ကြီးများ ပစ်ခတ်လေသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ အူများ၊ အသည်းများကို မီးသြို့ဟန်ခြင်း ပြုလုပ်ရာ လောင်ကျမ်း ပျောက်ပျက်သွားခြင်း မရှိဘဲဖြစ်ကာ ဓာတ်ချော်များအ ဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားခဲ့လေသည်။ ထိုဓာတ်ချော်များမှာ

အံန္တမ္မန္တ၏ ဆရာတော်ကြီးများ

ယနေ့ထက်တိုင် ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်
တည်ရှိရာ ခေါင်းရင်းဘက်တွင် ဖန်သူးကြီးဖြင့် တည်ရှိ
ဆပင် ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ အချိန်အခါ မဟုတ်ပါဘဲ လျှပ်လက်ခြင်း၊
မိုးချိန်းသံများ အကြိမ်ကြိမ် မြည်ဟည်းထစ်ချုန်းကာ မိုး
ကြီးများ အဆက်မပြတ် ပစ်ခတ်နေသဖြင့် ဆရာတော်
ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်ကို မီးမသရှိဟန်တော့ဘဲ ထားလိုက်
ကြရလေတော့သည်။ တစ်ဖန် သုံးနှစ်မျှ ကြောမြင်ပြီးချိန်
တွင် ရုပ်ကလာပ်တော်ကိုသစ်စေးသုတ်ကာ ရွှေချထား
ရန် သုံးဖြတ်လိုက်ကြပြန်သည်။ ဆရာတော်ကြီးက အိပ်
မက်ပေးကာ တားမြစ်ခဲ့သဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ပင်ကိုအတိုင်း
ထားခဲ့ကြရာ ယနေ့ထက်တိုင် မပုပ်မသိုး ရုပ်အလောင်း
အဖြစ် အေးချမ်းတည်ပြုမြှုပ်စွာ လျောင်းစက်လျက် အနေ
အထားမပျက် တည်ရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိခွင့်
ရခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး လျောင်းစက်ရာကျောင်းမှ ဆက်
၍ အထက်သို့ လျောက်လျမ်းကြည့်ပါလျှင် လျောင်းတော်
မှ ဆင်းတုတော်တစ်ဆူကို ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဖူးတွေ့နိုင်
ကြမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ ဆရာတော်ကြီးလျောင်းစက်ရာ၏
အနီးအနားပတ်လည်တွင်လည်း ကျောက်စာများဖြင့်
ရေး ထိုးထားသည့် ဆရာတော်ကြီး၏ မိန္ဒာချက်များ၊

အုပ်ယူနှစ်ခု ဆရာတော်ကြီးများ

ကျင့်ကြံအားထုတ် ပွားများစရာ အချက်များကိုလည်း
ဖတ်ရှုမှတ်သား လေ့လာခွင့် ကြံနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။
ကျောက်စာပါ အချက်အလက်များအား မှတ်သား
လိုက်နာ ကျင့်ကြံပွားများ ကြရင်ဖြင့် သံသရာပဲည့်ယမ့်
လွှတ်မြောက်ရာလမ်းကို တွေ့မြင်နိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊
ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ ဖြစ်ကြမည်မှာ သေခာလှပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး လျောင်းစက် ရာနေရာ၏
အောက်ဘက်တွင်ကား ဆရာတော်ကြီး တရားအား
ထုတ်ခဲ့သည့်ဂူကို တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ယခုရေး
သား တင်ပြခဲ့သည်မှာ လက်ရှိတည်ရှိလျက် မြင်တွေ့
ခံစားနိုင်ကြမည့် ဆရာတော်ကြီး ကျင့်ကြံပွားများ အား
ထုတ်ရင်း အောင်ဓာတ်ရသွားခဲ့သည့် ဆေးရှိချောင်နှင့်
ပတ်သက်သမျှ၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်းများသာ ဖြစ်
ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ မိန့်မှုချက်တစ်ခုဖြစ်သည်
“ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်ရမှာ”ဟူသည့် စကားကလည်း တ
ရားအားထုတ်သူ ယောဂါသူတော်စင်များအတွက် တွန်း
တိုက်အားပေးနေသကဲ့သို့ သတိပေးနေခြင်းလည်း ဖြစ်
ပေသည်။

ကိုယ်တွေ့မြင်၍ မရသော စွဲမ်းအားများ၊
အောင်ဓာတ်များ ကိန်းအောင်းရာ အောင်မြေမှုန်သည်
နေရာတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး လျောင်း

အုပ်စုမြန်မာ ဆရာတော်ကြီးများ

စက်ရာ နေရာတွင် တည်ရှိနေသည့် ဆရာတော်ကြီး တရားအားထုတ်ခဲ့ရာဂူတွင် အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ကာ အောင်ဆုကို ပန်ကြသည့် သူများလည်း ရှိနေပေသည်။ အကျိုးစီးပွားလိုလား သူတို့က အောင်မြေအတွင်း၌ ပေါက်ရောက်နေသည့် အပင်တို့မှ အရွက်တို့ကို အဆောင်အဖြစ် ခူးယူကြသည်။ ဆရာတော်ကြီး လျောင်းစက်ရာအောင်မြေကို တန်္တံန္တန္တမှ စနေနေ့အထိ ရက်ဆက်လာရောက်ကာ မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများခြင်း၊ တရားအားထုတ်ခြင်း၊ အဓိဋ္ဌာန် ပုတီးစိပ်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြလုပ်ပါက လောကီအကျိုးထူးများ ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားအတွက် အောင်လမ်းမြန်းနှင့်ရေးအတွက် လာရောက် ကျင့်ကြွားများ အားထုတ်နေကြသူများလည်း ရှိနေပေသည်။ လောကီ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားများ ပေးစွမ်းနိုင်သော အောင်မြေဖြစ်သည့် အတွက် တစ်ခါတစ်ခေါက် အခွင့်ကြီးပါက အရောက်သွားသင့်သည် ဟူ၍သာ...။

အောင်မြေမှန်ရာ ကြံ့ပါစေကြောင်း၊ အကျိုးစီးပွား တိုးပွားနိုင်ကြပါစေကြောင်း ဆုမ်နှေ့ရပါ၏။ (ကြံ့ဆောင်းပါး ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ကူညီပေးခဲ့ကြသည့် ရွှေဆံတော် ဓာတ်လျေကားနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ရှိ အာကာဦးစတို့မှ ကိုတင်ထွန်းအောင်နှင့် မသန္တာဦး

အံပွဲယုဒ္ဓန၊ ဆရာတော်ကြီးများ

တိုအား ကျေးဇူးတင်မှတ်တမ်းပြုရပါသည်။ စာရေးသူ)

သူရှုန့်မဂ္ဂလေး
၂၀၀၁ခုနှစ်၊

နှစ်သာရွတ်ပြည့်စုံ

କୁଳମାତ୍ରମନ୍ଦିରମଧ୍ୟ ପାଇଁ ଏହା କିମ୍ବା ଏହାକିମ୍ବା

နှစ်သရပတ်ကြိုတွေအားဖြုတ် ၆

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରି ପାତ୍ରରେ କାହାରେ କାହାରେ କାହାରେ

ရွှေသင်ချေသံမြတ်

ရွှေသင်ချေသံ

ကြာဖြူကန်အောင်မြှုစခန်းမှာ လိရာဒါ ပန်ဆင်စေဖို့ရာ

မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ပဋိပတ္တီ သာသနာဝင် (စျော်အသိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ရဟန္တနှင့် အခြားအရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အရိယာမဖြစ်စေကာမူ အရိယာဖြစ်ရန် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်စင်ကြယ်စွာ ကျင့်ကြံးတော်မူခဲ့ကြသော) ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများ အမြောက်အမြား ရှိကြပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ အောင်မြင်မှုလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိသည်အထိ ကျင့်ကြံဗွားများ အားထုတ်တော်မူခဲ့ကြသည့် အောင်မြှုမှန်ရာ အောင်ငြာနတို့လည်း မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်တွင် အထင်အရှားထင်ကျော်လျက် ရှိနေပါသည်။ တိုးတက်လာသည့်ခေတ်ကြီးတွင် သိပ္ပါးအယူအဆသမားအချို့က

“ ဤခေတ်တွင် ရဟန္တဖြစ်နိုင်သလော၊ စျော်အသိညာဉ်ကော ရနိုင်သေးသလား ” ဟု မေးခွန်းထုတ်ကြသည်။

မဟာပရီနိဗ္ဗာနသုတ်တွင် မြတ်စွာဘူရားသခင်

အံသုတ္တမြို့၊ ဆရာတော်၏ရှိခိုး

ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက သုဘဒ္ဒအား ဟောကြားတော်မူ ခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားပါ၏။ ပွင့်လင်းပါ၏။ ပြဿနာတင်ဖွယ်မရှိ။

“ တရားစစ် တရားမှန်များ တည်ရှိ၍ ကျင့်ကြုံ
ညွှန်ပြုမှုများ ရှိနေသမျှ ခေတ်နှင့်အကန့်အသတ်မရှိ၊
အချိန်အခါမရွေး၊ ဖြစ်လိုသောအရာမရွေး ဖြစ်နိုင်လေ
သည်” ဟုပင် ဖြစ်ပါသည်။ အရိယာန္တယ်ဝင်သူတော်စဉ်
တို့သည် မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး
လျှောက်လှမ်းသွားခဲ့သည့် လမ်းရှိုးကြီးအတိုင်း လျှောက်
လှမ်း နေကြသူများပင် ဖြစ်ပါသည်။ အာနာပါနသာတိ
သုတေသနတွင်

“ အနိစ္စနှုပသီ-မမြတဲ့ သဘောကို မြင်အောင်
ကြည့်ရမယ်။ ဝိရာဂနုပသီ- တပ်မက်စရာတွေကင်း
အောင် ရှုရမယ်” ဟူ၍ ဖော်ညွှန်းပြတော်မူခဲ့ပါသည်။

အရိယာန္တယ်ဝင်သူတော်စဉ်တို့သည် ဝိပဿနာ
လမ်းကို ကျင့်ကြုံပွားများ အားထုတ်ကြကာ အောင်မြေ
နှင်းသွားနိုင်ကြသကဲ့သို့ နောင်လာနောက်သားများ အ
တွက်လည်း အောင်မြေခင်းပေးသွားနိုင်ခဲ့ကြသည်မှာ
မြန်မာနိုင်ငံအဝန်း နေရာအန္တာပြားတွင် ဖြစ်ပါသည်။
သိသူဖော်စား မသိသူကော်သွား ဆိုစကားကဲ့သို့ပင် သိ
သူများကတော့ အောင်မြေအောင်ဌာနများသို့ အ

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

ရောက်သွားကာ အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ခြင်း၊ ဆုတောင်းခြင်းများ
ပြုနေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အောင်မြတိသည် လော
ကုတ္တရာအကျိုးစီးပွားအပြည့် အဝပေးစွမ်းနိုင်ရာ နေ
ရာများသာ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်ဘဲ လောကီချမ်းသာ အ
ကျိုးစီးပွားများကိုလည်း ချက်ချင်းလက်ငင်း ပေးစွမ်း
နိုင်ပေရာ၊ ရယူခံစားနိုင်ကြစေရာ နေရာများပင် ဖြစ်
သည်။

ထိုသို့အောင်မြေအောင်ငြာနများအကြောင်းနှင့်
ပတ်သက်၍ စဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာကာ မြန်မာပြည်
အ နယ်နယ်ရပ်ရပ်မှ အရိယာလမ်း လျှောက်လှမ်းရန်
ပြင်ဆင်နေကြသူများ၊ လျှောက်လှမ်းနေကြသူများ အ
တွက် လမ်းညွှန်သဘောမျိုး ရည်သန်ကာ ရေးသားလေ့
ရှိသည့် စာရေးသူထံသို့ ဂျပန်အမျိုးသား တစ်ဦး
ရောက်လာပြီး သူ့လက်ထဲက စာအုပ်အဝါရောင်လေး
မှာ အင်လိပ်မြန်မှ နှစ်ဘာသာဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထားသည့်
စာအုပ်ငယ်လေးဖြစ်ပြီး အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ပျော်တော်မူပြီး
သော ရှုပ်ကလာပ်တော် မပျက်မစီး မပုပ်မသိုးဘဲ ကြွင်း
ကျွန်ခဲ့သော ဆရာတော်ကြီးလေးပါးအကြောင်းကို အ
တိချုပ်အဓိကအချက်အလက်များအား စုပေါင်းပြုစု
ထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

စာရေးသူလည်း လမ်းညွှန်ပြပေးလိုက်ပြီး လိပ်

အုပ္ပန်မှတ်။ ဆရာတော်ကြိုးဖျော်

စာကိုမူ မှတ်သားထားလိုက်မိသည်။ထိုဂျပန်အမျိုးသား
က သူ ဝိပသာနာတရားများကို ကျင့်ကြံ့ပွားများရင်း
အောင်မြင်မှုရသွားခဲ့သည့် အောင်မြောက်မှန်သမျှသို့
မိန်စိုင်းမျှ ထိုင်ခွင့်၊ နားခိုခွင့်ရခြင်းဖြင့် သူ၏ကျင့်ကြံ့
အားထုတ်မှုများက ပိုမိုအားကောင်းလာခဲ့သည်ဟု ယူ
ဆမိကြောင်း ပြောပြသွားခဲ့ပါသည်။

ရုံးပိတ်ရက်ရောက်သည့်နှင့် စာရေးသူမနေသာ
တော့သဲ ဒဂိုမြို့သစ်မြောက်ပိုင်းသို့ အရောက်သွားဖြစ်ခဲ့
ပါသည်။ စာရေးသူနှင့်အတူ ရေးဖော်ရေးဖက်တစ်
ဦးဖြစ်သည့် ကဗျာဆရာမ မလေးခင်လည်း လိုက်ပါ
လာသည်။ မလေးခင်က စာရေးသူလိုအပ်သမျှ ကူညီ
ပေးရင်း ဓာတ်ပုံများကို လိုက်လုပ်ကြုံကူးပေးလေ ရှိတတ်
သည်။

စာရေးသူတို့ရောက်ရှိသွားခိုက် ကောင်းဝင်း
ကြီးက တိတ်ဆိတ်ဖြို့မ်သက်လွန်းလှသည်။ ကြာဖြူများ
သာ ပွဲ့လေ့ရှိသည့် ကြာဖြူကန်အား ဖြတ်သန်းတိုက်
ခတ်လာသည့် လေပြောလေည်းတို့က လေးကျွန်းတစ်
ခိုင် အောင်နန်းရှင်စေတီတော်မှ ဆည်းလည်းလေးများ
ကို လာရောက်လှပ်ခတ်နေသည်။ ပုံးလွှင့်လာသည့်
ဆည်းလည်းသံလေးများ၊ တစ်ခုက်တစ်ခုက် ပေါ်ထွက်
လာသည့် ကျေးငှက်တို့၏ သာဓာခေါ်သံအလား ထင်

အုပ္ပန်ရှင်း ဆန်တော်မြို့မြို့

မှတ်မှားစရာ မာဂဓဘာသာ စကားသံများက တိတ် ဆိတ်မှုကို ဖြေခွင်းလျက် ရှိနေလေသည်။

စေတီတော်၏ မလှမ်းမကမ်းနေရာ၌ ဖူးမြင်ရ သည်က မြစ်မ်းရှင်လွှမ်းစေတီတော်ဟု သိရသည်။ မြစ်မ်းရှင်စေတီတော်၏ အောက်ဘက်တွင်ကား အေး ပြီမ်း တည်ကြည်စွာ လျောင်းစက်တော်မှုနေသည့် ဆရာ တော်ကြီးဦးကဲန္ဒာစရိယ၏ မပုပ်မသိုးရုပ်ခန္ဓာတော် ရှိ နေသည်။ စာရေးသူလည်း ဆရာတော်ဦးကဲန္ဒာစရိယ လျောင်းစက်တော်မှုနေသည်ကို ဆရာတော်ကျင့်ကြံဗျား များ အားထုတ်ခဲ့သည့် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်များအပေါ် ရှိကိုးလေး စားစွာဖြင့် ထိခြင်းငါးပါးအပြည့်အဝ အနေ အထားသုံးကာ ဦးသုံးကြိမ် ချမှတ်ခဲ့သည်။

ကြာဖြူဗွုံရာ ရေကန်ကို လက်ယာရစ်၍ ပတ် ကြည့်နေစဉ်မှာပင် ညောင်ပင်ကြီးအနီးမှ ရေရှိပ်အတွင်း ဆရာတော်ဦးကဲန္ဒာစရိယ၏ တည်ကြည်ခဲ့သားလှသည့် မျက်နှာတော်ကို ဖူးမြင်တွေ့လိုက်ရသကဲ့သို့ ဖြစ်သွား သဖြင့် အသေအချာစူးစိုက်ကြည့်မိလိုက်သည်။ ရေး ဖော်ရေးဖက်ဖြစ်သည့် ကဗျာဆရာမ မလေးခင်က

“ဘာတွေ့လိုလဲ ဆရာ” ဟု မေးသည်။

“ဘာမှ မတွေ့ပါဘူး။ ကြာဖြူအဖူးလေးလူပ် သွားတာကို လုမ်းကြည့်လိုက်တာ” ဟု ဖြေလိုက်မိသည်။

အုပ္ပန်တရာ့ ဆရာတော်ကြံယဉ်

အမှန်တကယ်လည်း ကြာဖူးဖြူဖြူလေး လှပ်ခတ်နေပါသည်။ ဂယက်ထသွားသဖြင့် ဆရာတော်ကြီး၏ မျက်နှာတော်က ပျောက်ချင်းမလှ ပျောက်သွားတော့သည်။ စာရေးသူသည် ကျောင်းဝင်းအတွင်း တစ်နာရီကျော်ကြာမျှ လျှောက်ကြည့်နေမိသည်။

ထိစဉ်မှာပင် လက်ရှိကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ဘဒ္ဒနတေဇ္ဈိယဉာဏ် ပြန်လည်ကြွတော်မူလာသဖြင့် ဆရာတော်စံမြန်းရာ ကျောင်းအပေါ်ထပ်သို့တက်ကာ ဆရာတော်အား ဦးချကန်တော့ပြီး မပုပ်မသိုးရုပ်ခန္ဓာ လျောင်းစက်နေသည့် ဆရာတော်ဦးကုန်စရိယ၏ အကြောင်းနှင့်ပတ်သက်သော ဆက်နွယ်ပတ်သက်သည့် အကြောင်းတရားများကို မိန့်တော်မူပါရန် လျှောက်တင်မိသည်။

ဆရာတော်ဘဒ္ဒနတေဇ္ဈိယ (သစ္စာချွေဂူဆရာတော်) မှာ လက်ရှိ အောင်ဓမ္မရိပ်သာကျောင်း၊ အမှတ် ၄၆ ရပ်ကွက်၊ ဒရိမြို့သစ်မြောက်ပိုင်း၏ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဖြစ်ပါသည်။ နယ်လှည့်သာသနာပြု ဓမ္မကထိက ဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်ပြီး မြို့နယ်သံယနာယကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်အဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူလျက် ရှိပါသည်။

ဆရာတော်ဘဒ္ဒနတေဇ္ဈိယသည် စာရေးသူ

သိလိုသမျှအချက်များကို သေသေချာချာ ရှင်းလင်းပြော
ပြပါသည်။

ဆရာတော် ဦးကြန္ဗာစရိယ ဖြစ်လာမည့် ဦး
အောင်ခင်ကို မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၂၀ ပြည့်နှစ်၊ တန်
ဆောင်မှန်းလဆုတ် ၈ ရက်၊ တန်ဗုဒ္ဓန္တ္တွင် မွေးဖွား
ခဲ့သည်။ ထားဝယ်ခြောင်ကျေးရွာနေ လယ်သမားကြီး
ဦးဖေ၊ ဒေါ်ပူလူတို့မှ မွေးဖွားခဲ့ပြီး ငယ်စဉ်ကာလ က
လေး ဘဝကပင် လယ်ကွင်းထဲ၌ ရွှေ့အလူးလူးဖြင့် နေ
ထိုင်ခဲ့ရသူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနောက် ထားဝယ်ခြောင်ရွာ
ဦးကျောင်းဆရာတော် ဦးအာသဖထံတွင် သာမကေပြု
ခဲ့ပြီး ပဲခူးမြို့၊ ရွှေ့သာကျောင်းဆရာတော် ဦးစန္ဒီမာ
ထံတွင် နေ့ဝါ ညာဝါ စာသင်ကြားခဲ့သည်။ သာမကေ
ဘဝတွင် မပေါ်ပိုက်ပြန်သဖြင့် သာမကေဘဝမှ ရှင်
လိုင်ပြန်ကာ လယ်ကွင်းထဲမှာပင် ရွှေ့အလူးလူးဖြင့် မိဘ
တို့ ၏လုပ်ငန်းကို ဝင်ရောက်ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့သည်။

အသက်အရွယ်ရောက်လာသည့်အခါတွင်မှ ဦး
ကြား၊ ဒေါ်စောညွှန်တို့၏သမီးဖြစ်သူ ဒေါ်နှင်းဆိုသူနှင့်
အီမီထောင်ပြုခဲ့သည်။ သမီးနှစ်ယောက် ထွန်းကားခဲ့ပြီး
ဂျပန်ခေတ်တွင် ဒေါ်နှင်းကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်။ သမီး
နှစ်ယောက်ဖြစ်သည့် မတင်နုနှင့် မစောရွှေတို့ကို လက်
လွှတ်ရနိုင်ခဲ့သည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဦးအောင်ခင်သည်

အုပ်စုမြန်မာ ဓရဝင်္ဂီဒ္ဓာ

တရားပွဲများ၏ တရားနာခြင်း၊ တရားစာအုပ်များကို
စဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ကေ
လာသတော်၊ ကေလာသဖတော်ရှိ ဘုန်းတော်ကြီး
ဦးကောသလူထံတွင် သမထနှင့် ဝိပဿနာနည်းများ
အား နည်းနာနိသုယခံယူကာ ကျင့်ကြအားထုတ်ခဲ့
သည်။

မြန်မာသဏ္ဌာန် ၁၃၁၈ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လ
ဆန်း ၁၃ ရက်နေ့ ရွာဟောင်းသိမ်တော်ကြီးတွင် ဂိုဏ်း
ချုပ်ဆရာတော်ဦးဝါယမ(တိုးကျောင်လေးရွာမကျောင်း
ဆရာတော်)၏ ဉာဏ်ဝါဒကိုခံယူကာ ရဟန်းဘဝသို့
ရောက် ရှိခဲ့သည်။

ယခု ပဏ္ဍာမြားမြို့သစ်အနီး(ပေါ်တော်မူးစေတီ
အနီး)ရှိ တောရကျောင်းလေးတွင် နှစ်ဝါခန့် တရားကျင့်
ကြအားထုတ်ခဲ့ပြီး ကျိုက္ခဆံစေတီတော်အနီး ဘုရားကြီး
ပရီဘောဂ ဝိပဿနာကျောင်းသို့ သွားရောက်၍ အား
ထုတ်နေစဉ် ဝိပဿနာကျောင်းဆရာတော် ဦးဇဝနက
ဦးကူနှီးစရိယ ရရှိထားသည့် တရားတို့ကို သိမြင်တော်
မူးသဖြင့်

“ မောင်ပခွင်း၊ အရှင်ဘုရား လိုရာတွင် သီတင်း
သုံး၍ သာသနာပြုနိုင်ပြီ” ဟု မိန့်တော်မူးခဲ့သည်။
ဦးကူနှီးစရိယလည်း ထားဝယ်ချောင်ရွာသို့ ပြန်

အုပ္ပန်များ
အရာတော်ပြို့ဖူး

လည်ကြွရောက်သီတင်းသုံးကာ ဝိပဿနာတရားတော်များကို ပြသနေတော့သည်။ ဆရာတော် လယ်သမားဘဝမှ စတင်ခြေချလာခဲ့သည့် ကြာဖြူကန်နေရာတွင်ပင် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၃၄ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မှုန်းလဆန်း ၁၀ ရက်နေ့တွင် ပန္တက်ရှိက်ကာ ကျောင်းဆောက်လုပ်လျှိုဒ်နိုင်းခြင်းဖြင့် ထိုကျောင်းလေးကို ဓမ္မရိပ်သာဟု အမည်တွင်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်သည် ထိုကျောင်းလေးတွင်ပင် ဓကစာရိ သီတင်းသုံး နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ခန္ဓာဌာဏ်ရောက် ဝိပဿနာတရားတော်ကို ကျင့်ကြုံနေထိုင်ရင်း သတိကို မလွတ်စေဘဲ ပြင်းထန်စွာ ကျင့်ကြုံအားထုတ်ခဲ့သည်။

နေအခါတွင်ကျောင်းပေါ်၌လောင်းရပ်၊ ထိုင်သွားအနေအထားများဖြင့်အခါမလပ် တရားရှုမှတ်နေတတ်သလို ညနေပိုင်းအချိန်တွင်လည်း အနီးအနားရှိကြာဖြူကန် ကန်ပေါင်ရှိးပေါ်၌ လမ်းလျှောက်ရင်း တရားမှတ်နေတတ်သည်။ ညအခါတွင် သစ်ပင်များအောက်၌ တရားထိုင်လေ့ရှိသည်။ ဆွမ်းဘူးပေးသည့်အခါတွင်လည်း ကောင်းသည်၊ ဆိုးသည်ကို မည်သည့်အခါမျှ ပြောကြားခြင်းမရှိဘဲ အတိုင်းအရှည်များရုံလောက်သာ ဘူးပေးပါသည်။

မြန်မာဘုရား ၁၃၄၇ ခုနှစ်၏ တစ်ခုသောည်

အုပ္ပန်တူ၏ ဆရာတော်ကြီးများ

ချမ်း ၁၀ နာရီခန့်အချိန်တွင် ညောင်ပင်ကြီးအနီးမှ “ဦးကူးနှံသရီယ၊ ဆင်းခဲ့ဦး”ဟု ခေါ်သံကြားရသဖြင့် ထွက်ကြည့်ရာ ကေလာသဖ၊ ကေလာသနှင့် ဝေပူလူ တောင်တို့တွင် သာသနာပြုခဲ့သော ဆရာတော်ကြီး ဦးကောသလူ(ဘုန်းဘုရားကြီး)ကို မြင်တွေ့လိုက်ရ သည်။ ဦးကူးနှံသရီယ၏ဆရာရင်းဖြစ်တော်မူသော ဘုန်းဘုရားကြီးဦးကောသလူက တစ်ဘက်တစ်ထည် ဖြင့် ရစ်ပတ်ထားသည့် ငွေ ၃၀၀၀ ကျပ်ကိုပေးရင်း

“ မင်း ဘုရားတည်ရတော့မယ်။ အဲဒီငွေကို သိမ်းထား၊ မင်း ကိုယ်တိုင်တော့ မဟုတ်ဘူး။ မင်းရွာ ကတစ်ယောက်လာလိမ့်မယ် ” ဟုဆိုကာ ပြန်ကြွား လေတော့သည်။

ထိုစဉ်အချိန်က ဦးကောသလူမှာ ခန္ဓာဝန် ချသွားခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ ဦးကူးနှံသရီယ သက်တော် ဂျိနှုံးပြည့်ပြီးသည့်အချိန်တွင် ကျောင်း ဝင်းအတွင်း ယခု ဖူးမြင်ရသည့် လေးကျွန်းတစ်ခိုင် အောင်နှုန်းရှင်စေတိကို တည်ထားတော်မူနိုင်ခဲ့သည်။ တစ်ဖန် မြစ်မ်းရှင်လွှမ်းစေတိကို ဆက်လက်တည်ထား ခဲ့ပြီး မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၆ ခုနှစ်တွင် ဆရာတော် ဘုရားက

“ ဆရာစိုး၊ နောင် ငါ မရှိတဲ့နောက် သိမ်ရှိလျှင်

အုပ္ပန်တူမြို့များ ဆရာတော်၏၌

ရဟန်းဖြစ်မည်။ ရဟန်းရှိလျှင် ကျင့်ကြံအားထုတ် ဟော ပြောကြလိမ့်မည်။ ရဟန်းများရှိမှ သာသနာတော် အဓိန္ဒာ ရည်မည်” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့သည်။ နန်းအောင်မြေသိမ်ဘူး ရားကိုလည်း တည်ထားခဲ့ပြန်ပါသည်။ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၅ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၂ ရက်နေ့၊ နန်းနက် ၈ နာရီ၊ ၁၅ မိန့်အချိန်တွင် ခန္ဓာဝန်ချတော်မူသွားခဲ့သည်ဟု သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ဗျာ လုံလာ ဝိရိယ အပြည့်အဝဖြင့် ကျင့်ကြံပွား များအားထုတ်ကာ အောင်လမ်းသို့ အရောက်လျမ်းနိုင် ခဲ့သည့် အောင်မြေမှန်ရာ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဒဂုံမြို့သစ် မြောက်ပိုင်း၊ အမှတ် ၄၆ ရပ်ကွက်၊ အောင်ဓမ္မရိပ် သာကျောင်းသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်အရောက်သွားကာ လောကီ၊ လောကုတ္တရာ နှစ်ဖြာသောအကျိုးစီးပွား ရရှိ နိုင်ရေးအတွက် ဆုတောင်းခြင်း၊ ဆုပန်ခြင်းနှင့် အမိန္ဒာန်ပြခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်ကြပါသည်။

စာရေးသူလည်း မေးမြန်း၍ အစုံအစွဲသို့ သည်နှင့် ပြန်ရန်ပြင်ဆင်ချိန်တွင် လေးကျွန်းတစ်ခိုင် အောင်နန်းရှင် စေတီတော်ကို ဝင်ရောက်ဖူးမြောဖြစ် ပါသည်။ ကန်ရေပြင်ကို ဖြတ်သန်းတိုက်ခတ်လာသည့် လေပြေည်းတွင် ဝေခွဲမရနိုင်သည့် ပန်းရန်းများက သင်းမြေမြေလေး ပါလာသည်။ လေတိုက်ခတ်မှုကြောင့်

အူဗီလ္မာရှင်၊ ဓရနတ်ပြီးများ

ထွက်ပေါ်လာသည့် ဆည်းလည်းသံလေးများနှင့် ကျေး
ငှက်တို့၏ အော်မြည်သံတို့က စည်းဝါးကျေနစွာ ထွက်
ပေါ်နေသည့် သခ္ပါရဓမ္မတေးသွားတစ်ပုဒ်အလား ထင်
မှတ်မိနေရပါတော့သည်။

အောင်မြေ၊ အောင်စခန်း အရောက်လှမ်းနိုင်
ကြပါစေ။

သူရှစ်မဂ္ဂလိုင်း၊
ဇူလိုင်လ ၂၀၀၃။

ဒုပ္ပန္မိ၏အောင်ဆွဲတော်သွေးနှုန်းများအတွက် ပုဂ္ဂန္တနှင့်မြန်မာစာ ပုဂ္ဂန္တနှင့်မြန်မာဘဏ်များ

ခုထွေခွဲနိုင်စွာရန်

ဒီဇင်ဘာ

မြန်မာစာ
ပုဂ္ဂန္တ

ప్రాణికాలములు విషయములు | ప్రాణికాలములు |

ဓိတ္ထသာတပ်၌းကျောင်းသရတော် ဘဒ္ဒနက္ခလ
ဒါ

ဆရာတော်ဘဒ္ဒန္တကုသလ၏ ရပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ

မိတ္တသုခ သာသန့်နယ်မြေ

စာရေးသူသည် အခိုန်အားရသည်နှင့် အောင်မြေ၊ အောင်ဌာနများသို့လည်းကောင်း၊ ပဋိန်းဆက်၊ ဓာတ်ဆက်စုံရာ ဓာတ်နှင့်များသို့လည်းကောင်း အရောက်သွားကာ လေ့လာရင်း မဟိတ္ထိ သိမြှို့ရှင်များ၏ ကျင့်စဉ်များကို နည်း ခံမှုတ်သားစုစည်းနေမိခဲ့သည်မှာ ကြောပြီဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သည့် တန်ံဇွဲနောကူမှ ဆရာတိုးခင်မောင်သန်း၏ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာမြိုင်ဘုန်းဘူရားကြီး သွေ့ဝင်စန္တသူသူရိယဓာတ်နှင့်သို့ ရောက်သွားဖြစ်ခဲ့ရာ မဟာဂန္ဓာရီကျင့်စဉ်များ ကျင့်နေသည့် ဘရသေ့နှင့် ဆုံးသည်တွင်

“ စာရေးဆရာ၊ အဘပြောတဲ့ အောင်မြေကို ရောက်ခဲ့ပြီးပြီလား ” ဟု အမေးခံရတော့သည်။

ဘရသေ့နှင့် မကြောခကာ ဆုံးလေ့ရှိသည့် စာရေးသူအား ဘရသေ့လမ်းညွှန်ထားခဲ့သည်မှာ ကြောပြီဖြစ်သည်။ စာရေးသူလည်း မသွားရသေးကြောင်းနှင့် လာ

အံ့သယ်တူးပြေး ဆရာတော်ကိုယာ

မည့်အပတ်တွင် မပျက်မက္က် အရောက်သွားပါမည် ဟု
ကတိစကား ဆိုဖြစ်လိုက်သည်။

ဘရသော်လမ်းညွှန်သည့် အောင်မြေမှာ စိတ္တသော
သာသနူနယ်မြေတွင် တည်ရှိသည်။ တိုက်ပြီးမှ ဥက္ကာဌး
ဘက်သို့ သွားရာလမ်းရှိ ဥတိလမ်းဆုံးအနီးတွင် တည်ရှိ
သည်ဟု သိထားခွင့် ရထားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။

စာရေးသူလည်း ဘရသေ့အား ကတိပေးထားခဲ့သည့်အတိုင်း စာရေးသူတာဝန်ထမ်းဆောင်ရာရုံးတွင် ရှောင်တစ်ခင် ခွင့်နှစ်ရက် တင်ထားခဲ့ပြီး တပည့်ရင်းဖြစ်သူ ကျော်မျိုးခိုင်ကိုခေါ်ကာ နံနက် ၈ နာရီထွက်သည့် ပြည့်စာပို့ရထားဖြင့် တိုက်ကြီးဘူတာသို့ စီးနင်းလိုက်ပါလာခဲ့မိတော့သည်။ လယ်ကွင်းစိမ်းစိမ်းများ၊ တောင်တန်း ညီညီးလေးများကို တစ်နာရီသာသာမျှ ရှုမြင်ခွင့်ခဲ့ကြပြီး တိုက်ကြီးဘူတာ အရောက်တွင်ဆင်းကာ တိုက်ကြီးကားဂိတ်ဘက်သို့ မိုးသည်းသည်းတွင် ခပ်သွက်သွက်သုတေသနတင်ကြရသည်။ မေးပါများ စကားရ ဆိုသက္ကားသို့ ပင် ဟိုမေးသည်မေး မေးရင်း ဥတိဘက်သွားမည့် ကား ဂိတ်ကို လိုက်ရှာစဉ်မှာပင် ကိုဝင်းနိုင်ဆိုသူနှင့် ရင်းနှီးခင် မင်ခွင့်ကြီးရသည်။ ကိုဝင်းနိုင်မှာ ကပ္ပါယာများရေးနေသည့် စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဓာတ်ပုံနှင့် ပိုဒီယိုရိုက်ကူးရေးများလုပ်ကာ အသက်မျှုံးဝမ်းကော်များပြုနေသူ ဖြစ်

အုပ္ပန်းမြို့မြို့ ဆရာတော်ကြိုးများ

သည်။ တိုက်ကြီးမြို့မစွေး ရုံ ငါ၊ အခန်း ၁ တွင် ရှိသည့်
သူ၏ဓာတ်ပုံပစ္စည်းများ ယူပြီးမှ စာရေးသူတို့နှင့်အတူ
ဥတိလမ်းဆုံးအနီးရှိ အောင်မြေတည်ရာ စိတ္တသုခ သာ
သနုဒ္ဓယ်မြေသို့ လိုက်ပါလာခဲ့တော့သည်။

မြို့ခံ ကိုဝင်းနိုင် ပါနေသဖိုင့် သွားရေးလာရေးပို့
၍ လွယ်ကူသွားခဲ့သော်လည်း မိုးကတော့ သည်းနေဆဲ
ပင် ဖြစ်သည်။သည်းထန်နေသည့် မိုးလေကြားချုပင် ဥတိ
တာဆုံးသို့ ရောက်သွားကြသည်။ ကားပေါ်မှဆင်းသည်
နှင့် လမ်းဘေးတွင် ရန်ကုန်မှသွားလျှင်ယာဘက်၊ ပြည်
ဘက်မှုလာလျှင် ပဲဘက်တွင် စိတ္တသုခကျောင်းအဝင်
မှုခိုးကြီးက ခဲ့သွားထည်ဝါစွာ ရပ်တည်လျက် ရှိသည်ကို
လှမ်းမြင် တွေ့လိုက်ရသည်။ သုံးယောက်သား မှုခိုးအ
တွင်းသို့ အပြေးအလွှား ဝင်သွားဖြစ်ခဲ့သည်။ မှုခိုးအ
ဝင်မှ ဆရာတော်ကျောင်းနှင့် စေတီတော်များအထိ မိုး
လုံလေလုံ နှစ်လမ်းမကြီးမှာ တစ်မျှော်တစ်ခေါ်ကြီးပင်။
ပေ ၅၀၀ ကော်မည်ဟုပင် ခန့်မှန်းမိရပါသည်။ ထိုနှစ်
လမ်းအတိုင်း ဟိုင်းသည်င်းဖြင့် လျှောက်လှမ်းလာမိခဲ့
ရာ လက်ရှိကျောင်း ထိုင်ဆရာတော် ဦးနန္ဒာဘာသ
(၁၃၂၆ ခုနှစ်မှ ယနေ့တိုင်) အား ဖူးတွေ့ခွင့် ရနိုင်သည့်
တိုက်ကျောင်းသို့ ရောက်လာခဲ့တော့သည်။

ဆရာတော်အား ဦးချကန်တော့ကြပြီး စိတ္တသုခ

အုပ်ယူနှင့် ဆရာတော်၏ဖြုံးများ

သာသနူနယ်မြှုပ်င့် ပတ်သက်သော နောက်ခံသမိုင်း
ကြောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ နှီးနှယ်နေသည့် မဟိန္ဒိ သိ
ဒ္ဓစွမ်းပကားများအကြောင်းတို့ကို ရှင်းပြပေးပါရန်
လျှောက်ထားမဲ့ခြုံကြသည်တွင် ဆရာတော်၏နန္ဒာဘာ
သက အသေးစိတ်မိန့်တော်မူ့ခဲ့ပါသည်။

တိုက်ကြီးအလွန် ဥတိလမ်းဆုံးအနီး၌ တည်ရှိ
သည့် စိတ္တသုခကျောင်းကို ၁၂၃၅ ခုနှစ်က စတင်တည်
ထောင်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ယခုဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်
ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်၏စံပယ်လက်ထက်တွင် စတင်တည်
ထောင်ခဲ့ရာက ဒုတိယဆရာတော် ဦးကေသရာ တတိယ
မြောက်ဆရာတော် ဦးသုဇာတ၊ စတုတ္ထဆရာတော် ဦး
ရေဝတ၊ ပဋိမမြောက်ဆရာတော် ဦးဥတ္တရ၊ ဆဋ္ဌမ
မြောက် ဆရာတော် ဦးကုသလနှင့် သတ္တုမမြောက်
ဆရာတော် ဦးနန္ဒာဘာသတို့ အစဉ်အဆက် ကျောင်း
ထိုင်ခဲ့ကြသည်။

စဉ်ဆက်ကျောင်းထိုင်တော်မူ့ခဲ့ကြသော ဆရာ
တော်တို့၏ သိဒ္ဓစွမ်းပကားများကြောင့် သာသနူနယ်
မြေသို့ လာရောက်လျှော့ဒါန်းကြသူများ၊ အဓိဋ္ဌာန်စခန်းဝင်
ရောက်ကြသူများမှာ များပြားလွန်းလှပြီး တိုးတက်စည်
ကားလှသော သာသနူနယ်မြေတစ်နေရာအဖြစ် လူသိ

အံသနမြတ်ချိန် ဆရာတော်ကြီးမှာ

များလာခဲ့သည်။

ထိုကဲ့သို့ ဆရာတော်အစဉ်အဆက် မြတ်ပုဒ္ဓ၏
သာသနာတော်မြတ် တည်တံပြန်ပွားထွန်းကားရေး ကြီး
ပမ်းခဲ့ရာတွင် ဒုတိယမြောက်ဆရာတော်ဦးကေသရသည်
ပြည်လုံးချမ်းသာ မြေသိန်းတန် ဗုဒ္ဓရပ်ပွားတော်မြတ်ကြီးကို
သာသနူးနှဂါဟ ဥပါသကာ အသင်းခေါင်းဆောင် အဘိုး
အဘွားများနှင့် ညီနှင့်တိုင်ပင်ကာ သာသနာတော်နှစ်
၂၄၃၀ပြည့်နှစ် မြန်မာသက္ကရာဇ်၁၂၂၄၉ ခုနှစ်တွင် သွန်း
လုပ်ပူဇော်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်ဦးကေသရသည် အိပ်မက်နိမိတ်
တော်ကို အစွဲပြုကာ မြို့နယ်လုံး ရန်စစ်များ ချေမှုန်းလျက်
လုံးစုံများစွာ ဝေနေယျသတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ကပ်သုံး
ဖြာ ဝေးကွာပြီး အေးဌာန နန်းမဟာကို ချမ်းသာစွာ ခံစား
သုံးဆောင်ရခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း၊ သားစဉ်မေး
ဆက် ကုသိုလ်တိုးပွားအကျိုးများ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ ကြိနေ
ရာ၌ စည်ကားရှည်ကြာစေခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း
မျှော်ကိုးရည်သန် စိတ်အကြံထားကာ သွန်းလုပ်ပူဇော်ခဲ့
ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆင်းတူတော်ကြီးမှာ ကြွေးသတ္တုတွင် ရွှေငွေ
ရောကာ သွန်းပြုခဲ့ရာ ညာက်တော် ၆ ပေ ၃ လက်မ
ရီပြီး ပြည်လုံးချမ်းသာ မြေသိန်းတန်ဘုရားကြီးဟု ဘွဲ့တော်

အံသမ်္ပန္တရှိနှင့် ဆရာတော်ကြီးများ

သတ်မှတ် တည်ထားကိုကွယ်တော်မူခဲ့သည်။ ဘုရားကြီး၏ သာသနိက အဆောက်အအုံများကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းကြသည့် ဆရာတော်များကား ဒုတိယမြောက် ဆရာတော် ဦးကေသရ ဆဋ္ဌမမြောက်ဆရာတော် ဦးကုသလနှင့် ဦးနန္ဒာဘာသတ္တိပင် ဖြစ်ကြပါသည်။

တိုအချက်အလက်တိုကို လေ့လာမိခြင်းဖြင့် ပြည်လုံးချမ်းသာ မြှုသိန်းတန်ဘုရားကြီးသည် နှစ်ပေါင်း ၁၁၆ နှစ်ကော်တိုင် သိတင်းသုံးနေခဲ့ကြောင်း အထင်အရှားတွေရပါသည်။ နှစ်စဉ် ဘုရားပွဲတော်ကို တပို့တွဲလဆန်း ၁၀ ရက်မှ လပြည့်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့ရာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် မကျင်းပနိုင်ခဲ့သည့်နှစ်များ နည်းပါးပြီး အကြိမ် ၉၀ကော် ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးက ကောင်းကြီး၏ သမိုင်းကြောင်းကို ရှင်းပြရင်း ရှည်လျားလှသည့် နတ်လမ်းတစ်လျောက် လိုက်လံပြသပါသည်။ ကြည်ညီဖွေယောင်းလှသည့် ပြည်လုံးချမ်းသာ မြှုသိန်းတန်ရှပ်ပွားတော်ကြီးအား အားပါးတရ ဖူးမြော်ကြည်ညီဖူးမြင်ကရပါသည်။

ဆင်းတုတော်ကြီး တည်ရှိသိတင်းသုံးရာအနီး အ နောက်တောင်အရပ်၌ ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့် ဆင်တူသည့် စေတီတော်တစ်ဆူကို ဖူးတွေ့ရပြန်သည်။

အုပ္ပန်မှုပြား ဆန်တော်ကြိုးများ

စေတီတော်ကြီး၏ဘွဲ့တော်မှာ အောင်သိဒ္ဓဝိရိဇ္ဇာပါလ စေတီတော်ကြီးဟု သိရပါသည်။ ဆင်းတုတော်ကြီးနှင့် စေတီတော်တို့အား ဖူးတွေခွင့်ပြီးသည်နှင့် နတ်လမ်းအတိုင်း အနောက်ဘက်သို့ ပြန်ဆင်းလာခဲ့ရာ ဆင်းတုတော်ကြီး တည်ရာ၏ အနောက်မြောက်အရပ်တွင် စေတီငယ်တစ်ဆူကို ဖူးတွေလိုက်ကြရသည်။

စေတီတော်မှာ အောက်ခံစံကျောင်းပေါ်တွင် တည်ထားသည့် စေတီတော်ပင် ဖြစ်သည်။ စေတီတော် တည်ရာသို့ ဆရာတော်ဦးနန္ဒာဘာဘာသက ရွှေ့မှ ဦးဆောင်လျောက်လှမ်းနေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်သည် တိတ်ဆိတ်ပြိုမ်းသက်လွန်းလှသည်။ မိုးရေစက်လေးများ တဖြောက်ဖြောက်ကျနေသည့် အသံကတော့ ရှိနေသေး သည်။ စံကျောင်းတော်သော့ကိုဖွံ့ဖြိုးကာ ဝင်သွားသည့် ဆရာတော် ဦးနန္ဒာဘာဘာသနောက်မှ ကပ်လိုက်ကာ စံကျောင်းတော်အတွင်း ဝင်သွားမိသည်တွင် တည် ကြည်ပြိုမ်းသက်စွာ လျောင်းစက်နေသည့် စိတ္တသူခကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ဆဋ္ဌမမြောက်ဆရာတော် ဦးကုသလ၏ ယနေ့တိုင် မပုပ်မသိုး မပျက်စီးဘဲ တည်ရှိနေသည့် ရှုပ်ခန္ဓာကို ဖူးမြင်တွေလိုက်ရပါလေတော့သည်။ စိတ္တသူခကျောင်း၏ ဆဋ္ဌမမြောက်ဆရာတော် ဦးကုသလမှာ ဒုတိယကမ္မာစစ်အတွင်း ၁၃၀၀ ပြည့်

အုပ္ပန်မှုပြာ ဆရာတော်ကြိုးသူများ

အရေးတော်ပုံ ရော်မြေသပိတ်တွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။ စာပေ ကျမ်းဂန်များကို အဆက်မပြတ် ပြုစုတော်မူခဲ့ရာ ပိပ သုနာအုတ် မြစ်ချတရားတော်စာအုပ်သည် အထင် ရှားဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ပုံလွန်တော်မမူခင် ၁၇ နှစ်လောက်မှစ၍ ကျောင်းဝင်းအတွင်းရှိ အုတ်ဂူထွေ့ ဂူအောင်း၍ တရားအားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ ဆရာ တော်ကြီး တရားအားထုတ်ခဲ့ရာ ဂူအား ၁၃၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဝါဆိုလတွင် အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှ အောင်မြေအုတ် ထည့်သွင်းပူဇော်ပြီး ဆုတောင်း ပြည့်အောင်မြေသူရားကို တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်ဦးနနောဘာသ မိန့်တော်မူသဖြင့် ပုံ တော်မူပုံ ထူးခြားလှသည့် ဆရာတော်ဦးကုသလအ ကြောင်းကို သိခွင့်ရခဲ့ပြန်ပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကုသလမှာ မမာမကျန်း၍ ဆေး ဝါးဖြင့် ပြုစုကုသခဲ့ရခြင်း မဖြစ်ဘဲ ပုံလွန်တော်မူသည့် နောက စပါးကိုင်းရှာ သိမ်ရေစက်ချွေ့၍ တရားဟောပြန် လာပြီး ကျောင်းတွင်ညပိုင်းစကားပြောနေစဉ် သိတင်းသုံး ဖော် ကျော်လင်းဆရာတော်အား

“ ကျပ်သွားတော့မယ်။ မနေတော့ဘူး ” ဟု မ ကြောခဏပြောပြီး အိပ်ရာသို့ ဝင်သွားသည်။ အိပ်ရာထဲ တွင် ကျိန်းစက်ရင်းကပင် ပုံလွန်တော်မူသွားခဲ့ခြင်း

အံပွယ်ရား၏ ဆရာတော်ကြီးများ

မြန်သည်။

သက်နှုံးတစ်ထည်မျှပင် လျှော်မပေး လိုက်ကြ
ရဘဲ ယခုဖူးတွေ့နေရသည့် ရုပ်ကလာပ်တော်အတိုင်း
အိပ်စက်နေသည့်အလား ပုံလွန်တော်မူသွားခဲ့သည်ဟု
သိခဲ့ရပါသည်။ ပုံလွန်တော်မူစဉ်မှာပင် ဒကာဦးလှ
မောင်က ဦးကုသလရုပ်ခန္ဓာအား မီးမသရှိပြုဟန်နှင့်
ယခုကဲ့သို့ မှန်ခေါင်းဖြင့်ထားရန် လျှောက်ထားကာ မှန်
ခေါင်းကို တာဝန်ယူခဲ့သည်။ အလောင်းအား ရင်ခွဲခြင်း၊
ဆေးစိမ်ခြင်းတို့ မလုပ်ခဲ့ဘဲ ပုံလွန်တော်မူစဉ်ကအတိုင်း
ထားရှုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရပါသည်။ ထူးခြားသည်မှာ
အထက်တန်းပြဆရာ မတစ်ယောက်ကို မကြာခဏပင်
အိပ်မက်ပေးလေ့ရှိသည်။

အိပ်မက်ထဲတွင်လည်း

ထိုအပြင် ပီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံများက
လည်း လာရောက်ဖူးမြော်ကြည်လိုကြကာ သက်နဲ့လာ
လျှောလေ့ ရှိသည်။ သာယာဝတီတွင် နေထိုင်သည့် ငါးလုပ်
ငန်းဦးစီးများဆိုလျှင် မကြာခဏရောက်လာပြီး ဆရာ

အုပ်စုမှတ်၏ကြိုးပြု

တော်ဦးကုသလ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာတွင် အဓိဋ္ဌာန် ဝင်ဆုတောင်းပြီးမှုဆောင်ရွက်ပါကလုပ်ငန်းများ အောင် မြင် ပါသည်ဟု ပြောပါသည်။ ထိုအချက်များမှာ လက်ရှိ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် မိန့်တော်မူသဖြင့် သိခွင့်ရခဲ့ခြင်း သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကုသလသည် ၁၃၆၂ ခုနှစ်၊ သက် ၆၆၅ ခုနှစ်၊ ဝါတော် ၄၆၆ဝါအရတွင် ပုံလွန်တော်မူခဲ့သည်။ ပုံလွန်တော်မူချိန်မှ ယနေ့တိုင် မပုပ်မသိုး မပျက်မစီး ရုပ်ခန္ဓာဖြင့် စံကျောင်းတွင် လျောင်းစက်တော် မူလျက် ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်သည်။ စံကျောင်းတော်သို့ သက်နှုန်းဆက် ကပ်လာရောက်လှ။ ဒါန်းကြသူများ စဉ် ဆက်မပြတ် ရှိနေသဖြင့် သက်နှုန်းတော်များ လဲလှယ်ကပ်လှ။ ပေးလျက် ရှိနေပါသည်။ နိုင်ငံခြားသားများ လာရောက်ဖူးမြော်နေကြသည့် ဆရာတော်ဦးကုသလ စံကျောင်းတော်ထဲတွင် ရေးထိုးထားသော ကမ္မာည်းမှတ်တမ်းမှာ

“ဥတ္တိရာ၊ စိတ္တသုခကျောင်း၊ ဆင့်မမြောက်ဆရာတော်၊ သာသနာ၊ ဘာသာ၊ လူမျိုး၊ ရပ်ရွာရေးတွင် ကောင်းကျိုးစီစဉ်အားထဲတ်ဆောင်ရွက်တော်မူသော ဘဒ္ဒန္တကုသလ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၂၆၁ ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၈ ရက်၊

အံသုတ္တရာများ ဆရာတော်ကြိုးများ

သောကြာနေ့ ည ၂ နာရီ မိနစ် ၃၀အချိန် သက်တော်
ပြနှစ်၊ သိကွာ တော် ဂြိုဝင်းအရတွင် အတိလူပြည်
ဒီးငွေပြီး၍ ဘဝနတ် ထံ ပျုလွန်တော်မူခဲ့လေပြီ။ ”ဟု
ရေးထိုးထားသည်ကို တွေ့ရလေ၏။

ဆရာတော် ဘဒ္ဒနကုသလပျုလွန်တော်မူခဲ့သည်
မှာ နှစ်ပေါင်း ၄၀ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း မပုပ်မသိုး၊
မပျက်မစီးဘဲ ယနေ့တိုင် လျောင်းစက်နေနိုင်သည်မှာ
ထူး ခြားချက်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

မမြင်နိုင် မမြင်အပ်သော အရာများ ရှိသလို ထူး
ခြားအံဖွှံယ်ကောင်းသော ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များသည် လော
ကကြီးတွင် အမှန်တကယ် တည်ရှိနေကြပါသည်။
ထိုထက် ပိုမြင့်သော မဟိန္ဒိစွမ်းအား၊ သိန္ဒိစွမ်းအား
ပိုင်ရှင်များလည်း လောကကြီးတွင် ရှိနေပါသည်။ ဆုံး
ထိုက်ကြုံထိုက်သော သူများသာလှုပ် ကြခွင့်ဆုံးခွင့် ရနိုင်
ကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော် ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ ခေါင်းရင်း
ဘက်၌ ဆရာတော်၏ပုံတော်တည်ရှိပြီး ပုံတော်ရှေ့ရှိ
ပန်းအိုးထဲတွင် မွေးရန်၊များ သင်းကြိုင်နေသည့် နှင်းဆီ
ပန်းများကနေရာယူထားသည်။ ဆရာတော်လျောင်းစက်
ရာဘေးတွင် ဆရာတော်၏ ရွာပန်အခမ်းအနား မှတ်
တမ်းမာတ်ပုံကြီးများအား အစီအရိုက်ထောင်ထားသည်ကို

အုပ္ပန်မှုပြု၊ ဆန်တော်မြို့သူး

တွေ့ရပါသည်။

ထိုပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်ကို ငေးမောသုံးသပ်နေမိ
စဉ်အတွင်းမှာပင် ဆရာတော်ဘဒ္ဒနကုသလ၏ မှန်ခေါင်း
အပေါ်အုပ်ထားသည့် မှန်အုပ်ဆောင်းကို လက်ရှိ
ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်နှင့် တပည့်များက ဖွင့်ပြသည်။
ဆရာတော်ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ မှန်ခေါင်းအတွင်း
ဆရာတော်၏ ရုပ်ခန္ဓာပေါ်တင်လွမ်းထားသည့် သက်န်း
များမှာ များပြားလွန်းလှပါသည်။ သက်န်းများအား ဘေး
သို့ဖယ်ပြီးမှ စာရေးသူ၏ တပည့်ဖြစ်သူ ကျောမျိုးခိုင်က
မှတ်တမ်းမာတ်ပုံများကို အမိအရ ရှိက်ယူဖြစ်တော့
သည်။

မှတ်တမ်းမာတ်ပုံများ ရှိက်ယူနေမိစဉ် ဆရာ
တော် ဦးကုသလ၏ ရုပ်ခန္ဓာအား သေချာစွာ စူးစိုက်
ကြည့်မိသည်။ ဦးခေါင်းတော်မှ ဆံပင်ပေါက်လေးများပင်
ရှည်လို့နေသည်။ မကြာခကာ ခြေသည်း လက်သည်း
ညှပ်ပေးရသော ဆံပင်များ ရိတ်ပေးရသော မပုပ်မသိုး
ရှုပ်အလောင်းတော်များနှင့်ယှဉ်ကာ ဆက်စပ်တွေးတော့
နေမိသည်။ ဦးကုသလ၏ မဟိုဒီစိစွမ်းအား၊ သို့စိစွမ်း
အားများကို အနီးကပ်သွားရောက်ဖူးမြော်ကြည်ညိုရင်း
ဆုတောင်း အဓိဋ္ဌာန်ပြုကြည့်မှ သိခွင့် အကိုးထူးခံစား
ခွင့်များ ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။ အခိုပ်မက်အရ လာနေကြ

အုပ္ပန်ဖူးမြို့၊ ဓရနောက်ပြုမြို့

သူများ၊ ပဋိန်းဆက်စွဲဆောင်၍ လာကြသူများ တစ်ခါ
တစ်ခေါက် အဓိဋ္ဌာန်ပြု ဆုတောင်းကြည့်ရုံမျှနှင့် အ
ခေါက်ခေါက်အခါခါ လာဖြစ်သွားကြသည်မှာ အကျိုး
ထူးများ ရရှိခံစားကြရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆရာတော်ဦးကုသလ ရှုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာမှ
ပြန်ထွက်လာကြစဉ် နတ်လမ်းအရောက်တွင် လက်ရှိ
ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဦးနန္ဒာဘာသက အောင်သီခွှဲ
ဝိဇ္ဇာပါလစေတီတော်မြတ်ကြီးအကြောင်းမိန့်တော်မူသည်
မှာ

အောင်သီခွှဲဝိဇ္ဇာပါစေတီတော်မှာ ဉာဏ်တော်
ဂုဏ်တောင် ၁ မိုက် မြင့်တော်မူပြီး ၁၃၆၄ ခုနှစ်၊
ကဆုန်လ ပြည့်နေ့မှစ၍ စိတ္တသုခကျောင်းတိုက် ဆရာ
တော် ဦးနန္ဒာဘာသ၏ ဉာဏ်ကို ခံယူကာ အနယ်
နယ်အရပ်ရပ်မှ စေတနာရှင် အလျှောင်များ စုပေါင်း
ကုသိလ်ဖြင့် နယုန်လပြည့် ကျော် ၂၇ ရက်နေ့တွင် ပြန်
လည်တည်ထောင်ရာ တော်သလင်းလပြည့်နေ့နှင့် ပြီးစီး
အောင်မြင်၍ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၈ ရက်
(၂၂. ၃. ၂၀၀၃)အဂါနေ့တွင် ရွှေထီးတော် အထွေတ်
တင်လျှော့ပူဇော်ခြင်းနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသောမဂ်လာအနေ
ကောတင်လျှော့ခြင်း၊ ဗုဒ္ဓပူဇော်ယပ္ပါတော်ကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်း
ဟုပင်။

အုပ်စုမြတ်များ ဆန်တော်မြတ်များ

စီတွေသူခကျောင်းသည် ရန်ကုန်-ပြည် ကားလမ်း
ဘေး ရန်ကုန်မှ ၅၅မိုင်အကွာ တိုက်ကြီးမြို့မှ ၅၂မိုင်ခန့်အ^၁
ကွာတွင် တည်ရှိပြီး စေတီပုထိုးများသာမက မပုပ်မသိုးမ
ပျက်မစီးဘဲ နှစ်ပေါင်း ၄၀ကျော်တိုင်အောင် တည်ရှိနေ^၂
သည့် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုသလ၏ ရုပ်ခန္ဓာပါ တည်ရှိ
နေပါသည်။

ထူးခြားဆန်းကြယ်၍ ဆုတောင်းပြည့်ဝလှပါ
သည်ဟု လူသိများလှသည့် အောင်မြေတစ်နေရာပင် ဖြစ်
ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခေါက် အရောက်သွားကာ ဆု
တောင်းအမိဋ္ဌာန်ပြုကြမည်ဆိုပါက မှချကောင်းကျိုး
ဝေဖြာစေကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ခါတစ်ခေါက် အရောက်လှမ်းခွင့်ကြိုနိုင်ကြ
ပါစေ။

(ကြိုဆောင်းပါးဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လမ်း
ညွှန်ပေးသည့် တိုက်ကြီး မြို့မရေး ရုံ ၄၊ အခန်း ၁ မှ
၁၁၁ ပုံ၊ ပီဒီယိုကိုဝင်းနိုင်အား ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း)

မြို့ပြုမြို့

ချိုးမြို့ရသစုမဂ္ဂဇာဇ်း။

စီတွေသူ သာသနုနယ်မြေ
သူရွှေမဂ္ဂဇာဇ်း၊ ၂၀၀၅ ဒီဇင်ဘာ။

သရဏတ်ဘဒ္ဒကုသလ သဂ္ဗဏတ်ထင်ရှာရှိချုပ် သီတေသနခဲ့သောပိုင်း၊

၁၂၁
ကျောက်များ
အသုတေသန
နည်းလမ်း
ပြန်လည်ဖော်လောင်

သေးဝက်ပါဘရတော် ဦးသူရိယ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဓားဝက်ပါဆရာတော်ကြိုး
ရပ်အလောင်းလျောင်းစက်ရာ အောင်မြေ

အင်းစိန်ပန်းခြုံမှတ်တိုင်မှ အရှေ့အရပ်သို့ ဦး
 တည် ပြီးဆွဲနေသည့် လိုင်းကားပေါင်းစုံကို စာရေးသူ
 မကြာခဏ စီးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အဓိကမှာ ဆယ်မိုင်ကုန်း
 တွင် နေထိုင်သည့် အဘဆရာကြိုး ဦးခွန်မြှင့်းထံ ဂုဏ်ရ
 ပညာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သိလိုသမျှ မေးမြန်းရင်း
 သိကျွမ်းနားလည် မှုရှိစေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ မင်း
 မွှေကုန်းတော်ပေါ်တွင် အဓိဋ္ဌာန်ပုံတိုးစိပ်ရန်အတွက်
 သော်လည်းကောင်း တစ်ကြောင်းမဟုတ်တစ်ကြောင်း
 ဖြင့် မကြာခဏဆိုသလို သွားဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။
 ထိုသို့သွားရင်း “ကျောင်း ပါတယ် ဆေးဝက်ပါ ပါတယ်”
 ဟု အသိပေးလေ့ ရှိသည့် စပယ်ယာ၏ အောင်သံ၊ သတိ
 ပေးသံကို အစဉ်အမြှော်းသိနေခဲ့ရသည်သာ။ သို့သော်
 စာရေးသူ စိတ်မဝင်စားဖြစ်မိပါ။ စာရေးသူမှာ သမိုင်း
 ဝင်စေတိတော်များအကြောင်းနှင့် ဂုဏ်ရပညာရပ်ဆိုင်ရာ
 ဆောင်းပါးများကိုသာ ရေးကွဲကြရှာ၍ ရေးနေသူပင် ဖြစ်

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်၏ပိုများ

ပါသည်။ ဂမ္မာရဆောင်းပါးများ ရေးသားနေရာက မပုပ်မ
သိုး အထင်အရှား ကျွန်ုရစ်နေသည့် ရုပ်အလောင်းတော်
များ အကြောင်းကိုပါ စဉ်ဆက်မပြတ် ရေးသားလာမိ
သည့် စာရေးသူကို ကဗျာဆရာမြို့လွင်က

“ ခင်များ သွား.. သွားနေတဲ့ လမ်းမှာ မဟာ
ဆေးဝက်ပါဆရာတော်ရဲ့ မပုပ်မသိုးရုပ်အလောင်း
ရှိတယ်လော့ ” ဟု သတိပေးလာသဖြင့် တစ်ခုသော
တန်ဗြို့နေ့တွင် မဟာဆေးဝက်ပါဆရာတော်၏ မပုပ်
မသိုးရုပ်အလောင်း လောင်းစက်ရာ မဟာဆေးဝက်ပါ
ကော်းတိုက်ဝင်းအတွင်းသို့ ရောက်သွားဖြစ်ခဲ့ပါ
သည်။

ဤနေရာတွင် သိထားသင့်ကြသည့်အချက်ကို
တင်ပြလိုပါသည်။ စာရေးသူသည် မပုပ်မသိုးရုပ်အ
လောင်းတော်များနှင့် ပတ်သက်၍ တော်တော်များများ
ရေးသားတင်ပြပြီးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ မပုပ်မသိုးရုပ်အလောင်း
တော်များကို ဖူးတွေ့ကြရသူတို့က ထိုရုပ်အလောင်း
သည် ရဟန္တာဖြစ်လေသလားဟု အထူးစိတ်ဝင်တစား
ရှိတတ်ကြပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သက်တော်ထင်ရှား ရှိ
စဉ်အခါက အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိပြည့်ကောသလမင်း
၏ နှစ်းရင်ပြင်တွင် ဘုရင်မင်းမြတ်နှင့် စကားပြောဆိုနေ

အုပ္ပလ္လင်နှင့်အနတ္ထဘာမြတ်များ

စဉ် တိတ္ထီလေးယောက်တို့သည် မိမိတို့အသုံးအဆောင် ကိုယ်ဖိဖိုင် နန်းတော်ရှုံးမှ ဖြတ်သန်းသွားကြသည်။ ကောသလမင်းက

“ အရှင်မြတ်ဘုရား၊ ယခု ကြွေသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်များဖြစ်ကြပါတယ် ” ဟု လျှောက် ထားသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက

“ အရှင်မင်းမြတ်၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလကို ထိပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အတူတက္ကနေထိုင်ပြီးမှ သိနိုင်တယ်။ ထိပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ပြောဆိုနှီးနှောပြီးသောအခါမှ ထိပုဂ္ဂိုလ်၏ သီလစင်ကြယ်မှုကို သိနိုင်တယ်။ ထိပုဂ္ဂိုလ် အား ပြဿနာများ မေးမြန်းဆွေးနွေး နှီးနှောကြည့်ပါမှ ထိပုဂ္ဂိုလ်၏ ပညာကို ခန့်မှန်းနိုင်တယ်။

ထိုသို့ ဆိုပါသော်လည်း နှုလုံးသွင်းမှု မရှိဘဲ၊ အ ခြေခံပညာ ပဟုသုတမရှိဘဲ ခေတ္တခဏမျှ အတူတက္က နေ ထိုင်နှီးနှောပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် မသိနိုင်သေး ပါဘူး။ ကြာမြင့်စွာ အတူတက္ကနေထိုင်ပြီးတော့ စုံစမ်းသူက အမြဲမပြတ် တရပ်စပ် နှုလုံးသွင်းမှုရှိလျက် ပညာ ပဟုသုတနှင့် ပြည့်စုံသုဖြစ်မှုသာလျှင် သိနိုင်တယ် မင်းကြီး” ဟု ဖြေဆိုတော်မူလေသည်။

ဤအဖြေကို ကြားနာလိုက်ရသည့် ကောသလ မင်းကြီးက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့်

အုပ္ပန်မြန်မား ဆရာတော်မြန်မား

“မှန်ပါတယ် အရှင်ဘုရား။ စောစောက ဖြတ်သန်းသွားကြသူများဟာ တပည့်တော် စေလွှတ်ထားသည့် သူလို့၏ ဒလန်များသာ ဖြစ်ကြပါတယ် ဘုရား”ဟု ပြန်လည်လျောက်ထားလေသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ညီး၏ သီလဉာဏ်ပညာကို စုစုမဲ့
ရန်အတွက် ဤမျှ ခက်ခဲနေပါလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ညီးတွင်
အာသဝါတရားများ ကုန်ခမ်း၍ ကိုလေသာမြှုအည်
အကြေးများ ကင်းစင်လျက် အရဟတ္ထမင်ပညာနှင့် ပြည့်
စုံသည်ဆိုခြင်းကို စုစုမဲ့ရန်မှာ အပြန်တစ်ရာ ခက်ခဲပေါ်
လိမ့်မည်။ ရဟန္တာဟုတ် မဟုတ် စုစုမဲ့ရန် နည်းအကျယ်
ကိုမူ ဥပရိပဏ္ဍာသ ဆုံးသောဓနသုတ် ပါ၌အငွကထာ၊
ဝိသုဒ္ဓမင် အငွကထာတို့တွင် ဖော်ပြထားပါသော်လည်း
ဉာဏ်ပညာ စွမ်းရည်အဆင့်မိသူများမှသာ အဖြေမှန်ကို
ဖော်ထုတ်နိုင် ကြပေမည်ဟူသည့် အချက်ပင် ဖြစ်ပါ
သည်။

မဟာဆေးဝက်ပါဆရာတော်ဘရားကြီး ဦးသူရိ
 ယ၏ ရုပ်အလောင်းတော်မှာလည်း ယနေ့တိုင် မပုပ်မ
 သိုး ဘဲ အထင်အရှား ရှိနေပါသေးသည်။ ကျောင်းဝင်း
 တစ်ခုလုံးတွင် ဆင်းတုတော်များ၊ စေတီတော်များ အ
 များအပြေား တည်ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျောင်း
 ဝင်း၏အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ်တွင် နှစ်ထပ်

အုပ်စုများ ဆန်တော်ကြီးများ

တိုက်ကျောင်းတစ်ခု ရှိသည်။ ထိုကျောင်း၏ အပေါ်ထပ်
တွင် မဟာဆေးဝက်ပါ ဆရာတော်ကြီးဦးသူရိယ၏ မ
ပုပ်မသိုးရပ်အလောင်းတော်ကို မှန်ခေါင်းဖြင့် ထည့်
သွင်းထားကာ ခေါင်းတလား၏ ပတ်ပတ်လည်တွင်
ရောင်စုပန်းများ ချိတ်ဆွဲထားသည်။ ရုပ်အလောင်းတော်
၏ခေါင်းရင်းဘက်တွင်ထောင် ထားသည့် ဦးသူရိယ၏
ပုံတူပန်းချိုးကားကြီးကလည်း အသက်ဝင်လွန်းလှသည်
ကို တွေ့ရသည်။

ဆရာတော်ကြီး ဦးသူရိယမှာ ကွမ်းခြေကုန်းမြို့၊
နယ်၊ တောကျောင်းရွာနေ့ ခမည်းတော် မောင်ဘစိန်နှင့်
မယ်တော် မမယ်ဝတ္ထ်က မြန်မာနှစ် ၁၂၇၃ ခုနှစ်၊ တော်
သလင်းလပြည့်ကျော် ၈ ရက်၊ သောကြာနေ့၊ နံနက် ၉
နာရီအချိန်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ မောင်သို့က်ထွန်းဟု အ
မည်ပေးထားခဲ့သည်။ မယ်တော်မမယ်ဝ ကိုယ်ဝန်အရင့်
အမှုရှိစဉ်က ဆင်ဖြူ၍တော်နှင့် လမင်းကြီးကို အိပ်မက်
မက်သည်ဟု ဆိုသည်။ မောင်သို့က်ထွန်း ငါးနှစ်သား
အရွယ်တွင် တောကျောင်းရွာရှိ သက်န်းငူးကျောင်းဆရာ
တော် ဦးစန္ဒီမာထံတွင် ပညာသင်ကြားစေခဲ့သည်။
၁၂၆၅ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလတွင် ၁၂၅ နှစ်အရွယ်ရှိ မောင်
သို့က်ထွန်းကို ရှင်သူရိယ ဘွဲ့ဖြင့် သာသနာ့ဘောင်သို့
သွတ်သွင်းခဲ့သည်။ ၁၂၆၆ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၄

အုပ္ပန်မူမြို့၊ ဆရာတော်ပြိုမြို့

ရက်၊ တန်ဂုံးနှေးတွင် ရှင်သူရိယကို ရဟန်းဘောင်သို့
သိက္ခာထပ်ပြီး ဦးစန္ဒိမာထံတွင် ပညာဆက်လက်သင်
ကြား စေခဲ့သည်။

ထိုနောက်တွင် ဦးသူရိယသည် တရားအားထုတ်
ရန် လက်ပံတန်း၌ တည်ရှိသည့် ပေါက်ကုန်းကျောင်း
တိုက်သို့ ကြေတော်မူခဲ့သည်။ လက်ပံတန်း၊ ပေါက်ကုန်း
ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ၁၂ ဝါအရတွင်
ဝက်ပါကြီး တည်ရန်အတွက် သုံးကြိမ်မြောက် အိပ်မက်
မက်တော်မူသည်။ ထူးခြားသည်မှာ လက်ပံတန်းမြို့၊
ပေါက်ကုန်းကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ၇ ဝါ
မြောက်ပြီးသည့် နေ့တစ်နေ့တွင် ဆေးဝက်ပါဆို သည့်
အသံကို အကြိမ်ပေါင်း ၅၀ကျော်ခန့် ကြားနေရသည်ဟု
ဆိုသည်။ ဝိဇ္ဇာလား၊ ဇော်ဂျိလား သဲသဲကွဲကွဲ မသိနိုင်ဘူး
ဖြစ်နေခဲ့ရသည်။ မျက်စိတဲ့တွင် ထင်ထင်ရှားရှား မြင်
မိရလိုက်သလိုလို၊ အိပ်မက်ထဲမှာလိုလို ဖြစ်နေခဲ့ရသည်။
ထိုသို့ လာလာပြောနေရသည့်အထဲတွင် သတိပြုနာန်
တရားကို နှုလုံးသွင်းပါ။ ဆေးဝက်ပါ တည်ဆောက်ပါ။
သတ္တဝါများကို ဆင်းခဲတွင်းမှ ကယ်တင်ပါဆိုသည့် အသံ
များက အကြိမ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်ခန့် ပဲတင်ထပ်အောင်
ကြားနေခဲ့ရသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်နောက်ပိုင်းတွင် သမထတာ

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်၏ပြုများ

ရား အားထုတ်သည်။ ဂုဏ်တော်များများကာ မေတ္တာပို သည်။ ပုတီးစိုင်ကာ ပရိတ်တော်များကို အထူးတလည် ရွှေတ်ဆီပျားများ နေခဲ့တော့သည်။ ဆရာတော်ကြီး ဦးသူရိယသည် သာသနာပြု လုပ်ငန်းများပြုလုပ်ရင်း တရားရေ အေးတိုက်ကျွေးသမူ ပြုလာခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းကျောင်းမြို့ သိတင်းသုံးရင်း ရွှေတိဂုံဘုရားပေါ်တွင် တရားရေအေးတိုက်ကျွေးရင်း ၁၃၂၁ ခုနှစ်အရောက်တွင် ဆရာ တော်ဦးသူရိယသည် အင်းစိန်မြို့တွင် ဆေးဝက်ပါကြီးကို စတင်တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ထိုကဲ့သို့ တည်ဆောက်ပြီးနောက် ဆေးဝက်ပါဆရာတော်ကြီး ဦးသူရိယသည် သက်တော် ၅၅၅၄၌ ဝါတော် ၃၇ဝအရောက်တွင် ပုံလွှန်တော်မူ့ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ဆရာတော်ကြီး ပုံလွှန်တော်မမူ့မီက ကျွေးဇူးရှိသူ အတော်များများက ဂုဏ်သတင်း ဖြန့်လွှုံးပေးခဲ့ရာ ကျွေးဇူးတော်ရှင် မဟာဆေးဝက်ပါဆရာတော်ကြီးဦးသူရိယအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်း ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့သည်။ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းသတ္တဝါကယ ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတိုကို ပြုလုပ်ရင်း ဆရာတော်ကြီးသည် သူ၏ မဟိဒ္ဓစွမ်းပကား၊ သိဒ္ဓစွမ်းပကားများကို ထုတ်ဖော်ပြုသော်သည်။ ထိုစဉ်က သာသနာပြုလုပ်ငန်းများအတွက် အလျှော့သည့် တရား

အုပ္ပန်တိမ္ထာ ဆရာတော်ကြီးများ

ပွဲများ၌ အလျောင်များ ဆရာတော်ကြီး ပြုလုပ်လိုသည့်
သာသနာဖြူ လုပ်ငန်းများအတွက် ပြည့်ဝလုံလောက်
သည်ထက်ပင် ကျော်လွန်လောက်အောင်ရရှိခဲ့သည် ဟု
သိရပါသည်။

ကျေးဇူးရှင် မဟာဓာသေးဝက်ပါဆရာတော်ကြီး၏
မပုပ်မသိုး တည်ရှိနေသည့် ရုပ်ခန္ဓာအား ဦးချကန်တော့
မိပြီးသည့်နှင့် ရုပ်ခန္ဓာတော်တည်ရှိရာ အခန်းတွင်းသို့
လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုနေမိသည်။ တောင်ဘက်ရှိ ပြတင်း
ပေါက်မှ လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်မိရာ ရုပ်ခန္ဓာတည်ရှိရာ
ကျောင်း၏ အရှုံးတောင်အရပ်တွင် မားမားမတ်မတ်
တည်ရှိနေသည့် ဝက်ပါကြီးနှင့် အာလိန်ငါးဆင့်ဟု လူသိ
များသော ဘုံဆင့် ပြာသာ၏ကြီးကို လှမ်းမြင်လိုက်ရသည်။
စာရေးသူလည်း ဆရာတော်ကြီး ရုပ်ခန္ဓာတည်ရှိရာ
ကျောင်းအပေါ်ထပ်မှုဆင်းကာ ဝက်ပါကြီးတည်ရှိရာသို့
လျောက်သွားမိခဲ့သည်။ ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ပြုလုပ်
ထားသည့် ဝက်ပါကြီး၏ အလယ်ပဟိုတွင် တည်ရှိသော
ကျောင်းတော်ကြီးအတွင်း၌ ကြည်ညီသွှေ့ပွားစရာ
ကောင်းလှသည့် မဟာဓာသော်ရှင် မြေဘူရားကြီး သိတင်း
သုံးတော်မူနေလျက် ရှိပါသည်။ မဟာဓာသော်ရှင် မြေဘူ
ရားကြီး၏ ကျောင်းတော်မူအတွက် အနောက်ဘက်
တည်တည်တွင် တည်ရှိသည့် ကျောင်းအပေါ်

ယဟာအောင်ပါဘောင်းမြှေဆွဲ၏
မြှေဆွဲရတန်၏ကြိုး

ပုဂ္ဂနိုင်ရေးဝန်ကြီးခွဲ မှတ်တမ်းနှင့် သတ်မှတ်ချက် ၁၂၅၀၃

ထပ်၍ကား ရွှေးမင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသော ရွှေးဟောင်းဆင်းတူတော်တစ်ဆူ သီတင်းသုံးလျက် ရှိနေသည်ကို ဖူးတွေ့ရပါသည်။

အခိုန်ရနေသေးသဖြင့်မဟာဆေးဝက်ပါကျောင်း ဝင်းအတွင်း လက်ယာရစ်လှည့်ပတ်ကာ ကြည့်ညိုသဒ္ဓိ ပွားမိခဲ့ရာ ကျောင်းဝင်း၏ အရှေ့မြောက်အရပ်၌ အောင် မြေကို တွေ့ရသဖြင့် ဝင်ရောက်နှင်းဖြစ်မိခဲ့သည်။ ထို အောင်မြေအနီးအပါးတွင် စောဘွားကြီးကုန်း ဘိုးတော် ဓာတ်နှင့် တည်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆက်လက်ပတ် ကြည့်မိရာ ဝိဇ္ဇာလော်ရှုရှုပ်တူများနှင့် အခြားစိတ်ဝင်စား ဖွယ်ကောင်းသည့် ရုပ်တူများကိုပါ တွေ့ရပါသည်။ ကျောင်းဝင်းတစ်ပတ်လုံးလိုလိုပင် စေတီများ၊ ဆင်းတူ တော်များ ပြည့်နှုက်နေသည့်အလားပင်။ ဝက်ပါကြီးကို ပြုလုပ်ထားသည်မှာလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ ဝက်ပါကြီးအတွင်း လည်နေကြသူများသည် သံသရာလည်နေကြသူများဖြစ်ပြီး အလယ်ပတ္တိတွင် တည်ရှိသည့် မဟာဆံတော်ရှင် မြေဘူရားကြီး ရှေ့တော် မောက် ဖူးတွေ့ရသူတို့မှာ သံသရာလွှတ်လမ်း မြင်တွေ့ကြရသူများဟုပင် တင်စားပြောဆိုနိုင်ပါသည်။ ဆံတော် ရှင်မြေဘူရားကျောင်းတော်ကြီးအတွင်းအေးချမ်းပြီးသက် ၍၍ နေသဖြင့်အမိဋ္ဌာန် ဝင်လိုသူများအဖို့ အကောင်းဆုံး

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

အောင်မြေမှန်ရာ အောင်ဌာနတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါတော့
သည်။

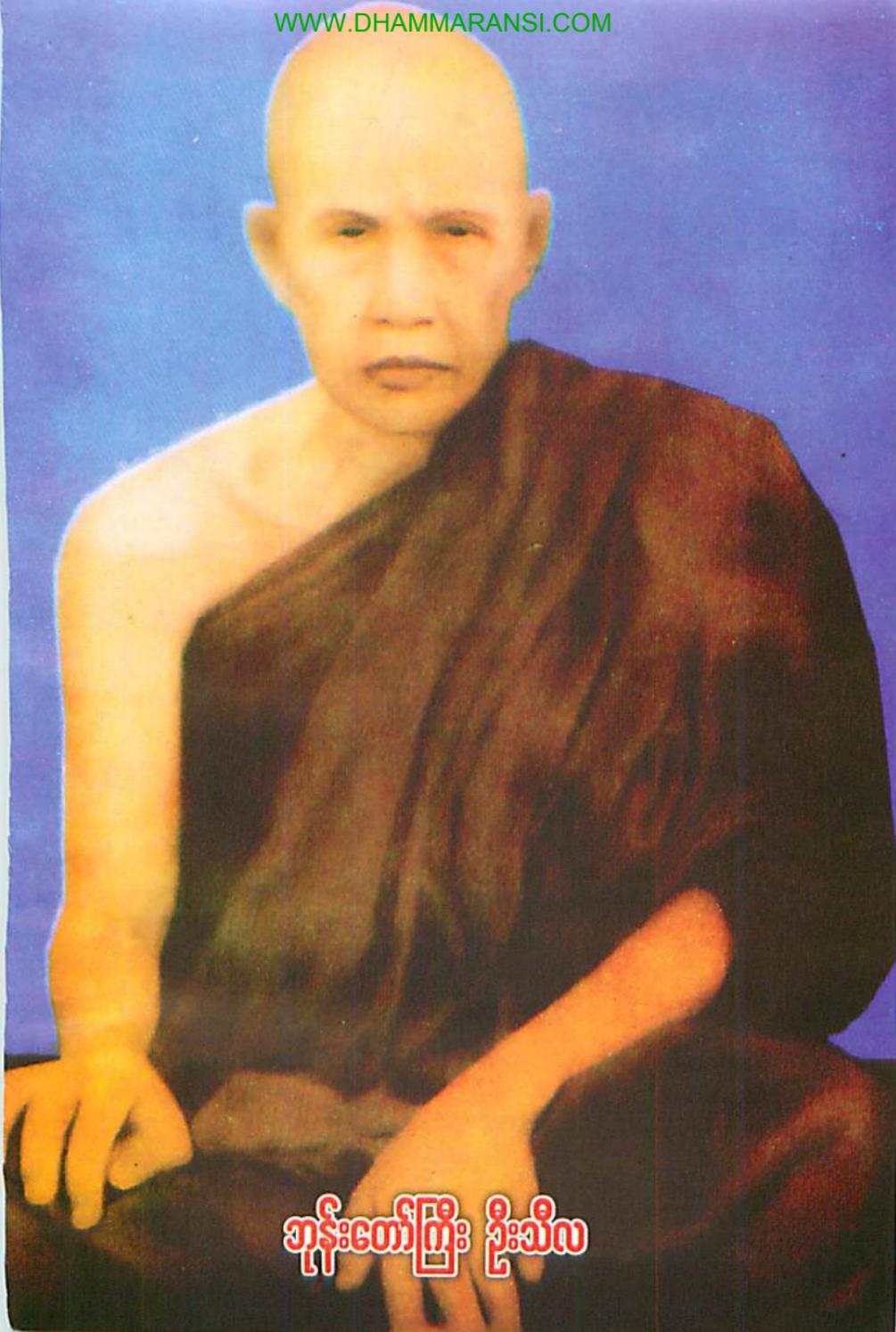
မဟာဓာတေသာများ အောင်ဌာနတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်
ကျေးဇူးရှင်မဟာဓာတေသာများ အောင်ဌာနတစ်ခုပါ ဆရာတော်ကြီး ဦးသူရှိယ
ပံ့လွန်တော်မူးမှုမှု ဝိဇ္ဇာများ အသံပေး၊ အသိပေး လျှော်ဆော်
မူးများ၊ အရ စီမံဆောင်ရွက်ထားခဲ့သည့် အောင်မြေတစ်ခု
ပင် ဖြစ်သဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ဝင်လိုသူများ တစ်ခါတစ်ခါက်
အရောက်သွားသင့်သည့် အောင်မြေတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။
အကျိုးထူးများ ခံစားရသူတစ်ဦးက ပြောပြုသည်မှာ
တန်ဂုံးနှင့် နာရီတိတိတွင် ဆံတော်ရှင်မြေဘာရား
ရှေ့၊ အရောက်သွားကာ ဂုဏ်တော် ဥ ပတ်တိတိ ရ^၁
အောင် စိပ်ပြီး အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်တွင်ရှိသည့်
အောင်မြေကိုနှင့်ကာ လိုရာဆုကို တောင်းကြည့်ပါက
မူချေအကျိုးထူးများ ခံစားရနိုင်ကြပါသည်ဟုပင်။ . . .

မူချေအကျိုးထူးများ ခံစားရနိုင်ကြပါသည်ဟုပင်။ . . .

မူချေအကျိုးထူးများ ခံစားရနိုင်ကြပါသည်ဟုပင်။ . . .

သူရွှေမဂ္ဂဇင်း။

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ။

ဘုရားတော်ကြီး ဦးသိယ

၆ ၂၁၈ ၈၁၈ များ ၃ ည် ၅၅ ၇၁

ရဟန္တာဦးသီလမာတ်တော်စေတီ

လွန်ခဲ့သည့် လအတွင်းက လွှန်ပြည်တော်ပြန်
ဘုရားသို့ သွားရောက်ဖူးမြော်ရန် သူငယ်ချင်းတစ်ဦးဖြစ်
သူ ဦးဇော်သောင်းက မရမက ခေါ်နေသဖြင့် ရုံးအား
ရက် တစ်ရက်ဖြစ်သည့် စနေနေ့တွင် လွှန်ပြည်
တော်ပြန်ဘုရားသို့ သွားရောက်ဖြစ်ခဲ့ရပြန်ပါသည်။

ဦးဇော်သောင်းမှာ တောင်ဥက္ကလာပတွင် နေ
ထိုင်သူဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ်းနားလမ်းနှင့် ၃၂ လမ်း
ထောင့်ရှိ မြောက်ထပ်ရုံး ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့တွင် တာ
ဝန်ထမ်းဆောင်နေသူ သူငယ်ချင်းဖြစ်သည်။ ဦးဇော်
သောင်းခေါ်သဖြင့် လိုက်ပါလာရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။
လွှန်ပြည်တော်ပြန်ဘုရားသို့ သတ္တမအကြိမ်မြောက်
သွားရောက်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်နေသဖြင့် လမ်းခန်းသည် စာရေး
သူအတွက် ဆန်းသစ်နေ့မှူး ရှိမနေတော့ပါ။

လွှန် ပြည်တော်ပြန်ဘုရားမှာ တန်ခိုးတော်ကြီး
မား ဆုတောင်းပြည့်ဝလွန်းလှသဖြင့် လူသိများကာ ထင်

အုပ်စုမြတ်မြတ် ဆန်တော်ကြံးများ

ရှားကျော်ကြားလှသည့် တန်ခိုးကြီးများ မြတ်ဘုရားများထဲ
တွင် တစ်ဆူအပါအဝင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်တော်ပြန်ဘုရားကို အမရပူရမြို့မှ ၁၂၁၄
ခုနှစ်တွင် မြို့သူကြီး ဦးရွှေပွင့် ပင့်ဆောင်လာခဲ့ရာက
လွှာန်မြို့သို့ ကြေရောက်တော်မူလာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။
၁၂၁၇ ခုနှစ်တွင် ပြတိသွေစစ်ပိုလ် ဆာဂျာန်ဆပ်က ရွှေချိန်
သဘော ဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘုံဘေး(ယခု-မွန်ဘိုင်း) မြို့သို့
ယူဆောင်သွားကာ အမြောက်လက်နက်များနှင့် ကြေး
ပိုက်ဆံများ ပြုလုပ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ဖူးသည်။ ၁၂၉၄ ခုနှစ်
တွင် ယခုလက်ရှိ ဘုရားဂန္ဓကုဋိတိုက်တော်ကို စတင်
ဆောက်လုပ်ပြီး ၁၂၉၄ ခုနှစ်မှစ၍ သီတင်းသုံးတော်မူ
လျက် ရှိနေခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ယခုအခေါက် သွားဖြစ်ရသည်မှာ ယခင်အ
ခေါက်များထက် ပို၍ ဓဟုသုတကြေယ်ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။
ဦးဇော်သောင်းတို့ ကိုယ်ပိုင်ဟိုင်းလတ်ကားဖြင့်
သွားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်သလို ဦးဇော်သောင်းမိသားစုကလည်း
လွှာန်ပြည် တော်ပြန်ဘုရားနှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင်
တည်ရှိသည့် ရဟန္တာဦးသီလဓာတ်တော်စေတီဆီသို့
သွားရောက်ဖူးမြော်လို့သည့် ဆန္ဒက ပြင်းပြစွာ
ရှိနေကြသည့်အတွက် ရဟန္တာဦးသီလဓာတ်တော်စေတီ
တည်ရာသို့ ဦးတည် သွားဖြစ်ခဲ့ကြပါသည်။

တရေးသူ လွှန်သို့ မကြာမကြာရောက်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဦးသီလဓာတ်တော်စေတီကိုမှ တစ်ခါတစ်ခေါက်မျှ မရောက်ဖြစ်ခဲ့ရပါ။ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းမကြီးနှင့် တစ်ဘလုံခန့် ကွာဝေးသည့် လမ်းမတော်ထောင်ရပ်ကွက် ဦးသီလကွက်သစ်တွင် စေတီတော်တည်ရှိပါသည်။

ရဟန္တာဦးသီလစေတီ(ရဟန္တာဦးသီလဓာတ်တော်စေတီ)မှာ ဆရာတော်ဦးသီလ၏ တေဇာဓာတ်လောင်ကွမ်းရာ ဓာတ်တော်ချိုင့်အနီးတွင် တည်ရှိပါသည်။ ဆရာတော်ဦးသီလ၏ အရိုးဓာတ်တော်များကို ဌာပနာထားခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အချို့က အရိုးအိုးစေတီဟု ခေါ်ကြသည်။

သို့သော် ရဟန္တာဦးသီလ ဓာတ်တော်စေတီသည် ဘုရားရှင်၏ ဓာတုစေတီတော်၊ ပရිဘောဂစေတီတော်၊ ဉာဏ်သီသီစေတီတော်၊ ဓမ္မစေတီတော် ဟူ၍ စေတီလေးမျိုးစလုံးနှင့် ပတ်သက်သည်တို့ကို ဌာပနာ၍ တည်ထားခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့ပူဇော်ထိုက်သည့် စေတီတော် ဖြစ်ပါသည်။

ရဟန္တာဦးသီလသည် ၁၂၆၉ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကော် ၃ ရက်နေ့ နံနက်၂၂ နာရီတွင် လွှန်သဘောဆိပ်သို့ ရောက်လာခဲ့သည်။ ဓနဖြူမှ ကြွလာခဲ့ရခြင်းဖြစ်ရာ သွားလာနေကျ ကွဲန်းပတ်သဘောမှာ

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြိုး

စက်ခါးယွင်းနေသဖြင့် ဉာဏ် ၈ နာရီတွင်မှ နိဗ္ဗာန်မည်သော သဘောဖြင့် လွှန်သို့ ဆန်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လွှန်မြို့၊ သူသေနတောရကျောင်း(ယခု-ဇရာ ဝတီမြစ် တိုက်စားခဲ့ရာ) သို့ရောက်လျှင် နေ့ချင်းပင် သိမ်သမုတ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ထိနေ့ တစ်နေ့လုံး အပူ ဖော်ခံကာ ဉာဏ်တွင် ဆေးဝါးများကို ပစ်ပယ်တော် မူပြီး ကဆုန်လပြည့်ကျော် င့် ရက်၊ တန်လှာနေ့ နံနက် ဂုနာရီတွင် သတိသမ္မတ် ပြည့်ဝစ္စာဖြင့် တစ်ချက်မျှ သ တိမလစ်ဘဲ ခန္ဓာဝန်ကို အပြီးတိုင် စွန်တော်မူခဲ့တော့ သည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ပုံလွှန်တော်မမူမီတွင် လွှန်မြို့၊ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင့်၌ သိမ့်သိမ့်တုန်မျှ တော် လည်း ပုံတင်ဟန်းကာ ငလျင်လှုပ်ခဲ့လေသည်။ မဟာ ပထဝီမြေကြီး၏ ကောင်းချိုးပေး သာဓာခေါ်သံကြီးကို လည်း ထင်ရှားစွာ ကြားခဲ့ကြရသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တစ် ခွင့် သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့သည်လည်း အသက်ဝင်ဘီသကဲ့ သို့ ပျော်ရွှင်မြို့ဗုံးကာ သီးပွင့်ချိန် မဟုတ်ကြသော လည်း သီးကြာ ပွင့်ကြကာ အလုအယက် အပြိုင်အဆိုင် ပူဇော်သမူ ပြုခဲ့ကြသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏ အလောင်းတော်ကို တပို့တွဲလတွင်မှ မီးသြို့ဟ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြကာ စံ

ကျောင်းတော်ဆောက်၍ အပူဇော်ခံထားခဲ့သည်။ ဖောင်းတိုင်မီး၊ ဆီမီးတိုဖြင့် နေ့မီး ဉာမီး ဆက်အောင် ပတ် ဝန်းကျင်က ပူဇော်ကြရာ ရုပ်အလောင်းတော်လေး ဘက်ရှိ မီးညွှန်မီးလျှော့တို့သည် ရုပ်အလောင်းတော် ဘက်သို့သာ ဦးတည်ညွတ်၍ ငဲ့စောင်းပြီမှုသက်စွာ တစ်ပြိုင်နက်တည်း တည်နေကြသည်ကို မကြာခဏ သတိပြုမိခဲ့ကြရသည်။

အလောင်းတော်ကို နဝရတ်ကိုးပါးဖြင့် စီခြုံထားသည့် မှန်ခေါင်းတော်ဖြင့်ထား၍ အဖူးမြော်ခံခဲ့ရာ မှန်ခေါင်းကို ကြေးခေါင်းဖြင့်ထည့်ပြီး သံတိုင်၊ သံတံခါးများအတွင်း တည်ရှိသည့် ညောင်စောင်းတော် သလွန်ထက်တွင် တင့်တယ်စွာ ထားခဲ့ကြသည်။ ထိုကြေးခေါင်း၌ တစ်ခါတစ်ရုံ ဘုန်းတော်ကြီး သပိတ်ပိုက်၍ ကြွေနေပုံးနောက်မှ နတ်ပြဟ္မာလို ပုဂ္ဂိုလ်များ ထိုးတော်မီး၍ လိုက်ပါလာသည့်ပုံတို့ အရိပ်ပမာ ထင်ဟပ်နေပုံကို မြင်ရလိုက်ကြရသည်ပင် ရှိခဲ့ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ၏ တေဇော်လောင်ကွမ်းရာ နေရာတွင် ဓာတ်တော်များ ကျခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ၏ အရိုးဓာတ်တော်တိုကို အမှုနှုန်းပြု၍ သစ်စေးဖြင့်နယ်ကာ တင်ပျော်ခွေရှုပွားတော်တစ်ဆူကို အရိုးဓာတ်ထည့်သိမ်းသော မီးခံသေတွာကြီးတွင် ထည့်

အုပ္ပန်ရှိနှင့်
သမဂတ်ပြီးများ

သွင်းကာ အဆိုပါသေတ္တာကိုပါ ဌာပနာလျက် သာသန၏
၅၀၀၀ ပတ်လုံး တည်စိမ့်သောငှာ ဘုရားဓာတ်တော်
တစ်ထောင်ကျော်တို့နှင့်အတူ ဖိနပ်တော်အတောင် ၁၈
တောင်ရှိပြီး အမြင့်အတောင် ၃၀ ရှိသည့် ရှစ်မြောင့်
ထောင့်ချိုးစေတီတော်တစ်ဆူကိုတည်ထားခဲ့ကြပါသည်။
ပြည်တော်ပြန် ဘုရားတည်ရာ၏ အရွှေ့ဘက် သုံးဖာလုံ
ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလဓာတ်တော်ဖြင့် ရွှေ့ဘို့
နယ်၊ သမားရှိုးရွာနှင့် ရွှေပန်းကုန်းရွာအကြားရှိ တော်
ရကျောင်းတွင် စေတီတစ်ဆူ တည်ထားခဲ့ပြန်သေး
သည်။ ဘုန်းတော်ကြီး၏ အရှိုးဓာတ်တော်များကို
မဏ္ဍာလေးသို့ ပင့်ဆောင်သွားပြီး သစ်စေးဖြင့်နယ်ကာ
ညာက်တော် ၁၂ လက်မစီရှိ တင်ပျဉ်ခွေနှစ်ဆူကို ဘု
ရားဓာတ်တော် တစ်ထောင်ကျော်နှင့်အတူ ကြေး
သေတ္တာဖြင့် ထည့်သွင်းဌာပနာကာ ညာက်တော်အမြင့်
၁၂ တောင်ရှိသည့် စေတီ တော်တစ်ဆူကိုလည်း တည်
ထားခဲ့ကြပြန်ပါသည်။

ပွဲနှိပ်တဲ့ ပရီဘာဂေါ

ဟို အာဂါရိကာနဲ့

စေတီယ ဌာနီပေါ့။

(ဝန်ညွှေးမဟာဝါ အနွှကထား၊ မဟာဝဂ္ဂကဏ္ဍ)

ဟိ-သင့်စွာ ပုဂ္ဂိုလ် ပရီဘောဂါ- ရဟန်းသံယာ
တော်တို့၏ အသုံးအဆောင်သည်၊ အာဂါရိကာန်-အိမ်
ရာတည်ထောင် လူဘောင်ဘဝဖြင့် နေထိုင်သူ၏၊ စေတိ
ယ ဌာနိယော- စေတိတည်ထား ကိုးကွယ်ခြင်းတဲ့ ထိုက်
ပေ၏။ ဟူ၍ မြတ်ပုဒ္ဓ ဒေသနာတော်၌ လာရှိပါသည်။

အရိုးဓာတ်တော် ရောင်တော်ကွန်မြှုံးခဲ့သည့် ဦး
သီလစေတိတော်သည် သာ၍ပင် ကိုးကွယ်ထိုက်လှ
သည့် စေတိတော်တစ်ဆူပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ ဓာတ်တော်များ ကျရာ
နေရာသို့ သူထက်ငါဦး အရောက်လာခဲ့ကြကာ မြေကြီး
များကိုပါ တူးဆွကာ ယူငင်သွားခဲ့ကြသဖြင့် ထိုဓာတ်
တော် ကျရာနေရာတွင် အလျား ၁၅ တောင်၊ အနံ ၁၀
တောင် ခန့်ခွဲသည့် ချိုင့်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သွားခဲ့ရလေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ အရိုးပြာများသည် ဓာတ်
တော်ကျသည်သာမက ပြာမှုနှုန်းပြာများလေးကအစ ဓာတ်
တော်ကွန်မြှုံးခြင်း၊ ရောင်တော်လွှတ်ခြင်း၊ ဓာတ်တော်များ
များရောမွေးပုလင်းထဲ၌ ထက်အောင်စုန်ဆန် မြှုံးကြွေခြင်း
များ ရှိခဲ့သည်။

ထိုသတင်းကြောင့်လည်း ရဟန်းသီလဓာတ်
တော်ကျရာနေရာတွင် ဓာတ်တော်ချိုင့်ကြီးတစ်ခုအဖြစ်

အုပ်စုမှတ်ချက် ဆန်တော်ပြီးများ

အမှတ်တရ ထင်ကျွန်ရစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဓာတ်တော်ခိုင်နေရာကို ထာဝစဉ် အမှတ်တရ ဖြစ်စေရန် ငြင်းနေရာ အလယ်တည့်တည့်တွင် မတ်ရပ်ပုံ တော်တစ်ပုံတည်ထားရန် ဆန္ဒပြင်းပြုခဲ့ကြသည့်အတိုင်း ဘုန်းတော်ကြီး ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင် တော်မူးမည့် အရိပ် လက္ခဏာတော်ကို ဖော်ကျွေးပြုခဲ့သည့်အလား လွှန်မြို့ သို့ရောက်အောင် စီးနင်းတော်မူးခဲ့သည့် နိဗ္ဗာန်သဘောပုံ တော်ကို နောက်ဆုံးခရီးသွားခြင်း အမှတ်တရအဖြစ် ဓာတ်တော် ခိုင့်ကိုင့်ကာ ပုံဖော်ဆောက်လုပ် တည်ထား ခဲ့သည်။ ထိုသဘောပေါ် တွင် ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ၏ မတ်ရပ်ပုံရှုပ်တူတော်ကို ပူဇော်ထားခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ တန်ခိုးတော်များ ပြသခဲ့သည့် ရဟန္တာဦးသီလ၏ ဘဝအတ်ကြောင်းနှင့် ကျင့်စဉ်များ၊ ထူးခြား ဆန်းကြယ်ဖြစ်ရပ်များကလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း လွန်းလှပါသည်။

ရဟန္တာဦးသီလကို ပဲခူးမြို့နယ်အထက် ဇိုင်းဂိုင်းကြီးရွာနေ ခမည်းတော် ဦးထွန်းအောင်နှင့် မယ် တော်ဒေါ်ခိုဗ္ဗာက ဘာဥရဲ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၈ ရက်၊ သောကြာနေ့ နံနက် ၃ နာရီတွင် မွေးဖွားသန့်စင်ကာ မောင်ရွှေသာဟု အမည်ပေးထားခဲ့ပါသည်။

မွေးချင်းငါးဦး ရှိခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီ

လလောင်းလျာ ပဋိသန္တနေစဉ် ကာလတွင် မယ်တော် ဒေါ်ချို့မှာ နေ့စဉ် သီလတော့ထိန်းကာ သက်သတ်လွှတ် စားလိုစိတ် ပြင်းပြနေခဲ့ရသည်။ ကလေးသူငယ်ဘဝ မှာကတည်းက ဘုန်းကြီးလုပ်တမ်း ကစားခြင်း၊ ဆွမ်းခံ သွားဟန်၊ တရားဟောဟန်တို့ ပြုလုပ်ကာ ဆော့ကစား လေ့ရှိခဲ့သည်။

၁၂၀၆ ခုနှစ် ၁၂၂၄၇သားအရွယ် ကော့ပြင်းရွာ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးမှုံးကျောင်းတွင် ရှင်သာမကော ဝတ် ခဲ့သည်။ ရှင်သီလာသာရဘွဲ့ဖြင့် သာသန့်ဘောင်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး ၁၂၃၁ခုနှစ်၊ တပိုတဲ့လတွင် ကိုက် အေးယုံဘုရားကုန်းရှိသိမ်းပိုလခတ်ရွာဘုန်းတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူ့ခဲ့သည်။

ရဟန်းဖြစ်ပြီး နှစ်ဝါအရတွင် နောက်ထောင့် ကျောင်း၊ ပုဇွန်တောင် တောင်လုံးပြန်ကျောင်း၊ ပဲခူး ကလျာဏီတောရကျောင်း၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရှိး အရိယဝံ သရေန်တိုက်၊ မန္တလေးအရွှေပြင် စလင်းတိုက်တို့၌ ကိုး ဝါရသည်အထိ စာပေကျမ်းဂန်များကို သင်ကြားလေ့လာလိုက်စားခဲ့သည်။

၁၂၂၂ ခုနှစ် ဝါတော်ကိုးဝါရပြီးသည့် နောက် ပိုင်းတွင် သုသာန်များသို့ လူည့်လည်သီတင်းသုံးပြီး ထိုမှ

အံပ္ပန်ခြား ဆရာတော်ကြီးများ

တစ်ဆင့် တောထွက်ကာ (အရည်ဝါသီ) ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်
တောရကျောင်းများတွင်သာ သီတင်းသုံးတော်မူရင်း
တောရရှိက်းဖြစ်အောင် စည်းရုံးလွှဲ့ဆော်လေ့ရှိပြီး ကိုယ်
တိုင်စံပြအဖြစ် နေပြတော်မူခဲ့သည်။

အရပ် ၅ပေခွဲခန့် မြင့်မားကာ ပျပ်ပျပ်ပါးပါး
ကိုယ်ထည်ရှိတော်မူသည့် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏
အသားတော်မှာ ဖြူ၍ထိဝင်းပြီး နှီးည့်လျက် ရှိနေသည်။
ရဟန်းထော်များကို ပရီယတ္ထိအားထုတ်ကြရန် ဆုံးမလေ့
ရှိသလို ရဟန်းကြီးများကိုလည်း တောကျောင်းများတွင်
နေထိုင်၍ ကျင့်ကြအားထုတ်ရန် တိုက်တွန်းလေ့ရှိပါ
သည်။

၁၂၂၂ ခုနှစ်မှ ၁၂၆၉ တိုင်အောင် ၄၇ နှစ်ကြာ
အောင် တောရရှိက်းသာသနာကို ဦးဆောင်စံပြအဖြစ်
ကျင့်ကြအားထုတ်ပြသသွားခဲ့ပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည်. . . . .

ပုံသကူ ဓာတ်-စွဲနှစ်ထားသည့် ပိုင်ရှင်မဲ့ သက်နှုံး
သပိတ် စသည်တို့ကို ကောက်ယူသုံးဆောင်ရသည့်
အကျင့်မြတ်။

တိစိဝရရှိရာတင်- ကိုယ်ဝတ်၊ ခါးဝတ်၊ ဒုက္ခိုင် စသည်
သက်နှုံးသုံးထည်ကိုသာ အသုံးပြုရသော အကျင့်မြတ်။
ကောသနိုက် ဓာတ်- တစ်ထိုင်တည်းဖြင့် တစ်နှင်တည်း

သောဆွမ်းကိုသာ ဘုန်းပေးရသော အကျင့်မြတ်။
ပိဋက္ခပါတ်ခုတင်-ဆွမ်းခံရရှိသော ဆွမ်းကိုသာ ဘုဉ်းပေး
တော်မူရသောအကျင့်မြတ်။

အရည်ကင်ခုတင်-ရွှေနှင့်ဝေးစွာ တော်၍သာ နေထိုင်ရ^၁
သော အကျင့်မြတ်။

ရှုကွဲမူခုတင်-သစ်ပင်အောက်၊ သစ်ပင်ရင်း၌သာ မြို့ခို့နေ^၂
ထိုင်ရသော အကျင့်မြတ်။

အဗြာကာသီကခုတင်-အအောက်အော် အမြိုးအောက်^၃
မဝင်ဘဲ လွင်ပြင်၌သာ နေထိုင်ရသော အကျင့်မြတ်။
သောသာနိကခုတင်-သုသာနှင့်၌သာ နေထိုင်ရသောအ^၄
ကျင့်မြတ်။

နေသို့ခုတင်-ကြမ်းပြင်၊ အခင်း၊ ပြောင်စောင်း၊ ပလ္လာင်^၅
ပေါ်၌ ကျောမချုဘဲ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ စကြံးလျှောက်^၆
ခြင်းဖြင့်သာနေရသော အကျင့်မြတ်စသည့် ခုတင်များ^၇
ကို အမြတ်များလိုလို ကျင့်ကြအားထုတ်နေတော် မူခဲ့^၈
သည်။

ရဟန်း ၁၂၀အရမှစ၍ ခုတင် ၁၀ပါး၊ ၁၁ပါးကို^၉
အမြတ်လိုလို ကျင့်ကြအားထုတ်တော်မူခဲ့ရာ တစ်ခါတစ်ရုံ^{၁၀}
တွင် ၁၂၂ပါး၊ ၁၃၁ပါးအထိ ကျင့်ကြတော်မူခဲ့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ ရောက်ရာအရပ်တိုင်း^{၁၁}
တွင် ဖူးမြော်ရန် လာကြသော ဒကာ၊ ဒကာမများ တစ်

အုပ္ပန်စုများ ဆန်တော်ကြို့များ

သုတေပြီးတစ်သုတေ ရောက်လာလေ့ရှိကြကာ အချိန်အဲ၍
ငါးပါးသီလတောင်းလေ့ရှိကြသည်။ သီလတောင်းလျှင်
သီလပေးလေ့ရှိသည်။ သီလတောင်းသမျှ သီလပေး
သည်။ သီလပေးပြီးသည်နှင့်

“ ကဲ . . ကိစ္စပြီးပြီ။ သွားကြ၊ သွားကြ ” ဟု နှင့်
လေ့ရှိတတ်သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလသည် မည်သူကိုမဆို အ
ကျွမ်းတဝ် ဟောပြောနေလေ့မရှိပါ။ ကရင်၊ တရှတ်၊
ကုလား စသည့်လူမျိုးများကိုကား တရားအနည်းငယ်
ထည့်သွင်းဟောပြောလေ့ရှိတတ်သည်။ ဆရာတော်ဦး
သီလ ဟောဖော်ဆုံးမသွားခဲ့သည့် အဆုံးအမည်ပါဒက
ထာတော်မှာ

ပစ္စည်းနှင့် အဂိုဒြေလက်တစ်ခုခု အန္တရာယ်
တွေ့လျှင် အဂိုဒြေလက်ကို အထိမခံနှင့်၊ ပစ္စည်းကိုသာ
အပျက်ခံပါ။

အဂိုဒြေလက်နှင့် အသက်တို့ တစ်ခုခု
အန္တရာယ်တွေ့လျှင် အသက်ကို အထိမခံနှင့်၊ အဂိုဒြေ
လက်ကိုသာ အပျက်ခံပါ။

အသက်နှင့်သီလတစ်ခုခု အန္တရာယ်တွေ့လျှင်
သီလကို အထိမခံပါနှင့်၊ အသက်ကိုသာ အပျက်ခံပါ
ဟူ၍ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အုပ္ပန်မူပြီး ဆရာတော်၏ရှိအား

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ၏ အကျင့်မြတ်များက ဦး
သီလကြွေလေရာ အရပ်တိုင်းတွင် မှတ်မှတ်ထင်ထင် ထူး
ခြားမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ သီလ၏တန်ခိုးတော်နှင့်
အကျင့်မြတ်တို့၏ တန်ခိုးတော်စွမ်းပကားများကြောင့်ဟု
ဆိုပါက မှားမည်မထင်ပါ။

ကော့ကရိတ်နယ်၊ နဘူးရွာ တောတောင်တို့၌
ဦးသီလ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ တောကောင်များ
သည် ဘုန်းတော်ကြီးအား အန္တရာယ်မပြုသည်သာမက
ကျောင်းလျေကားရင်း၌ပင် ညာအခါ ကျောင်းစောင့်သု
ဖွယ် လာအိပ်ပေးကြရုံသာမက ဘုန်းကြီးအနီးအပါးတွင်
ကျားတို့သည် အိမ်ကြောင်သဖွယ် ဖြစ်ကုန်ကြသည်။
၁၂၅၀ ပြည့်နှစ်က ကျိုက်ထိနယ်၊ တိပေါ်လေး ခြောင်း
အကွေး၊ ငှက်ပျောတောရာ၏ မြောက်ဘက်တွင်ရှိသည့်
သက်ငယ်ကျင်း ရွာသို့အကြွေတွင် မောင်းထောင်တော့မှ
ဖြတ်လာသည့် ဆရာတော်ဦးသီလသည် လူပေါင်းများ
စွာကို နင်းသတ်လာခဲ့သော လူသတ်ဆင်ဆိုးကြီးနှင့်
ရင်ဆိုင်တိုးရသည်။ ပင့်လာသည့် ဒကာသုံးဦးအနက်
နှစ်ဦးက နောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်ပြီးပြီး ကျွန်တစ်
ဦးကမူ နီးစပ်ရာ သစ်ပင်ပေါ် တက်ပြီးတော့သည်။
ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလကား ရွှေမတိုး နောက်မဆုတ် စု
ရပ်လျှက်နေသည်တွင် ဆင်ကြီးမှာ ဘုန်းတော်ကြီး ရှိ

အုပ်စုမြတ် ဆန်တော်ကြီးများ

ရာသို့ ပြေးလာပြီး အနီးသို့ရောက်သည်နှင့် ပုံဆစ်တုပ်
ကာ ဝပ်လျက်နေတော့သည်။ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ
သည် မတုန်မလူပ် ရပ်မြဲရပ်နေကာ မေတ္တာဘာဝ
နာဗျားများကာ နေလျက်ရှိသည်။ အတန်ငယ် ကြာလျှင်
ဆင်ဆိုးကြီးသည် မျက်ရည်ဖြိုင်ဖြိုင်ကျကာ နောက်ဆုတ်
ပြီး တောထဲသို့ ပြန်ဝင်သွားလေတော့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလသည် ကိုက်ပတိုင်ကုန်း
တန်းရှုကုန်းတွင် တရားအားထုတ်တော်မူနေစဉ် လုံးပတ်
သုံးထွား၊ အလျားအောင်ခန့်ရှိ မြောင်းတစ်ကောင်မှာ
ရှုအတွင်းသို့ ပြိုမ်သက်စွာဝင်နေလေရာ ဘုန်းတော်ကြီး
ဦးသီလက အနောင့်အယုက်မပြုစကောင်းဟု မိန့်တော်မူ
လိုက်မှ ရှုထဲမှ ပြန်ထွေက်သွားခဲ့သည်။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလသည် ပဲခူးမြို့နယ်၊ ဥက္ကလာရွာ
ကုသိနာရုံ၊ ဘုရားဝင်းအတွင်း သီတင်းသုံးနေစဉ်အခါက
နှမအရင်းဖြစ်သူ ဒေါ်လှသူက ဆွမ်းနှင့်သစ်သီးများ သွား
ပို့ရာ ဘုန်းတော်ကြီးတစ်ပါးတည်း စကားပြောနေသည်
ကို တွေ့၍ ချောင်းကြည့်မိရာ မြေကြီးတစ်ကောင်အား

“ ဒကာရှည်၊ ရန်သူများလွှတ်ရာသို့သွားလော့”
ဟု မိန့်တော်မူသည်ကို ကြားပြီး မြေကြီးလည်း ချက်ချင်း
ဆိုသလို တောထဲဝင်သွားသည်ကို မြင်တွေ့လိုက်ရသည်။

ထိုသို့ ဆန်းကြယ်မှုများသာမက ရထားလမ်းတွင်

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလကြွေတော်မူနေရာ မီးရထားသံကြိုး
မဆဲ၊ ဥပြုမဆဲရဘဲ အလိုအလျောက် ရပ်တန့်သွားခြင်း၊
ကြမ်းတမ်းခက်ထန်လှပါသည် ဆိုသော တော့တောင်ထူ
ထပ်ရာအရပ်များတွင် မေတ္တာကမ္မာာန်း ပွားများရှုမှတ်
ရင်း မေတ္တာပို့အမျှဝေကာ နေနိုင်တော်မူခဲ့ခြင်း၊ တရား
ထိုင်ရာ ကျောက်ဂူပြီးသော်လည်း အန္တရာယ်မတွေ့ရဘဲ
ရှိနေတော်မူခဲ့ခြင်း၊ တော့လိုက်မုဆိုးတို့က တော့ကောင်
အဖြစ် အမှတ်မှုးကာ သေနတ်ဖြင့် ပစ်သည်တွင် ကျည်
မထွက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထူးဆန်းဖွယ်ဖြစ်ရပ်များ အမှန်
တကယ် ဖြစ်ခဲ့ရသည်မှာ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏
သိဒ္ဓါ အစွမ်း၊ မဟိန္ဒိအစွမ်းများကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရဟန္တာဦးသီလ သာသနူ့မိမာန်တော် တည်
ဆောက်နေသည်ကို ပါဝင်လှူဒါန်းကြခြင်းဖြင့် ရဟန္တာဦး
သီလ၏ သိဒ္ဓါ မဟိန္ဒိစွမ်းအားများက အကျိုးထူးများ ဝေ
ဖြာနိုင်ကြမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမှာ အကြောင်းအရာများမှာ ထူးခြားဆန်းသစ်
ကာ မြတ်နိုဗ္ဗာန်ခနီးသို့ ထွက်ခွာသွားခဲ့ကြရာ အောင်မြေ
စစ်အောင်မြေမှန် ဒေသတစ်ခုသို့ လိုက်ခဲ့ပါရန် မရမက
ခေါ်ဆောင်ကာ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည့် ဦးဇော်သောင်းကို
စာရေးသူ အထူးကျေးဇူးတင်နေမိတော့သည်။

အောင်မြေအောင်ငှာန နေရာမှန်ရာ ဦးသီလ

အုပ်စုမြန်မာ ဓရဝင်္ဂီဒီယာ

ဓာတ်တော်စေတီတော်ဝင်းအတွင်း နိဗ္ဗာန်သဘောတွင် တည်ရှိနေသည့် မတ်ရပ်တော် ရုပ်တုတော်နှင့် ဓာတ်တော်ခါ့င့်တို့ အနီးအပါးဝယ် ဖြတ်သန်းမိလေတိုင်း နှင့် ဆီပန်းရန်း သင်းသင်းလေးက စာရေးသူ၏ရင်ကို လူပ်ခတ်စေခဲ့သလို စေတီအနီး ဂန္ဓကုဋ္ဌတိုက်ငယ်အတွင်း ကိန်းအောင်းနေသည့် ဦးသီလရုပ်တုတော်မှာလည်း သက်ဝင်လှုပ်ရှားနေသည့်အလား ဖူးတွေ့ခဲ့ရပါသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး၏ ရုပ်တုတော် ထူလုပ်မပြီးမိတွင် ချွေးတော်များ စီးထွက်လာသောကြောင့် ဓာတ်တော်များ ကိန်းအောင်းနေပြီဟု ကျျှပျော်မြို့၊ ထီးလိုမင်းလိုတော့ရ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော် ဦးပညာဝရသိဒ္ဓက မိန့်တော်မူ ခဲ့ဖူးပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အောင်ဓာတ်ကိန်းအောင်းရာ အောင်မြေဖြစ်သည့် ရဟန္တာဦးသီလဓာတ်တော်စေတီတော် တည်ထားရာဆီသို့ တစ်ခါတစ်ခေါက် အရောက်သွားဖြစ်မည်ဆိုပါက အကိုးထူးများ ရရှိခံစားကြရမည် မှာ အသေအချာပင် ဖြစ်ပါသည်။

သူရှုစွဲမဂ္ဂဇင်း
အတဲ့ ၄၊ အမှတ် ၉၊
စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၄။

ပုသိမ္မြို့၊ မိဂဒါရိနာရတော် ဦးသုပနာရ

၆ အ ၁၄ ၆ မြ ၄ န ၅ ၁ မ ၈ ၀ ဒ ၄ န ၄ ၁
အရှင်သုမနစာရ ရပ်ခန္ဓလျောင်းစက်လျက်ပါ

ရွှေးဟောင်းသမိုင်းဝင်စေတီတော်များ၊ အောင်
 မြေအောင်ဌာနမှန်ရာ အောင်မြေများသို့ ရောက်အောင်
 သွားလေ့ရှိကာ မဂ္ဂဇင်းတို့တွင် ဆောင်းပါးများအဖြစ် ရေး
 သားတင်ပြနေမိခဲ့ရင်း စာရေးသူ လွန်ခဲ့သည့်ကာလအ
 တွင်းက ပုသိမ်မြို့သို့ ရောက်သွားဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ပုသိမ်
 မြို့ပေါ်ရှိ စေတီတော်များအား လိုက်လုံးမြှုပ်ရင်း တာ
 ဝတီသာဘုရားကြီးသို့ ရောက်သွားခဲ့ရသည်။ တာဝတီ
 သာဘုရားကြီးအား လက်ယာရစ်လှည့်ပတ်ရင်း ကြည်သို့
 သဒ္ဓိပွားနေမိစဉ်မှာပင် စာရေးသူနှင့် လွန်စွာရင်းနှီးသည့်
 ကျောင်းနေဖက်သူငယ်ချင်းတစ်ဦးဖြစ်သူ ကိုမြင့်ဝေနှင့်
 ဆုံးလိုက်ရသည်။ ကိုမြင့်ဝေက စာရေးသူမှာ ဘာသာရေး
 ဆောင်းပါးတွေ ရေးနေသည်ဟု သူငယ်ချင်းအချို့က
 ပြောပြထားသဖြင့် သိနေခဲ့သည်မှာ ကြာပြုဖြစ်ကြောင်း
 စကားစရှင်းက ယခုလည်း စေတီတော်များနှင့် အောင်
 မြေအကြောင်း ရေးသားနိုင်ရန် ကုန်ကြမ်းလာရှာတာ

အုပ်စုနှင့် ဆရာတော်မြန်မား

လားဟု မေးသဖိုင် စာရေးသူက ခေါင်းညီတ်ပြမိသည်
တွင် ကိုမြင့်ဝေက

“ လာ... လာ၊ ဘုရားဝင်းဘေးမှာ ကပ်နေတဲ့
ကျောင်းတိုက်ဝင်းထဲ သွားကြရအောင်။ ဟိုမှာ... ခင်
ပျား အတော်များများရေးနေတဲ့ မပုပ်မသိုးရှပ်ကလာပ်
တော်ရှိ တယ်” ဟု ဆိုကာ ကိုမြင့်ဝေက ဦးဆောင်ခေါ်
သွားရာသို့ လိုက်ပါသွားခဲ့မိသည်။ ကျောင်းတိုက်ဝင်းအ
ဝမ်းချို့တွင် မိဂါဒိဝါဝိုက်ကျောင်းဟု ရေးသားထားသည်ကို
တွေ့လိုက်ရသည်။ ကိုမြင့်ဝေ ဦးဆောင်ခေါ်ငင်ရာသို့
လိုက်ပါလာရင်း အတွေးစတစ်စက ငင်ရောက်လိုလာ
သည်။ ရဟန္တာအရှင် သူမြတ်များနှင့် ပတ်သက်နေသည့်
အတွေးပင် ဖြစ်သည်။

ရဟန္တာများ ပရီနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူတိုင်း ဓာတ်
တော်ကျပါသလားဟူသောအမေး နှင့်ပတ်သက်၍ မြတ်
စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူ
သောအခါတွင် ဓာတ်တော်များဖြစ်သွားကြောင်း မဟာ
ပရီနိဗ္ဗာန်သုတ်တွင် အထင်အရှား တွေ့ရလေသည်။
ပစ္စာဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်များမှာကား ပရီနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်
မူခါနီး အဘိညာဉ်ဝင်စား၍ အမိဋ္ဌာန်ပြုတော်မူမှုသာ
ဓာတ်တော် ကျိန်းသည်ဟု သတ္တနိပါတ်အငွေကထား
ရတနာ့သုတ်၊ မဂ္ဂဝိသာဏသုတ်(၁၀၃)တို့တွင် တွေ့ရ

သည်။ ရဟန္တာအရှင်သူမြတ်များမှာကားသုက္ခလိပသက (နိုင်းရဟန္တာ)ဖြစ်ခဲ့လျှင် သူသာမန်ကဲသို့ပင် ပကာတိအနီးသာ ကြွင်းကျန်သည်။

အဘိသာဉ်ရ၍ အဓိဋ္ဌာန်မှုသာလျှင် အဓိဋ္ဌာန်သည်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်သည်။(အဂိုတ္ထရ အဋ္ဌကထာ။၁။၊ ဝကီသဝတ္ထာ)။ ထိုမှုတိပါး ကိုလေသာ အာသဝေကုန်သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်များ၏ အလောင်းတော်သည် အပုပ်နဲ့မထွက်ကြောင်း သုတ္ထနိပါတ်၊ အာမဂန္ဓသုတ်အဖွင့်(၃၀၃)တွင် အထင်အရှားတွေ့ရပါသည်။ ထိုအတွေးစနှင့်တစ်ဆက်တည်း စာရေးသူရေးသားတင်ပြဖူးသည် မပုပ်မသိုးရှုပ်အလောင်းတော်များ၏ ပုံတော်ပုံရိပ်များကပ်၏လိုလာပြန်သည်။

မပုပ်မသိုးရှုပ်ခန္ဓာကို ချိန်ထားရစ်ကာ အောင်လမ်းသို့မြန်းကြသွားတော်မူကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ ကျင့်ကြံ့များများအားထုတ်မှု အဓိဋ္ဌာန်တည်ဆောက်ထားခဲ့မှု၊ အဆန်းတကြယ် တန်ခိုးကြံယ်ခဲ့မှုတို့သည်ကား ဂိမ့်ရဆန်သော အုဖွယ်ကောင်းသောလုပ်ရပ်၊ ဖြစ်ရပ်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သိထားခဲ့၍လည်း အောင်လမ်းသို့ မြန်ကြသွားတော်မူကြသည့် မပုပ်မသိုးရှုပ်ခန္ဓာ ချိန်ထားရစ်ခဲ့သည့် မပုပ်မသိုးဖြစ်ရပ်များ ချိန်ထားရစ်ခဲ့သည် ဆရာတော်အရှင်သူမြတ်တို့

အုပ္ပန်တွင်း ဆရာတော်ပြီးမျှ

အကြောင်း သိခွင့် ရနိုင်ကြစေရန်နှင့် အရောက်သွားကာ ဖူးမြော်ခွင့်ရနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်ကာ ဆောင်းပါးများ အဖြစ် ရေးသားတင်ပြနေမဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

အတွေးစတို့ ပြတ်တောက်သွားမဲ့ရသည်တွင် ကျောင်းတိုက်ဝင်းအဝင် ဘယ်ဘက်ခြမ်းတွင် တည်ရှိ သည် အုတ်ပြာသာဒ်ကို မြင်တွေလိုက်မဲ့ရပါတော့သည်။ ထို အုတ်ပြာသာဒ်အတွင်းတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာက တည်းက လောင်းစက်တော်မူနေသည် မပုပ်မသိုးအ လောင်းတော် တည်ရှိသည်ဟု ကိုမြင့်ဝေက ပြောပြသ ဖြင့် သိခွင့်ရလိုက်ပါသည်။ ထိုရှုပ်အလောင်းတော်မှာ မိဂဒါဝါန်ကျောင်းတိုက်၏ ပထမဆရာတော်ကြီး ဦးသူမန စာရော၏ ရုပ်ကလာပ်တော်ပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး သည် ကျင့်ကြံဗွားများအားထုတ်မှုများ ရင့်ကျက်တည် ငြိမ်နေသည် ကြီးရင့်သော အသက်အရွယ် ရောက်တော် မူသည်တွင် မိမိ အောင်လမ်းမြန်းတော်မူရတော့မည်ကို ကြိုတင်သိမြင်တော်မူသည့်အတွက် အုတ်လိုက်ဂူတစ်ခု ကို စိတ်တိုင်းကျ ပြုလုပ်စေပြီး စကားကိုလည်း နည်းနိုင် သမျှနည်းကာ မိန့်ဆိုတော်မူပြီး တစ်ပါးတည်း ဂူအောင်း ကာ ကျင့်ကြံဗွားများ အားထုတ်နေတော်မူခဲ့သည်။

၁၂၂ ခုနှစ်တွင်ကား ပင့်ဆောင်စိုက်ပိုးထား သောလင်းလွန်းပင်ကြီးနှင့် ဦးသာ တိုက်ကျောင်းကလေး

ဒိဂုဒ္ဓသနတော်ကြီး၏ ရပ်ကလာမ်တော်ဝါယာ လိပ်စုအောင်

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହାକୁ ଆଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଏହାକୁ ଆଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପାଇଁ

အုပ္ပန်ရှင်မြို့၊ ဆရာတော်ကြီးမြို့

ရွှေခြံရှိသော ပိတေသနပို့ကြီးသုံးပင်တို့မှာ အကိုင်းအ
ခက်များ ခြောက်သွေ့ကာ အလိုလို သေကုန်ကြသည်။
ဆရာတော်ကြီးက

“ ငါသေရင် အလောင်းကို မီးမသဖြူဟ်ကြနဲ့။
ပွဲလမ်းသဘင်တွေလည်း မလုပ်ကြနဲ့။ ဒီလိုက်ဂူထဲမှာပဲ
သွင်းထားကြ ” ဟု မိန့်တော်မူးခဲ့ကာ ၁၂၈၃ ခုနှစ်၊
တန်ခူးလ ပြည့်ကော် ၁၂ ရက်နေ့ သက်တော် စွဲနှစ်
အရောက်တွင် မည်သည့်ရောဂါဝေဒနာကိုမျှ ပြင်းထန်
စွာ ခံစားရသည် မရှိပါဘဲလျက် အပွဲမာဒသတိဖြင့် ချုပ်
ငြိမ်းကာ ခန္ဓာဝန်ကို သိမ်းတော်မူသည်။

အလောင်းတော်မူနှင့်ပါးပကတိ ရှိန်းအိစ္စာတည်
ရှိကာ သွားယ်တော်မူသဖြင့် ထိနှစ် တပေါင်းလအထိပင်
ရှင်လူအများ ပူဇော်သမျှပြနိုင်ရန်အတွက် အပူဇော်ခံ
ထားခဲ့သည်။ ကြည်ညံလွန်းကြသဖြင့် ဦးခေါင်းတော်ကို
ရွှေချုပူဇော်ကြပြန်သည်။ အလောင်းတော်ကို ဦးယူမှုရှိ
လာသဖြင့် တပေါင်းလဆန်း ၁၂ ရက်နေ့တွင် အန္တိမ
ပူဇော်ပွဲကျင်းပကာ ကျွန်းသားခေါင်း၊ ကြေးခေါင်းတို့ဖြင့်
နှစ်ထပ်ထည့်သွင်းလျက် ရှုသွင်းခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းဒ
ကာ ဦးသာကလည်း မည်သူမျှ အလွယ်တကူ ဦးယူပင့်
ဆောင်ခြင်း မပြနိုင်ရန် ရှုကို ပိုမိုခိုင်ခံစွာ အုတ်ပြာ
သာဒ်ခံ၍ ပြာသာဒ်ပေါ်၍ စေတိတည်ထားခဲ့သည်။

အုပ္ပန်များ ဆနောက်ပြုများ

အလောင်းတော်ကို ဂူသွင်းထားခဲ့ရာ ရှေ့နှစ်အကြာ ဘာရခုနှစ်၊ တပို့တဲ့လတွင် မိဂဒါဝိနှင့်ကျောင်းတိုက်၏ စတုတွေဆရာတော် ဦးအေနယျ လက်ထက်တော်တွင် အကြောင်းအားလုံးစွာ အလောင်းတော်ကို တူးဖော်စေ ခဲ့သည်။ ဒုတိယဆရာတော် ဦးသုဒသနအလောင်းတော်နှင့် တတိယဆရာတော် ဦးကုသလအလောင်းတော်တို့ ထည့်ထားသည့်ခေါင်းတို့မှာ ပျက်စီးကြော်မြန်သဖြင့် မြစ်ရေတွင် မျှော်ချပစ်ရသည်။ ထိုသို့ အလောင်းတော်များ ကို တစ်ပေါင်းတည်း မြှုပ်နှံထားခဲ့ကြသော်လည်း ပထမ မိဂဒါဝိနှင့်ဆရာတော်ကြီး ဦးသုမနစာရ၏ ရုပ်ကလာပ်တော်များ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် ထူးခြားအုံသွေ့ဖွယ်ရာများ ဖြစ်ပေါ်တည်ရှိသည်ကို ဖူးတွေကြရလေသည်။

ကျွန်းသားအခေါင်းကြီးမှာ ခြစား၍ ကုန်နေပြီး ဒုတိယကြေးပါခေါင်းကြီးကိုပင် ဖောက်ထွင်းဝင်ရောက်ကာ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာန်ဘေး၌ပင် ခြေအိမ့်ဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

ရှေ့နှစ်ကျော်ကြာမျှပင် မြေကြီးအတွင်း ကြာသောင်းခဲ့သော်လည်း အလောင်းတော်၌ လွှမ်းထားသည့် သက်နှစ်းတော်မှာ ဆွေးမြှေပျက်စီးခြင်း မရှိသည့်အပြင် ခြေလည်းမစားဘဲ ရှိနေခဲ့သည်။

အုပ္ပန္မဏ္ဍာ။ ဆရာတော်ကြီးများ

အလောင်းတော်ကိန်းသေး၌ ခြားမြဲဗုံးထားသော်
လည်း သက်နှုန်းတော်၊ ခန္ဓာကိုယ်တော်တို့၌ ပျက်စီးခဲ့၍
ယွင်းမှုမရှိဘဲ ကိုယ်အဂါများ ပကတိအနေအထားအ
တိုင်း ရှိနေသည်။ ဂုမသွင်းမီက ချထားသောရွှေမှာ
လည်း အရောင်မပျက်ဘဲ ရှိနေသည်။

အလောင်းတော်ကိန်းဝပ်ရာ အုတ်ပြာသာဒ်ကြီး
ကို တူးဖြေလိုက်သောအခါ မွေးကြိုင်သင်းပုံးသောအနဲ့
များ ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။

ထိုသို့ အလောင်းတော်မှာ ပုပ်သိုးပျက်စီးခြင်းမရှိ
ပါဘဲလျက် ပကတိကိုန်းစက်တော်မှုနေသကဲ့သို့ ဖူးတွေ့
ကြရသဖြင့် ပုသိမ်မြှုံးတွင် ရဟန်းအလောင်းတော် ပေါ်
တော်မှုလာပြီဟု ဆိုကြကာ ယနေ့တိုင်(သက်တော် စဝ
ကော်ကာလတိုင်) ထားရှိကာ ဖူးမြှုံးမြှုံးကြည်ညိုနေခဲ့ကြ
ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရပါသည်။

စာရေးသူတို့ ရောက်သွားခဲ့ရာ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်း
စက်တော်မှုနေသည့် အုတ်တိုက်မှာ သော့ပိတ်ထားသော်
လည်း ကော်မူးတိုက်အတွင်း သီတင်းသုံးတော်မှုနေသည့်
သံယာတော်များအား လျောက်ထားခွင့်ပန်သဖြင့် ဆရာ
တော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာအား ဖူးမြှုံးနိုင်ရန် ဦးပွဲ့ဗြင်းများက
လိုက်လုံ၍ သော့ဖွင့်ပေးပါသည်။ အုတ်တိုက်လိုက်ဂူ
တော်အတွင်း၌ကား ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ကလာပ်

အုပ်စုမှုပြု ဆန်တော်ကြီးများ

တော်ကို မှန်ခေါင်းအတွင်း၌ စိန်ကတ္ထီပါသက်နဲ့ လွှမ်းခြားထားသည်ကို ဖူးတွေ့ရပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်ခန္ဓာအား ဖူးမြောကြည်သိမ့်နေစဉ်တွင် စာရေးသူလွှန်စွာအုံအားသင့်သွားမိရသည်။ နှစ်ပေါင်း ၈၀ ကျော်တိုင် ကြာခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကျိန်းစက်တော်မူနေသည့်အလား ရှိနေသည့် ရုပ်ခန္ဓာပင် ဖြစ်လို့နေပါသည်။ သိထားခဲ့ရသည့် ထူးခြားမှုများနှင့် ယခုမြင်တွေ ရသည့် အနေအထားတို့ကို ပေါင်းစပ်ထင်မြင်ကြည့်နေမိရာက လိုက်လံသော့ဖွင့်ပေးသည့် သံယာတော်အရှင်သူမြတ်များထံ ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရာပတ္တိကို မေးမြန်းလျှောက်ထားခဲ့မိပါသည်။

ပထမမေ့ဂဒါဝိန်ဆရာတော်ကြီး ဦးသုမနစာရမှာ အမရပူရမြို့အတိ ဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂိုးမျိုးဆက်မှ ဖွားမြင်သည်ဟု ဆိုသည်။ ရှမ်းကလေးကျွန်းဆရာတော်နှင့် နာမည်ကျော်သီလရှင်ကြီး မယ်ကင်းအဆက်အနွယ်၊ မဏီပူရကသည်းလူမျိုးဖြစ်ဖွယ် ရှိလေသည်။ ၁၁၉၄ ခုနှစ်၊ နယုန် လဆန်း ၁၀ ရက် ।သောကြာနေ့၊ နံနက် ၁ ချက်တီးကျော် အချိန်၌ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ငယ်စဉ်ကပင်ရှင်သာမဏေဘဝေအဖြစ် ခံယူလိုက်ပြီး ဘွဲ့တော်မှာ ရှင်သူမနစာရ ဖြစ်သည်။ ဒုတိယမောင်းထောင်သာသနာပိုင်ဆရာတော်အရှင်ဥယျာဉ်မှာ ရှမ်းကလေးကျွန်း

အုပ္ပန္မန္ဒၢမာ ဆရာတော်ကြံ့များ

ဆရာတော်များထံ၌ ပိဋကတ်စာပေများ သင်ကြားတတ်
မြောက်တော်မူခဲ့သည်။ တနသာရှိ၊ ရေး၊ ထားဝယ်မြို့
များသို့ သာသနာပြုကြရောက်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်
ဖန် ရန်ကုန်၊ လက်ပံတန်း၊ ဟသာတမှတစ်ဆင့် ပုသိမ်မြို့
သို့ ကြွရောက်တော်မူဟန် ရှိသည်။

ဆရာတော်သည် ပုသိမ်မြို့သို့ရောက်လျှင် ယခု
မိဂဒါဝါန်ကျောင်း၏မြောက်ဘက် ကန်သုံးဆင့်အနီးအပါး
တွင် တစ်ပါးတည်း တောာရဆောက်တည်ကာ ကျင့်ကြုံ
ပွားများ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ဆရာတော်
ကျင့်ကြုံပွားများ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည့် ဒေသသည်
တော့ထူထပ်လျက်ရှိပြီး ဆင်များကျော်များ ခိုအောင်း
ကျက်စားခဲ့ရာနေရာပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီးသည်
အသည်ကြီးကုန်းအရပ်များသို့ ဆွမ်းခံကြတော်မူခဲ့သည်။

တစ်နေ့တွင် တောာရကျောင်းလေးအနီးတွင်
တောင်ယာလုပ်ကိုင်သူတစ်ဦးက အမှိုက်များ မီးရှိရန်စု
ပုံ၍ အခြားက်ခံထားခဲ့သည်။ ဆရာတော်လည်း ထိုအ
မှိုက်ပုံအနီးတွင် နှံနက်စောစောထကာ တရားရှုမှတ်
တော်မူနေရာ တောင်ယာလုပ်သူလည်း အမှိုက်ပုံကိုမီး
ရှိကာ လျည့်ပတ်ကြည့်မိတော့မှ ဆရာတော်အား မီး
တောက်မီးလျှေားဟပ်ကာ ပတ်ပတ်လည်မီးဂိုင်းနေ
တော့သည်ကို ဖူးတွေ့ရပေသည်။ မီးများကို ကမန်းက

အုပ္ပန်တွင်း ဆနေတ်ကြီးများ

တန်း ဌိမ်းသတ်သော်လည်း မရဖြစ်နေသည်။ ဆရာတော်ကို ဇွတ်ပွေ့ချိကာ မိုးလွှတ်ရာသို့ ပင့်ရတော့သည်။ ဒကာလည်း အလွန်စိတ်ထိခိုက်ကာ အမျိုးမျိုး ဝန်ချတောင်းပန်ရာသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်ကြီးက

“ ဟဲ့ . ဒကာ၊ ငါ ဘာမှ မဖြစ်ပါဘူး။ ငါ သည်း ခံပါတယ်။ သင့် . လည်း မသိလို့ လုပ်မိတာပဲ ” ဟု မိန့်တော်မူတော့မှ တောင်ယာလုပ်နေသည့်ဒကာမှာ စိတ်သက်သာခွင့် ရသွားတော့သည်။ ထိုသို့ဆရာတော်ကြီးမှာ သည်းခံခွင့်လွှတ်တတ်ကာ မေတ္တာစိတ်အပြည့်အဝ ကိန်းအောင်းနေတော်မူသည်။ ဆရာတော်အရှင်သူမနစာရု သည် ထိုနေရာအနီးတစ်ပို့ကိုတွင်ပင် ဝိပဿနာတရားများ ပွားများအားထုတ်နေတော်မူရင်း အနီးပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ရပ်ကွက်များသို့ တစ်ရပ်ကွက်လျှင် သုံးရက်မျှသာ ဆွမ်းခံကြွတော်မူသည်။ သူသာန်ခုတင်ကိုလည်းကျင့် ဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ရဟန္တာဆွမ်းခံကြွတော်မူမည့်စ သည့်အိပ်မက်မြင်မက်သူများ တစ်ဆင့်စကားတစ်ဆင့်နားဖြစ်ပေါ်လာကာ စိတ်ဝင်တစား ကြည်ညီနေမီကြသူ များလာသည်။ လျှိုဒိန်းကြသူများ ဖူးမြော်ကြသူများ အဆမတန် များပြားလာသောကြောင့် တရားဘာဝနာ ပွားများကျင့်ကြအားထုတ်ရမှုများအတွက် စိတ်အန္ောင့်အယှဉ် ဖြစ်ပေါ်လာရသည်နှင့် ပုသိမ်မြို့အရှေ့ဘက် သစ်

အံဆုတ္တရာဏ်၊ ဆရာတော်ကြိုးများ

ညီကုန်း၊ မြို့ချောင်း၊ တကုန်းကြီး၊ ကိုးဆောင်း၊ ရေတွင်း
ကုန်း၊ ရေကျော်ကြီး၊ စသည့် ဒေသများသို့ မနားတမ်း
ပြောင်းရွှေ့နေထိုင် သီတင်းသုံးတော်မူရင်း တရားဘာ
ဝနာများကို ပွားများအားထုတ်ခဲ့ရသည်။

နာက်ပိုင်းတွင် တစ်စတ်စ တရားစကားအ
နည်းငယ် ဟောပြောဆုံးမတော်မူနေခဲ့ရာ ၁၂၄၂ ခုနှစ်
တွင် ပုသိမ်မြို့တွင် နေထိုင်သည့် ဦးကုလားနှင့် အသည်
ကြီးရပ် ပွဲစားကြီး ဦးရန်စိုက်၊ ဒေါ်ချင်းမတိုက် မှန်ကျောင်း
ကြီး ဆောက်လုပ်လျှော်ဗြိုင်းကြသဖြင့် တော်ရနေရာမှ ယခု
တည်ရှိနေသည့် မိဂဒါဝိန်ကျောင်းသို့ ကြွရောက်သီတင်း
သုံးနေခဲ့သည်။ ကျောင်းဒကာကြီး ဦးရန်စိုက်မှာ အသည်
ကြီးရပ်မှ ကျောင်းစိုက်ရာရပ်ကွက်အထိ နှစ်မိုင်ကျော်
သုံး မိုင်ခရီးကို နေ့စဉ်မပြတ် လာရောက်လေ့ ရှိသည်။
တရားဘာဝနာ ကျင့်ကြုပွားများအားထုတ်တော် မူနေ
သည့် ဆရာတော်ဦးသုမနစာရ ကိုယ်လုံးတော်မှ အ
ရောင်အဝါများ ပေါ်ထွက်ကွန်မြှေးနေသည်ကို ကြည်ညို၍
မဝနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်
သည်။ ရောင်းရေးဝယ်ရေးကိစ္စများကို ဒေါ်ချင်းမအား
လွှဲအပ်ထားခဲ့ရာ ဒေါ်ချင်းမမှားလည်း တစ်ပုံတ်တစ်
တောင်း ဖျေးရောင်း၍ ကောင်းလာသည်။

ဆန်များ ရောင်း၍ မကုန်နိုင်လောက်အောင် ပွား

အုပ်စုမြန်မာ ဆရာတော်ကြိုးများ

များလာခြင်း၊ ဆန်များအပြင် ဆီအိုးများကို ကြည့်မိရာ ဝေလျှံကျလာနေသည် ဆီအိုးများကို တွေ့မြင်ကြရခြင်း စ သော ဒီဇိုင်းမြောင်းနှင့် သော ဒီဇိုင်းမြောင်း(လက်ငင်းအကျိုးပေး) ကံကို သ ဘောပေါက်လာခဲ့ကြသည်။ ၁၂၄၃ခုနှစ်တွင် ပိဋကတ် တိုက်ကြီးတစ်ခုလုံးကိုပင် ထပ်မံ၍ ဆောက်လုပ်လျှော့အနှစ် နှင့်ခဲ့သည်။ ထိုကျောင်းတိုက်ရေစက်ချွဲဖို့ အုတ်ဖို့ဆရာ တော်ကြီးသည် နောက်ပါသံယာများနှင့်အတူ ကွဲရောက် ချိုးမြောက်ကာ တစ်ဝါဆိုသိတင်းသုံးပေးသွားခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး ဦးသူမနစာရ၏ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား ကြုံရိယာပုတ်လေးပါးစလုံးသည် ကြည့်ညီဖွယ် ရာ အလွန်ကောင်းလှသည်။ ဆရာတော်သည် အမြဲလို လိုပင် စကျွဲကြော်ကို စောင့်ထိန်းတော်မူသည့်အနေဖြင့် မျက်လွှာချထားတော်မူသည်က များပါသည်။ ဟောဖော် ညွှန်ပြဆိုဆုံးမသည့်အခါ တရားချိုးမြှင့်သည့်အခါများ တွင်လည်း စကားအပို ပြောဆိုခြင်းမရှိဘဲ ထိထိမိမိနှင့် တိုရှင်း လိုရင်းကျလောက်မည့် စကားလုံးများကိုသာ နှုတ်မှုဖွင့်ဟတော်မူလေ့ရှိသည်။ သက်န်းရုံရာတွင်လည်း ဆိတ်ကွယ်ရာအရပ်ဖြုံပင် သေသပ်ပိရိစ္စာ ဝတ်ရုံတော် မူလေ့ရှိသည်ဖြစ်ရာ အနီးကပ်နေကြသည် တပည့်များ ပင် ဆရာတော်ကြီး၏ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းသားများကို မြင်ဖူးကြသည်ဟူ၍ မရှိခဲ့။

ဆွမ်းဘုံးပေးတော်မူသည့် အခါများတွင်လည်း
ဆွမ်းလုတ်ယူခြင်း စားခြင်း ဇွန်းပန်းကန်ကိုင်တွယ်ခြင်း
တို့တွင် ညင်သာသိမ်မွေ့လွန်းသည့်အတွက် ဖူးမြင်တွေ့
ခွင့်ခြေသည့်သူတိုင်း၏ ရင်ထဲ၌ ကြည်ညိုစိတ်များ၊ ပြိုး
ကြည်အေးချမ်းမှုများ၊ ကြည်နှီးမှုများ ပေါ်လာမိကြကာ
ဖူးလို့မဝန်ငြေလောက်အောင် ဖြစ်ကြရသည်။ ကြံစည်စိတ်
ကူးနေသည့်စိတ်ကအစ လူပ်ရှားထိတွေ့ရသမျှ ပြုပြင်သာ
မျှ ကိုယ်အမူအရာအားလုံးကို သတိဖြင့် ရှုမှတ်လျက်ရှိ
နေသည်မှာ အရိယာနှယ်ဝင် သူတော်စင်သူမြတ်လောင်း
တို့၏ သဘောတော်ပင် ဖြစ်သည်။

“ ဂေါတမဗုဒ္ဓဟာ ဆွမ်းဘုံးပေးတော်မူတာ
တောင် အလွှတ်ဘုံးမပေးပါဘူး။ ဆွမ်းလုတ်တိုင်း ဆွမ်း
လုတ်တိုင်းမှာ ရည်ရွယ်ချက် ရှစ်မိုးနဲ့ ဘုံးပေးတော်မူပါ
တယ်”

အထက်ပါစကားမှာ ဘုရားရှင်အား အသေး
စိတ် လေ့လာသူ ဥတ္တရလုလင်က သူ၏ဆရာပြဟ္မာယူ
ပုဂ္ဂိုးကြီးအား ပြောပြသည့် စကားပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့
သို့ပင် တစ်ဆင့်စကား တစ်ဆင့်နားဖြင့် ဆရာတော် ဆွမ်း
ဘုံးပေးသည်ကို ကြည်ညိုလွန်းသဖြင့် ဆွမ်းလာကပ်ကြ
သူ များပြားလုပါသည်။ ဆရာတော်သည် သက်တော်အ
တော်အတန်ထောက်လာသောအခါ တပည့်သံယာဂုဏ်

အံသွေးမှုပြီး ဆရာတော်ကြီးသို့

ကို တိုက်အုပ်ဘူန်းတော်ကြီး ဦးသုဒသနအား လွှဲအပ်ကာ
ကိုယ်တော်တိုင်မှာမူ အပွဲမှာဒ သတိပဋိဌာန် အလုပ်ဖြင့်
သာ မွဲလျှော်တော်မူနေခဲ့သည်။ သက်တော် ဂုဝရီဖြိုဖြစ်
သော ၁၂၄၆ခုနှစ်တွင် ကလျာဏီပွဲစားကြီး ဦးသာ၊ ဒေါ်
စောတို့ သီးသန့်ဆောက်လုပ်လျှိုခါန်းသည့် တစ်ထပ်
တိုက် ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူရင်း ဝိပဿ
နာတရား ပွားများခြင်း အလုပ်ကိုသာ စဉ်ဆက်မပြတ်
ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ခဲ့သည်။ သက်တော် ၈၀ တိုင်
သည့်အထိညအခါများတွင် သုသာန်သို့ ကြွေရောက်တော်
မူကာ တရားအားထုတ်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်
မူများအရ အောင်လမ်းသို့ မြန်ကြွေတော်မူသွားရသည်
ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်ကိုသိ
နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ပရီယတ္ထိဘက်ကလည်း ပြည့်စုံ
တော်မူလှသည်ကိုမူ ဆရာတော်ကြီး ပြစ်တော်မူခဲ့သည်
ဒသသီလဝိနစ္စယကျမ်း၊ ဝန္တနာဒီ ဝိနစ္စယကထာ၊ သက္ကာ
ယဒီဒ္ဓကထာ၊ ပြုဝါဒကထာစာတမ်း၊ ထထာဝိနိယာ၊
သုံးပနာယိုက စာတမ်း (ပ+ဒ) စသော ကျမ်းများကို
၁၂၃၁ ခုနှစ်အတွင်းက ပြစ်ထားသည်ကို တွေ့ရခြင်း
ဖြင့်သိနိုင်ပါသည်။ ပထမနှင့် ဒုတိယဒ္ဓိရ သာသနာတို့၏
ဆရာတော်ကြီးများ ဖြစ်တော်မူသော အုတ်ဖို့ဆရာ

တော်ကြီးနှင့် လက်ပံတန်း မဟာဟောဓိဝန်ဆရာတော်
ကြီးတို့ ၁၂၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ၁၂၇၅ ခုနှစ်များတွင် ပုံလွန်
တော်မူခဲ့ကြရာ ၁၂၇၅ ခုနှစ်မှစ၍ ဆရာတော်ကြီးအား
တတိယသာသနာပိုင်အဖြစ် တင်မြောက်ခဲ့ကြသော်
လည်း ဆရာတော်ကြီးက သတိပဋိသနာနာပါနကိုသာ
ပုံခြုံရားရှင်အလိုတော်ကျအတိုင်း အဓိကထားကာ
အားထုတ်ကြီးပမ်းတော်မူခဲ့သည်။

၁၂၈၁ ခုနှစ်တွင် မန်လည်ဆရာတော်ကြီး
ပုသိမ်မြို့သို့ ကြွလာတော်မူသည်။ ပုသိမ်မြို့တွင် ရောက်
ရှိနေစဉ် မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် ထူးဆန်းသော
အိပ်မက်တစ်ခုကို မြင်မက်တော်မူခဲ့သည်။ အိပ်မက်ထဲ
တွင် လွန်စွာကြည်ပါဖွယ်ကောင်းလှသော ဆရာတော်
ကြီးတစ်ပါး မိမိနာဖူးပြင်ထက်၌ စကြိုကြနေသည်ဟုပင်။
အိပ်မက်အရ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များအကြောင်း စု
စမ်းကြည့်သောအခါ မိဂဒါဝိန်ဆရာတော်ကြီးအ
ကြောင်းကို ကြားသိခဲ့ရတော့သည်။

မန်လည်ဆရာတော်ကြီးသည် မိဂဒါဝိန်ဆရာ
တော်ကြီး ဦးသုမနစာရထ်များက် အရောက်သွား၏ လျှော့
ဖွယ်ပစ္စည်းများ လျှော့အန်းကာ ဘာသာသာသနာရေး ဆွေး
နွေးဦးချုပြီး ပြန်လာခဲ့ရာ ကျောင်းတိုက်အဝသို့ရောက်ခါ
မှ ဆရာတော်ကြီးအား တစ်ကျော့ပြန်ဖူးသည်။ မန်လည်

အုပ္ပန်နှင့် ဆရာတော်ကြီးများ

ဆရာတော်ကြီးသည် ထိုက်တန်မွန်မြတ်လောက်အောင်
လျှော့ဒါန်းလိုပိတ်၊ ကြည်ညီသွွှဲစိတ်တို့ ပြင်းပြလာသည်
နှင့် မိမိကိုယ်၌ လွှမ်းခြားထားသော အလွန်အဖိုးတန်
ကောင်းမြတ်သည့် ကတ္တိပါသက်န်းကြီးကို အလျော့ခံတော်
မူရန် လျောက်ထားကာ ဆက်ကပ်လျှော့ဒါန်းခဲ့သည်။ ဆရာ
တော်ကြီး ဦးသူမနစာရာက

“ မန်လည်ဆရာတော်သည် ဘုန်းကံကြီးမား
သည့် ပညာရှိ ရဟန်းကောင်းတစ်ပါး ဖြစ်တော်မူသည်။
ဒါ ကြောင့် သူလျှော့တဲ့သက်န်းကြီးဟာ ငါတို့ ဆင်မြန်းရန်
မထိုက်တန်ပါ။ သိမ်တော်ကြီးတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူ
သည့် လျောင်းတော်မူသူရားကြီးအား သွားရောက်တင်
လွှမ်းပြီး လျှော့ဒါန်းကြပါ”ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် အနီးရှိ
ဒကာများက လျောင်းတော်မူသူရားကြီးအား သွား
ရောက် တင်လျှော့ရသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် သတိပဋိသန်တရားကို စဉ်
ဆက်မပြတ် ပွားများအားထုတ်နေတော်မူရင်း ၁၂၈၃
ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကော် ၁၂ ရက်၊ သက်တော် ၈၉
နှစ်တွင် အောင်လမ်းသို့ မြန်းကြသွားတော်မူခဲ့သည်။
မည်သို့အဓိဋ္ဌာန်ပြသွားခဲ့လေသည်မသိ။ ယနေ့တိုင်
မပုပ်မသို့မပျက် မစီးဘဲ ရုပ်ခန္ဓာလျောင်းစက် တည်
ရှိနေခဲ့သည်က အလွန်အုံသွွှဲယူလောင်းလှသည့် အနေ

အုပ်စုနှင့်မြို့များ ဆရာတော်ကြံ့များ

အထားတွင် ရှိနေပါသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ။

ကိုလေသာ အာသဝေကုန်သော ရဟန်ဘဏရှင်
သူမြတ်များ၏ အလောင်းတော်သည် အပုပ်နံမထွက်
ကြောင်း သုတ္တနီပါတ်၊ အာမဂန္ဓသုတ်အဖွင့်(၃၀၇)၌အ^၁
ထင်အရှား ရှိသည်ကို သတိချပ်ရင်း တစ်ခါတစ်ခေါက်အ^၂
ရောက်သွားကာ အဓိဋ္ဌာန်ပြုခြင်း၊ ဆုပန်ခြင်းများ ပြုကြ
မည်ဆိုပါက အောင်ကြောင်းအောင်ရာ အဖြာဖြာတို့
သည် မူချမသွေ့ ရရှိနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

အောင်မြေမှန်ရာ အရောက်လုမ်းခွင့်ကြုနိုင်ကြပါ

စေ။

ရေးဖြစ်အောင်ရေးပါဟု တိုက်တွန်းကြသော
ဆရာချစ်မင်းသူနှင့် ဆရာမ မရည်မှန်(ကျူဖျော်) တို့အား
ကျေးဇူးတင် မှတ်တမ်းပြုအပ်ပါသည်။

ဂုဏ်ရဆန်းကြယ်မဂ္ဂလင်း
အတွဲ ၂။ အမှတ် ၁။
ဇွန်လ၊ ၂၀၀၃။

အုပ်ယူမြေးဆန်တော်ကိုယ်

ପାଦମୁଖ କିମ୍ବା ପାଦମୁଖ କିମ୍ବା ପାଦମୁଖ କିମ୍ବା

卷之三

ရွှေခမယ်တိုင်းရှိ ရှိပါသဲ

အုပ္ပန်းမြော်မြော် ဆရာတော်မြော်မြော်

မဟာတော်မြတ် ရပ်ခန္ဓာလျောင်းစက်ရာ ရွှေစာရုံစေတိအပါးမှာ

စာရေးသူ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် ရန်ကုန်
မြို့၊ ကမ်းနားလမ်းနှင့် ဂျလမ်းထောင့်တွင် တည်ရှိသော
ခြောက်ထပ်ရုံးကြီး၏ အပေါ်ဆုံးထပ်မှ တောင်ဘက်သို့
လုမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်မည် ဆိုပါက ဒလမြို့တစ်ခွင့်တစ်
ပြင်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်တွေကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။
စာရေးသူ အလုပ်ပိုလွန်းသော အခါတိုင်းလိုလိုပင် အ
ညာင်းပြု အကြောလျှော့သည့် အနေဖြင့် ခြောက်ထပ်
ရုံး အပေါ်ဆုံးထပ်သို့တက်သွားကာ လေကောင်းလေ
သန့် ရှုခိုက်ရင်း ဒလဘက်ကမ်းရှိ အဝေးမြင် ရှုခင်းများ
ကို တက်ကြည့်ဖြစ်လေ ရှိပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် ကြာသပတေးနောက မိုးအုံနေသည့်
ကြားကပင် အလုပ်လုပ်ရင်း နောက်ကြာများ တက်လာ
သဖြင့် ခါတိုင်းလိုပင် ရုံးအပေါ် ဆုံးထပ်သို့ တက်သွားမှ
ဖြစ်သည်။ မိုးအုံနေသဖြင့် ဒလမြို့မြင်ကွောင်းက အပဝါပါး
တစ်ထည် လွှမ်းချေနေသည့်အလား ဖြစ်နေသည်။ စာရေး

အုပ္ပန်ရှင်း ဆန်တော်ခြံများ

သူလည်း တောင်ဘက်ယွန်းယွန်းမှ အရှေ့တောင်ဘက်
သို့ မျက်စိကစားလိုက်မိသည်။ စာရေးသူအကြည့်တို့ ရပ်
တန်းသွားရကာ ဒလမြို့တွင် ထိုးထိုးမားမား တည်ရှိနေ
သည့် ရွှေစာရုံ စေတီတော်မြတ်ကြီးဆီသို့ စူးစိုက်ကြည့်
လိုက်မိဖြစ်တော့သည်။

ရွှေစာရုံစေတီတော်မြတ်ကြီး၏ ဘေးပတ်ဝန်း
ကျင်တွင် လျှပ်စီးလက်သက္ကာသို့ အလင်းတန်းများ လေး
ငါးချက်ခန့်မျှ လက်လက်ထွက်သွားသည်ကို မြင်တွေ့
လိုက်ရသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် စာရေး
သူ စိတ်ဝင်တစားဖြစ်သွားမိကာ ထို့နေရာသို့ အရောက်
သွားကာ လေ့လာရင်း ရွှေစာရုံစေတီတော်အကြောင်း
ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ရေးသားတင်ပြေးမည်ဟု စိတ်ကူးဖြစ်
ပေါ်လာခဲ့ရမိပါသည်။ စာရေးသူလည်း ရုံးပိတ်ရက်ဖြစ်
သည့် တန်းနွေ့နွေ့တွင် ဒလမြို့ဘက်ကမ်းသို့ အရောက်
လုမ်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပြီး တပည့်တစ်ညိုးနှင့်အတူ
ဒလဘက်ကမ်းသို့ အရောက်သွားဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဒလဘက်ကမ်းရောက်တော့မှ ရွှေစာရုံစေတီ
တော် တည်နေရာသည် ဆုတောင်းပြည့်ဝစေသည့်
အောင်မြေမှန်ရာ နေရာတစ်နေရာဖြစ်မှန်း သိခွင့်ရခဲ့ပါ
တော့သည်။ ရွှေစာရုံစေတီတော်မှာ ရွှေးဟောင်းသမိုင်း
ဝင် စေတီတော်တစ်ဆူပင် ဖြစ်ပါသည်။

အံနှစ်တူးပြီး ဆရာတော်ကြိုးများ

ရဟန္တ ရှင်ဂဝံပတိ၏ လျောက်ထားတောင်းပန် ချက်အရ မဟာသဏ္ဌရာ၏ ၁၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြတ်စွာဘူးသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် နောက်ပါသံယာ တော်များ ခြုံရလျက် ရာမညတိုင်း၊ သုဝဏ္ဏဘူမှိ သထု ပြည်သို့ ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွတော်မူလာခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘူးရားအား ဖူးမြော်ကြည်ညိုရန် ရသေး ၂၄ ဦး လည်း သထုပြည်သို့ အရောက်သွားခဲ့ကြသည်။ ရသေး ၂၄ ဦးအား အကြီးအမျှပြုလုပ်လျက်သွားသူမှာ သီဟဒီပ ကျွန်း ဥထူရှင်ကုန်းနေ ရသေးခေါက်ခေါ် တိသုရသေး ပင် ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် ဒလဒီပည် သီတင်းသုံးနေထိုင် သော ဒလဒီပရသေးသည် မြတ်စွာဘူးရားအား ဖူးမြော် ရန်အခွင့် မသာသဖြင့် ကိုးကွယ်ရာတစ်ခုခု ရလေသော် ကောင်းလေမည်ဟု မြစ်ကမ်းခြေတောစပ်တစ်နေရာ တွင်ထိုင်ကာမြတ်စွာဘူးရားအား အာရုံပြုနေတော့သည်။ ထိုစဉ် မြတ်စွာဘူးရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး၏ အရိပ် တော်သည် ဒလဒီပရသေး ရှုံးမောက်တွင် ပြက်ပြက်ထင် ထင် ပေါ်လာတော်မူသည်။ ထိုသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သာသ နာနှစ် ၂၃၆ တွင် သီဟဒီပခေါ် ဘောဂသန မင်းက စေတီတော်တစ်ဆူ တည်ထားခဲ့သည်။ ကျိုက်ဆာ ယာ ဟု အမည်ပေးရာ ကျိုက်-ဘူးရား၊ ဆာယာ-အရိပ်၊

အုပ်ယဉ်မြန်း ဆန်တော်ကြို့များ

ဘုရားအရိပ်စေတီတော်အဖြစ် တည်လာခဲ့သည်ကစ၍
ယနေ့တိုင် ရွှေစာရုံစေတီတော်ဟု ဘွဲ့တော်နာမ ထင်
ရှားလာခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ရွှေစာရုံဘုရားပတ်ဝန်းကျင်ကို လေ့လာအကဲ
ခတ်နေမိရာက ရွှေပေါက်ပင်ကျောင်းကို မြင်တွေ့လိုက်ရ
သည်။ ရွှေပေါက်ပင်ကျောင်းမှာ ရွှေစာရုံစေတီတော်မြတ်
အနီးတွင်ပင် တည်ရှိနေပါသည်။

ရွှေပေါက်ပင်ကျောင်းအတွင်း ဝင်မိသည့်နှင့် စံ
ကျောင်းပေါ်တွင် ပူးဇော်ထားရှိသည့် ရဟန္တာဦးပညာ၏
ရုပ်ခန္ဓာကို ဖူးတွေ့လိုက်ရသည်။ ရဟန္တာဦးပညာ၏ ရုပ်
ခန္ဓာတော်မှာ မပျက်မစီး၊ မယိုမယွင်း၊ မပုပ်မသိုးဘဲ
ပကတို့ပြုမိသက်စွာ လျောင်းစက်နေပါသည်။ ရဟန္တာ
ဦးပညာ၏ ဘဝအတ်ကြောင်းကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ
ကောင်းလှပါသည်။

ရဟန္တာရှုံးမြတ် ဦးပညာ၏ ငယ်နာမည်မှာ
မောင်လိပ်ဖြစ်သဖြင့် လူအမည်အားဖြင့် ဦးလိပ်ဟု အ
သိများခဲ့ပါသည်။ မောင်လိပ်ဟု အမည်ပေးခဲ့ရခြင်းက
လည်း ဆန်းကြယ်လွန်းလှပါသည်။ မွေးခါစတွင်ဆန်
ကောကြီးအတွင်း အနှီးခင်း၍ သိပ်ထားစဉ် ဆန်ကော
အောက်၌ ဧရာမလိပ်ကြီးတစ်ကောင် ဧရာက်နေသည်
ကို အကြောင်းပြု၍ မောင်လိပ်ဟူ၍ အမည်တွင်ခဲ့

အုပ္ပန်းမြေးမြေး ဆရာတော်မြို့မြေး

ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ရဟနာအရှင်သူမြတ်ညီးပညာကို ပဲခဲ့
တိုင်း၊ ပဲခဲ့မြို့၊ အိုးဘိုက္န်းရပ်ကွက်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။
မင်း တုန်းမင်းလက်ထက် အဂ်လိပ်တို့ အောက်မြန်မာ
ပြည်ကို သိမ်းပိုက်၍ ကာလဒေသ မြှိုမ်မသက် ဖြစ်နေ
သဖြင့် ပဲခဲ့မြို့၊ အိုးဘိုက္န်းရပ်ကွက်မှ ဒလမြို့သို့ ပြောင်း
ရွှေလာခဲ့ကြသည်။ ဒလသို့ ရောက်သောအခါ ရွှေပေါက်
ပင်ကျောင်းတွင် ကျောင်းသားအဖြစ်ဖြင့်နေ၍ ၁၂ နှစ်
အရွယ်တွင် ရှင်ပြုသည်။ ထိုမှ တစ်ဆက်တည်း ရဟန်း
အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူကာ ကျောင်းထိုင်နိုင်လောက်
သော အရွယ်၌ ကျောင်းထိုင်တော်မူခဲ့သည်မှာ ရွှေပေါက်
ပင်ကျောင်း၌ပင် ဖြစ်သည်။

ଶ୍ରୀପଦ୍ମାକ୍ଷିଯିତେବୁନ୍ଦ୍ୟ ଉପର୍ବଣ୍ଟେତ୍ତିର୍ଦ୍ଦିଃଲିଲି
ପର୍ବତ ଶ୍ରେଷ୍ଠିର୍ଦ୍ଦିତେବୁନ୍ଦ୍ୟ ପ୍ରତିଗ୍ରୀହିତିର୍ଦ୍ଦିଃଲିଲି
ରୋଗିକା ପଞ୍ଚିଃ ରେତୁମିଃ ଶିଖିଃ ତୀର୍ତ୍ତିପ୍ରିଣ୍ଟ ପୂଜେଣିଲେ ଶ୍ରୀ
ଵନ୍ଦ୍ୟ ॥ ଶୁଣିଃଗ୍ରୀଲନ୍ଦ୍ୟ ଗ୍ରୀଯିତ୍ତିର୍ଦ୍ଦିଶୁଣିଃପଥ୍ୟଗରିଲେ ଶ୍ରୀପ୍ରିଣ୍ଟିଃମୁ
ହୃଦୀଃପେଃତେବୁନ୍ଦ୍ୟ ॥ ଶ୍ରୀଗର ଉଦ୍ଧାରିଆପ୍ରିଣ୍ଟିର୍ଦ୍ଦିଃ ଶୁଣିଃପଥ୍ୟ
ଗରିଲେ ଶ୍ରୀଵନ୍ଦ୍ୟ ॥ ଉଦ୍ଧାରିଆପ୍ରିଣ୍ଟ ତର୍ତ୍ତିପ୍ରିଣ୍ଟିନ୍ଦ୍ୟର୍ଦ୍ଦିଃପର୍ବତ
ପଲା ମେଲାପ୍ରିଣ୍ଟ ହାତୀତ ତତ୍ତ୍ଵେବୁ ପ୍ରିଣ୍ଟିମ୍ବାଃତୁଣ ଶୁଣିଃ
ପଥ୍ୟଗ୍ରେଣିଵନ୍ଦ୍ୟ ଶ୍ରୀପଦ୍ମାକ୍ଷି ଫ୍ଲାଃତୈର୍ତ୍ତିଗ୍ରେବ୍ସମ୍ବାଃ ଶ୍ରୀପଥ୍ୟନ୍ଦ୍ୟ
ଆତ୍ମଗର ଶୁଣିନ୍ଦ୍ୟଃପିଗ୍ରେଣ ପିମିତ୍ତି ପ୍ରିଣ୍ଟିତ୍ତେ ଏବ୍ବମ୍ବାଃଆଃ
ପ୍ରିଣ୍ଟିଲନ୍ଦ୍ୟଫଲ୍ଯାଯିପିଗ୍ରେବ୍ସନ୍ଦ୍ୟତୁଣ ତାତ୍ତ୍ଵିତ୍ତ୍ଵେ ପ୍ରିଣ୍ଟିଗ୍ରେ

အန္တမိန္ဒမြို့၊ ဓမ္မပေါ်ကြံများ

သည်။ ရဟန်းတို့၏ သိကွာသီလကို အထူးလေးစားစား လျက် မေတ္တာစသော တရားများကို ပွားများအားထုတ်၍ နေထိုင်သော သီလဝန် မေတ္တာဝိဟာရီပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ဟန် တူသည့် ဦးပညာ သီတင်းသုံးတော်မူသည့် ရွှေပေါက်ပင် ကျောင်းသို့ ဒါယ ကာ၊ ဒါယိကာမများ အသွားအလာ အဝင်အထွက် အလွန်နည်းပါးခဲ့ကြသည်ဟု သိရှိခွင့် ရခဲ့သည်။

ဦးပညာ ပုံလွန်တော်မူခါနီး အချိန်ကာလ၌ ရပ် ဝေးမြှုံးများမှ ဒလမြှုံး၊ ရွှေပေါက်ပင်ကျောင်းမှ ဦးပညာ ကိုယ်တော် ရဟန္တာဖြစ်သည်ဟု အိပ်မက်အရ လာရောက် ဖူးမြော်ကြရာမှ အဆင့်ဆင့်ကြားသိရသဖြင့် ရပ်ဝေးရပ်နီးရှု မြှုံးရွာများမှ ရေလမ်း၊ ကုန်းလမ်းဖြင့် လာရောက်ဖူးမြော်ကြသည်မှာ တိုးမပေါက်အောင် စည်ကား လွန်းလှသည်ဟု သိမိခဲ့ကြသော အသက်ကြီးသူ တို့ပြန်လည် ပြောပြခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ လူပုဂ္ဂိုလ်များ သာ လာရောက်ဖူးမြော်ကြသည်မဟုတ်ဘဲ နွားများ၊ မြင်းများ၊ မြေသတ္တဝါများလည်း ကျောင်းပေါ်သို့ တက်ရောက်၍ ဖူးမြော်ကြသည်ဟု ဆိုသည်။

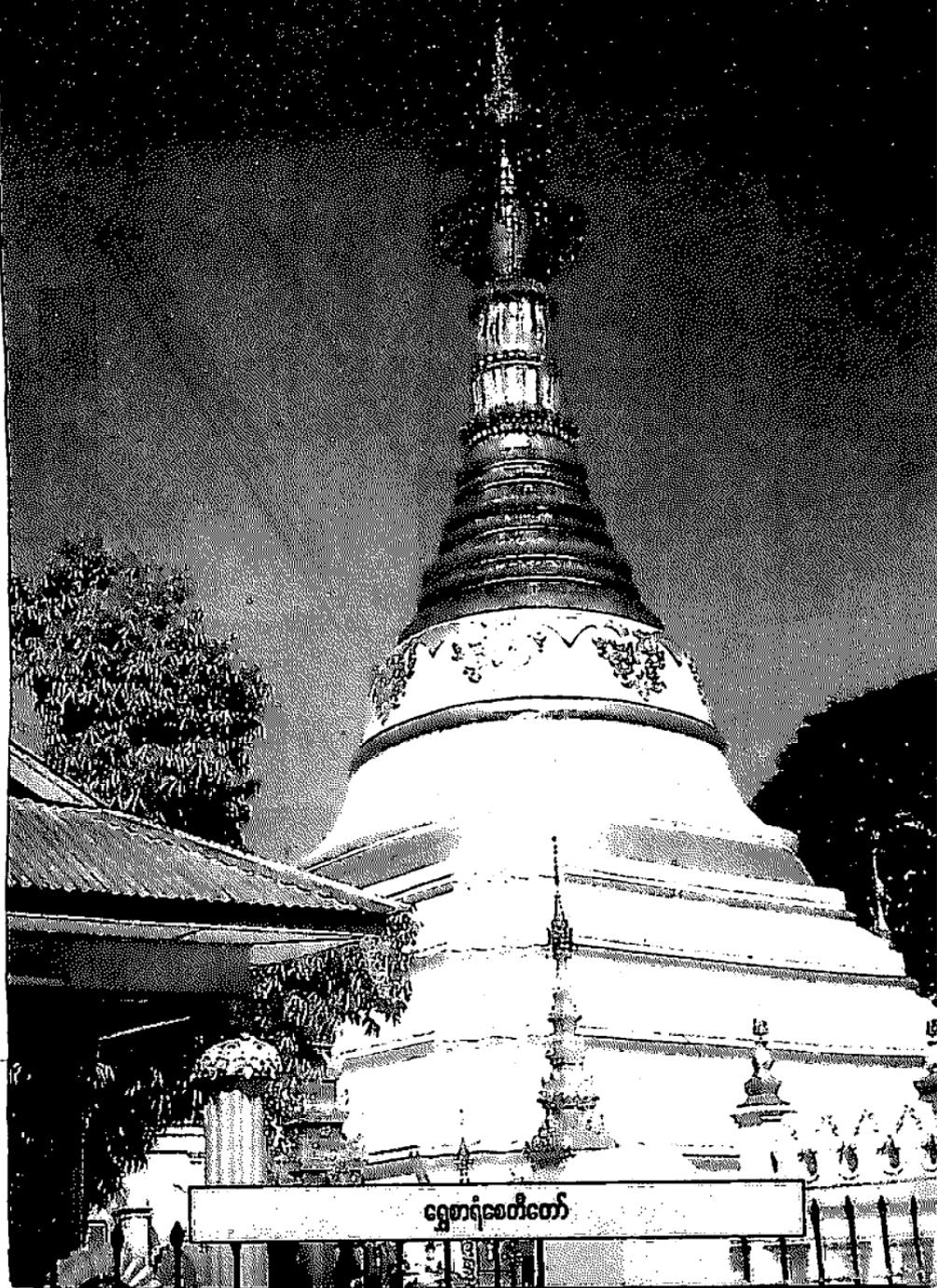
ဦးပညာသည် အရပ်ရပ်မှ လာရောက်ဖူးမြော်သူ များ လာရောက်ခြင်းမစဲမိပင် ပုံလွန်တော်မူသည်။ ပုံလွန် တော်မူသည်နှင့် ရုပ်ကလာပ်တော်ကို ကြားခေါင်းတွင်

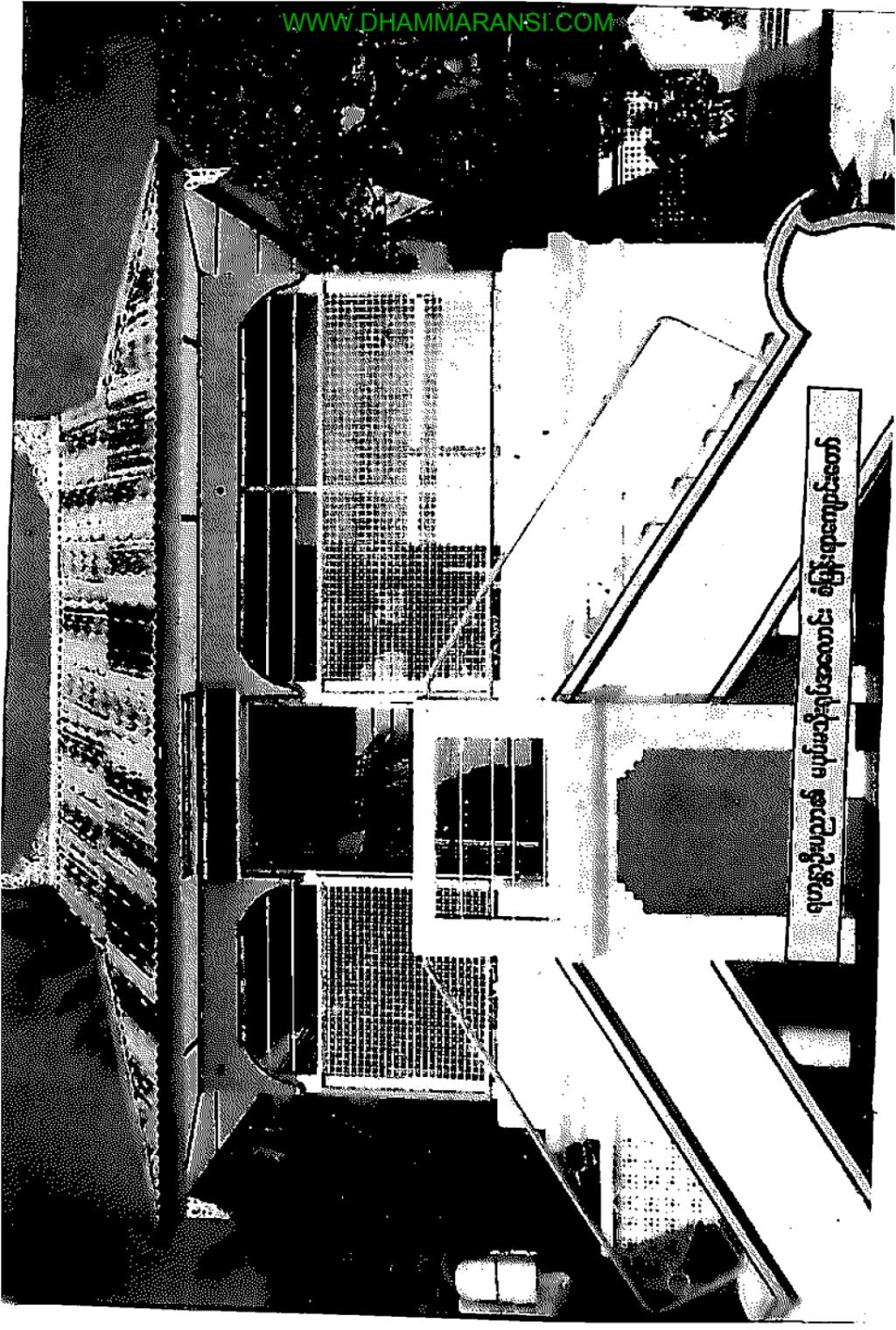
ဒပရဟန္တိယဉ်၏ ရုပ်အလောင်မျက်နှာတော်ဘာ စာမ်းဖို့က်ယူထား၍

ဒပ်ရဟန္တိမညှစ် ရပ်အလောင်ဖျက်နှာဟောအား တစ်ပုံရှိကြယူယော်

ရွှေတရာ့ဝင်္ဂီဒ္ဓ

ရန်ကုန်မြို့တော်မြတ်စွာ ပြည်နယ်မြို့တော်မြတ်စွာ

ထည့်သွင်းကာ ကြေးပုခက်တွင်တင်လျက် ထားရှိသည်။ ကြေးပုခက်ကို ရှစ်လက်မပတ်လည် ကျွန်းတိုင်များဖြင့် အခိုင်အမှာ ဆောက်ထားသော နိဗ္ဗာန်ကျောင်း၌ သံဝ ရန်တာပြုလုပ်ကာ ချိတ်ဖြင့် ချိတ်ဆွဲလျက် အပူဇော် ခံထားခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်ကာလ မည်မျှကြောအောင် ထားခဲ့ကြသည်ကိုမူ မသိနိုင်တော့ဟု ဆိုသည်။ ထိုမှုတစ်ဖန် ပြောင်းရွှေ့၍ အုတ်ရှုအတွင်းသို့ သွင်းလျက် ကိုးကွယ် ထားကြပြန်သည်။ အုတ်ရှုကြီး၏ ပမာဏမှာ အလျား ပါပေါ်၊ အနဲ့ ပေပါများ၊ အမြင့် ပါပေပြီး အလွန်တင့် တယ်သော ရွှေးလက်ရာရှုကြီး ဖြစ်သည်။

ရဟန္တာကိုယ်တော်ဦးပညာ ပုံလွန်တော်မူခဲ့သည် မှာ နှစ်ပေါင်း ရာကော်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ရဟန္တာပုံလွန် တော် မူပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ရွှေပေါက်ပင်ကျောင်း ကို ရဟန္တာကျောင်းဟု ခေါ်ဆိုခဲ့ကြသည်။

ဒုတိယကဗ္ဗာစစ်ကြီးအတွင်း ဗုံးဒက်ကြောင့် ရွှေ စာရုံစေတိတော်အနီးတွင် ရှိသည့် ရဟန္တာရှုကြီး အစိပ် စိပ်အမြာမြာ ကွဲအက်ပျက်စီးသွားခဲ့ရသည်။ ဂူပျက်ကြီး အတိုင်း ဝရနှစ်ကြာ ရှိနေခဲ့ရမှ ၁၃၂၃ ခုနှစ်၊ တပေါင်း လပြည့်ကော် ၁၂၂ ရက်နေ့မှ စတင်၍ ဂူပျက်ကြီးကို လူ ပေါင်းများစွာဖြင့် တူးဖြောရှင်းလင်းရာ တန်ချုံးလဆန်း ၄ ရက်နေ့ မွန်းလွှဲ ၁ နာရီအချိန်တွင် ကြေးခေါင်းကို ထုတ်

အုပ္ပန်များ၊ ဆရာတော်များ

ယူရရှိပြီး တန်ဆောင်းအတွင်း ညောင်းစောင်းပေါ်၌
ခေတ္တထားရှိရာ ဖူးမြော်သူမစဲဘဲ ပြည့်ကျပ်နေသဖြင့်
ပရိသတ် ကို တောင်းပန်၍ အပြင်သို့ ခေတ္တထွက်ပေး
ကြပါရန်မေတ္တာရပ်ခံ ယူရသည်။ ပြီးမှ မျက်နှာတော်
အခြေအနေကို သိလို၍ မျက်နှာတော်ပေါ်ရဲ့ ကြပ်ကို
ချို့၍ ကြပ်ကြီးကို ဖြေလျက် အဝတ်များကို ဖယ်ရှားဖွင့်
လှစ်လိုက်သောအခါ မဏီဥက္ကာင်းတော် ရွှေအပြည့်
ချထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်နှာတော်မှာ မူလအ
တိုင်း ပုစံမပျက်ဘဲ ရှိနေသည်ကိုလည်းကောင်း ဖူးတွေ၊
ကြရလေသည်။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ခံတွင်းပါးစပ်မှ မောင်း
ကွင်းလက်စွပ်ခေါ် မိုးကြီးလက်စွပ် ဂုက်းကို တွေ့ကြရ
သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုသို့ ထူးခြားဆန်းကျယ်စွာ ဖြစ်တည်လာခဲ့ရ
သည့် ရဟန္တာအရှင်မြတ် ဦးပညာ၏ ရှုပ်ခန္ဓာတော်မှာ
ယနေ့တိုင် မပုပ်မသိုး မပျက်မစီး တည်ရှိလျက် ရဟန္တာ
ကောင်းခေါ် ရွှေပေါက်ပင်ကောင်းဝင်းအတွင်း၌ပင် စံ
နေတော်မှပါသည်။ ထိုသို့ စံနေတော်မှာသည့် ရဟန္တာ
အရှင်မြတ်၏ ငယ်နာမည်မှာ မောင်လိပ်ဟူ၍ ဆိုထား
သည်ကို သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ မောင်လိပ်ဟု အမည်ရ
လိုက်ခြင်းက နိမိတ်တစ်ခုလေလားဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။
မိလိန္ဒာပညာ ပါ၌တော်၌ မိလိန္ဒာမင်းကြီးသည် ရှင်

နာဂတိန်နှင့် ဆည်းကပ်လျှောက်ထားခဲ့သည့် အကြောင်း အရာများ အထင်အရှားရှိနေပါသည်။ မိလိန္ဒမင်းကြီး လျှောက်ထားချက် တစ်ချက်ကို အမှတ်ရလိုက်မိသည်။ ထိုအချက်မှာ မိလိန္ဒမင်းကြီးက

“ အရှင်နာဂတ်သိန် အရှင်မြတ်ဘုရား။ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ယောဂါပုဂ္ဂိုလ်သည် လိပ်၏ ငါးပါးသော အကြောင်းအဂါရပ်ကို ယူအပ်၏၊ ကျင့်အပ်၏ဟု ဟော တော် မူရှုံး အကြောင်းအဂါငါးပါးဟူသည် အဘယ် နည်း ” ဟု လျှောက်ထားသည်။ ထိုအခါ အရှင်နာဂတ်သိန် မထောရ်က

“ မင်းကြီး၊ ရေလိပ်သည် ရေတွင်သာလျှင် ကျင် လည်၍ ရေတွင်သာလျှင် နေလေ့ရှိသည်။ ထိုအတူ ယောဂါဝစ်ရပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ အကျိုး စီးပွားနှင့်ယဉ်သော သနားခြင်း၊ မေတ္တာများခြင်း နှင့်တကွ ပြန့်ပြောသော စိတ်ဖြင့် နှုန်း နေအပ်၏။ မင်းကြီး၊ ဤသည် လျှင် လိပ်၏ရွှေ့ဗီးစွာသော အဂါ တစ်ရပ်ကို ယူခြင်းတည်း။

တစ်ဖန်လည်း . . . ။

မင်းကြီး၊ လိပ်သည် ရှုံး ဦးခေါင်းကိုချီး၍ ပေါ် လတ်သော် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကို အကယ်၍ မြင်အံး။ ထိုအရပ်၌ပင် ငါးကို တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ

အုပ်စုမြန်မား သနပေါ်ကြိုးများ

တို့သည် မမြင်စေသတည်းဟု ငုပ်လေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ကိုလေသာအာရုံတို့ မိမိ အနီး၌ ကျရောက်ကုန်သည်ဖြစ်အောင်။ ငါကို မမြင်စေကုန် သတည်းဟု မိမိ၏စိတ်ကို ကမ္မာဌာန်းတည်းဟူသော အာရုံ၌ ချုပ်တည်း၍ ငုပ်အပ်၏။ မင်းကြီး၊ ဉှုံသည်သာလျှင် လိပ်၏ နှစ်ခုမြောက်သောအဂါကို ယူခြင်းတည်း။

ထိုမှုတစ်ပါးလည်း မင်းကြီး လိပ်သည် ရော့ထွက်၍ မိမိကိုယ်ကို နေလှန်းသကဲ့သို့ ထိုအတူ ယော ဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ စကြံသွားခြင်းဖြင့် မိမိစိတ်ကို သိမ်းဆည်း၍ ကမ္မာဌာန်း တရား၌ စိတ်ကိုလှန်းအပ်၏။ မင်းကြီး ဉှုံသည်ပင်လျှင် လိပ်၏ သုံးခုမြောက်သော အဂါကို ယူခြင်းတည်း။

ထိုမှုတစ်ပါး... . . .

မင်းကြီး၊ လိပ်သည် ရော့ထွက်၍ မိမိကိုယ်ကို နေလှန်းသကဲ့သို့ ထိုအတူ ယောဂါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းလာသံလာဘအကျော်အစောကိုစွန့်ပစ်၍ ဆိတ် ပြုမ်ရာ အရပ်၌သာလျှင် နေအပ်၏။ မင်းကြီး၊ ဉှုံသည် လျှင် လိပ်၏ လေးခုမြောက်သောအဂါကို ယူခြင်းတည်း။

ထိုမှုတစ်ခါး... . . .

မင်းကြီး၊ လိပ်သည် ကျက်စားအုံသောငှာ သွား သည်ရှိသော တစ်စုံတစ်ယောက်ကို မြင်အောင်။ အသံကိုမူ

အုပ္ပန်ဖူနှီး ဆရာတော်ကြံ့များ

လည်း ကြားအဲ့။ အဂိုင်းပါးတို့ကို မိမိအခွဲအတွင်းသို့က်၍ တိတ်တိတ်နေလျက် ကိုယ်ကိုစောင့်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂါလ်သည်လည်း အလုံးစုံသော အာရုံတို့ သည် ရွှေးရှုထင်ကုန်သည်ရှိသော် ခြောက်ပါးသောဒ္ဓရှေ့ စောင့်ရှောက်ပိတ်ပင်အပ်သော တံခါးကို မဖွင့်လှစ်မှု၍ မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာ သိမြဲးစောင့်စည်း၍ သတိသမ္မတ် အဆင်အခြင် အမြော်အမြင်ဖြင့် ရဟန်းတရားကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်လျက် နေအပ်၏။ မင်းကြီး၊ ဤသည်ကား လိပ်၏ ငါးခုမြောက်သော အဂိုကို ယူခြင်း တည်းဟု မိလိန္ဒမင်းကြီး၏အမေးကို အရှင်နာဂတ်နှင့် ဖြေတော်မှုခဲ့သည်ကို တွေးကြည့်မိပါက ငယ်စဉ်ကလေး ဘဝကတည်းက လိပ်နိမိတ်ပြကာ မောင်လိပ်ဟု တွင်ခဲ့သည်မှာ ရဟန္တာ ဦးပညာဖြစ်လာမည်ဟုသည့် တင်ကြို ထင်လာခဲ့သော အရိပ်အတိတ်နိမိတ်များ ဖြစ်မည်မှာ သေချာပါသည်။ ရွှေစာရုံစေတီတော်ဝန်းကျင်နှင့် ရဟန္တာကျောင်းခေါ် ရွှေပေါက်ပင်ကျောင်းတို့မှာ ရွှေး ဟောင်းကျေစဉ်ကတည်းက အောင်မြေမှန်ရာ နေရာတစ်ခုပင် ဖြစ်မည်ဟု ယူဆရပါသည်။ အမိန္ဒာန်လာရောက် ဝင် နေကြသူ တစ်ဦးစ နှစ်ဦးစ တွေ့ရသည်။ ဆိတ်ပြီ့ လူသည့် ရဟန္တာကျောင်းဝင်းမှုအတွက်တွင် အပေါ်ညီ အောက်ညီ ဝတ်ဆင်ထားသည့် အသက် ၂၀ ကျော်

အုပ္ပန်များ ဆရာတော်ကြိုးများ

ကျော်ခန့်ရှိသည့် အဘတစ်ညီးနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ
လိုက်ရသည်။ ထိုအဘက

“ သား ရဟန္တာခန္ဓာ လျောင်းစက်ရာက ပြန်လာ
ခဲ့တာလား။ တစ်ခေါက်နဲ့တော့ မပြည့်စုံဘူးကွာ။ လိုရာဆူ
တောင်းချင်ရင် ကိုယ့်မွေးနဲ့တိုင်း ငါးခေါက်အနည်းဆုံး
လာဆူတောင်းရတယ်။ သရဏာဂုံသုံးပါးကို ပုတ္တီးကိုးပတ်
စိပ်ပြီးရင် အနည်းဆုံး ကိုးမိန့်လောက်တော့ မေတ္တာ
ဘာဝနာပွားပြီးမှ လိုရာဆူကို တောင်းပေတော့။ သား
လိုရာဆန္ဒတွေ အမှန်တကယ် ပြည့်ဝစေလိမ့်မယ်ကွုယ့်”
ဟုပြောကာ ရဟန္တာရှုပ်ခန္ဓာ တည်ရှိသည့်နေရာသို့ တစ်
လှမ်းချင်းသွားနေသည်ကို ကြည့်နေမိလိုက်ပါတော့
သည်။

မိုးကိုးကား

ဒလဖြို့၊ မဖြို့မဒေသျေဝတီဆရာတော်
ရေးသားစီရင်သော ဦးပညာအမည်ရှိ ဒလရဟန္တာ။

အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၁၂။
၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၊
သူရွှေ မဂ္ဂဇင်း။

ဒေဝါယာကျော်